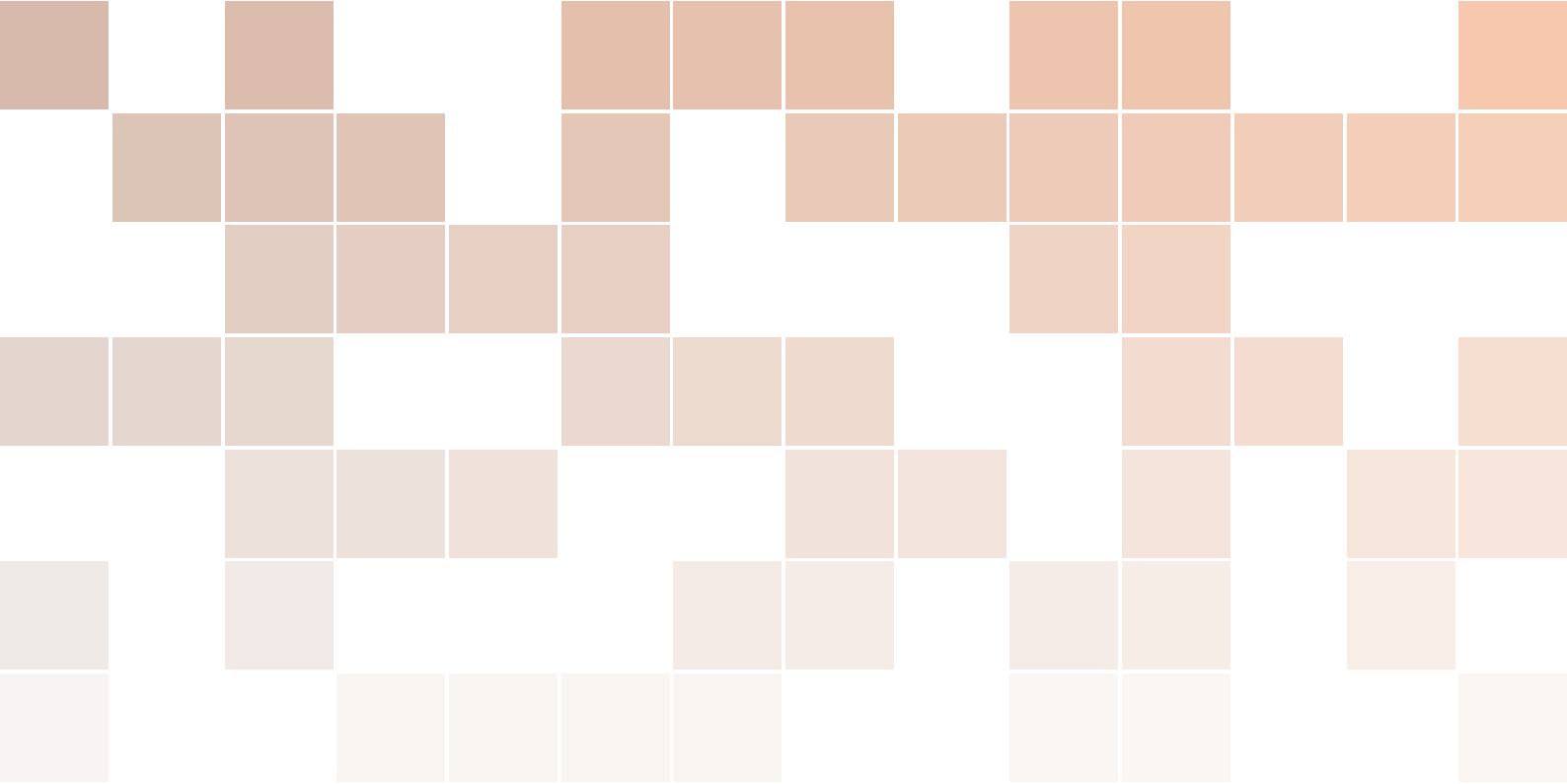
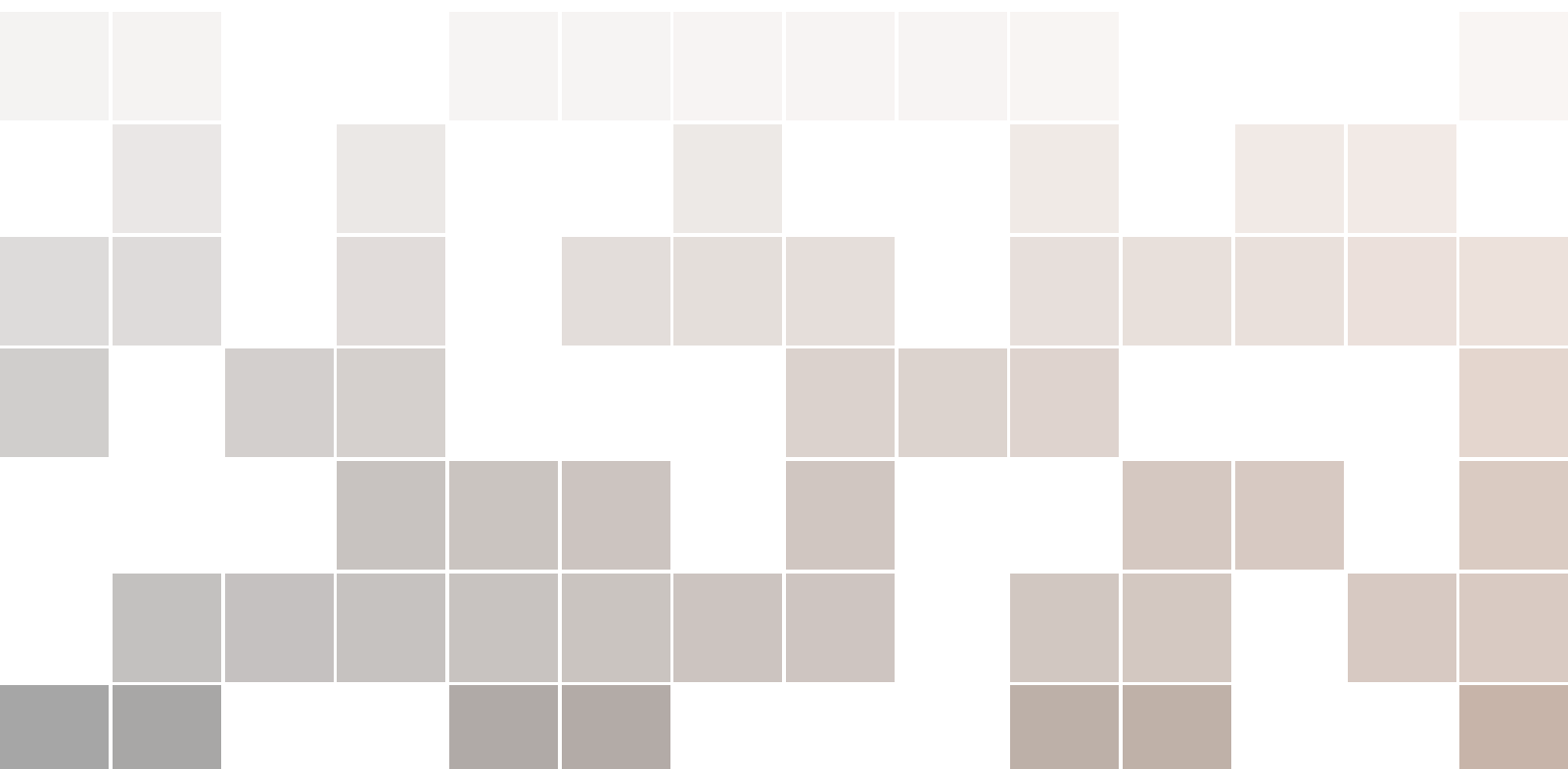

Generační výpověď

Román téměř dokumentární

Milan Nechuta

Copyright © 2015 Milan Nechuta

PUBLISHED BY PUBLISHER

BOOK-WEBSITE.COM

Licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial 3.0 Unported License (the “License”). You may not use this file except in compliance with the License. You may obtain a copy of the License at <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0>. Unless required by applicable law or agreed to in writing, software distributed under the License is distributed on an “AS IS” BASIS, WITHOUT WARRANTIES OR CONDITIONS OF ANY KIND, either express or implied. See the License for the specific language governing permissions and limitations under the License.

First printing, March 2015

Obsah

I	Část první	
1	Upoutávkový úvod.	7
2	Dětství.	13
3	Učňák.	27
4	Zétéška.	37
5	Vysočina.	47
6	Zelený kolotoč.	61
7	Všechno dopadlo jinak.	71
8	Lustrování lustrů.	83
9	Pedagog	87
10	Opět studentem	93
11	V JZD	101

12	Na Institutu	109
13	Učitýlek.....	123
14	Další podnikání.	133

II

Část druhá

15	Upoutávkový úvod.	145
16	U Rataja.	151
17	V Polsku	157
18	Manažerem inzerce	169
19	Global Journey	181
20	Rozvozce psího žrádla	191
21	Bytové družstvo vlastníků domu	195
22	Pracovník u žadatelů o azyl	205
23	Opět managerem inzerce	209
24	Panský kočíš	211
25	Upoutávkový závěr	217

Část první

1	Upoutávkový úvod.	7
2	Dětství.	13
3	Učňák.	27
4	Zétéška.	37
5	Vysočina.	47
6	Zelený kolotoč.	61
7	Všechno dopadlo jinak.	71
8	Lustrování lustrů.	83
9	Pedagog	87
10	Opět studentem	93
11	V JZD	101
12	Na Institutu	109
13	Učitýlek.	123
14	Další podnikání.	133

1. Upoutávkový úvod.

Jsem tím tak nabouchanej, že Vám příběh Pavla Smékala, lovce Pampaliniho české literatury, musím vyprávět.

Prostě vím, že nebudu mít klid, dokud to nenapíši. Nenapíšu.

Zoncna rumpluje.

Jsou věci, které člověk musí napsat.

Ing. Pavel Smékal je krásně zoufalý.

Přemítá - nepřemýšlí (toho zřejmě není schopen) - různě si pohrává se slovy až ho napadá, že jeho současný stav přesněji – nepřesněji, lze vyjádřit pouze slovy – strašlivě zklamanej. Vulgární výrazy Pavel užívá málokdy. Při mluvení téměř nikdy. Při psaní, pokud vulgární výraz nejpřesněji vyjadřuje to, co chce sdělit, neváhá a použije ho.

V jeho nitru zní bubny. Tisíce malých kováříčků buší a buší.

Nejde mu to do hlavy. Nejde mu do palice proč.

Letos už dvacátý rok píše. Vždy se snažil žít podle těch nejsprávnějších morálních zásad.

Dělá dobré skutky každý den.

Pro úspěch udělal mnoho, mimo jiné vystřídal tolik škol a zaměstnání, že když je má rychle vyjmenovat, vždy něco zapomene.

Takže pomalu:

- základní škola v rodném zapadákově na Malé Hané
- zemědělskej učňák - určitě začátek všech životních nesnází
- SZTŠ - tak se tehdy jmenovala střední zemědělská technická škola v Moravské Třebové
- 3 semestry Vysoké školy veterinární v Brně
- dělník v šamotce ve Velkých Opatovicích
- vojna v letech 1967 – 1969, Bučovice, Frýdek Místek, Malacky
- řidič v potravinách v Boskovicích
- řidič ve Vodárně v Boskovicích
- řidič v Jabloneckých sklárnách v Novém Bydžově

- vychovatel v Novém Bydžově
- mistr odborného výcviku a učitelélek jízd v Hlušicích
- dálkově vysoká hnojárna v Praze
- zootechnik - výživář – ženské z kravína mu říkaly zoolotechniku, schválně kazily název funkce a úžasné se tím bavily v Nechanicích i když tím Pavla trápily
- vedoucí odborný referent pro výchovu mimo vyučování v Hradci Králové
- učitelélek odborných předmětů (byl i učitel a to neměl učitele nikdy rád) v Hlušicích
- pomocný dělník (nádeník) na stavbě u soukromého podnikatele ve Vysokém Veselí

Dvacet let pronásleduje se svými literárními pracemi zaměstnanec nakladatelství, rozhlasu, televize, divadla, jednou už se odvážil i na Barrandov.

To jsou ale jen stupínky schodiště.

Má nádherný cíl - není přece žádný mejdlo, není žádný vořezávátko, chce být *scénáristou* v Hollywoodu. V tom u Los Angeles.

Je si jist, že na to má. Píše i na Štědrý den. Píše i o Štědrém dnu.

Rozdají dárečky u stromečku, zazpívají “Tichá noc, svatá noc” a on si jde hrát se slovy svého příběhu a pomalu, rozšafně, je z Malé Hané, je píše na papír. Baví a léčí se psaním. O tom, že se psaním léčí nemá zatím ani potuchy.

Píše automatickou metodou tak, jak se mu asociace vynořují. Někdy je to možná trochu chaos a překvapivé, ale píše až po práci a to bývá velmi unaven. Těžko pojmenovatelná vnitřní síla ho žene ke psaní, k překonávání nechuti, lenosti, pocitu, že je to zbytečné. Že je to zbytečné. Že už všechno bylo napsáno. Minulost se prolíná se sny a přáními. Rád užívá vlastní novotvary končící na *-itý*. Je hrdý na tento svůj jediný slovesný vynález. Ví, že čím je něco jednodušší, tím je to lepší. Tím to lépe funguje. Vymyšlení patvarů s koncovkou *-itý* mu působí radost a potěšení. *Např. Byl pomerančovitý.*

A stejně ho těší přidávání dodatků. *Byl k sežráný až po oloupání.*

Někdy nad těmito výtvary kroutím hlavou a říkám Pavlovi, že to nechápu.

Pavel řekne: “Já to tak vidím a cítím”.

A já jsem vodvařenej.

Vytváření tvarů na *-itý* ho těší nejvíc. Nad podařenými je u vytržení. Váhá napsat, že je v té chvíli šťastný, protože přesně neví, co je to být šťastný.

Nejvíc ho rozrarášují detaily. Jednou slyšel při školení divadelních režisérů krásnou větu: “Když se někdo narodí malířem, tak se jím stane ať ho omezuje cokoli, ať ho sužuje kdokoli, protože jinak by se musel zbláznit”.

Je přesvědčen, že to platí i pro spisováře.

Ví, že to platí i pro něho. Musí psát, slova ho pronásledují a nemá klid, dokud je nematerializuje na papír. Věří, že bude mít úspěch.

Jednou. Ale uspokojuje ho už samotný proces psaní.

A zatím pořád nic. Jen k tomu zbláznění má právě hodně blízko.

Zpočátku to byla sranda.

Jistá, velmi kaňourovitá, dr. Irena Zítková z nakladatelství Mladá Fronta mu už v r.1971 písemně sdělila:

Vážený soudruhu,

jsme velmi rádi, když můžeme mladému autorovi napsat, že se nám jeho práce líbí a že má podle našeho názoru talent.

To ovšem není Váš případ.

Po obdržení dopisu ji jel osobně navštívit do redakce. Byl pátek. Byla sportovně oblečená, celá v černém, hodně vránovitá, jen na nohou měla červené podkolenky.

Asi se hned z práce chystala na pěší turistiku. Z toho usoudil, že doktorka Irena Zítková nedává své práci úplně všechno. Myslel si, že mu paní Irena poradí, jak psát, ale ta prohlásila, že to se naučit nedá. Prostě, že nikdo nedokáže nikoho naučit psát.

Podobně si brousili ostrovtip i jiní. Dlouho živil naděje a pak sekli:

Vážený soudruhu,

něco takového jsem ještě nečetl.

Jste jistě velmi pilný a pracovitý, když jste toho tolik nadržasal. Přečetl jsem celý Váš obsáhlý opus. Je to úžasný, bezcenný blábol.

Dospěl jsem k názoru, že jste lovec Pampalini české literatury.

I autora tohoto dopisu navštívil Pavel osobně. Byl to libový frajer, který v životě nic nenapsal, seděl za stolem, vařil si velké hrníčky kávy, četl si chvíli v pracovní době a dobře se tím bavil a živil. Měl to štěstí, že nebyl syn sedláka, nemusel do zemědělství, mohl vystudovat filozofickou fakultu a válet si šunky v redakci nakladatelství. *Bohužel, s tím Pampaliniem měl pravdu.*

Známý drsník, režisér Jaroslav S. mu napsal:

Vaši práci jsem nečetl, nemám na to čas, již mi nic neposílejte, musíte mě pak urgovat a já s tím mám nepříjemnosti.

Slizouni z televize psali, že se jim to nehodí do současného ideově–výchovného plánu. Vždy to psali s pomlčkou.

Nedávno Pavlíček vylíbal senzační hru, nazval ji **“Generační výpověď”**. Usoudil, že je zralá pro nejvyšší schod jeho schodiště. A tak, třebaže doma nikdy neuspěl, poslal text do země neomezených možností, do USA, do města Orlando na Floridě s tímto průvodním dopisem:

Vážený pane,

dovoluje si Vám napsat ing. Pavel Smékal.

Šťastná náhoda mi umožnila seznámit se před delším časem ve Vysokém Veselí v hospodě s Vaším příbuzným panem Josefem Camprdlíkem, který mi pak na záchodku sdělil, že jste byl tak hodný a finančně mu zajistil nezapomenutelný pobyt v USA.

I já již téměř dvacet let usiluji o uskutečnění návštěvy USA. Mým životním snem je proniknout až do Hollywoodu a tam se proslavit jako scénarista (stejnou dobu se učím soukromě anglický jazyk).

Od svého nejlepšího kamaráda jsem dostal 500 dolarů a to je jak jsem zjistil částka, za kterou bych se dostal železnou vlašťovkou, neboli letadlem, z Mnichova do New Yorku.

Vím, že je to ode mě velká drzost, ale dovoluji si Vás poprosit, zda byste byl tak velice laskav a umožnil mi splnění mého snu, konkrétně zda byste byl tak moc hodný a pomohl mi sehnat zaměstnání na Floridě, abych vydělal

peníze na další cestu. Děkuji i za další rady ohledně pozvání, pracovního povolení, zajištění nejvýhodnější letenky ...tápu ve všem.

Jsem naprosto bezúhonný, skromný, pracovitý, fyzicky velmi zdatný, ochotný vykonávat jakoukoli těžkou práci. Pocházím z rodiny bezúhonného moravského sedláka z osmi dětí.

Moravský sedlák nikdy z boje neutíká.

V příloze si dovoluji poslat svou hru, ze které se jistě dozvíte víc.

Na pana Camprdlíka se prosím nezlobte, hledám možnosti jak svůj sen uskutečnit.

Ještě jednou se omlouvám za svou neomalenost.

Dovoluji si Vás poprosit o brzkou odpověď i negativní, abych se nekochal planými nadějemi. Přeji Vám i celé rodině pevné zdraví, mnoho úspěchů nejen v práci.

Děkuji za vše!

S úctou a obdivem Pavel Smékal

Všechny svoje dopisy vždy končil s úctou a obdivem. Domnívá se, že i to s úctou a obdivem vymyslel úplně sám. Dnes dostal odpověď:

Vazeny,

pri nasem stari a nemoci, nejsme schopni Vám zajistit podminky co od nas drze (jak pisate ve vas dopis) zadate.

S mym bratrancem panem Camprdlikem si to vyridym, prosim zapominate nasi adresu, neprichazi vase zprava do uvachu, seme sami neschopni starati se sebe, natoz ještě o nějakého silence. Prejeme taky vsechno to nelepsí.

P.S.tu hru co je psana poslu pri blisi prilezitosti, as nekdo pojede do ceska, nemam tolika penez na znamka, neb je to svazek papiru velice tesky.

Alice T.

Těchto několik větiček způsobilo, že je Pavel Smékal krásně nasraný.

Vodvazník Pavlíček považuje za lichotku, když je označen jako, správně švihlej totální šílenec.

Všichni, i Pavel, vědí, že je naprosto normální i když o někom dokáže třeba napsat:

“Byl pískovcovitý. Špatně odolával povětrnostním vlivům”.

Když mu řeknu, že to úplně nechápu, odpoví nevinně a vždy stejně: “Já to tak vidím a cítím”.

Někdy si myslím, že je to literární uličník.

Myslí si o sobě, že umí jednat s lidmi a že nakonec vždy každého zmákně tak, že dosáhne čeho si zámánil. To je jistě jen veliká iluze, i když se mu v životě pár věcí také podařilo. Ani teď nepochybuje, že nakonec dosáhne cíle. Jeho srdce rumpluje. Je naprosto vytavený, ale negativní zprávy ho ohromně motivují, inspirují, dodávají mu takovou chuť a sílu do dalšího psaní, že pak pracuje bez znatelné únavy dlouho do noci a snadno překonává krize. Po každém odmítnutí cítí ohromný tvůrčí přetlak. Jede jako fretka. Je naprostý samouk. Samouk se setrvačnickem jako býk. Chce všem ukázat, že se mýlí, když si myslí, že nic pořádného nenapíše, že je pouze zneuznalý spisovatel bez talentu.

Nejvíc ho rozčiluje, když mu přímo řeknou, že nemá talent.

To ho na chvíli i rozhodí.

Rád vypráví, myslí si, že umí vyprávět historky, a často říká: "Já občas kecám, ale tentokrát vůbec nekecám". A posluchači se šklebí, protože je to pravda, že často kecá, ale někdy nekecá, a Pavel se šklebí, protože pravda je bezvadná. To, oč se neustále snaží, je napsat něco krásného, pravdivého, ohromujícího. Několikrát už ho napadlo, že nejlepší je psát prostě, bez přehánění.

To že je to nejkrásnější. Jen to dokázat.

Při psaní si připadá jako polární badatel. Mráz je nepředstavitelný, víchř fičí, sněhové vločky bodají do očí, ale on jde jako stroj k cíli, nohy má omrzlé, má hlad a žízeň, ale všechno překonává, aby nakonec vítězně docválal k pólu. Ke stupňům vítězů! Aby zvítězil sám nad sebou. Aby potěšil prosté lidi. Takové má ušlechtilé cíle. Zatím si neuvědomuje, že psaním, i když neúspěšným pomáhá hlavně sám sobě.

Aby napsal něco, co by i zlým lidem pomohlo lépe se orientovat v životě a překonávat potíže, nesnáze a překážky, kterým se nikdo nevyhne. Za všechno se platí. To platí pro každého.

O přestávkách si mumlá, že všem ukáže.

Podaří-li se mu napsat něco, s čím je zvlášť spokojen, šeptá impresivně: "To je síla"

Když se nedaří: "To je hořký, to je hořký".

Považuje se za autora mírně avantgardního, zapisuje asociace tak, jak se mu vynořují, možná přemrštěně používá tvarů na *-itý*. Kaňourovitý, vysavačovitý, talířovitý atd.

Je to dobrák se směšným nosem.

Za psychouše se nepovažuje. Nepovažuje se za psychopata. Snaží se chovat a žít normálně. Stará se o rodinu. Myje nádobí, luxuje, nechodí do hospody, všechny peníze dává manželce, protože tak to dělal i jeho táta.

Pavel napsal: "Dělám všechno pro to, aby rodina kvetla".

Tuší, že nemá velký literární talent, ale ví, že pokud může v životě něčeho dosáhnout, tak je to pouze a jedině na širých pláních prózy. Věří, že když bude dřít a sáhne si na dno, dokáže napsat dobrou a pravdivou knihu.

Často má ze svého psaní dobrý pocit.

To když píše dokumentární román, nebo dokumentární povídky.

Často o definici dokumentu přemítá.

Dokument je pro něj dokument doby. Dokument o době.

Nejvíc ho vytáčí, když má spoustu nápadů, ale nemůže je zapsat, protože musí dělat, provozovat bezduché činnosti svého velkého flukтуаčního eposu. Musí pracovat. Musí být zaměstnán. Dělá neumelecké profese.

Aby uživil rodinu a sebe.

S těmi dolary je to pravda, dal mu je kamarád, který se vrátil z Kanady. Nadchla ho Pavlova touha něco dokázat. Okouzila ho jeho zarputilost a buldočí houževnatost. Ale ani on neskrýval svoje pochybnosti o Pavlově literárním talentu.

Dokonce je verbálně projevil.

V poslední době si Pavel na duševním filmu nejčastěji promítá kostel ve Vanovicích. Žasne nad tím, že již před sto šedesáti lety dokázali lidé z Malé Hané něco tak impozantního postavit.

Obává se, že teď by to nikdo nedokázal.

Budovy z rodného kraje se mu neustále připomínají.

Budovy a lidé.

Rodiče, strýc Slavíčků, pan Korec, Josífek Krejčířů, Lad' a Synků, Jenda Drobníčků a další.

Strýce Slavíčka občas pozoroval, když šel ze školy.

Ten se uměl vyhřívat na sluníčku.

2. Dětství.

Nejstarší vzpomínka, kterou Pavlíček, tak mu všichni říkali, protože byl malý a slaboučký, kterou si dokáže vybavit: Je malým umouněncem.

S polínkem s mnoha třískami jezdí mezi suky na prkenné podlaze kuchyně rodného domu v milované dědině na Malé Hané, a vrčí jako auto. Polínko se stávalo i lahví, letadlem, koněm, kašpárkem, později princeznou. V kuchyni to vypadalo jako v mateřské školce, většinou si hrálo všech osm dětí najednou. Ke sporům docházelo jen velmi zřídka, fakani z početných rodin jsou ukáznění, tišší a někteří zakomplexovaní na celý život.

Jsou to outsajdři, kteří vědí, že na mnoho věcí nemají, že si nemohou dovolit to, co bohatí zmrdí.

Mylně se domnívají, že lidé z města jsou chytřejší než lidé z venkova.

Rodiče mu často vyprávěli zřejmě pravdivou příhodu podle níž se narodil na poli, při vybírání brambor. Bylo nevlídné počasí, v září neobvyklé. Pršelo a fičel vichr. To se mu líbí. Žižka se narodil pod dubem a on věří, že i to brambořiště bude slavné, neboť dalo světu sice skromného autora, ale literárního dělníka. Je citlivý. Doma si hráli jen za nepříznivého počasí.

Jinak byli pořád venku. Jak povyrostli, museli pomáhat. Museli pečlivě a kvalitně pracovat na poli, na zahradě i ve stáji. Brzy poznal dotek slámy i hnoje ve svých malých rukách. Už od malička se hrabal v hlíně. Hladil koně, krávy, prasata, ovce ale nikdy mu žádná zvířata nepřirotla k srdci.

Možná, že je někdy přecitlivělý.

Většinou vyrůstali na poli, na dece na souvrati. Pak s ní otec zakrýval koně, zpocené po těžké práci, aby se nenachladili.

Otec měl chladnokrevné desetimetrákové klisny.

Klisny byly hodné, chytré. Otec je řídil hlasem a ony rozuměly. Jen mluvit neuměly.

Svým dětem otec často říkal: "Nebud' kakalič".

Kakalič je srab, zbabělec.

A ještě často říkal: "Hlópé mužeš bet, ale mosíš si homět poradit".

A ještě říkával: "Za ževota se něco stane, po smrti ož nic".

"Co Pán Bůh řídí, dobře řídí".

"Škoda je jenom dobryho člověka".

"Nebuj se Milukáše v létě!"

"Sranda mosi bet, he debe fotra věšele".

„Dokud mužem pracovat, je to dobry".

"Nezáleží na tem, ešle vehráš, nebo prohráš, hlavně že bojuješ".

"Na to každé mosi přejít sám".

"Netlač na pilu".

"Když je nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší".

"Chudoba cti netratí".

Lidové moudrosti Pavlovi velice pomáhají v jeho ustrašenosti.

Na otázku, zda se člověk může změnit otec odpovídal: "Může, ale jen k horšímu".

Mezníkem byl nástup do školy. Kdo chodil do školy, musel pomáhat. Své rodiče nikdy neviděl mladé. Jen čím dál starší a sedřenější. A menší. Sousedé maminku nejvíc obdivovali proto, že už třetí den po porodu sekala roští. Pálení roští je nejlevnější způsob ohřevu vzduchu v kuchyni. Do školy se těšil, protože od starších sourozenců věděl, že učitelka Ferulíková každý den hraje dětem na housle jak mňouká kočka a rozdává bonbóny. Měl smůlu. Učila ho učitelka Vacková, která žáky každý den bila a vypadala tak, že se jí bál. Nejvíc mlátila Jirku, syna zedníka, notorického alkoholika. Všem dětem bylo jasné, že Jiří patří do zvláštní školy, jen pedagožce s narušenou nervovou soustavou ne. Paní učitelku Vackovou pochopil až po letech, když četl její skvěle vylíbanou knihu o krojích. Domnívá se, že byla našťvaná, protože musela učit malé rošťáky a nemohla hlouběji studovat folklor a jeho projevy na krojích na Malé Hané.

Každý den po škole tradičně hnali vážaňáky kamením až za trať. Ti měli pech, byli z menší vesnice, která se jmenuje Vážany, bylo jich míň a i když jim vydatně pomáhaly jejich amazonky, nakonec vždy přesile podlehli. Železniční trať byla hranice. Dál už je nepronásledovali. Dodnes Pavel nechápe, jak to, že při těchto divokých bitvách nikdy nedošlo ke zranění, které by vyžadovalo zásah lékaře. Nikdy ani nezjistil, proč vážaňáky vyháněli ze svého prostoru, když s nimi druhý den mírumilovně seděli v jedné třídě. Ale jen při vyučování. Po poslední hodině zase začala nesmyslná bitva o prostor.

Asi se v nich probudila, z podvědomí se vynořila nějaká pradávna situace.

A už se prali.

Největší gauneři byli kluci Kučerovi. Byli jenom dva, ale zapálili les, vozili se po železniční trati na vozíku drezíny až k Boskovicím, vypustili rybník u mlýna, kam chodili v zimě všichni bruslit, vylisovali v žákovské knížce blechu, kterou chytili na jiném fakanovi a synovi ředitele školy napsali přímo do žákovské knížky poznámku: "Váš syn mě sere."

Tak perlili i mnozí další, ale děti Smékalovi nikdy. Makaly doma i na poli. Byly rády, že mohly chvíli sedět a odpočívat. Práci byli unaveni jako koně po celodenním orání.

Ale zažili i radostné chvíle.

V zimě sáňkovali za vesnicí na kopci, kde se říkalo "Na Hanzlákách".

Ale sáňkovat mohli, až měli splněny všechny úkoly doma. Až vyházeli hnůj a připravili krmení pro koně, krávy, prasata, ovce, kozy, králíky, husy a slepice.

Některý rok chovali ještě moráky. Krocany.

Měli velké, staré sáně, aby se na ně vešlo co nejvíc dětí z rodiny.

Většinou se nevešel Pavel a jen pozoroval radostné výskání ostatních sourozenců při jízdě.

Dnes už se na "Na Hanzlákách" nesáňkuje a nevýská, celý kopec je zastavěný domečky. Další radosti zažívali při zabijačkách.

Nejprve ale museli dát žádost na Krajský národní výbor do Brna, zda mohou zabít svoje prase.

Ten nesmysl si uvědomili, až když na lékařské fakultě bydlel bratr Jura se Slovákem Štefanem Krnáčem z Hriňové pri Zvoleni. Ten, když se dověděl, že musíme dávat žádost o povolení zabití svého prasete, řekl:

"Čo som kokot, abysom sa pýtal, zda môžem zabít svoje prasce?"

"Zabijeme a spapkáme a hotovo".

O zabijačkách kuchyň hřměla.

Celá početná rodina seděla kolem stolu, u něhož Prajzi v r.1866 hráli karty, a jedli a povídali si veselé historky.

Pavel při zabijačce pral střeva, to byla jeho práce, a pak myl v horké vodě s nejmladší sestrou hrnce.

Teprve až měli všechno hotové, seděli a povídali si s ostatními.

Kuchyň hřměla skvělou atmosférou.

Největší úspěchy s historkami měl bratr lékař.

Všichni se váleli smíchy když vyprávěl, mluví spisovně: "Náš primář nepije alkohol. Celý den jsme operovali a teprve odpoledne si primář vzpomněl, že je ten den pozvaný na svatbu dcery své sestry. Jak dokončil poslední operaci, nechal sundat erární obraz z chodby ve špitále, nechal ho zabalit i s inventárním číslem, protože neměl dárek pro novomanžele.

Mě poručil, abych ho na svatbu zavezl.

Přijeli jsme tam kolem 18.00. Předal slavnostně dárek. Všichni si inventárního čísla všimli, ale nikdo nic neřekl. Hned do něj vrazili dvě štamprle.

Po 19.00 si pan primář vzpomněl, že má od 20.00 přednášku ve Vanovicích pro Červený kříž o první pomoci.

Všichni ho přemlouvali, ať se na to vykašle, že tam stejně jako každý rok přijde šest babek, ty si popovídají a půjdou domů. Pan primář má velký smysl pro povinnost a tak mě poručil, abych ho do Vanovic dovezl. Ještě mu nějaký blbec poradil, že když si dá dvě lžičky medu, tak vystřízliví. Dali mu tři lžice medu a vyrazili jsme. V sále obrovského kulturáku ve Vanovicích sedělo pět babek. Sotva pan primář dosedl před ně za stůl, okamžitě usnul.

Tak jsem řekl babičkám, že pan primář celý den operoval a za hlasitého chrápání primáře jsem babkám do 23.00 přednášel o první pomoci při úrazech. Pan primář se prospal a jeli jsme zase na svatbu".

Stůl byl důkladný, dubový, měl silnou desku a kroucené nohy.

Byl velký.

Vychovaní žádostmi o povolení k zabití svého prasete pak nezlobili ani v dospělosti.

Vždy, když chtěli něco udělat se nahlas ptali, zdali na to není třeba povolení nějakého úředníka.

Při každé zabijačce se vzpomínalo, jak otec šel na Štěpána, to je o Vánocích, poprvé za maminkou na námluvy. Dohazovačka domluvila s rodiči maminky v Jevíčku, místě vzdáleném 14 kilometrů od otcova hospodářství, že tam na Štěpána otec přijde.

Ten musel ve čtyři hodiny ráno vstát, nakrmit koně, krávy a prasata a po snídani v devět hodin ráno pěšky vyrazil. Bylo hodně sněhu, mohl jet na koni, ale koně šetřil a tak vyrazil pěšky.

Koně šetřil, sebe nešetřil.

Před polednem byl v Jevíčku.

Otevřel mu otec maminky, ukázal hospodářství, při obědě otec poprvé viděl nastávající manželku, po obědě domluvili svatbu na 18. února, tedy zhruba za měsíc a tatínek se vydal pěšky, bylo to v r.1938, nazpátek.

Svatba byla, manželství bylo spokojené a vydrželo 58 let, než otec zemřel.

Velmi se Pavlovi vryla do paměti tato příhoda:

Maminka jednou v neděli odpoledne dala tatínkovi 5 Kč a povídá: “Te seš pořád doma, běž také jednou do hospode trochu se pobavit s chlapama.”

Pět korun tehdy stačilo na dvě piva i s tuzérem.

Otec odešel, vrátil se k večeru a vrátil mamince pět korun.

“Tak tes nešil do hospode? A kdepak bel?”

Otec odpověděl: “Šil sem se podívat na pole, to je pro mě ta nejlepší zábava”.

Tento přístup převzali všichni v rodině.

A hlavně všichni uměli makat.

Odpoledne si malí hráli na poli na dece na souvrati a ostatní překonávali krize z vedra, deště, zimy a jiné psoty na poli, nebo na louce, nebo v lese. To byla škola. To bylo školení. Často večer sotva dolezli domů. Byli přetíženi prací. Od té doby má Pavel v podvědomí, že se na něj valí takové množství práce, které ho zavalí úplně.

Že bude mít tolik práce, že ji nedokáže udělat.

Také ho pronásleduje sen, který má také pravděpodobně základ ve skutečné události.

Je uprostřed pole s vysokým strništěm, je bosý a nahý a neví, na kterou stranu má jít.

Pavel nemůže zapomenout na pocit ohromné úlevy při spatření konce silně snopovitého pole o žních. Vázali obilí do snopů. Bylo velké vedro. Pole se zdálo nekonečné, ale nakonec, večer vždy ke konci dorazili a práci dokončili. I když někdy až za tvrdé tmy.

Tato zkušenost Pavlovi pomáhá i při psaní.

Když si uvědomí, co má všechno v hlavě a co všechno chce napsat, cítí se jako na první souvrati toho pole a pochybuje, že to dokáže. Že to všechno napíše. Ale maká jako jeho rodina a zatím vždy dílo nakonec dokončil. I když to mnohdy trvá mnoho let.

Někdy si při psaní připadá jako při stavbě domu.

Čeká ho hodně práce.

Často a rád vzpomíná na blaho, které prožíval na podzim na začátku padesátých let. Vybírali brambory, zdálo se, že mají zmrzlou každou buňku v tělíčku, mokré brambory studily do ručiček (rukavice tehdy nikdo neměl), když jim maminka přinesla horký čaj a teplá, ve vlnáku zabalená smažená vejce.

Smažená vejce přímo zbožňuje. Má rád i volská oka. Prostě má rád vajíčka. Žloutek mu dává sílu.

Bílek mu dává nápadečky. To si alespoň Pavel myslí. O tom je přesvědčen.

Stejně zbožňuje maminčiny rozpraskané ruce.

To, co lidi nejvíc sblíží je těžká práce a těžké životní podmínky. Kdo musí makat, nikdy nic nerozbije. A nikoho nešpičkuje a nesnaží se nikoho rozčítit.

Snaží se vždy druhému pomoci.

Po celý život.

Binec dělají osoby z rozvrácených rodin a protekční spratci.

Má rád pohádky, ale nemá rád pohádky o létajících kobercích.

Zřejmě proto, že doma nikdy žádný tépich neměli. Jen pečlivě umytou prkennou podlahu plnou suků. Prkna byla nařezána ještě ručně na Melkově. To musela být teprve dřina. Řezat

ručně z klád fošny. Strýc Kučera, dobrý otec nezvedených synů měl doma stav a jednou v zimě jim utkal dva běhouny ze zbytků. Byly to krátké běhouny, které se za koberce nedaly považovat.

Jsou nezničitelné.

Zdobí kuchyň do dneška.

Stejně jako velký dubový stůl s kroucenýma nohama a pevnou deskou.

Roští tři dny po porodu nesekala maminka z nějakého plezíru, ale z holého nezbytí. Aby bylo teplo v kuchyni. Aby přežili.

Často sourozenci při zabijačce v kuchyni, zatím co Pavel s nejmladší sestrou myl horkou vodou zamaštěné hrnce v komoře, nahlas probírali otázku, proč je Pavel tak ustrašený, nejstrašenější ze všech.

Nakonec úvahy vykryštalizovaly v závěr, že Pavel se narodil v září 1945, a maminku v době těhotenství, od dubna, obklopovali již od dubna ruští vojáci. Tatínek byl pryč, musel vozit munici s koňmi na frontu, vojáci se nakvartýrovali do celého domu, nechodili dveřmi, ale skákali oknem a mamince každé ráno vyhrožovali: "Kak nebudět vodka i mjaso, tak zastrelíme tebe i rebjata!"

Maminka, která chodila do školy za první republiky, učila se německy a rusky neuměla ani slovo, tomuto dobře rozuměla.

Od dubna chodila spát k sousedům na seno do kůlny i se všemi dětmi.

Otec má, je mu letos osmdesát pět let, také spoustu vynikajících vlastností. Měl deset hektarů polí, dvě klisny zapsané v plemenných knihách. Klisny chodil krmit i v noci. Sám byl vždy malý, hubený a šlachovitý, ale koně měl vždy vyžrané, vzorně vyhřebelcovaná srst se leskla a koně vždy měly zapletenou hřívu i žíně na dlouhých ocasech. Takové umělecké útvary vytvořit na koních uměl jen on. Koně, to je jeho pýcha a radost. Tvrdí, že nejspokojenější je, když jede s koňmi a má v rukou opratě. Pavel mu rozumí. Pavel je nejspokojenější, když má v rukou volant. Pantáta Smékal má smysl pro humor, je přemýšlivý a libuje si v průpovídkách, v nichž je ve zkratce zakódovaná moudrost generací. Ještě teď, v pětadesáti letech, když si půjčuje koně na obdělání záhumenku se vždy na koně vyškrábe a chvíli pozoruje svět z koňského hřbetu. Vyhrál v mládí i pár závodů, které se konaly pravidelně na podzim po sklizni otavy na lukách u Vanovic. Vítězil úžasným způsobem. Vždy se držel vzadu, aby mohutným finišem o hlavu byl první.

Každý rok měl u klisen hříbata.

Koně rodí hlavně v noci.

Už týden před očekávaným porodem klisny spával otec na slámě v maštali.

Když se v noci hříbě narodilo, pokaždé vzbudil všechny děti i maminku a ve stáji obdivovali nový koňský přírůstek.

Většinou už za hodinu hříbě vstalo a vrávoravě se šlo napít.

Všichni vkládali na narozené hříbátko ruce, aby bylo zdavé a silné.

Otec tomu říkal knify.

Pavel sní o tom, že podobné to bude i s jeho psaním.

Že dlouho bude vzadu, ale potom vyrazí dopředu a bude mít úspěch.

Že také vyhraje o hlavu. Že vyhraje hlavou.

Otec mluví pomalu a rozšafně, jako všichni lidé z Malé Hané.

"Na každého jedno donde". Vztyčí deformovaný ukazovák.

"Každé je jinak hloupé". To se Pavlovi moc líbí. To je velká pravda.

"Modřejší hostopí, ale jedno nebo dvakrát za život ne".

“Kdeš seš tak hloupý a vlez do hospody, nikdá si neseď!” Sám nechodil do hospody vůbec. Pavel chodí tak dvakrát za rok, ale to se zlinkuje jako kůň. Je mu pak strašně špatně, šeptá si už nikdy, ale pak to udělá zas a opět má na půl roku pokoj.

Do palírny Pavel zajde, když zapochybuje o svém psaní.

“Mělo se to stat. Mělo to tak být”. Hladí si knír otec Smékal.

“Co Pán Bůh řídí, dobře řídí.”

“Když je nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší.”

“Z čeho máš největší strach, to nelíp dopadne”

“Nebor si matko s ceró, te tě hlavo zperó”. To je svatá pravda a právě nyní Pavluša lituje, že nevěřil staletími ověřené pravdě. Sám se přesvědčil.

Všechny své ratolesti otec varuje před alkoholem a vypráví:

“Sedlák co propil gront, šel po dědině. Belo parno a měl žizeň. Hópl ke stodni a napil se vode. Pak si povídá:” Debech bel bévával viděl, že je voda tak dobrá, nemusel bet gront pryč”.

Velké úspěchy má:

“Lenocho, chceš véce?”

“No, debe belo volópany, vzal bech si”.

“Co člověk zkosi, než homře”. (Co člověk vytrpí, než umře).

“Z čeho je největší strach, to nelíp dopadne “

“Čeho máš névic, to névic šetře”.

Lidové moudrosti vštěpované otcem i matkou stačily bohatě Pavlovi, aby se orientoval ve všech problémech, které ho v životě potkaly.

Zlatý hřeb programu je vyprávění, které nikdy neomrzí, je o rváči Janovi Škrabalovi, nejsilnějším muži z Knínic všech dob.

Jan Škrabalu bel velké, selné a tvrdohlavé, pověstné rváč.

Na Moravě se tráva sekla kosó ož za Husitu, ale vobíl se pořád žalo srpem. Až kolem roko 1900 začale nekeři pokrokáři sict he vobili kosó. Jan ale pořád zvostával ho srpo a dokonce si na to vemeslel slogan: “Sečení mrveni, snopeček žaté, ten je jak zlaté”.

No, ale v r.1905 na Svató Anno přešlo hrozny krupobiti, padale krópe velky jak slepiči véce. Sedláce, keři sekla vobili kosama ož měle hodně v mandelich a tem to tak nehoškodilo. Ale Janovi, které měl všecko na stojatě rozbile krópe vobili na maděro. Tehde Jan zařval jako bék a zahodil srp za Kalibardove - to bela nejhorši chalópka v dědině, a za ňó bel smeťák. Šel do Boskovic a tam si kópil koso.

Příští rok měl Jan moc pěknó hórodo. Pěkně jo sklodil, zvorál poličko a deš jel dom, tak se to stalo.

Jako správné furiant jel prostředkem ceste a proti němo, take prostředkem si to hasel Princál, pacholek z pivováro z Boskovic s belgickéma valachama. Žádné nevehebal, meslel, že ten drohé na poslední chvilko hohne, ale vono nic. Až se kravka s koněma srazela. Jan zařval, hópl na Princála a začal ho dlachmit. Rvale se dvě hodine, chviló bel navrcho jeden, potom drohé, kriv z nich crčela, ale Jan, že jedl vic špeko nakonec vehrál. Princála mosel drohé pacholek naložet na vůz a vodvitzt.

Samozřejmě, bel z toho sód.

Jan se voholel a pomale polema šel do Boskovic a pěkně rozšafně se rozhližel a poslóchal ptáčke, jak spivaji. Nohe mo hladila pěkná zelená tráva, Jan šel bosé, a pěkně se hosmival na celé kraj.

V Boskovicich ož belo plny naměsti ledi. Jan se jich zeptal:

“Na co tade ledi čekáte?”

“Ve to nevíte? Přende vobr z Kenic, pan Škrabal keré dopral Princála, keryho eště nikdo nepřemohl”.

Jan se rozkročel a povídá skromně: “Já so ten vobr z Kenic”.

Ledi jak to hoslešele, hned hotikale pro Princálovo manželko. To bela kredenciózni roba a se slzama ve vočich Janovi děkovala, že dopral jejího saryho, protože hrozně trápil jo he děcka, ale ted’ stačí říct:

“Mám hópnot pro vobra do Kenic? Hned’ kleči a prosí, nikam nechod’, já ož bodo hodné. A plače a pomáha s nadobim”.

Jan ji povídá: “Kdebe si nedal říct, jen pro mě přindite, já ho dobijo zas”. Jana pan sódcí vosvobodil, protože naznal, že to belo v sebeobraně.

Jan se pak ještě mockrát pral, ale decky vehrál. Jednou mo po rvačce povídá ten druhý: “Žes mě rozbil hobo, to mě nevadí, ale košolo smě trhat nemosel”.

Takové a podobné povídky se v Pavlově rodném kraji vekládají.

Pavlovi se líbí i tato: “Co člověk vytrpí, než umře”

Pavel zatím nepřišel na žádný tvar na *-itý*, který by byl pravdivý a který by na tatínka seděl.

Úporně takový výraz hledá i pro maminku.

Smékalovi, přestože měli velice těžký život, byli často veselí, snažili se dělat legrace a roznášet světlo, ať přišli do chléva nebo do kanceláře, nebo když potkali někoho na poli. Otec, ať měl sebevíc práce se na chvíli s každým zastavil a promluvil.

To se Pavlovi moc líbí, snaží se o to také a s každým mluví, jako by hladil. Každého se snaží rozveselit.

Všechny svoje děti naučili Smékalovi perfektně vyhazovat hnůj, i škvíry mezi dřenicemi musely být vypulírovány, seno musely nosit tak zbalené v náručí do koryta, aby ani stébelko neupadlo, i ve chlévě muselo být čisto jako v kuchyni a za okny muškáty. Chlév i kuchyň bílili každý rok před Velikonocemi. Všichni museli makat poctivě a všechno se muselo zužítkovat.

Otec tomu říkal užitečné hospodářství.

Na návštěvy se chodilo jen v neděli odpoledne. K tetě do Míchova jezdili na bryčce. Hospodář nalil dospělým štamprle slivovice a krásně si povídali o hrůzách při zakládání družstev, jak v Rusku umírají hladem mužici, že to není jak noviny píší a rádio hlásí a jak Fučík napsal. Děti chvíli poslouchaly, pak si šly hrát. Nakonec dostaly poučení, aby nic nikde, ani ve škole neříkaly. Tak vznikala jejich schizofrenie, které se dodnes nezbavili. Člověk nesmí říkat to, co si opravdu myslí. Musí mlčet.

Mlčeti zlato, mluvíti stříbro.

Ale také: “Líná huba, holé neštěstí.”

Kdo se v tom pak má vyznat.

Kdo mlčí, křičí.

Víc jak dvě štamprlky návštěva nikdy nevypila. Zavzpomínala na všechny války včetně té s Prajzem. V kuchyni měli skoro všichni v celé dědině těžký dubový stůl s kroucenýma nohama, u kterého Prajzi hráli karty, všechny dělal stejný truhlář, to se zdůrazňovalo pořád dokola, protože Prajzi byli v celé vesnici a nábytek vydržel celá staletí. To byl tehdy dobrý materiál. Závěrem návštěva, ať to byl děda Bílků, nebo tetina Šméralova prohlásila, že každá doba je těžká, a v klidu odešla.

To nebylo jako ted’, že návštěva vypije láhev, pak druhou, pohádají se a porvou a pak

jdou teprve spokojeně domů. Kdepak, to dřív nebyvalo. A ráno v neděli šla celá rodina do kostela. Tam jim pan farář řekl, že si musí odpouštět a mít se rádi. "Vo čem belo kázání ? " Vo hříchu" "Co říkal pan farář?" "Bel proti". Pavlovi se nejvíc líbilo kázání o životě, kdy byl život přirovnáván k loďce na rozbouřeném moři, která po mnoha dobrodružstvích vždy šťastně doplula do přístavu.

Ta Pijava , to muselo bejt něco.

Dědci s fajfkou na to vzpomínali pokaždé, když se potkali.

Jak měli děla zakopaná ve stráni na vinici a prali do těch naproti a ti od naproti zase stříleli do nich. A tak to šlo několik let. A kolik kamarádu tam nevinně padlo. Většinou to byli mladí vesničtí chasníci.

Jejich jména jsou na pomnících z války v každé vesnici.

Chudáci umřeli. Byli tak mladí. Vytesané letopočty to dokládají.

Velká psina byla i se sousedem, kterého si každý dobíral. On totiž přijel v r.1947 do naší dědiny na kole a sháněl nevěstu.

Kolo měl půjčené, byl hubený z mnoha dětí z Velenova. To je vesnička na Drahánské vysočině a tam byla ještě větší bída než v Knínících.

Natrefil na paní Mrákavovou, která pásala husy a dohodila mu děvče, za což on ji slíbil čtyři kubíky dřeva, protože peníze neměl. Svatba byla, ale dřevo jí nikdy nedal, hájil se tím, že "to není vono a mladá stará je lenošná". Víc neřekl nic, protože byl také z osmi děcek a nesměl nahlas říct, co si doopravdy myslí. Tak to různě zaobaloval, až se v tom nevyznal nikdo, ani on sám. Lenošku neopustil a žil s ní až do smrti. Vystrojila mu pěkný pohřeb s muzikou. Alespoň tak pěkně zakončila jeho smutný život plný práce a starostí.

Koupených hraček měl Pavel málo. Zdědil je po starších sourozencích. Rád si hrával na písku, stavěl podobné zemědělské usedlosti jako měl otec (z kusů rozlomené mříže od kanálu). Poznal pravou tvůrčí extázi. S mříží. Mříž, to byla rekvizita.

Od chvíle, kdy se v první třídě naučil psát, některá slova ho zvláštním způsobem dojímal a jiná rozveselovala. Byla to i slova, která nikomu jinému nic neříkala. Pavla od malička okouzlovala slova na -itý. Naběračkovitý.

Kočkovitý. Míchačkovitý.

Žabičkovitý.

Často přemýšlí, proč má obraz čtyři rohy.

Slyšel, že jsou i trojúhelníkovité obrazy, ale ještě žádný takový neviděl. I když v kostelích už viděl obrazy v rámech různých tvarů. Nejčastěji oválné. Ale i kulaté obrazy svatých viděl v kostele.

O tom, že Pavel nabyl stoprocentního přesvědčení o svém pravém a jediném životním poslání, rozhodl poslech závěru hry "Dvanáct rozhněvaných mužů". Televize tehdy nebyla, občas poslouchal rádio a zachytil jednou úplně náhodou, závěr té báječné hry. Oslnily ho nádherné dedukce i překvapivá zjištění a závěry. Bylo to prosté a jasné. To byly smeče. Ta jednoduchost. Ta krása. Ta pravdivost. Ta touha zjistit pravdu.

Také touží zjistit pravdu.

Od té doby při vyhazování hnoje, při mytí nádobí, při rovnání řepy do košů, při jízdě s čímkoli, při sekání dříví neustále píše v hlavě ohromně graduující příběhy plné zvratů a překvapení.

Dříve při tvorbě strašlivě trpěl.

Asociace se mu vynořovaly se závratnou rychlostí, zvonily, zalévaly ho jako láva, pálily, studily a on navíc každou vteřinu umíral úzkostí, že tu nádhru zapomene a nedokáže ji

materializovat na papír, což se velmi často stávalo. Něco se mu líbilo i druhý den. Něco ne. Při práci ho napadaly krásné věci. Nad papírem všechno zapomněl. Nebo skoro všechno zapomněl.

Teprve později mu došlo, že největší umění je vybírat z velkého množství nápadů ty dobré, ty špatné zahazovat a že na deset nápadů připadá zhruba jenom jeden solidní.

Ted' po čtyřicítce se mu někdy barevné, někdy černobílé obrazy příběhů doslova vynořují z mlhy pomaleji, ale zase bývají přerušovány různými šílenostmi jako černá barva, šmouhy, zástupy plyšových medvídků, potok octa.....

Stará roubená stodola, letící čepice. kostel ve Vanovicích, sokolovna v Sudicích.....

Často: koňskými potahy vyježděná cesta.....

Prostě je úplně normální. Jen má divné představy.

Jen má divoké sny.

Proč jsi tak daleko stará prašná cesto u Knínic? Kam mě vedeš moje cestičko? Co mě ještě v životě čeká? Takové otázky si klade. Tak tiše úpí, když je sám.

Takže trpí zas.

Hlavně se bojí, aby se na něj někdo nezlobil.

I když ví, že není na světě člověk ten, aby se zavděčil lidem všem.

Rád dělá lidem radost.

Rád lidem lichotí.

Chlapum fóká pod pytlík.

Je schopen překroutit události a doplatit sám na něco, jen aby měli jiní radost.

Od dětství ho pronásleduje sen. Je na startu Velké Pardubické.

Všichni ostatní mají krásné koně, jen on poníka. Start, jede jako blesk, rozbíjí si hubu na první překážce, znovu nasedá, padá na Taxisu, znovu se drápe do sedla, vytírá Hadí příkop, ale znovu se škrábe na koníčka, tak to jde pořád, až nakonec, poslední, po setmění, projíždí cílem. Je to asi výsledek životních handicapů. Je z Malé Hané a tam lidé dozrávají později. Třeba po šedesátce dozraje. Možná, že dozraje ještě později.

K večeři doma mívali vždy jen "bakole a mlíčko". Brambory a mléko. Celou dobu co byl doma měli k večeři brambory a mléko.

Jen po zabijačce to bylo jiné.

To si potom osoba váží každého kousku jídla.

Tyto dvě složky stravy dodávají tělu všechny potřebné látky a úplně stačí k uchování života. Každý si naloupal brambor kolik chtěl a zapili to mlékem od krav z jejich chlěva, po založení družstva od jediné krávy záhumenkové.

Do školy chodil se strachem. Celý život je ut'ápnutý, ustrašený.

Nemá žádné sebevědomí. Mýlně se domnívá, že jiní toho vědí víc a jsou lepší a šikovnější než on.

I ted', když žije v Čechách je ut'ápnutej. V mládí byl slabý a podvyživený a to mu v podvědomí zůstalo. Pomalu se toho snaží zbavovat. Snaží se nebát nařvanců, kteří ho utiskují.

Ve škole měl vždy jedničky a dvojky. Občas nosil i pochvalné poznámky:

"Váš syn je hodný, ukázněný, pilný, pracovitý atd."

Otec nad tím dlouho dumal a pokaždé se zeptal:

"To hodné, neznamená to hloupé?"

A položil ruku na dubový stůl s kroucenýma nohama u kterého Prajzi jedli a hráli karty. V tu chvíli kolem Pavla proletěly světlušky a šveholili: "Nevíme, ale dost možná". Fyzicky

byl velmi slabý a v tělocviku stával až na konci řady. Měl křivici hrudníku, ale přišlo se na to až v šesté třídě při lékařské prohlídce na začátku roku.

Zjistil to pan doktor Mikula o kterém ještě bude řeč.

Měl jet do ozdravovny, ale dlouho na něj zapomínali. Ostatní, kteří to ani nepotřebovali, jeli do Tater, nebo do Pece pod Sněžkou, jeho po delší době šoupli s dětmi jiných sedláků na Květnici u Tišnova. Do Předklášteří.

Byl v oddílu Olega Koševého, dívky zase v oddílu Zoji Kosmoděmjanské, což se těžko vyslovovalo a gauneři, kteří si dělali legraci ze všeho i v té těžké době, to různě komolili. Říkali Kosmodějská. Ti nejodvážnější Komoušodějská. Chudák Zoja. Jeden vychovatel byl hrdý na svou přezdívku Kondor, ale všichni mu říkali Kondom. Tam se také dověděl, co to ten kondom vlastně je. V turnusu s Pavlem byly všichni podvyživení potomci rolníků. Při vycházkách hráli oblíbenou hru na “partyzány”. Schovávali se v lese, tančili u vatry, bili fašisty, které nikdo nechtěl hrát, aby mu to nezkazilo kádrový profil. Někdy hru změnili, na Partyzány “za pět minut dvanáct”. To se jako podřezávaly všechny sloupky u cesty. Nenechali stát ani jediný. V rodné Pavlově vesnici bylo také pár partyzánů, kteří byli partyzány, až když byla válka vyhraná, podřezávali sloupky a nadělali víc škody než užitku. Rekvírovali prasata. Krmíka hrála pokaždé s velkou chutí Lenka. Byla dcera sedláka. Věděla, vo čem je řeč. Byla strašně hubená a po hře naříkala, že ji bolí svaly na zádech. Všichni se jí smáli, protože ani na zádech žádné svaly neměla.

Snad vyrostla.

Vycházky byly odpoledne a Pavel si blaženě uvědomoval, že nemusí vyhazovat hnůj. Poprvé byl dva měsíce z rodného domu.

Poprvé v životě nemusel po příchodu ze školy vyhazovat hnůj, ale šel na procházku.

Přibral 4 kila, naučil se hrát pin - pong tak, že pak byl nejlepší z celé rodné vesnice, kde měli jediný stůl ve škole.

Jednou mu při ranním nástupu řekla jiná ozdravovaná dívka, že se líbí Pavlíně.

Poprvé slyšel zlaté struny hrát a strašlivě zčervenal. Byl rád, že se někomu líbí i když je človíček druhé kategorie.

To věděl od mládí. Že je něco míň.

Po návratu domů z ozdravovacího procesu musela být fůra hnoje zase krásně uplácaná, aby nic nespadlo, fůra snopů musela být jak malovaná.

V rodné dědině všichni říkali starším lidem “stréčko a tetičko” bez ohledu na příbuzenské vazby.

Pavel často vídá na duševním filmu zástupy stréčků a tetiček, jak rozvážně kráčí do kostela. V zimě zachumlaní do beranic a šálů si rozšafně povídají a pomalu kráčí mezi hromadami bílého sněhu.

V létě tetičky nosili velké kytice. Do kostela.

Všichni už jsou pryč.

Dávno umřeli.

V Pavlově rodné dědině se ale také stávaly hrozné věci.

Rodiče dětem nejvíce připomínali dva krvavé příběhy.

První.

Ve Vanovské ulici, jediné ulici v obci bydleli dva bratři Krajíčkové. Měli jen jednoho koně, s nímž oba chtěli jezdit, což nebylo možné. Dělali si nejrůznější naschvály, až jeden druhému posekal sekyrkou postroj na koně: “Dež já nepojedo, tak te také ne”.

Druhého bratra to tak rozčílilo, že vzal sekyrku a bráchu zabil. Šel do vezení a když se měl po odpykání trestu vrátit do rodného domu, spáchal ve vězení sebevraždu. Vězňové mlátili obilí a on skočil do mlátičky. Nesnesl pomýšlení, jak by se k němu lidé po návratu chovali. Druhý.

Blbí chlapi v hospodě, si dělali legraci z přihlouplého keničáka, že to dítě není jeho, že mu manželka zanáší. Byla to blbost, žena dřela od rána do večera, aby uživila rodinu, protože manžel všechno propil. Trvalo to několik let, až se opilec jednou dovrávoral domů a dítě ve spánku udusil. Pak se pokusil o sebevraždu, střelil se pistolí na zabíjení prasat do hlavy, ale přežil. Dostal doživotí, ale nějakým administrativním přehmatem ho pustili a on se objevil ve vsi. Vypadal hrozně, měl zdevastovanou půlku obličeje. Manželka ho vzala domů, ale za dva dny si pro něj přijeli a od té doby ho už nikdo neviděl.

V sedmé třídě dostali novou soudružku učitelku na češtinu a mohli u ní psát dobrovolné úlohy - různá pravopisná cvičení.

Pavel začal psát dobrovolné slohové úlohy. Pohádky, v nichž se různé věci proměňovaly, princ musel splnit tři úkoly a nakonec se princ s princeznou vzali a žili šťastně a jestli neumřeli, žijí dodnes.

Při nošení plev, nebo jiné práci to vymyslel. Pak toho polovinu hodil na papír, protože tu lepší polovinu zapomněl.

Pohádku četl celé třídě na začátku hodiny. Moc se mu líbilo, jak mu všichni naslouchali a jak zatleskali. Naučil se rozeznávat druhy potlesku. Od zdvořilostního po upřímně obdivný. Napsal tři pohádky, pak mu soudružka napsala pochvalnou poznámku a byl konec.

Od té doby začal tajně psát sám. Na půdě našel sešit s černými deskami po starším bráchovi, vytrhal popsané listy, vzal obyčejnou tužku, zalezl do stodoly, z otýpek slámy si postavil stůl a křeslo. A psal a psal a psal a psal.

Ostatní sourozenci, nejčastěji při společném vyhazování hnoje, rozvíjeli nahlas svoje plány do budoucna. Nejstarší bratr, který měl samé jedničky říkal, že bude doktor, že bude lev operačních sálů, že bude dělat takové zákroky, že všichni budou žasnout a když bude procházet chodbami nemocnice, všichni si budou špitat, že je jedinečný, lev operačních sálů, prostě nej, nej. Zázračný lékař. Druhý říkal, že bude slavný pražský veterinář. Oběma se to splnilo.

Jedna sestra chtěla hrát nejvyšší soutěž v šachu, další chtěla být učitelkou, třetí prodavačkou, čtvrtá švadlenou a nejmladší kadeřnicí. Všem se nakonec splnila jejich vysněná přání. Jen Pavlovi ne.

Ten nikdy neřekl nahlas své nejtajnější přání.

Když se po mnoha letech otec dověděl, že Pavel chce psát, jen si povzdechl: "Na to seš chlapče málo mocné". Asi to mělo znamenat, že nevěří, že to Pavel dokáže.

Jednou jedinkrát s nimi učitelé nacvičovali divadlo. Pavel hrál hostinského, moc se mu líbilo předvádět se před publikem a napadlo ho, že by z něj mohl být klaun. Nebo lidový vypravěč. Nebo kamelot. Tehdy kameloti nebyli, jen občas v rádiu slyšel, když vysílali nějakou hru, jak vyvolávají kameloti slogany, které sami vymysleli, a to se mu líbilo.

Blížil se rok 1957 a veškerá švanda pomalu končila.

Kolem vesnice blíž a blíž obcházelo strašidlo kolektivizace. Mazalo med kolem huby, vedlo sladké řečičky, ale ve skutečnosti přinášelo ještě víc bolesti a deptalo ještě důkladněji než soukromé hospodaření za komunistů.

Agitátoři pronásledovali sedláky pozdě večer doma i na poli.

Otec se snažil občas zažertovat, ale oni vůbec neměli smysl pro humor. Strašlivě se mračili,

Pavel si po letech uvědomil, že přesně stejně se až do listopadu 1989 mračili všichni placení funkcionáři KSČ. A později se stejně mračili členové představenstva bytového družstva.

Otec měl jen 10 ha polí, ale prohlásili ho za kulaka.

Když se jich při okopávání řepy slušně zeptal, co to ten kulak je, začali rvát, že je vystěhují, že ho zavrou, že děcka vyhodí ze školy, atd., ať si nedovoluje. Že je podvratný živel.

Po takovém extempore už se nikdo neodvážil zeptat, co je to ten živel podvratný. Tak Pavla naučili držet hubu a krok. Na celý život.!? Na celý život???

Čím víc se blížily žně, tím byli komančové nervóznější.

Ve všech ostatních vesnicích byla už družstva založena a hrozilo nebezpečí, že když sedláci na podzim znovu zasejí svá pole, minimálně další rok budou hospodařit samostatně.

A tehdy to soudruzi zmáčkli.

Největšího sedláka vystěhovali, nikdo nevěděl proč, ani kam, prostě v noci zmizel z vesnice i z celou rodinou. Nikdo se neodvážil zeptat. Vystěhovaný nikdy ani nenapsal. Ani se nikdy nikdo z jeho rodiny v dědině neukázal.

Představte si tu hrůzu, že by přišli chlapi v dlouhých kožených kabátech v noci k Vám do Vašeho sladkého panelákového bytečku a řekli: “Nechceš se vzdát svého majetku, který byl vytvořen už generacemi předků, tak si sbal osobní věci, a my tě na náklad’áku i s celou rodinou odvezeme hodně daleko”.

“Dělali to komunisti?” psal si otázku do černého sešitu po bratrovi lovec Pampalini české literatury.

A ještě připisoval: “Jak to, že neznáme jména těch nemyslicích hovad v kožených kabátech, která jsem viděl ve dvanácti letech a která mě nahnala hrůzu na celý život ?”

A úplně dolů napsal: “Přestanu se někdy v životě bát?”

Agitátoři přestali chodit po domech a vyhrožovat, ale hned příští večer svolali všechny sedláky na radnici.

Tam je zamkli a nepustili nikoho, dokud nepodepsal.

Dokud nepodepsal nikdo, bylo to dobrý.

Pak se ale předvedli učitelé.

Po půlnoci se podělali a podepsali.

Nutno sdělit, že všichni přítomní byli vystaveni hrubému nátlaku.

Brutálnímu zastrašování.

Agitátoři vyhrožovali.

“Máte děti na vysoké škole? Jak nepodepíšete, zítra je máte doma.”

Pavlovi dva nejstarší bratři už byli na vysoké. Jeden na medině, druhý na veterině.

“Dáme vám takové dodávky, že je nesplníte a necháme vás zavřít”. “Pudete do Jáchymova”. Dáme vám nejhorší pole v katastru, Na úzkých dílech, a tam se ztrháte, ale nic vám nevyroste”.

“Máte kluka ve fabrice? Zítra ho vyhodíme”.

“Učitele vyhodíme do jednoho”.

“Kdo nepodepíše vstup do JZD, je nepřítel socialismu a míru a jako s takovým s ním tvrdě zatočíme”.

To dokázali komunisté a ti, co byli u komunistů a měli červenou knížku a strach už v r. 1957.

Učitelé vstoupili do družstva, i když neměli žádné pole.

Pak už to šlo.

Začali podepisovat ti, co se nejvíc báli. Otec podepsal jako 108 v sedm hodin ráno. Už to nemělo cenu a musel jet na pole. Byly žně.

Pavlovi bylo 12 let, ale poznamenalo ho to na celý život. Další ranou do vazy bylo oznámení ve všech novinách, že všichni vstoupili do JZD dobrovolně.

To bylo vyučování.

To bylo školení! To byla univerzita.

V době jeho radostného dětství stačilo pronést jediné slovo proti režimu a mluvka byl zničen. Byl poslán do Jáchymova a odtud se živý nevrátil. Proto se Pavel bojí říci tchýni do očí, co si o ní myslí. Má ten strach hluboko pod kůží.

Pavel žije s pocitem provinění. Žije s pocitem permanentního provinění.

Neví co udělal špatně, ale pořád se něčeho bojí.

Nikdo ve vsi se neodvážil říkat nahlas svůj názor.

Za mazané se považovalo komunistům přitakat a myslet si svoje.

Každý se naučil vážit slova.

Pavel se bojí otevřeně mluvit i teď. Raději posílá vodu po troubách. Do očí každému přitaká a myslí si svoje.

Tak, jak to dělali a dělají všichni v dědině.

To, co si o dotyčném myslí většinou říká, až když tam dotyčný není.

Pavel se bojí otevřeně mluvit i teď. Po sametce.

Nejen o politice, ale vůbec.

Navíc se u nich vždy mluvilo slušně. Každý si bral servítky.

Proto nedokáže sprostě vynadat ani těm, kteří si to určitě zaslouží. Drží hubu.

A věří, že jim to dojde.

Nikdy jim to nedošlo.

3. Učňák.

Založení JZD vykolíkovovalo Pavlovi konec dětství.

A hned následovaly další bejkárny.

I v osmé třídě měl Pavlíček pěkné vysvědčení. Dvě dvojky a jinak samé biče. Každý den před odchodem do školy nakrmil králíky. Naučil se je i zabíjet a obratně stahovat do váčku a kuchat.

Podal si přihlášku na gympl - tehdy se to jmenovalo SVVŠ-střední všeobecně vzdělávací škola. Chodili tam starší bratři a sestra. Soudruzi opět zasáhli.

Vůbec se s ním nebavili a poslali jeho přihlášku na zouvák - Zemědělské odborné učiliště. Když se to otec dozvěděl, šel do školy. Tam mu řekl drze soudruh ředitel, že prý dal pole do družstva, ostatní děti, že jsou mimo zemědělství, on že je již starý, někdo na tom dělat musí a tak, že tam půjde Pavel a bude to v lati.

Pavel si vzpomněl, jak je při hodinách Občanské nauky učili, že za socialismu je každý autorem a hercem svého dramatu a že každý může dělat to, pro co cítí největší předpoklady.

Otec zajel ještě do Blanska, ale tam mu soudruh Lev z Lysic řekl to samé co ve škole.

Kluk musí do JZD.

To byla pecka čenichovka.

Průšvih. Konec všem ideálům. Jen víra, že dobro nakonec zvítězí zůstala. Ještě že psal ve stodole. To byla jeho záchrana. Když to všechno napsal do starého sešitu s černými deskami po bráchovi, ohromně se mu ulevilo.

Konečně nastal poslední den školy.

Učitelka opět omílala fráze o krásné budoucnosti, o jasných zítřcích, že socialismus a komunismus je jedinou nadějí lidstva.

Po hodině to Pavel nevydržel. Normálně ho to zvedlo ze židle a postavil se. Nedovedl říct, co ho trápí. Nedovedl zformulovat pocity do slov. Neumí to dodneška. Neumí to pořádně ani napsat.

Úča se ptala, jestli něco chce.

Opět se projevil jako srabák a mlčel. Kdo mlčí, křičí.

Soudružka pedagožka se asi dovítí, rychle rozdala víza a další zdeformovaná třída se vyřítla do života. Pavel šel rovnou do stodoly.

Pavel napsal: Soudružka učitelka byla ručníkovitá. Tvářila se jako froťák, ale je to jen nejobyčejnější, špinavý kus.

Třída, která se bude bát, až do konce svého bídného života promluvit nahlas.

Nikdo z této třídy se neodvážil promluvit nahlas ani v roce 1989.

V listopadu 89, po 20tém, postávali v postranních uličkách a bázně se rozhlíželi. Všichni kolem už věděli, že komouši jdou vod válu, ale oni se jich pořád báli. Věděli, že komouši jen tak nezmizí, že se někde vynoří a budou škodit dál.

A tak to také je.

I teď, dvacet let po listopadové revoluci.

Pořád se schází pravidelně na schůzích a chystají se tvrdě vládnout.

Nacpali se všude, i do bytových družstev a vládnou.

Hospodaří pro sebe.

Pavel se vzbouřil a doma prohlásil, že na učňák nepůjde.

Doma dělal ramena. Naivně se domníval, že přes prázdniny vylíbá perfektní pohádku, bude slavný, získá pohádkové bohatství, krásnou princeznu a pak už bude pořád jenom drásat slova na papír.

Celé prázdniny jezdil s otcem s koňmi. Večer bylo dlouho světlo a tak mohl psát v roubené stodole, když měl všechnu práci hotovou.

Chytil světlo pronikající mezi trámy roubené stodoly.

Díval se na nádherné, zlatavé pruhy pronikající různě širokými škvírami roubenky.

Vděčně vzpomínal na dědečka s babičkou, že stodolu postavili.

Celé dny makali na družstevním.

O žních ho všichni obdivovali, jaké umí rovnat krásné fůry. Vůně čerstvé slámy ho ohlupovala. Princ v jeho pohádce jel do světa na snopu, hledal zlatý klas, našel jenom rouno. Byly to strašné slátaniny.

Pavel nedokázal vymyslet šťastný konec. Pavel nedokázal napsat nic pořádného. Po žních sekali s otcem luka. Pavel celé dny chodil s hráběmi za žacím strojem tažený koňmi. Pak začala sklizeň brambor. Sbíral se starým Matějem, který mu vyprávěl strašlivé příběhy ze zajetí v Rusku.

Tento na pohled obyčejný venkovský strejda byl hrdina, legionář. O bojích vyprávěl málo a nerad. Nerad střílel do lidí.

Zima, bída, mokro, jedli jen chleba a slanečky (každý dostal příděl). Celou zimu pili vodku a hráli karty. Vodky bylo dle libosti. Ad libidum. Samohonku si pálili sami.

Nakonec ten podzim odvážel s otcem z pole cukrovku. Nakládali ji vidlemi. Byla to hrozná dřina, často lajdáci pole pod hromádkou neurovnali. Takže nabírat bulvy cukrovky v hroudách bylo velmi těžké.

Posledního října bylo všechno hotové.

Prvního listopadu mašíroval Pavel k zouváků.

Pavel napsal: "Za co, soudruzi, za co?"

V Boskovicích u nádraží se velmi slušně zeptal staršího pána, kde je zemědělské odborné učiliště. "Hnojárna je v zámku".

Venkován Pavel si celou cestu lámal hlavu s několika problémy. Jak asi vypadala hraběnka a hlavně, jestli mu nečouhá sláma z bot.

Škola tam nebyla.

To se Pavlovi stávalo často, že ho lidé poslali jinam. Na nesprávné místo.

Zeptal se paní na cestu a ta ho poslala správně.

Třídu našel snadno, byla na temné chodbě hned v pravo. Žáci právě oznamovali učitelům, že někdo vzkazuje, že už do té pakárny chodit nebude. Pavel jenom zíral, takhle mluvit nikde jinde neslyšel. Netušil, že je na svobodné půdě. Níže už se klesnout nedalo a ti chytřejší to pochopili. Načež byl posazen na právě uvolněné místo. Nestačil se divit, jak volné mravy zde vládnu.

Rostla mládež nová, mládež Gottwaldova. Zde byla svobodná půda. I nejhorším žákům došlo, že níže již klesnout nelze.

Žáci soustavně vyrušovali, chodili po třídě, největší chuligáni vzadu zapalovali noviny.

Věděli, že z téhle školy se nevyhazuje.

Někteří pedagogové s nimi sváděli marný boj, většina to vzdala a něco si povídala u tabule. Hlupák Pavel ani zde nezlobil, nýbrž dával pozor a snažil se všechno si zapamatovat. Trpěl utkvělou představou, že to uplatní při svém psaní.

Nikdo si nedovolil zlobit pouze při hodinách chemie. Učil ji pan prof. Krásenský řečený Suchan, kterého vyhodili z gymnasia, protože chodil do kostela. Byl zaměstnán v laboratoři na Strojní traktorové stanici, kde dělal rozborů půdy a učil externě na učňáku, protože tam neměli nikoho, kdo by učil chemii. Naučil je trojčlenku a to je jedna z mála věcí, které pak Pavluš potřeboval v životě. Pavla měl rád, učil celkem čtyři jeho sourozence.

Největší čina byla v hodinách češtiny.

Učitel byl vyslovený blbec a jakmile se otočil k tabuli, snesl se na něj déšť kříd a papírových koulí. Takže psal na tabuli hrozně málo. Pavel po něm nikdy nic nemrsknul.

Věděl, že do mrtvol se nekope.

Do školy chodili jenom tři dny v týdnu, další tři dny - makalo se i v sobotu - byl odborný výcvik, který prováděl každý ve svém JZD.

Pavla Smékala šoupli družstevníci na zimu do truhlárny. Tu měl doma zvláštní exot, pan Paleček. Notorický alkoholik, který si rád vymýšlel a byl považován za největšího lháře ve vsi.

Se svou ženou hrál zvláštní hru na schovávanou. Láhve s alkoholem zahrabával do pilin a hoblovaček, žena je hledala a konfiskovala. Na mistra nemohla vyžrát. Všechny peníze vyměňoval za své oblíbené tekuté zboží.

A když došly peníze, udělal tchoře. Nosil do hospody obilí, vejce, ale i klidně husu nebo slepici.

Paní mistrová z něj byla zoufalá a Pavel také, protože většinu času musel přemísťovat nebo hledat láhve v pilinách.

Z řemeslnických prací se tam naučil jen hoblovat velkým hoblíkem, kterému Mistr říkal Macek.

Jedinou odměnou mu byly historky věčně nažbruněného mistra.

“Zase sem měl tak velkou řepu, že sem jo mosel sekat. Neprolezla rampóchem” říkal skoro každý den. Ve sklepě nebyla žádná řepa, natož posekaná. Mistr byl první člověk, na něhož se Pavluš troufl a dovolil si s ním diskutovat.

“Deš sem bel v Rusko, tak tam bela taková zema, že deš sem si flusl na zem, tak dež to doletělo k zemi, tak to pěkně zazvonilo, jaké z toho bel střechél”.

To mu Pavel žral.

Mistr mu rval další klíny do hlavy.

“Jedno sme na Sibiři přešle do dědine a tam ledi spávale tak, že si voblikle hazóre, dale

pod věšák stolečko, velezle na ňo, pověsele se za pótko, kople do stolečky a tak pověšeni spale”.

“Ale stréčko” dovolil si pípnout Pavel “jak pak se pak ráno dostale dolu, deš tam neměle stolečko”?

Ale na truhláře byl krátký.

“To já oš nevím, v noce bel šturn a me sme mosele hotikat rychlo dál”.

“Já sem bel až ho Kaspickyho moře” holedbal se dál. “Tam sem měl dobré kšeft, vozal sem s velblódem vodu. Špatny to belo jenom, kdeš sem jel prvně. Hospodář mě řekl, velblód zná cestu, nech ho jít a nebi ho. Sedl sem si na káro na maló leto a velblód pomale šil, trvalo to dlóho, možná 20 kilometru než zahnal ke stodince. Načepoval sem plné sud, hotrhl haloz a škrábl velblóda abe šil. To sem neměl dělat. V to chvilo sem měl plný hobo a celé vobličej vod smradlavé polivke. Von ta sviňa na mě ze zadko chrstl. Začal sem ho řezat, ale ať sem bil jak bil, von zapichl nohe a nehnol se.

Šil sem to dálko pěške sám na zpátek. Povidám hospodářovi: “Velblód nechce jít”.

“Tes ho bil”.

“Nebil”. “Nepovidé. Bils ho. Běž pěkně nazpátek, klekni před né, vodpros ho a von pude”. Tak sem zase mosel tó dálko nazpátek, kleknout před tó chlopató potvoro a pak teprv šil”. Mistr měl strašlivě dobité ruce. Od pilky a hoblovky, že byly skoro nedigitální, bez prstů. Na jaře v březnu, na Josefa vysvitlo sluníčko, začaly osychat hřebeny brázdy a Pavel byl vyhnán z truhlárny na pole.

Vylezl z truhlárny a dědinu nepoznával.

Úpadek mravů a morálky všeobecně byl příliš patrný.

Lidé nadávali na všechno, objevila se životní filozofie vyjádřena slovy: “To není život pro strízlivýho člověka”.

Stručněji: “Hamba vystřízlivět”.

Lidé dělali víno z kde čeho, strýc Kučera z pampelišek. Trhal jim krásné žlut’oučké hlavičky a proměňoval je v ohnivou vodu. Pavlovi dal vždycky, když mu něco pomáhal, hořčičnou sklenici toho utrejchu a ten sotva dolezl domů.

Slivovice a lavorovice se pálila naveliko. Analogie sovětských poměrů.

Chlapi, kteří toho pili hodně, začali po čase nosit hlavu na stranu. Prý v tom bylo hodně metylalkoholu. A také mň viděli.

Lidi popuzovalo i tak mírumilovné heslo jako: “Sovětské pivovary, náš vzor”.

Otec Smékal pil jen jednu štamprli večer a jednu ráno.

Dělal to už jeho otec a v rodině se tradovalo, že takové pití je pro chlapa po šedesátce zdravé. Při životě ho držela Svobodná Evropa, Hlas Ameriky a Volá Londýn. Vysílání bylo maximálně rušené, musel dávat na rádio ucho, aby všechno slyšel.

Tehdy vznikla i hesla: “Kdo nekrade, okrádá rodinu” a “Pracuj a příkrádej”.

Smékalovi, kteří se báli faráře, Pána Boha, soudruhů a skoro všeho, nekradli. Ani šrot. Proto také byli nejchudší z celé dědiny.

Byla bída.

Pouze 5 Kčs na pracovní jednotku.

Starý Smékal dřel od rána do večera, vozil krmení, tři fůry dopoledne, tři fůry odpoledne, ručně naložit, složit, v pátek i ve svátek.

To byla nejlíp placená práce. Měl dvě pracovní jednotky. Stejně jako předseda. Za pracovní jednotku se vyplácelo 5,- Kčs. Slovy pět korun. Tak to soudruzi rozhodli.

Dostal tu práci proto, že měl nejvíc dětí.

Všichni prorokovali, že je střízlík a že stejně dlouho nevydrží.
 Nejpoužívanější nadávka byla: "Ty pluzno".
 Vydržel do 66 let. Pak u něj zjistili tuberu a musel do sanatoria.
 Pavel už měl pevně nasazenou uzdu.
 Držel hubu a krok.
 Jedinou jeho radostí bylo psaní.
 Byl ve stodole každou volnou chvíli.
 Míň už ho bavilo to po sobě číst. Čtení mu tak velkou úlevu nepřinášelo.
 To se naučil až později. Teprve nedávno zjistil, že číst a čistit text je z psaní možná nejdůležitější. Vymýšlel pohádky o různých zvířatech. Nejlépe mu šlo psaní o zajících. Říkal si, že je to tím, že musí krmit králíky. Hrál si s nimi málokdy. Nehladil je nikdy.
 Nemít slepice a králíky, asi by bývali pomřeli hladem. Po založení družstva, v dobách radostného budování socialismu.
 Ten černý sešit, to byla jeho vrbička. To byla jeho záchranná brzda.
 Jednoho dne v březnu byl sám doma, rodiče i s nejmladšími byli na družstevním a on měl po příchodu ze školy za úkol vyházet hnůj od družstevních jalovic, které teď trnily v jejich chlévě.
 Přišla učitelka na níž měl největší podezření, že zorganizovala jeho přesun na Zouvák. Došly jí brambory a chtěla koupit.
 Pavel se rozhodl, že jí ušetří morální facku a dal jí dvě ohromné tašky zadarmo. Celá šťastná chytla Pavla za ruku a žádala ho, aby řekl rodičům, že ona za to nemůže, že musel na učňák, ona za něj statečně bojovala, ale byla chudinka sama. "Jen si všichni musíte uvědomit, co jsem pro tebe riskovala."
 "Riskovala jsem existencí".
 Pavel při jejich slovech cítil, že ho znovu a opakovaně uráží, ale nahlas neřekl nic.
 Jen si pak zapsal: "Učitelka je mrcha falešná". Pavel rodičům nic neřekl a ani s tím výchovným políčkem to nevyšlo.
 Chodila pak ke Smékalům pořád pro něco, nejčastěji pro jablka a pro vajíčka. Všechno měla zadarmo, nikdo z rodiny dobráků nedokázal té drzé Mařeně říct o peníze.
 Uvědomovali si, že těch pár korun, které by jim dala by je stejně nevytrhlo.
 Pavel napsal: "Učitelka neví, že nejsem tak blbý jak vypadám".
 Kdykoli ji Pavlík viděl, viděl čertici. Všemi mastmi mazanou čertici. Takových později v životě poznal hodně.
 Asi nejhorší je paní Chocholoušková z Jižního města.
 Uvědomil si, že se neumí bránit, že je to jeho velká chyba, ale nedokázal s tím nic udělat. Nedokázal a dodnes neumí říct lidem pravdu do očí.
 Nutno podotknout, že se pan Ing. Pavel Smékal při vyprávění často opakoval a líčil události úplně stejnými slovy. Snažil se i o osobitý humor.
 Mnohokrát mi řekl: "Generační výpověď by nebyla úplná, kdyby tam nebylo sdělení o panu MUDr. Mikuláškově ze Šebetova. Byl to starý doktor, který nepoužíval stetoskop a plíce všech poslouchal přiložením ucha na hrudník. Čím byl starší, tím méně se holil a jeho strniště strašlivě lechtalo. Mluvil hezky, ale špatně vyslovoval r a každému říkal "Ferrdo". Ať to byl kluk, nebo děvče, chlap, nebo žena."
 Lidé mu za dobré služby nedávali peníze, ale maso a tak se stávalo, že pan doktor, vepřového dobytka nemaje, několikrát za rok udlil.
 V ten den, před začátkem ordinace nakoukl do čekárny a nejbližšímu pacientovi řekl:

“Ferrdo, já dnes u pana Veselého udím. Skoč mi tam pro uzené žebírrko. Víš, uzené žebírrko já mám moc rrád”.

Oslovený okamžitě vyrazil a žádané přinesl.

V březnu r.1960 přišli do JZD dva noví traktoristé ze strojní traktorové stanice. Vnesli do atmosféry nové, naprosto nečekané prvky.

Především si začali strašlivě připisovat práci a hodiny. Tvrdili, že výplatu dělá ostrá tužka a někdy skrytě, často veřejně se pošklebovali těm, kteří psali poctivě a pak skoro nic nebrali. Mechanizátor jim to toleroval, protože to byl také pěkný pták. Pták vohnivák. Vohníval za živa.

Ráno vyhnal traktoristy na pole a šel si domů řezat dříví, nebo dělat jinou práci. Jeho dům zářil mezi ostatními jako diamant. Všechno upravené, nabílené, záhony i před domem jak z Flory Olomouc.

Kradl, ani poledne nedržel.

Úplně náhodou museli jít družstevníci do jeho stodoly a nestačili se divit, co tam bylo družstevního obilí a náhradních dílů. Po dědině se pak říkalo: “Družstevníci, když vám bude při inventuře něco chybět, je to určitě u mechanizátora”.

Jednou, když to ti dva přivandrovalci z STS zvlášť přehnali a všichni už si o tom povídali, se jim chabě postavil. Klidně mu přede všemi slíbili do rypáku a vyhrožovali mu, že na něj všechno řeknou, a on stáhl ocas mezi nohy a utekl.

Všichni nad tím kroutili hlavou. Byly to projevy nové morálky.

S vydíráním se setkali poprvé.

A ostatní si pomalu začali připisovat také, hádat se s mechanizátorem, odmítat práci atd.

Bylo ale pár lidí, kteří dřeli na družstevním jako na svém.

Báli se, že by je Pán Bůh potrestal, kdyby něco ukradli.

Nikdy s mehanem, jak mu říkali, však nevydupali úplně.

Práci, kterou nikdo nechtěl dělat, dal nakonec Lad'ovi.

To je dobrák podobného ražení jako Pavel, jezdí s traktorem do dneška. Je hubený, pomalu mluví, pomalu jezdí, ale nadělá moc práce, protože nic nedělá zbytečně. Je to starý mládenec. Z té generace, která tehdy vznikla. Zemědělství bylo ve srabu a často se stalo, že když se na zábavě dívka domákla, že její tanečník je jézedák, už s ním tančit nešla.

To se Lád'ovi stát nemohlo, protože tančit nikdy neuměl.

Do tanečních nikdy nechodil. Možná, že nevěděl ani, že nějaké taneční hodiny existují.

Na zábavě vypil jedno až dvě piva, pomalu si s kdekým velmi rozšafně popovídal a šel domů. Uměl ale i jiné věci. Umí ale jiné věci a má mimořádný talent pro motory.

Zazářil mockrát, Pavel si nejvíc pamatuje perlení s pásákem. Nový pásový traktor přijel do vesnice na vagonu. Stál na nádraží, ale nikdo ho neuměl nastartovat. V koncích byli i profíci z STS, protože takové monstrum, kterému se říkalo Stalinec, viděli také poprvé. Všichni začali studovat ruský návod, když Lad'a “přejel pomalinke, ale vítězně” do střediska.

Rusky skoro neumí, návod neviděl, tu kupu železa viděl prokazatelně poprvé a přece to dokázal. Nastartoval napřed pomocný motor, potom ten ohromný hlavní a sjel z vagonu na rampu a z rampy dojel do mechanizačního střediska JZD.

Jinak jezdil s traktorem kolovým Zetor 25A a naučil s ním jezdit načerno celé generace kluků a také Pavla.

“Nebuj se, já tě všechno vesvětlím a všechno je strčíš do kapce”, řekl když spolu jeli sít pšenici na Úzké díly. Tak se pořád říkalo polím u Pamětic, i když už byly meze dílů dávno rozorány.

Byla tam špatná půda, jílovitá, musel se vystihnout pravý čas, aby se tam vůbec dalo set a aby vůbec něco vyrostlo.

Bylo nádherné jaro, jeli přímo ke sluníčku. Tráva voněla, půda voněla. Hnůj smrděl. Lád'ovi voněl.

Tehdy na rovné cestě Pavel poprvé řídil.

Lád'a seděl vedle a usmíval se.

Zpočátku traktůrek trochu kličkoval, ale pak jel jako dráha.

Traktoristů bylo velmi málo a tak, když mechanizátor zjistil, že Pavel umí jezdit, s lehkomyšlností sobě vlastní ho zapráhl naplno. Patnáctiletý kluk sám vlácel, válel, dokonce ho jednou poslali i s pásákem trhat stromy. Lád'a mu ho nastartoval, nikdo to nechtěl dělat. Tak poslali hloupýho kluka Pavla, který neumí říkat ne.

Některý týden vynechal i školu a tak se jen dověděl, že spolužák ze zouváku Vít'a chtěl fouknout do Ameriky. Chytili ho až na hranicích a protože tvrdil, že chce být v USA kovbojem a že je to jeho životní cíl tak ho šoupli ho na psychynu.

Tam mu tvrdili, že v Americe už kovbojové nejsou, ale Vít'a zase tvrdil umíněně, že jsou. V osmašedesátém utekl Vít'ánek znova a na pohledech, které z USA posílal tvrdil, že kovbojové tam jsou.

Pak, aby to nebylo blbý, tak zas jednou Pavel do školy šel.

Ten den psali v češtině sloh na volné téma.

Pavel napsal pohádku o zajících, kteří za pomoci šiškometů zvítězili nad myslivci. Jeho hvězdička zablikala tak, že všichni do jednoho otevřeli dutinu ústní. Pohádka je oslnila.

Pavla nějak políbily múzy.

Samotný Pavel nechápal, jak to dokázal.

To ho utvrdilo v přesvědčení, že bude jednou dobře psát.

Přesto se Pavlovi Smékalovi zdálo, že jede jako utržený vagon po vedlejší koleji. Jede po ní do dneška. Moc chce na správnou kolej, ale nemůže se tam dostat.

Před koncem školního roku si zavolaal Pavla a další dva spolužáky, kteří patřili k nejlepším ve třídě, hodný pan profesor Krásenský.

Otcovsky jim poradil, i když nebyl jejich třídní učitel, že československá výchovně vzdělávací soustava je prostupná, tudíž lze přestoupit ze školy učňovské na střední a že by to měli zkusit i když je zřejmě nepustí soudruzi jinam, než zase na zemědělskou školu. Zase jen do zemědělství. Dokonce a pan profesor šibalsky zamrkal, je československá výchovně vzdělávací soustava tak prostupná, že po maturitě na střední škole by mohli jít na školu vysokou."To je v současnosti jediná cesta, jak nezůstat do smrti na Úzkých dílech" dodal hodný pan profesor Krásenský, který tam pravidelně odebíral průměrné vzorky půdy.

Všichni tři podle této rady vyplnili přihlášku na střední zemědělskou technickou školu, udělali přijímací pohovory a byli přijati.

Při senoseči házel ten rok Pavlíček celé tři týdny od rána do tmy seno vidlemi do výfuku. Poslední dny s Mirkem. Mimořádně nadaným klukem, který měl vždy samé biče. Studoval pilně věci daleko přesahující školní osnovy a u některých učitelů byl krajně neoblíben. Nebál se opravit jejich výklad, doplňovat ho údaji, které žáky zajímaly daleko víc než to, co říkal učitel. Kladl nesnadné otázky na které učitelé neuměli, nebo nemohli pravdivě odpovědět. Měl ale také tu smůlu, že byl třetí a nejmladší syn sedláka a tak se také chystal na zouvák.

Pavel ho školil o poměrech na zouváku a o prostupnosti československé výchovně vzdělávací soustavy.

To samozřejmě netušil, jak po letech významně zasáhne Míra do jeho života.

Žně v tom roce prožil Pavel velmi divoce.

Byl přidělen jako pomocník na samovazač bláznivému traktoristovi. Každý den ráno šlapal s kyblíkem vazelíny a maznicí na pole. Frajírek přijel až sešla rosa, postrašil pomocníka, že jestli se něco zadře a zjistí se, že to bylo špatně namazáno, všechno Pavel zaplatí. Dal plný ruční plyn, vylezl do kabiny, řídil nohama a opaloval se. Nezastavoval ani na souvrati. Takže chudák z vazače sprintoval odhodit snopky a pak za jízdy naskakoval.

Strava byla slabá, většinou Pavel na otázku, co bylo k obědu odpovídal:

“Měle sme polivko”.

“A pak?”

“Přelile sme si”.

Byl hubený jako trn.

Večer se potmě v posteli prohlížel se strachem, jestli se mu křivice nehorší.

“Za co soudruzi, za co?”

Děs a běs”.

Ke psaní ve stodole se vůbec nedostal.

Byl velmi nešťastný.

Ovšem nejhorší byly dožínky.

Všichni se zkrumpáčovali a pak zpívali tehdy zakázanou píseň Okolo Súče s tímto textem:

Okolo Súče sedlák se vleče

nedostal šatenku

do bot mu těče.

Všechno mu sebrali

louky i pole

pročpaks to nepropil

ty starej vóle.

Já jsem to nepropil

protože věřím

že už se posere

tenhle ten

režim.

Zpívat tuhle píseň bylo považováno za vrchol odvahy. Naplno zpívali jen ti nejopilejší, ostatní sotva otvírali zobáky.

Mezi opilými domorodci a těmi dvěma z STS vypukla zuřivá hádka a pak rvačka.

Ti dva bulíci z STS tvrdili, že když jsou ostatní pitomí a makají jak barevní, tak že se režim hned tak neposere a že jim patří dát do držky, aby se probrali a začalo jim to trochu taky myslet. Jedině nemakat, to je jediná cesta. Jinak se režim nepoloží. To asi byla velká pravda.

Režim že se musí rozložit ekonomicky.

Prostí družstevníci to nechápali.

Zdálo se jim, že je to proti přírodě, proti Pánu Bohu, proti všemu v co věřili.

Servali se jako koně. To už tam Pavel dávno nebyl.

Spal doma a maminka nad ním lamentovala, jestli nebude mít otravu alkoholem jako jeho brácha, po maturitním večírku. Oba se poprvé dostali k alkoholu ve větším množství a opili se jako dogy.

Závěr dožínkové mazanice byl velkolepý.

Lad'a, který nepil ani se nepral, skočil domů pro necky na paření prasat, dali do nich ožralého mechouše, který v té vřavě usnul a vynesli ho na náves.

Tam ho druhý den objevily malé děti.

Zpíval si: "Říkají sódruzi, na práco só druží" a šel domů.

Každý rok čekali, že se podělá režim jedné strany.

Někteří se dočkali v r.1989.

Mnozí se nedočkali.

4. Zétéška.

Přesně se to jmenovalo střední zemědělská technická škola. Bylo to umístěno v bývalém piaristickém gymnáziu, odkud byli řeholníci jednou v noci (jak jinak) v padesátých letech vyhnáni.

Tísňivý pocit z malých okýnek, dvoumetrových zdí, nebetyčného klenutí a tmavých zákoutí byl velmi silný.

Spadla klec.

Pavel napsal: “Ted’ je s tebou konec vořezávátka.”

Mírné odlehčení přineslo slavnostní zahájení školního roku.

Při projevu ředitele si Pavel umínil, že důkladně prostuduje zákonitosti šíření informací v davu.

Zatím co se říd’ a naparoval, používal různé cizí výrazy, říkal respektivě, možná, že je to správně, místo suterén – subterén, děkoval straně a vládě. Dopouštěl se dalších roztomilostí, které byly poslouchány sotva na půl ucha. Celému davu bylo ve chvílince sděleno, že je to bývalý holič, kterého strana zavolala a instalovala na post ředitele zemědělské školy.

Že je hodně blbej, o zemědělství nic neví, maturitu udělal napodruhé, ale naštěstí že je neškodnej se dozvěděli hned.

Byla to pravda, ale Pavel víc žasl nad tím, že nepostřehl, kdo informaci začal šířit, jak byla předávána, že ani neví kdo to řekl jemu.

Zpívali píseň Práce a Internacionálu. Moc krásně.

Po projevu všichni vstali a dlouho zatleskali.

Pak skandovali: “At’ žije KSČ”.

Bylo to v éře presidenta Novotného, kdy se říkal tento vtip:

President šel do kina.

V týdeníku se objevil při návratu z nějaké návštěvy.

Všichni lidé povstali a zatleskali, jen president ne.

Soused se k němu naklonil a zašeptal do ucha:

“Tleské vole, nebo tě zavřó”.

Zavíralo se pořád. Krajem lomcovala Barákova aféra. Baráka, který údajně zašpéroval moc lidí, zabásli nakonec taky. Působil v Blansku a to bylo nedaleko.

Ve škole se muselo zdravit čest práci, všichni byli povinně ve svazu mládeže. V ČSM. Československý svaz mládeže.

Ve třídě byla vojenská kázeň. Nikdo si nedovolil vyrušovat nebo házet jakékoli koule.

Pavel probrečel tři noci na internátě. Pak už to nevydržel, sbalil se a jel domů.

Celou cestu mu zněl v uších bouřlivý potlesk odměňující mektání blbouna ředitele. Slovy však vyjádřit, co mu vadí nedokázal. Nedokázal to tehdy ani napsat. Nechtěl prozradit spisovatelské tajemství. Byl přesvědčen, že kdyby řekl nahlas, že chce být spisovatel, nikdy by se spisovatelem nestal.

V rodném hnízdě pod stoletou lípou nebyl nikdo doma. Rodiče s malými práčaty byli “na panském”, na družstevním, ti z hnízda vyletěvší byli na vysoké škole.

Přešel plot u zahrady, prolezl okénkem do chléva a prošel mezi dobyt看. Převlékl se a jal se vyhazovat hnůj.

Psycholog by snad jeho počínání dokázal vysvětlit.

Psycholog by snad dokázal vysvětlit, proč čistil chlév.

Proč vyhazoval hnůj a nedělal něco jiného.

Mohl třeba připravovat krmení.

Pavel se jen nad svou afinitou k chlévské mrvě všeho druhu podívoval. Pracoval s vidlemi zakoupenými otcem. Vypečení družstevníci nekoupili ani vidle, ani lopaty či košťata. Asi věděl, že hnůj se vyházet musí a chtěl pomoci rodičům, kteří se vrátili unaveni z pole a čekala je další směna ve chlévě.

Rodiče se podívovali vzorně vyčištěným chlévům. Často si na to vzpomenu i teď po třiceti letech.

Ještě více byli překvapeni, když jim zhýralý synáček oznámil, že do školy již nepojede, ale nedokázal ze sebe vymáčknout proč.

Skočil do stodoly, nepsal, čučel jen do blba. Dlouho prohlížel stébla slámy. A vymýšlel slova na *-itý*, která by vystihla jeho stav. Stav jeho mysli.

Zašel se podívat na pole, kde bývalo brambořiště, na němž se narodil.

Pršelo.

Pozemek přesně nenašel. Byl součástí družstevního lánu.

Vyšel na kopaniny nad dědinou. Promokl na kůži. Byla už tma.

V době soukromého hospodaření vypadal rodný kraj jako ohromný kabát se záplatami políček.

Ted' viděl jen monotónní, nedohledné lány.

Všechno bylo jinak a i on cítil, že se musí se změněnými podmínkami vyrovnat. Jinak zahyne.

Nesmí se tolik bát, musí hodně jíst a cvičit.

Musí se dát do pořádku fyzicky a pak se snad zlepší i stav psychický.

Vrátil se do stodoly.

Skončil s pohádkami.

Došlo mu, že chce-li uskutečnit svůj sen, musí se vrátit do školy.

Po této lázni ho už hroší, kaňouři, nešťastníci, lenochodi i paviáni na chodbách školy tolik neděsili.

Přemýšlel jak se z té kaše vyhrabat.

Na internátě našel sportovní týdeník Stadion. Tam uviděl sportovce. Došlo mu, že i sport je

cesta, jak se dostat k tomu, co ho baví. K psaní.

Sestavil si přísný režim dne. Tak tvrdý, že by si jistě žádný trenér nedovolil pubescentovi něco takového naordinovat.

Denně cvičil, běhal a hodně jedl.

Brzy si ho ukazovali jako žraloka, který sní neuvěřitelné množství chleba.

Na začátku třetího ročníku už měřil 185 cm a vážil 80 kg.

Fyzicky zmohutněl, ale byl to dál malý, slabý, precitlivělý kluk, na kterého si každý troufne a který zaleze, když se na něj někdo zamračí. Nebo jen zadupe.

Zúčastňoval se všech závodů v běhu, ale nikdy nevyhrál i když trénoval denně sprinty do kopce.

Na zétéesce se Pavel poprvé díval na televizi. Doma ji pochopitelně neměli.

Říkali mu žrout televize. Všechny pořady napjatě sledoval a snažil se z nich něco přiučit pro psaní.

Hltal i největší blbosti.

Teprve později si uvědomil, že stejně napjatě a soustředěně se dívá otec na koně.

A ještě později se stejně pozorně v postoji pistolníka dívala na koně jeho vnučka Dominička.

Reprezentoval školu v lehké atletice, v kopané, hokeji, ping-pongu a dokonce i v gymnastice.

Ve fotbale a hokeji chytal v brance.

Vždycky byl obranář a to mu zůstalo.

Mnohé góly obrečel ve sprchách.

Na začátku třetího roku zase všichni zatleskali blekotovi za stejný projev.

Zase zpívali krásně píseň Práce a Internacionálu.

Pavluša si začal myslet, že už ho nic nemůže překvapit. Házel bobek na haranty, kteří na ně na náměstí v Moravské Třebové různě pokřikovali. I na 1.máje. Nejčastěji - zasraní hnojaři.

Ti vtípnější: Co děláte družstevníci máte malou kukuřici.

Teprve druhý den si všiml, že mají ve třídě nového žáka. Jmenoval se Jirka, byl to brněnský štatlař a nebál se absolutně ničeho. Jeho otec byl novinář nebo něco podobného. Neměl na kluka čas, ten se dostal do nějaké chuligánské party. Jura tvrdil, že kradli auta, jiní říkali, že se chystali na banku, ale někdo to prásknul a pak je rozprášili po celé republice.

Tak se to číslo dostalo až na Zétéesku.

Nebylo snad dne, aby něco nevyvedl.

Začal nevinně.

Nalil učiteli do ukazovátka vodu. Do jeho speciální duté pomůcky.

Šikovně nalil vodu.

Pedagog, který celá desetiletí používal pomůcku zcela mechanicky, se vyděsil a dlouho nechápal kdo ho polil.

Pak už Jura nikdy vodu do ukazovátka nedal, ale třída denně řvala nadšením, neboť soudruh učitel nikdy již nezapomněl ukazovátko podrobit zevrubné kontrole.

Učitel pěstování nosil do vyučovací hodiny pomůcky. Byl velmi hrdý na model bran s ostrými hroty.

Modýlek nalíčil Jirka na židli za katedrou tak, že ho položil ostrými hroty nahoru. Úča, která přišla na další hodinu si automaticky sedla, pak strašlivě zařvala a vyletěla až ke stropu. Letěla žalovat řediteli, ale ten ani nevešel do třídy. Popálil si ruku o kliku, kterou

Jirka uličník nahřál na vysokou teplotu zapalovačem.

Další den již byl vyslýchán na VB. Byl důvodně podezřelý z toho, že na černou tabulku před obchodem, na níž bylo křídou napsáno:

Dnes kysané zelí

krasopisně připsal:

Další rána západním štvácům.

Všem se ve škole začalo líbit.

Také proto, že vyučování bylo často obohacováno vyšetřováním zvrhlíka. Jura uměl vše vysvětlit tak, že se žáci váleli smíchy a i učitelé volili jen symbolické tresty.

V horším případě Jiříček sám preventivně zaběhl za třídním a ten pak věc vyřešil se starým otcem. V novinách se objevil další chvalozpěv na školu.

Jirka uměl snad úplně všechno a chytrý byl jak čert.

Uměl malovat levou i pravou rukou. Třeba Indiána začal od sekyrky. Maloval křídou na tabuli. Takže o přestávkách za všeobecného gaudia celá třída hádala co to nakonec bude za obrázek.

Byl přeucený levák, při zkoušení bral křídu do levé ruky jen když byl v úzkých. Levá ruka mu vždy pomohla z nesnází.

Cukrovka se na školním statku tradičně sklízela tak, že každý žák dostal přidělené řádky. Ty vytrhal, ano vytrhal ručně. Jen na některé rostlinné jedince usazené hluboko v půdě bylo možno použít vidlice. Pak se chrást osekával srpem.

Všichni dřeli jak barevní, jen odchovanec Brna- Líšně byl na poli asi čtvrt hodiny.

Pak se tak šikovně sekl srpem, že pro něj sezóna skončila.

Uměl perfektně bruslit jako všichni Brňáci. Dívky oslňoval nádhernými měsíci. Skvěle hrál hokej i za Kometu a nebýt jeho lehkomyšlnosti a vylomenin, mohl se dostat daleko. Měl perfektní brusle.

Jirka je krásný případ všestranně nadaného člověka, který promarnil svůj talent.

Druhým jeho domovem byla samozřejmě hospoda.

Peníze vůbec nepotřeboval, protože hrál na kytaru a foukací harmoniku. Tu měl už tehdy, v r. 1963 připevněnou na zvláštní a přitom krásné konstrukci pod bradou.

Ala Bob Dylan. Vždy se blyštěla.

Zpíval protestsongy a pokaždé odcházel z hospody s větší hotovostí, než s jakou do ní vstoupil.

Jeho slovník tvořil bohatě rozkvetlý brněnský hantec.

Často bez jakékoliv souvislosti radostně mezi písněmi vykřikoval: koule, šoty, super, hobluj, ať mi rostou vlasy.

Největší proslulosti ale dosáhla jeho vystoupení na svazáckých schůzích. Shromáždění se konalo každého čtvrt roku v jídelně kde za předsednickým stolem seděl celý učitelský sbor.

Zřejmě to byli také mládežníci.!?

Po oficiálním programu následovala diskuse.

Až do Georgova příchodu sestávala celá diskuse z připravených příspěvků, kdy řečníci deklamovali z papírků tirády o tisících brigádnických hodin odpracovaných při budování socialistické vlasti a zavazovali se, že v budoucnu budou pracovat ještě usilovněji pro blaho a rozkvet socialistické vlasti.

Šibal z brněnské periferie se postavil a začal z patra, vážným sametovým hlasem děkovat vedení školy i celému socialistickému zřízení za to, že mu umožňuje brzy ráno vstávat.

Ještě za tmy chodit na školní statek, ručně dojit krávy a krmit prasata. Označil to za skvělé výchovné metody navazující na nejlepší tradice sovětských pedagogů.

Všichni účastníci po tomto úvodu ztrnuli a pohlédli za předsednický stůl, kde vprostřed seděl ředitel. Ten se blahosklonně usmíval.

Šprýmař Jirka pokračoval, že se již velice těší, jak nastoupí do nějakého úpadkového JZD a jak tam bude zvedat prapor socialismu, komunismu a míru.

Některým učitelům již začínalo docházet o co jde a chtěli koledování zrušit.

Ale tupec říd' a je jediným strašným pohledem upozadil.

Lotr z Brna s vážnou tváří prohlásil, že ho v poslední době velmi zaujala vystoupení soudruha Trousila. Že by se o jeho teplých nápojích pro krávy chtěl dozvědět více a že navrhuje, aby svazáci uskutečnili zájezd k tomuto vynikajícímu odborníkovi.

Zájezd se uskutečnil. Josefa Trousila jsme viděli a Jirka pak často v hospodě mezi jednotlivými písněmi poučoval přiopilé hosty, jak dělat zákvasy pro dojnice.

Přednášku končil se zvednutým prstem a apeloval:

“Ale sósedi, ten zákvas mosi bejt teplé”!

Vystupoval na každé schůzi a vždy měl nějaký konstruktivní návrh, kam by se mělo jet.

Všechny návrhy byly přijaty, všechny zájezdy se uskutečnily a dokonce dostal od ředitele pochvalu.

Všude hrdě říkal, že to byla první a jediná pochvala v jeho životě.

S humorem bral i nepříjemnost, která se mu stala v zimě v tanečních. Do kurzu, jak už to tak bývá, chodily krasavice i šeredy.

Jura z hecu začal obletovat hodně postiženou Jiřinu, do které, možná i proto, že dívek bylo v bývalých Sudetech tehdy málo, byl bezmezně zamilovaný řeznický učeň.

Na Jiříčka neměl a ten byl u Jiřinky vždy dřív. Nechtěl mu ji vydat nikdy ani při střídání a jednou dokonce řekl řezníkovi: “Uchadi sobaka”.

Ten rusky moc neuměl, ale tohle mu došlo a natáhl okamžitě Jurovi na parketu takovou, že upadl a nebyl chvíli tanceschopný.

Nejvíce zářila Jiřinka. Ta byla v té chvíli velmi krásná.

Jirka pak sliboval jateckému hroznou pomstu. Vymyslel to tak, že ho vyláká na záchodek a tam mu otevře do rány dveře a již se těšil, jak si metrůček nabije, ale k tomu nedošlo.

Taneční mistr nabádal mužské účastníky tanečních, aby partnerku bavili.

Někteří chlapci to pojali velmi originálně. Zeptali se tanečnice: “Slečno, já se potím jako vůl. Potíte se taky tak?”

Na jaře jela celá třída drátkovat chmel.

Jurášovi se nechtělo zápasit celé dny s tyčí a tak si sehnal jiný kšeft.

Plečkoval chmelnici s malým traktůrkem firmy Holder. Seděl za volantem a zřejmě vymýšlel ptákoviny.

Zamyslel se asi trochu víc. Na souvrati zapomněl zastavit a spadl do strže. Měl z pekla štěstí, spadl sice pod plečku, ale asi v půli stráně byla suchá švestka a o tu se neovládaný mechanismus zastavil.

Dědek, který plečkoval chmelnici s koněm z druhé strany se šel podívat co se děje, že traktor není ani vidět, ani slyšet.

Uviděl kluka pod plečkou, povídá:

“Á já, chudáku, ty už seš asi mrtvej”.

“Nejsem mrtvej dědku” řekl štatlař, který si nikdy nebral servítky.

“Honem nadzvedni plečku”

Měl jenom zlomenou nohu a nějaký čas posílal z nemocnice krásné obrázky, autoportréty nohy při extenzi podle Kirschnera.

Pavel si tehdy napsal: “Ještě že mám psaní a Jirku vtipálka. Jinak bych zahynul, zmrzl bych jak zajíček v zimě”.

Od Jury také Pavel slyšel poprvé průpovídky:

“To si žereš za dělnický”

“Tenhle obraz? Nevím soudruzi nevím.”

“Tahle kniha? Nevím, soudruzi nevím”.

Jura to určitě říkal z legrace. Ty věty slyšel Pavel pak ještě mockrát, hlavně od komunistů i po sametové revoluci. Komouši to mysleli smrtelně vážně.

Jirka byl úžasný ve vymýšlení legráček při vyučování.

Když měl mluvit o hluboké podestýlce, nebo o paznehtech, používal slovo *nám*.

Neváhal ze sebe udělat blbce, jen aby byla legrace a proto říkal:

“Paznehty *nám* uhnívají, suchá podestýlka *nám* zachycuje moč” což rozesmálo žáky i učitele.

Korunu tomu nasadil třeba tím, že napsal na tabuli krávi s měkkým i.

Ale absolutního úspěchu u pubert'áků dosáhl, když na černou tabuli bílou křídou napsal krasopisně místo revoluce *repoluce*.

Jirka byl naměko jen když mluvil o své, používal výraz zvěčnělé, mamince.

Údajně mu říkala Jurášku.

Na sraz po dvaceti ani pětadvaceti letech po maturitě Jura nepřišel.

Na posledním srazu vyprávěl Věna, který je s ním v kontaktu tuto příhodu:

Seděli jsme v palírně. Jirka hrál na kytaru a zpíval. Hospodu začali obcházet pankáči a jeden říkal: “Já su král brněnskyho podsvětí”. Všichni mu to schválili. Až když přišeli k našemu stolu a řekl: “Já su král brněnskyho podsvětí” Jura mu dal ránu do frňáku a povídá: “Já su jeden grázl z Líšně”.

Je rozvedenej, vyžilej, hodně chlastá a prodává telata do Itálie.

To je zatím poslední zpráva o bývalém spolužákovi Jirkovi, který toužil po práci v úpadkovém JZD.

Pavel psal i na internátě. Tajně na listy, které vytrhal ze starých sešitů.

To ještě bylo ekologické chování.

Horší bylo to psaní.

Psal dobrodružné příběhy o Indiánech. Bojovalo se o krásnou dívku. Hrdina neprůstřelák procházel nebezpečím jen s malými šrámy a Komančové vždycky prohráli.

Dívek chodilo do jejich třídy málo. Většinou kamarádily s chlapci z vyšších ročníků.

Výtvarný talent výrazně projevovala Anča. Pocházela ze šesti dětí. V mžiku měkkou tužkou namalovala věrný portrét každé bytosti.

Správné sdělení jejího obrázku “tank s rudou hvězdou v plamenech” chápali v té době jen někteří.

V zimě každá třída připravila Hrátky. Pásmo scének, které předváděli ostatním v klubovně. Pavel uváděl “Hrátky” jejich třídy a měl vokno. Chvilku. Chvilku nevěděl co má říci.

A má z toho další mindrák.

Při každém veřejném projevu se bojí, že bude mít auslók.

Zachránil to Jirka. Vlétl na scénu a zařval: “Hurá, to nám to krásně krachuje už vod začátku.”.

Všichni se zasmáli. A pořad pěkně pokračoval.

Ve třetím ročníku začal Pavel věnovat dívkám větší pozornost.

Taneční absolvoval v šatech po bráchovi a nejvíc tančil s Miluškou. Zbyla na něj, měla nejmenší ňadra.

Víc ho ale přitahovala Evička. Ta začala jezdit stejným vlakem do prváku. Jednou, když zase v neděli jeli na internát a Pavel seděl v kupé s chlapy, kteří jezdili rubat uhlí do dolů na Ostravsko, před tím měli svoje řemeslo, ale říkalo se, že špatně pozdravili u vrbiček a museli mezi chachary, přiběhla Evička, že ji někdo ukradl rakouský deštník a požádala Pavla, aby jí ho pomohl hledat.

Rakouský deštník byl tehdy velikou vzácností. Nosily ho jen největší frajerky. Měl průhlednou kopuli, takže si krasavice do něj mohla vlízt skoro celá, což vypadalo velmi neobvykle a pro mnohé i půvabně.

Prošli celý vlak, deštník byl samozřejmě nenávratně fuč, ale ti dva se velmi sblížili.

Evička měla už v patnácti letech tělíčko velmi krásně sexbombovitý. Štíhlé ruce a nožičky, vlasy černé až do modra.

Od té doby držela vždy Pavlovi místo a často se potkávali i na chodbách ve škole.

Přesně tak jako Evička, potom vypadala hrdinka Pavlovy "Indiánské povídky". Uměla krásně recitovat, dokonce i psala verše v nichž se nádherně rýmovala slova buldozer a revolver, láska a páska.

Po té, co se vrátil Pavel z chmelu, dozvěděl se od Evičky, že do města přijede básník Jan Noha a že by na besedu s ním mohli jít spolu. Zdůvodňovala to tak, že se bojí jít sama, protože se bojí Sedláka. Sedlák byl krutý chuligán, měl v Moravské Třebové svoji bandu, byl potetovaný a vyučený horníkem. Ale fáral málokdy. Většinou bulal a přepadal lidi. Oškubal je, často svlékl do naha.

Měl v partě i malé děti.

Ty používal jako provokatéry.

Když šli studenti ze Zétéšky po náměstí, poslal malého frobla, aby někoho kopl.

Když se napadený po malém ničemovi ohnal, hned přilétli sedlákovi rváči a začali rvát:

"To se nestydíš, bít malé dítě?"

A seřezali nešťastníka mnoha boxerskými údery.

Sedlákova parta také používala stejný pokřik jako boskovští plotňáci. Pořvávali na studenty zemědělské školy:

"Mamo, máš bochte?"

"Nemám, ale péčo na dva pleche".

Za pár let Sedlák sám špatně skončil.

Lezl po okapové rouře do baráku, roura se s ním utrhla, spadl na zem a zabil se.

Pavel ještě nikdy neviděl živého básníka. Všichni se Sedláka báli, ale Pavel moc toužil vidět na vlastní oči kolegu, umělce, básníka. Ze Sedlákových baníků měl strach, ale uvědomil si, že do besedy zbývají ještě tři dny a že se může naučit boxovat. Zašel mezi boxery, kteří ho přivítali s jásotem. Dřív se nikdy nepral. Ani jako malý kluk. V Moravské Třebové se v té době boxovala první ligy. Utkání se odehrávala v sále "Na písku".

Ring byl uprostřed sálu a publikum bylo hojné a bouřlivé.

Rohovníci ho rádi viděli, stejně jako každého nováčka. Viděli především snadnou potravu pro své rukavice. Chovali se velmi pěkně. Naučili ho direkt, zvedák i hák a pak na Pavlíčka pustili magora dřevorubce. Ten ho v tréninkovém utkání zřídil tak, že měl přeražený nos a zřejmě i lehký otřes mozku.

Ve stavu středně těžké indispozice, uviděl pak poprvé v životě na jevišti vyzdobeném iniciálami J.N. kolegu básníka.

Nevěděl zda sní či bdí. Evička se k němu krásně tulila. Na jevišti recitovali místní ochotníci Mistrovy verše a zmlácený hnojář se cítil jako v ráji. Leč stav sladké blaženosti netrval dlouho.

Eviččiny rtíky se dotkly jeho boltce a on ztuhl.

Dozvěděl se, že ji to tam nebaví, že půjdou ven. A aby to nebylo nápadný, že ona se vytratí z nabitého sálu první a on ať přijde za chvíli za ní.

Než mohl něco říci, zmizela jako myška.

Na duševní boj, který se v něm odehrával, nikdy nezapomene.

Bylo to krásné, bylo to děsné. Marně se to snažil mnohokrát popsat.

Zákon kontrastů v praxi.

Samé kontrasty.

Na duševním filmu se mu promítaly abstraktní obrazy.

Převažovaly šmouhy červené barvy.

Učitelka se na něj dívala pohledem “Zítřka tě vyvolám”, venku na něj čekala vlnadná sexbombovitá dívenka Evička.

Váhavý střelec se potil a pak škvařil.

A čas letěl.

Cítil, že na to aby odešel, nemá.

Učitelka pro něj byla příliš vysoká hodnota.

Nechtěl se však ztrapnit. Nechtěl, aby Evička zjistila, že je srabák a tak vyrazil najednou z řady jako hroch z roští. Celý sál ho s hrůzou sledoval, jak s příšerným rachotem vrávorá ke dveřím.

Pádil po chodbě. Evička nikde.

Vyletěl před muzeum. Bohyně nikde.

Řítil se ulicemi se strašnou představou roztrhaných dívčích šatů v Sedlákových drápech.

Prohučel celé město. Nic.

Pomalů se vracel ke světlu u muzea.

V lívanci zvláštní záře postávala začínající básnička a nejistě se rozhlížela do tmy. Podařil se jí perfektní fór. Schovala se za sloupem.

“Ty jsi tak krásně letěl kolem mě a vůbec jsi mě neviděl” vzdychla.

Šli pomalu tmou, Evička čím dál pomaleji, až se zastavila úplně. Krásně se přitulila.

Políbili se.

Eva začala brečet.

“Co je?” ptal se celý vyplašený.

Dozvěděl se, že slíbila babičce, že nebude chodit s žádným klukem a teď ji mrzí, že to nedodržela.

Vychovávala ji babička. Oba rodiče měla od padesátých let zavřený. Nikdy se nedověděli proč je zavřeli. Byli bohatí, vykupovali v Brně na Hybešově ulici staré hadry a papír, nadělali peníze a tak jim přišli velezradu, zabavili majetek a poslali je do lochu. Rehabilitováni byli až v osmašedesátém.

Aby trest celé rodiny byl dokonalý, musela Evička, která byla z Brna a neměla o zemědělství ani páru, na hnojárnu.

V devětašedesátém odjela do Vídně a vdala se do Jihoafrické republiky.

Párkrát napsala k Vánocům.

O prázdninách mezi 3. a 4. ročníkem se staly jen dvě události, které si Pavel zapamatoval. Celé prázdniny s důchodcem, dědkem zedníkem stavěl pi pi hotel. Drůbežárnu. Děda byl metr. Stará škola. Cihly musely být srovnány do stovek, stejně jako ostatní matroš. Takže jen mrkl a hned viděl, kolik čeho mají a co chybí.

Vzorně dodržoval pracovní dobu, takže po šichtě byli oba utahaní jako koť ata.

Pavel psal málo. Byl tak unavený, že mu padala tužka z ruky.

Často jen šeptal: “Evičko, mohli jsme být skvělá autorská dvojice”.

Úplnou náhodou se pak dověděl, že Evička nenapsala vůbec nic.

Údajně má pět dětí.

V neděli přijela na tradiční letní návštěvu výstřední tetinka z Brna.

V šortyho kalhotách.

V té době, první polovina šedesátých let, bylo na vesnici považováno za prohřešek i nošení dlouhých kalhot ženskou částí populace, natož holá stehna.

Tetinka byla učitelka hudby, ale pak na ni soudruzi vystartovali a musela dělat toaletářku na Hlavním nádraží v Brně.

Tetinka se s tím vyrovnala. Brala to s humorem.

Říkala, že je hajzlbába, kterou zachraňuje hudba.

Pavel napsal: “Pokud člověk nemá něco, co by mu pomáhalo, dopadne to s ním špatně”. Cestou od vlaku dostihla tetinku trestná výprava starších vesnických žen a vynadala jí do kurev.

Tetinka nezačala brečet, jak předpokládaly, ale poslala je do prdele a odkráčela středem šokovaných svíčkových bab.

Vypadala dobře, i když už měla také škrábance na karoserii.

V tu neděli odpoledne začal Pavel psát další povídku.

O dívce, která vysvobodí kluka ze spárů amazonek. Vamp v hlavní roli byla v podstatě Evička. Aby ji nikdo nepoznal, udělal z ní Pavel blondýnu.

Uměla skoro všechno, především pilotovat letadlo a byla velmi obratná při zacházení s nožem.

Šťastně pak spolu žili na jachtě.

Po letech, když si to Pavel četl, tak se červenal a nechápal, jak mohl napsat takový škvár.

Když to psal, tak mu bylo krásně.

Poslední ročník zetešárny proběhl a uběhl velice rychle. Jirka komentoval všechny vyloženiny jednostranně.

“No co, zase sem udělal ranu”.

Pavel odmaturoval s vyznamenáním, ale sám sobě přiznává, že mu učitelci nadržovali. Přemýšlel a dlouho přemítal o důvodech jejich konání až si schválil jediný. Že je hryzlo svědomí, že ho tak málo pro život užitečných věcí naučili. Raději mu přilepšili na známkách. Neučil se. Jen dával pozor ve škole a pak opakoval to co si zapamatoval. To stačilo. Ale neuměl se učit.

Pobíral sociální stipendium, které bylo vázáno na průměrný prospěch.

S tím neměl nikdy problémy, vždy měl jedničky a dvojky.

Hlásil se na Vysokou školu.

Dovolili mu zase jen školu zemědělského zaměření a ne filosofickou fakultu o které snil. Nejlepší, čeho mohl dosáhnout v limitovaném oboru, byla veterina a tak se hlásil tam. Československá výchovně vzdělávací soustava byla prostupná, ale ne tak docela.

Cítil, že jako autor musí bezpodmínečně poznat atmosféru Vysoké školy.

V životopisech všech našich spisovatelů i mnoha světově proslulých se dočetl, že nedokončili vysokou školu. V životopisech těch umělců, které měli tehdy v čítance skoro žádný nedokončil vysokou školu.

To měl především na paměti, když podepisoval přihlášku.

Brzy po maturitě dal starší brácha přečíst Pavlovi článek v novinách.

Článek se jmenoval “Proč zrovna já?” Byl to rozhovor s ředitelem zétéšky, který nechtěl odejít do provozu. Do neprosperujícího JZD.

Ubránil se, do JZD nešel, musel tam jiný pedagog. Ubránil se prý sloganem: “Proč zrovna já?”

Zasvěcení ale tvrdili, že tomuto “dojiči socialismu” nepomohla ani červená knížka, ale zachránila ho chlupatá legitimace jeho manželky.

5. Vysočina.

Nejprve byly pohovory.

I při nich se šířily zprávy.

Je nás tady šestset, budou brát devadesát kluků a deset děvčat.

Holku vezmou jenom tu, která má samé jedničky a víc než 90 kg živé váhy. Strejci v komisi měli spousty titulů. Pavla se zeptali na estery a kde zanikají červené krvinky. Krvinky znal a o esterech se úplně náhodou bavil na chodbě s černě oděným borcem, který nesundal italské sluneční brýle. Tvrdil o sobě, že je jedním z kytaristů z filmu Starci na chmelu.

To čím byly pro dívky rakouské deštníčky, tím byly pro kluky v šedesátých letech italské sluneční brejle.

Pavla vzali, starce ne.

Stařec o sobě tvrdil, že není kytarista, ale rozený veterinář a jestli ho nevemou, tak to bude pro něj katastrofa.

V duchu se mu Pavel mnohokrát omluvil. Představoval si to tak, že za rok napíše perfektní knihu, takovou, že v ní bude smích i slzy, a že část honoráře věnuje stařečkovi na chmelu. Aby mohl studovat veterinu třeba v Košicích.

Dopadlo to samozřejmě úplně jinak.

Sto šťastných se prvně sešlo v Universitní knihovně. Ukázali jim, jak si lze půjčovat knihy, především německé anatomické atlasy. Půjčovaly se jen na dobu studia v universitce. Němčina vůbec nevadila, názvy svalů se stejně každý musel učit latinsky a ten tam byl uveden taky. Českých skript bylo málo. Na českém atlasu pracoval tehdy docent Najbrt a vyšel na křídovém papíře. První díly až za 15 let, další ještě později.

Instruktaž byla zakončena prosbou. Vyschlý knihomol je prosil, aby nedělali to, co s oblibou činí zhýralí veterináři. Vyšplhají jako lasičky po sloupu do výšky druhého poschodí a zakryjí z neonového nápisu písmena KNI.

Takže potom září do tmy nočního Brna modře a neónově UNIVERSITNÍ HOVNA. Není to vtipné, “Nedělejte to” opakoval asi třikrát. Druhý den byli na Alma máter rozparcelováni do deseti studijních kroužků. Pilně si opisovali rozvrh a vyplňovali lejstra pro děkanát.

Pavlovu pozornost vzbudil Kostorň.

Tvrdil, že jeho předkové utekli z Ruska před bolševiky, každému říkal občane a tvrdil, že nechce být veterinář, ale malíř. Nahlas litoval, že předkové neutekli do Paříže, na Moravě je bolševici dostihli.

Často pak místo studia kreslil lidi.

Po dlouhých letech, když se Pavel podíval do Paříže a na Mont Martru viděl malíře, hledal mezi nimi Kostroně.

Slepice, úřednice na děkanátu byly děsně protivné a nad snaživci se soustavně ofrňovaly. Tehdy Pavel udělal první zkušenost s byrokraty.

Kvočny kvokaly a nebyly vůbec s ničím spokojeny.

Všichni museli pořád něco přepisovat a opravovat.

Často nicotné hlouposti.

Ptákoviny.

Dostal se do kroužku číslo 8. Vyfasovali také jednu dívku a jednoho černocha. Byl z Keni a jmenoval se Joseph Omabambo Barasa. Čehůni si z něj okamžitě začali dělat legraci. Ptali se ho na kterém stromě bydlí. Jak to dělá, aby nespádl z větve dolů a jestli jejich president má celý strom pro sebe. Proč se krémuje. Proč se krémuje černým krémem a ne žlutým. Naučili ho říkat, že hlava je prdel, takže on chodil, ukazoval si na hlavu a říkal:

“To musíš mít tady, v prdeli.”

Joseph měl smysl pro humor a tak se tomu srdečně smál. Nejvíce se bavil, když posměváčkům padala čelist. Peněz měl jako želez, jeho matka měla v Nairobi ohromný obchod s ák (podle fotografií Centrum hadr). Otec padl v osvobozené válce, nějaké dva kmeny se tam mydlily mezi sebou dlouhá léta a tak matka poslala Josefa, posledního žijícího mužského potomka do Čech studovat.

Doufala, že se pak vrátí a zajistí pokračování kmene.

Josef doufal, že až dostuduje, bude po válce, on se vrátí domů a bude ministrem zemědělství. Matka podle jeho slov chodila do práce jen přepočítat a převzít hotovost. Tržbu každý den. Ta jediná dívka ze skupiny se jmenovala Jindra. Byla naštěstí hezká a měla pěknou postavu. Byla přesně ten typ, o němž si tehdy s vyvalenými bulvami začínali povídat venkováci, že se ve větších městech začíná vyskytovat. Tlupa těchto feminizovaných stvoření se neustále rozrůstá. Přebírají pomalu, ale jistě vedoucí úlohu ve vztahu k mužům.

Klidně přišla za Pavlem a řekla: “Ahoj. Já jsem Jindřiška. Všimla jsem si tě hned v universitce. Moc se mi líbí tvoje sako s poněkud kratšími rukávy. Takhle spisovně to řekla a koketně se usmála.

Říkalo se tomu americký přístup.

Mladí lidé se k sobě chovali uvolněně. Ne upjatě jako dříve. Asi se na tom podepsali i Beatles a jejich vystupování.

Prostě zlatá šedesátá léta.

Šeptalo se, že v Americe si klidně dívka řekne o sex.

Některé dívenky tomu uvěřily a snažily se o realizaci i v našich poměrech.

“To je po bráchovi”. “To sako”.

“Bezva. A taky máš moc krásnej nos”. Zase byl rád, že se jí líbí.

“Ten mě přerazil boxer v Moravské Třebové a od té doby ho mám směšný”. Jako vždy na sebe vykecal hned všechno. Po sdělení, že mu ho takto upravil neurvalý boxer, v jejích očích jeho cena ještě stoupla.

Děvčata s přehledem navštěvovala chlapce na koleji. Bílé i barevné.

Asák (asistent) hned na prvním cvičení řekl, že Veterinární fakulta VŠZ (tehdy fakulta vysoké školy zemědělské) byla zřízena na místě bývalé polepšovny a dragounských kasáren a většina studentů jsou stejní gauneři jako byli chovanci a vojáci, ale on věří, že oni budou lepší, že budou pilně studovat a nezklamou důvěru, kterou do nich vkládá strana a vláda. Většina ksichtů z jejich ročníku se projevovala jako zapálení milovníci zvířat.

Nejvíce bylo milovníků koček a psů.

Ale své zástupce měli i ostatní druhy, včetně okrajových žánrů jako papoušci, želvy, hadi, krtci, hlemýždi atd. Chovatelů hadů bylo už tehdy hodně a pořád o tom chtěli mluvit a přednášet.

Všichni byli na své miláčky náležitě hrdí, jen Splavec svůj chov čmeláků v krabici od margarínu tajil.

Stuchlík nosil svého krásného Perského kocoura, se kterým vyhrával soutěže jak na běžícím pásu i na přednášky. Závistivci mu ho často nepozorovaně sebrali a chtěli ho zpeněžit. Nikdy k tomu nedošlo. Kocour začal prskat, osvobodil se a několika skoky se vrátil k milovanému páníčkovi.

Asi polovina studentů tohoto ročníku byla zcela v zajetí veterinární medicíny. Téměř všichni čas trávili na pitevně nebo ve studovně. Majka, která byla ke studiu přijatá až na popáté, pětkrát musela udělat pohovory, možná i proto, že vážila sotva 50 kg i s postelí, to žrala nejvíce.

Později byla jako první z celého ročníku docentkou.

Tito jedinci neměli jiných zájmů než živočišnou říši. Chodili na konzultace, studovali zahraniční literaturu, tu naši měli dávno v malíku. Bavili se o nejrůznějších zvířecích detailech od rána do večera. Vymýšleli vylepšení injekčních stříkaček tak dlouho, dokud nevymysleli automatické dávkování. Otočný kravín se smrsknul na otočnou dojírnu - inspirací byl prý pout'ový kolotoč. Sbírali všechno možné o zvířátkách, dokonce i bobky. Ano, snaživec Červinka řečený Červajz, sbíral od prvního ročníku do příručního kufru kobylince, kravince, psí hovínka, bobky všeho druhu v lese i ve městě.

Okřídleným se stal jeho charakteristický výrok. "To není láska, to je vášeň".

A zavrátil přitom slastně oči.

Stal se pak v oboru přenosu parazitů uznávanou kapacitou.

Druhá polovina studentů byla sbírkou nejrůznějších blouznivců a dobrodruhů. Vyskytoval se mezi nimi i jeden z prvních československých veksláků. V roce 1965 tato bohubilá činnost více méně začínala. Navštěvovali pilně noční podniky. Rekord držel Šustr. Navštívil Pavilon 38 krát za semestr.

To znamená, že byl v tančírně každý večer.

Mnozí hráli v různých hudebních skupinách, nejslavnější pak byl po letech BARELROCK, byli tam i dva kouzelníci - obvykle stačili za noc vystoupit ve dvou podnicích. O půl noci v jednom, pak přeběhli do druhého, dostali na dlaň honorář, který propili někdy úplně jinde. Zakuklení spisovatelé a básníci sbírali materiál, psali básně i prózu.

Malíři malovali na kameny i lidi u nádraží.

Sbírali staré železo, papír, hadry i dřevo a vytvářeli různé sochy.

Obrazy z textilu i z drátů.

Lubošovy obrazy nebyly nikdy obdélníky nebo čtverce. Buď trojúhelníky nebo mnohoúhelníky.

Pavel přirozeně veplul mezi napruženou druhou polovinu.

Že k vekslování nemá žádné vlohy, bylo zjištěno hned v prvním týdnu.

Neznal dostatečně cizí jazyk. Možná by se těch pár anglických a německých slovíček naučil. Ruština nebo latina mu nikdy nečinila žádné potíže, ale byl levý jak šavle na matematiku. Nebyl sto si zapamatovat kursy, neuměl smlouvat, byl tak měkký, že hned při první akci byl za tři minuty obrán o pět stovek. A to byly tehdy peníze. Mohl mít nové sako.

Cítil, že je pako.

Mnohé dívky v oněch zlatých šedesátých letech dávali chlapcům na papírku napsané telefonní číslo.

Vizitky tehdy nebyly.

Stávalo se to i Pavlovi, ale ten se bál z budky za 50 haléřů volat, neboť se bál, že telefon zvednou rodiče dívky a on nebude vědět co má říci.

Bál se jen do té doby, než slyšel do sluchátka šveholit studenta Olivu.

Oliva skočil do budky telefonní a sladce říkal: “Dobrý den, tady je Oliva, je prosím slečna Miluška doma?”

A bylo to.

Podle tohoto vzoru pak volával i Pavel.

A to ještě netušil, jaký kamarád bude s telefonem, až bude jednou dělat inzertního managera.

Karty, které byly již tehdy zdrojem financí pro nadané jedince, ani nezkusil. Když viděl, jak se při dardě nebo gotesu přelévají stovky a posléze tisíce od jednoho fanatika ke druhému, věděl, že na to nemá.

Začal makat rukama. Chodil vykládat vagóny s uhlím, nebo sbírat nádoby do bufáče na nádraží. Obojí činnost nesla rizika především v tom, že bude spatřen rodákem z Knínic a jeho činnost odhalena v rodné obci. Výhodou bylo, že po směně byla dlaňovka, peníze na ruku.

Byly to tak těžce vydělané peníze, že mu bylo líto je propíjet.

Sociologické laboratoře nesoucí názvy: hospoda, restaurace, bar, začal studovat od nejnižší cenové skupiny.

Věděl, že má-li být spisovatelem, musí i toto prostředí osobně poznat.

Brzy se k němu přidružil téměř stálý part'ák Bohoušek.

Bohoušek byl jedináček, rodiči držený velmi zkrátka. Na vysočině byl poprvé z domova. Světáci ho vzali párkrát na pivo a to Bohouškovi zachutnalo tak, že chodil po koleji a často i prosil, aby se přestali učit a šli s ním do palírny. Pivo bylo tehdy levné a protože byl Bóža dostatečně z domova vyzbrojen, většinou rád hradil všechny náklady. Málokdy chodili do jedné rozdělovny tekutého zboží. Většinou konali tour. Už tehdy se tomu říkalo: “Jsme na trati”. Prošli hodně lokálů, někdy před tím šli do kina či divadla.

Protože pití se u nás ve škole nevyučuje, neuměli to a v prvních měsících o různé silniční lišeje nebyla nouze.

Rypáci z první skupiny si z nich pak dělali hlavně na přednáškách, kde se scházeli všichni, psinu.

Na záchytce byl Pavel také ze studijních důvodů jen jednou.

Na dokonalé poznání mu to stačilo.

Pak už si dával bacha.

Pokud karbaníkům přálo štěstí, brali své chudší kámoše do taxíku. Tak se stalo, že byly prozkoumány i zapadáky na periferii Brna včetně Myslívny.

Byl to zvláštní tmavý svět.

I v něm funguje rychlé předávání informací a tak brzy všichni věděli o všech všechno. Pro Pavla to bylo skladiště informací. Chodil tam pouze ze studijních důvodů. “Támhle ten byl v Americe. Má krásnou manželku a její sestra je ještě atraktivnější. Pocházejí z Plzně a tu osvobodili Američani. Vyskytovali se tam několik měsíců a holky s nimi kamarádily. Do ségry se zamiloval velice hodný a pohledný americký důstojník. Těžko se pak o půl noci na náměstí v Plzni loučili, vyměnili si adresy. Američan doma musel pořád myslet na krásnou českou blondýnku, ale zapomněl, kam dal adresu. Dával inzeráty do českých i německých novin, ale ty ona nečetla. Až za rok dělal pořádek ve skříni a našel lísteček s adresou. Okamžitě napsal, aby přijela za ním. Rodiče nechtěli ani slyšet, kdo by taky pustil osmnáctiletou holku tak daleko. Američan doma pořád kručel, tak se do toho vložil jeho otec a přijeli pro ni. Byla svatba a bylo to moc štěstí manželství, ale nedávno Američan zahynul při dopravní nehodě. Příbuzní z Československa byli pozváni nejen na pohřeb. Viděli prý v obchodě ohromnou horu ledu a v ní žraloky. Žraločí ploutve prý jsou ohromná pochoutka. Čecháčci si mysleli, že žralok bude v ledu, dokud ho Američani nesežerou, ale kdepak, druhý den už tam byla hora ovoce. Každý si mohl vybrat právě to, které chtěl, ať jablko, pomeranč, banán nebo to co vůbec neznali.

A další den už tam byla hora zase něčeho jiného.

Všude prý ohromná čistota, ale nikdy nikoho neviděli uklízet.

Američani se prý ani nepřezouvají, všude chodí v botách.

Nebo:

“Vidíš támhle tu nádhernou sexbombu? Tak ta tady měla ohromnou první lásku, nějakýho Tonda Tichýho. Byl to vobyčejnej dělník a tak si vona sbalila Arabáka. Jednoho z těch co vidíš, co si nasednou, pořád vobléhají bar, dávají stovku a nechtějí nazpátek. Měla s ním děcko a když dostudoval, vodjeli do té jeho tramtárie. Jenomže tam vona zjistila, že on má víc manželek a že vona není favoritkou. To ji rozladilo, až prej ji von chtěl nakonec vyměnit za velblouda s nějakým jiným černým. Foukla mu. Líčila mě to, byl to horor, ale nakonec nějak přes Paříž se vrátila.

No a Tonda Tichý ji to všechno vodpustil, vzal si ji a měli dalšího fakana. Ale zas to nedělalo dobrotu, rozvedla se a teď zase loví.

To pak zažil Pavel v životě mnohokrát.

Že chlap ženě všechno odpustil a pokorně se k ní vrátil.

Ráda by se vdala zase na nějaký čas ven.

Některé hosty si vrchní dovolovali kasírovat třikrát. Než usnul, hned po probuzení a pak ještě skásl manželku, které dovezli pěkně upraveného alkoholika až domů.

Některým hostům byla naordinována rána z milosti. Další frťan, po němž už neotravoval.

“To sou věci, to by ani Dietl nevymyslel” říkalo se tenkrát.

Generální ředitel cukrovarů se pravidelně ožíral v Internacionálu. Měl dohodnuto s vrchním, že není-li schopen pohybu, zavolá jeho řidiče. Ten se vždy dostavil i se služebním autíčkem. Krátkou dobu chodil do prvního jara i synáček tajemníka ÚV.

Napřed ho také vozilo černé auto do školy, když se proti tomu ozvalo veřejné mínění, vyřešili to snadno. Koupili klukovi auto a ten si jezdil dál sám. Dlouho tam nevydržel, brzy přestoupil na medinu.

Jeden z největších fešáků, Jarmil se zamiloval do dcery aparátníka.

Všichni jím pohrdali a čím víc se blížil rok 1968, tím hlasitěji, všichni kromě Pavla, mu to dávali najevo. Marně se bránil, že její fotr vede v soukromí horší řeči než největší reakcionář a že mají doma všechno z Tuzexu a že řeči o zahnívajícím kapitalismu, kterými

chtěl Jára papaláše obšťastňovat, nechce tento ani slyšet.

Pavel se to snažil všechno popsat a doufal, že se pak sám lépe vyzná v životě.

Byla to jen další iluze.

Pavel napsal: "Je toho na mě nějak moc".

Sladký půlrok skončil a nastaly první zkoušky.

Pavel se strašně bál, ale průbu z latiny zmáknul.

Horší to bylo z fyziky.

Zkoušejícího dvakrát tak vytočil, že ten za ním vyběhl na chodbu a házel za ním index.

Pavel napsal: "Způsobil jsem dramatickou situaci i když jsem se o to vůbec nesnažil."

Neuměl se vůbec učit, nedokázal se na studium soustředit.

Zachránilo ho psaní.

Začal si otázky vypracovávat písemně a hurá, na potřetí s odřenými slechy prolezl.

Uvědomuje si, že vždy ho nakonec zachránilo psaní.

Ve druhém semáku byla nejveselejší praktická cvičení z marxismu, kterým jezuita který je vedl, říkal semináře.

Přemýšliví chlupci vedeni Harrym si pro něj vždy připravili špek:

"Podle článku 4. Ústavy ČSSR je vedoucí silou ve společnosti i ve státě předvoj dělnické třídy, Komunistická strana Československa, dobrovolný bojový svazek nejaktivnějších a nejvzdělanějších občanů z řad dělníků, rolníků a pracujících inteligence".

Ale proč se mezi občany říká, že KSČ je nová šlechta?

Jezuita se kroutil, vyrukoval s různými tvrzeními, různě dedukoval, ale Harry mu dlouho nedal vydechnout.

Největší držgrešle byl Ivan.

Nerozpakoval se říci dívce, kterou pozval do kina o 5 Kčs na lístek. Nejstrašnější na tom bylo, že vždycky našel chudinku, která s ním do bijáku šla. A prachy mu dala.

Pavel napsal: "Já bych nedokázal říct děvčeti o peníze, ani kdyby mě chtěli zabít".

Velká psina byla jednou s Karlem. Premiantem z první skupiny.

Jeho permanentní veselí bylo vystřídáno velice nápadnou sklíčeností, nemluvností a samotářstvím.

Všichni hádali, co strašlivého se mu stalo, až asi za tři dny Jindra sebral všechnu odvahu a zeptal se.

"Kájo, co se ti stalo?"

"Umřela mi" všichni zabědovali "koza". Dodal po pauze.

Všichni zařvali smíchy.

Chcípla mu koza Róza a on truchlil jak nad člověkem.

Karel nám vysvětloval, že to byla koza sánská s kterou měl velké chovatelské plány. Půl roku trvalo, než se z toho trochu dostal.

Od té doby se mu říkalo Camprimulgus. Camprimulgus caprimulgus je Lelek kozodoj.

A student latinsky znamená snaživec. Studuji – snažím se.

Pavel v té době psaní spíše zanedbával, dělal si občas poznámky. Rozjímal o psaní každou volnější chvíli, to ano, ale bylo jasné, že je na křižovatce a že se musí rozhodnout, kterou cestou se dá, neboť byl přesvědčen, že tři cesty vedou do záhuby a jen jedna k vytčenému cíli.

Návraty ze špatných cest jsou velmi těžké.

Pro psaní (pro tajné psaní) bylo na koleji dost málo soukromí.

Bydlel na Babákově koleji, rozsáhlé budově s půdorysem ve tvaru velkého písmene E. Tu krátkou prostřední čárečku tvořila menza.

Pokoje byly původně projektovány pro dva snaživce, ale protože bylo přijato víc studentů a nebylo je kam ubytovat, byli ubytováni po třech. Ten nešťastník, který byl navíc a neměl ani skříň, ani poličku, byl samozřejmě Pavel. A zase ho pronásledoval sen o Velké Pardubické a poníkovi.

Třetí postel, kterou na pokoj dali způsobila, že tam bylo málo místa.

Bydlel společně s Liborem a Karlem. Jedinou výzdobou byla na zdi pověšená nahá dívka z drátů a nápis - Nolli tangere - Nedotýkati se.

Cítil se tam přebytečný a psát běhal ke stohu, který byl daleko v polích.

Pavel skoro každý den napsal jen: "Cítím se zde přebytečný".

A občas připsal: "Snad se zde naučím něco, co mi pomůže něco dobrého napsat".

Oba spolubydlíci měli froté ručníky, zatímco on jen obyčejné.

Původně si myslel, že za rok napíše něco světového a v pohodě vypadne, ale nedokázal to. Dodneška netuší, že je lovec Pampalini české literatury.

I kdyby to věděl, psal by dál.

Vypadal vždycky vesele, ale uvnitř byl krásně zoufalý.

Většinou právě ve chvíli, kdy se nápadečky jen hrnuly, asociace se vynořovaly, jen to rychle hodit na papír, přišel jeden nebo druhý spolubydlíci se slečnou, strčil mu beze slova do ruky lístek do kina, což znamenalo, že má vypadnout a alespoň dvě hodiny se nevracet.

Mučivé tvůrčí extáze se stupňovaly.

Chtěl psát, psal, ale nemělo to úroveň.

Další zkouškové období se blížilo.

Psal tehdy zamilované příběhy ze života.

On a Ona, jeden z nich zdědil třeba klokaní farmu v Austrálii, jeden tam chtěl, druhý ne.

Míchali se do toho rodiče atd.

Nakonec nejeli nikam.

Začal míň chodit do bufáčů a do palíren různých cenových skupin a víc do studoven a na přednášky. Přistihl se, že stejně ve vinárně se mu nejvíc líbí, když mu hadrem čistí boty při příchodu.

To tenkrát opravdu v Brně dělali. Při příchodu do vinárny všem očitil sehnutý člověk, kterému neviděli do tváře, boty.

Někdo mu za to občas hodil do krabičky drobné.

To ostatní je více méně stereotyp. Kecy, chlast, tanec.

První poblouznění z polosvěta a podsvětí pomalu opadávalo.

Konec letního semestru nastal a on zase neměl nic pořádného napsaného.

Zkusil první termíny zkoušek, vyšel jen Marxismus.

Na čtvrt hodiny zapomněl na to, že je slušný člověk, dštil oheň a síru na západní štváče a dostal za jedna. Sám se divil, jaká umí být svině.

Zaplatil další psací krizi.

Utěšoval se, že přes prázdniny snad půjde tvorba lépe.

Na začátku zkouškového období byli všichni pozváni do auly. Akademička Lepešinská - možná Lepešinskaja, byla již před lety odhalena jako podvodnice, ale tento rok se nějak pozapomnělo na její nesmysly ve scriptech.

Od osmi do desíti škrtali pasáže ve scriptech, kde byly uvedeny její objevy. Některým jedincům z lepší poloviny ujížděly nervy a celé listy trhali. Měli již všechno namemorováno

v hlavičce a teď zuřili, že se obsáhlými traktáty mořili zbytečně. Nejvíc je asi žralo, že ten pochybný případ s teorií novotvoření buněk neodhalili a nepokryli se nekonečnou slávou sami.

Po desáté hodině dopoledne řekla Jindra Pavlovi, jako již po několikáté, že je moc hodný a šikovný, že se jí moc líbí a že dopoledne nejsou její rodiče doma, oba jsou v hokně a že by tudíž mohli zamknout babičku v koupelně a mohli by být spolu a nikdo by je nerušil.

Váhavý střelec, venkovský balík Pavlík se opět velmi šetrně vykrucoval.

Nikdy se ještě se žádnou dívkou nemiloval a měl o prvním milování pevné romantické představy, do nichž se babička líčená jako ordinární brněnská satorie, navíc zamčená v koupelně jaksi nehodila. Byť pečlivě zamčená. Ta baba by určitě bušila na dveře a volala o pomoc. Jindra sice měla velmi hezkou postavu, ale pod nosem jí rašil solidní černý knírek. A taková blbost Pavlovi vadila.

Profesor anatomie ničil jeho blažené představy o ěadrech surovým tvrzením, že z anatomického hlediska je to jen kůží potažená mléčná žláza, nutná po určité období k zachování potomstva.

Hloupě se vymlouval, že se musí učit.

Jindřiška slibovala, že se potom budou učit spolu.

Určitě by býval nakonec podlehl, kdyby chtěla být něčím od pera. Spisovatelkou, dramaturgyní, novinářkou a tak. Ale ona nepokrytě snila o teplém pelechu ve Výzkumném ústavu veterinárního lékařství v Medlánkách a to zase nic neříkalo Pavlovi.

Pavel potom napsal: "Když zatím nedokážu nic napsat sám, musím najít spoluautora, nebo spoluautorku".

Navíc si musel v hlavě srovnat spoustu věcí.

Došlo mu, že napsat knihu je strašlivá dřina, něco jako postavit úplně sám celý dům. Že by měl začít nejprve /aby se to naučil/ stavět psí boudu. Psát povídky, krátké parodie, zkusit i text k písničce a scénku pro klauna.

Jindra byla zlatá. Ani se neurazila. Zřejmě našla jiné řešení.

Hlavní důvod, proč z toho vycouval byl asi ten, že měl hrozný strach z ženění a alimentů. Věděl, že by dopadl mnohem hůř než Emil. Za toho platil alimenty otec, prodavač v obchodě s potravinami.

Za něho by rodiče platit alimenty nemohli, protože na to neměli.

Celé prázdniny brigádničil Pavel v JZD. Po večerech se trochu učil a snažil se psát.

Jediná věc, kterou vytvořil byl začátek písničky:

Já nejsem zlý

Já si myslím svý

Udělám díru do světa

Tak jsem dovedný.

Dnes je mu trapně a nechápe, jak mohl takovou hrůzu napsat.

Pak se mu ještě vynořoval rovněž jeho vlastní stupidní popěvek nazvaný: "Zadrhlo se zdrhovadlo"

Zadrhlo se zdrhovadlo tátovi

Zadrhlo se zdrhovadlo mámě

Zadrhlo se zdrhovadlo bráchovi Jen já

Já já zdrhám ke svým snům

Neustále vybrušoval svůj plán.

Jeho konečná podoba na konci prázdnin:

Ještě na jeden semestr pojeďu do školy, budu se snažit udělat zkoušky včetně dílčí státnice z anatomie.

Budu se snažit psát.

Pak jsou dvě možnosti.

Buď pokračovat ve studiu, nebo začnu makat někde ve fabrice.

Třeba mě těžká práce pomůže a vypresuje ze mě geniální text.

Uvědomil si, že dělníky zná jen z doslechu a z dálky. Že je musí poznat, že musí s nimi žít, jinak z něho dobrý spisovatel nebude.

“Ale já to dokážu” šeptal si ve stodůlce často, “néso přece žádný vořezávátko”!

Na začátku třetího semestru čekal i Pavla ve škole šok.

Ve všech prostorách se totiž pohybovalo něco nesmírně chlupatého a střapatého. V Brně chodilo hodně “Mániček”, ale něco takového neviděli ani otrlí studenti nejvyšších ročníků. Střízlík měl háro až k análnímu otvoru.

Student prvního ročníku měl vlasy až po zadek.

Zvláště lepší polovina studentů byla pobouřena. Začaly ohnivé diskuse hodnotící míru ostudy, kterou “Máňa” milované školičky, a stavu veterinárnímu, nejen na veřejnosti, dělá. Hledala se možná řešení.

Nakonec bylo rozhodnuto většinou, že bude uspořádán hon na Máničku. Snaživec, student třetího ročníku, přivydělávající si stříháním pokojových pinčlů, hároše ostříhá. “Mánička” byla samozřejmě varována a hbitě unikala smečce s podlitýma očima.

Unikala, unikala, ale neunikla.

Před exekucí byla ještě dlouhá rozprava těch, kteří hájili lidská práva a osobní svobodu se zastánci nemilosrdného ostříhání.

Pavla překvapilo, že ti, kteří při marxistických seminářích svobodu bránili, se teď zuřivě dožadovali ostříhání do hola. Hned okamžitě.

Nakonec malého střízlíčka ostříhali a obruili jako samici.

Na hlavě mu nezůstalo nic.

Žádné vlasy.

Stříhali dohola malého střízlíčka.

Pavel zapadl opět mezi lotry. Navštěvoval palírny a brzy propil všechny peníze, takže neměl ani na jídlo.

Poprvé žral v menze na hyenu.

V menze se dávala polévka bez lístku a tak insolventní strávník jedl jen chleba a polévku dvakrát denně. Jako kdysi o žních.

V Brně na všech záchodcích a nárožích bylo tehdy napsáno: “Servít je vůl.”

Někdy bylo napsáno: “Servít je “ a dále byl namalován jednoduchý obrázek presete.

Všichni se dohadovali, kdo je Servít.

Občas, ale jen málo se objevoval nápis: “Všichni jste volové. Servít”.

Náhodou se seznámil s Honzou Plachým. Jedním z mála solidních Pražáků, které poznal. Honza zjistil, že se Pavel velmi rychle učí, když mu někdo odpoví na otázky říká. Věděl, které otázky jsou nejčastěji při zkouškách tahány, pamatoval si, jaké doplňující a záchranné otázky zkoušející dávají.

Provedl několik nalejváren a po nich Pavel opravdu zbývající tři průby úspěšně vykonal a postoupil do druhého ročníku.

Honza dělal pomůcka (pomocnou vědeckou sílu) za 150,-Kčs měsíčně na anatomce a dočasně abstinující venkovánek se ho držel jako veš košile.

Chodili spolu velmi často pomáhat Mand'ovi.

Mandík byl tehdejší vedoucí anatomického ústavu. Svérázná figurka s výraznou dolní čelistí a protože dolní čelist je latinsky nazývána mandibula, dostal přezdívku Mand'a.

Na první přednášce z anatomie řekl dosti komplikovanou pravdu, kterou si Pavel zapamatoval a která mu v životě mnohokrát pomohla vyřešit jakýkoli problém:

Doc Radim Najbrt řekl:

“Největší vynález lidstva se uskutečnil tehdy, když lidé dokázali velké a těžko pochopitelné celky rozdělit na malé části, ty pochopit a pak ty malé části opět složit v celky pochopené.”

“Lidé se naučili analýzu a syntézu”.

Byl, a možná ještě je, to velmi vzdělaný a ušlechtilý pán, ale ve vztahu ke studentům pravý vlkodlak. Po jeho nemilosrdných zásazích u průby, odcházelo pravidelně 50 procent veterinárních snaživců živiti se poctivě do jiných zaměstnání.

Psal i kritiky vědeckých knih a tehdy právě vylíbal anatomické atlasy domácích zvířat. Nic neopisoval z jiných učebnic anatomie, ale všechno sám poctivě pitval, zakresloval a popisoval. Jen pár studentů mu chodilo pomáhat pitvat a mezi tyto šplhouny se dočasně zařadil i Smékal Pavel.

Mand'a je zavedl pod budovu ústavu, kterou údajně navrhl akademik Kolda. Ve sklepích byl sklad pitevního materiálu.

V suterénu v ohromných kádích s víkem na protizávaží, protizávaží, bylo ohromné množství pitevního materiálu.

Vědátor vylovil vemeny s červeně nastříknutými tepnami a modře obarvenými žilami. Ukázal jim co mají pitvat a zmizel jako duch. Honza byl velmi hodný a naučil za 14 dní Pavla 500 z 5000 latinských názvů, které jak někdo spočítal, je nutno znát k úspěšnému vykonání zkoušky z anatomie u pana docenta.

Kromě pověsti největšího žijícího odborníka v oboru veterinární anatomie, proslul ještě Mand'a velice osobitým oblékáním.

Každý metař v Brně byl lépe oblečen.

Při pohledu na jeho omšelý zjev nikdo nevěděl, že jde o vědce evropského jména a nejobávanějšího pedagoga ze školy, zabývající se výchovou zvířecích doktorů.

Právě v r.1966 byl doc. Radim Najbrt pozván na sympozium anatomů do Vídně.

Přednesl velmi kvalitní pojednání anatomické, ale chudě oblečeného ho vyfotografovali novináři. Připsali komentář o bídě obleku vědce ze socialistického tábora.

Doneslo se to soudruhům a ti Mand'u suspendovali z místa přednosta anatomického ústavu a udělali z něj asistenta.

Studenti chtěli skvělému anatomovi vyjádřit podporu, dát mu kytku, říci pár slov, ale nikdy k tomu nedošlo.

Honza Plachý se projevoval jako tyran. Ani nejzavilejší pedagožka by se jistě nesnížila k podobným krut'árnám. Pavel musel i při pitvání opakovat všechny anatomické útvary vyskytující se na kostech.

Nebyla mu odpuštěna ani nejmenší maličkost. Nesměl zapomenout na žádnou drsnatinu /tuberositás/, na žádný sulkus/žlábek/ výběžek atc. Dlouhé hodiny frněl odstupy a úpony svalů, názvy svalů, což jsou litání jako: musculus biceps brachii, musculus sternocleidomastoideus, musculus guadriceps femoris, musculus extensor digiti tercii propius

Musel se šrotit neurologii, anginologii, splanchnologii i dermatologii.

Vůbec ho to nebavilo, skučel, že nechce být veterinář a jezdit v zahnojených holínkách od kravína ke kravínu, řval jako domácí zvíře, že chce být slavný spisovatel a také bohatý

spisovatel, ale Jeníček byl stejně neoblomný jako ten v pohádce, když hledali s Mařenkou světýlko. Honil Pavla lesem svalů, kostí, střev, cév a nervů.

Přestávky dovoloval jen kratinké.

Pavel jen hekal.

Dostával ale postupně i lepší známky při předávání pitev a asák se nestačil divit. Nehoda Pavlóna stihla při cvičení z histologie, což je nauka o mikroskopické skladbě těla. Mikroskopování mu moc nešlo a pořád brzdil v postupu ostatní, neboť na něj museli čekat. Prostě nemohl v mikroskopu najít to, co tam bylo a co už dávno viděli všichni ostatní studenti.

Byl zbrklý.

Místo aby pomalu zaostřoval mikroskop, točil kolečkem rychle, a přejel a nic neviděl.

Hubený asistent Geisel, kterému se říkalo pro nápadnou podobnost se spermii Ušatá spermie, ho seřval jako sirotka.

Pavel se pomstil tím, že na všech obrázcích na chodbě přimaloval spermii uši.

Vzrůšo bylo i na koleji.

Na pokoji si kluk a holka svítili svíčkou a došlo k výbuchu benzínového čističe skvrn, která byl v lahvičce v blízkosti svíčky. Celý pokoj vyhořel, jen zázrakem nedošlo k upálení.

Dívčí návštěvy byly na koleji povoleny jen ve dne. Mnozí z těch, kteří chtěli společně strávit celou noc, volili různě dobrodružné cesty okny, krkolomné cestičky pomocí prostěradla, zadním vchodem nebo po požárním schodišti.

Ti nejchytřejší to dělali jednodušeji.

Nechali dívku legálně zapsat u dračice ve vrátnici a odevzdali tam její občanku.

Zavedli dívku na pokoj a po chvíli se masculinum vrátilo. U vrátnice byl stále velký šrumec, stále tam čekalo větší množství slečen, které pořád ještě považovali veterináře za dobrou partii.

S některou z nich zašel mladík k okénku s tím, že návštěva odchází, vyzvedl si občanský průkaz své dívky, volavku šel jako doprovodit ven a ta se za chvíli nenápadně vrátila a dál čekala na toho svého.

Čas semestru letěl rychlostí střely.

Opět nastalo zkouškové období.

Zkoušku z histologie sfouknul Pavlík napoprvé.

Velmi i jemu pomohla pověstná uklízečka.

Součástí státní zkoušky z histologie bylo poznávání preparátů v mikroskopu a ta dobrá žena, která na katedře už tehdy uklízela celých padesát let, poznávala mikroskopické obrazy střev, plic, tepen, žil a dalšího haraburdí vyskytujícího se v živočiších stejně suveréně jako profesor.

Stačilo jí mrknout na sklíčko proti světlu.

O různých epitelech, hladké svalovině, parenchymech neměla ani ponětí, poznávala preparáty podle tvaru.

Věděla bezpečně, že kalhotky jsou játra, šáteček tlusté střevo, hůlčička pankreas atd.

O zkouškách se pořád ometala v místnosti, podávala profesorovi pero, nosila mu kávu, přinášela obrazy a při tom některým snaživcům šikovně napovídala.

Byla to zřejmě jediná její zábava. Nenapovídala každému, ke komu pojala zášť, ten se nedozvěděl nic.

Při vyhlášení výsledků zkoušky stála v pozoru a metala vítězoslavné pohledy. Vždyť vlastně vyhrávala ona. Tolikrát jako ona nesložil úspěšně dílčí státní zkoušku z histologie

nikdo. Dílčí státní zkouška z anatomie je velmi obávaná na medině i na veterině. Dvakrát Pavel čtyři hodiny pitval tele na zkušebně, než si šel táhnout trojotázku z obrovského šuplete. V zásuvce bylo snad tisíc otázek.

Pavel se tvářil velmi pokorně, snažil se i různě vlichotit do přízně Mandi, ale marně. Ten upřel svůj pronikavý pohled na zvrhlíka, pronikl mu lehce pod mozkové pleny a i když to slovy nevyjádřil a rozvážně si známkoval na papír skoro každé slovo, hned mu bylo jasné, že Pavel není stvořen pro to, aby šířil slávu veterinární medicíny. Mandíkovi bylo jasné a dalo se to vyčíst i z jeho vizáže, že nemůže dopustit, aby jeho sítem Pavel Smékal pronikl. Bez milosti ho vyhodil.

V Pavlovi se praly dva pocity.

Jeden mu říkal, že je to jasné, že je to důkaz, že je to další důkaz, že bude slavný spisovatel brzy poté, co vylítne z vysoké školy zvěrolékařské, druhý pocit mumlal něco o prohře, o totální neschopnosti něco pořádného v životě dokázat. Vždyť můžeš psát i jako veterinář. Vždyť i slavní spisovatelé jsou veterináři.

Honza Plachý už měl dávno obě průby, histologii i anatomii hotové za jedna, ale kdykoli za ním Pavel přišel, rád opakoval si a opakoval a upevňoval vědomosti z oborů, které Pavlovi nic neříkali a jen ho rušili při přemýšlení jak nejlépe popsat to co vidí a cítí. Na rozdíl od Pavla, který se po každé zkoušce snažil vše co nejrychleji zapomenout se Jenda snažil nic nezapomenout. Pavel se učil před třetím termínem skoro každý den a musel překonat tisíc krizí, ve kterých mu bylo šeptáno “vyser se na to a potřetí tam vůbec nechod” a druhý hlas do druhého ucha chroptěl: “nebud’ sraabák, nebud’ kakalič, musíš tam jít”.

Jednou při návratu z pitevny si Pavlík všiml výstavy obrazů amatérského výtvarníka.

Zašel do vnitř, prohlédl všechny pokusy o nové pojetí kresby a malby. Při odchodu byl vyzván k zápisu do knihy návštěv. Předchozí zápis zněl: “Ser na všechny a bud’ svůj. Picaso také hodil bobana na ostatní a vidíš, jak daleko to dotáhl”.

Dost mu ta rada pomohla.

Začal psát, jak mu zobák narostl.

Nesnažil se stylizovat do něčeho, co není.

Před špinavými dveřmi této galerie se definitivně rozhodl. Bude psát, půjde na třetí termín, ať to dopadne jak chce, pokud vyletí, nebo i kdyby náhodou zkoušku udělal, uzavře pootevřená zadní vrátka a půjde makat do fabriky.

Těžké podmínky z něj vypresují něco fantastického.

Napiše něco světového z továrního prostředí.

Nikdy nechtěl být veterinářem, vždy chtěl do Hollywoodu a také se tam dostane. Bude dřít jako kůň a dokáže to.

Nebude-li dál a stále psát, nikdy nebude svůj.

Večer šel na večírek do auly, kde k tanci a poslechu hrála legendární skupina Synkopy 61. Původně tam šel poslouchat jen nádherné vícehlasé vokály. Sólový falzet Míši Poláka a dunivou baskytaru spolužáka Honzy Čarvaše.

Aniž cokoli zlého tušil, čekalo ho tam největší životní neštěstí.

Na tyto klučičí akce chodily pravidelně všemi mastmi mazané dívenky ze zdravotní školy. Načínčaly se, upravili dekoltáže, rozhodily sítě a pak už stačilo jen chvíli čekat.

A že měly tyto fešandy co ukazovat.

Na prost’áčky z venkova to zabralo.

Venkováci zírali.

Pavlovo neštěstí hřadovalo mezi ostatními, mělo ještě nápadnější výstřih než ostatní

budoucí zdravotní sestřičky a něžně se culilo.
Pavel vábívé návnadě neodolal a zašel tančit. Švitorka se jmenovala Jituška a už její první doteky ho měly varovat. Bylo to něco mezi sametem a kůží hada.
Pavel si napsal: Jituška je hotýlkovitá. Je to hotýlek pro věrné, nebo nevěrné?“
Tančili a on ji bavil vtipy, které vždycky zabíraly.
Zoubky měla jako perličky a smích zvonil jako rolničky o svátcích vánočních.
Menší kolizi způsobil Vráťa, svalovec s účesem amerického filmového herce, úspěšný studentík patřící k oporám lepší poloviny. Rozený veterinář.
Tančila střídavě s oběma a protože po skončení produkce již nejezdily v hluboké noci šaliny, šli ji oba přes celé Brnečko vyprovodit.
Cestou zpátky, místo aby věnoval Vráťovi maximálně možný obnos a poděkoval mu za vyrvání ze spárů líbezně tragédie, tvářil se nevraživě a pětkrát musel překonat nutkavou chuť rozbít kamarádovi rypák.
Pak to začalo.
Denně mu Jituška nejprve posílala, později osobně předávala permanentní a jiné vstupenky do kin, divadel a varieté.
Pavel za ní běhal jak honící pes, nechával se hladit a bylo mu báječně.
Opět se přesvědčil, že o jeho osudu velmi často rozhodovaly okamžiky.
Jeden z těch nej nej nastal, když mu řekla “Nedělej vrásky”, pohladila po vlasech a řekla, že něco tak nádherně vlnitýho ještě neviděla.
Pavel jí říkal o svých studijních problémech a také jako prvnímu člověku na světě jí sdělil své největší tajemství o psaní a Hollywoodu.
Jen to s ní trochu trhlo.
Ona hledala bohatého veterináře.
Nehledala pisálka.
Události dostaly spád.
Třetí termín z anatomie.
Potupně vyhozen.
Vrátil klíč od pokoje, scripta do knihovny.
Stopu, kterou zanechal v prachu Brna brzy rozvál vítr.
Přijel domů, řekl rodičům a ostatním, že nebude již studovat a půjde makat do fabriky. Do šamotky.
Rodiče neřekli nic, jen se víc sehnuli k zemi. Sourozenci hlasitě vyjmenovali celou škálu označení nedostatečné inteligence, kde samozřejmě nechyběly výrazy: idiot, kretén, debil a imbecil, hovado, prase, svinák, pitomec.
Všem kromě Pavla bylo jasné, že nikdy spisovatel nebude.
Pavel skočil do stodoly a napsal Jitušce.
Předpokládal, že už ji v životě neuvidí.
Mýlil se.

6. Zelený kolotoč.

Po přijetí povolávacího rozkazu znovu prostudoval Švejka a sháněl Černé barony.

Ta kniha byla v r.1967 nedostatkové zboží.

Lidé si ji opisovali, rozmnožovali, četli a velice se nasmáli.

Fyzická práce v šamotce mu nevadila, stresoval ho prach, hluk a dým.

Na vojnu se těšil.

Maminka mu dala radu do života, která mu mnohokrát pomohla:

Maminka mu řekla: „Nic jiného tě do života nemůže dát, než rado „: ”Bud’ zdrav a vesel a nikoho se nesar”.

Takhle vyzbrojen jel na vojnu.

Cítil, že potřebuje změnu, děsila ho jen ta délka.

Za 730.

Svérázné rady jak vydupat s vojnu mu dával starý Korec.

„Já sem bel na vojně za Rákoska a samo sebo se mě tam nechtělo. Měl sem mladé ženo a tehde se chodilo na sedm dlóhých let. Tak sem začal margýrovat blázna. Chetl sem kapitána, zařval mo do hochy: „Tancen Sie links?”(Tančíte do leva?”) a šplóchl sem s nim vo zem. Poslale mě před komis, já sem jim hotekl v podvlíkačkách na holeco, a tam sem řval jak tygr. Tak sem veváděl půl roko, až hoznale, že so blázen a napsale mé mladé, at’ si pro mě přejede.Všeci ji řikale, že so nebezpečné, at’ si dá na mě majzla, jenom jeden stařícké doktor si jo vzal stranó a povídal ji:”Von je hrozně mazané, přesvědčel všecke, že je magor, ale já vim, že blázen není, vemte si ho a nic se ho nebujte.”A tak sme jele s veselou dom na Maló Hanó”.

Starý Korec byl ve vesnici ještě známý tím, že chodil bosý za žačkou na trávu taženou koňmi a každému říkal: “ Ten, kdo to žačko vemeslel, tomo patří postavit pomník a sekat lóko zadarmo”.

V den D narukoval do B. Do Bučovic.

Známa procedura.

Civil zabalit do balíku a napsat adresu k rodičům.

Sprcha.

Doktor při pohledu na jeho hrudník mu položil jedinou otázku: “To je po úrazu”?

“Ne, křivice, rachitis”.

“Schopen”.

“Schopen bez vady”.

Do zeleného se vedle něj oblékal poškrabaný a pokousaný voják.

“Předevčírem jsem se ženil!”.

Vyklubal se z něj mnohonásobný dezertér. Skončil v Sabinově.

Na vojně bylo všechno zelené.

Pavel měl i zelené pocity.

Nejvíce mu vadily zelené ponožky. Pálily jako kopřivy.

Hned první odpoledne je hnali na cvičák. Buzerplac.

Vyfasoval poddůstojníka, říkali mu střídavě Ustřelené kecky nebo Tranzistorák. Byl to stopadesáticentimetrový pidimužík, specialista na boj ve vysoké trávě. Mluvil na u.

“Když nebudete poslouchat a pořádně ustelovat, tak vás budu bezerovat”.

Nejpoužívanějšími jeho slovy bylo:

“Nezaujímá”

“Odchud”

Někdy rozvázal a rozmluvil se:

“Voják se stará, voják má”

“Co je černé, to bude po rajonech bílé, to co je bílé, to nebude vůbec vidět”.

“Ja som neni Slovák, ja su z Valmezu”.

Nejprve je zpotil několika kolečky. Prvním odpadlíkům slíbil po večeri zvláštní trenirovku a pak zborku a rozborku samopalů. Ale pak pro jistotu prohnal všechny.

Při obratech na místě začali blbnout. Mrkli na sebe a celé družstvo místo “v levo v bok” udělalo čelem vzad.

Chvilí na to koukal jako vejř a pak zase běhali.

Celý večer strávili rovnáním komínků.

Vykutálení borci nastrkali z domova přivezené obdélničky z tvrdého papíru do prádla a měli hotovo.

Komínek jak vyšitý. Tranzistorák se nestačil divit.

Komínky jim rozhodil. Objevil papíry.

Pavla se zeptal: Prečo vy sa smežete?

“Nevím. Mám asi směšný nos”.

Neříkal jedu, jedu.

Říkal pila, pila. Zborka, rozborka. Šůrovačka, nakládačka. Deky.

Byli první bažanti, kteří nemuseli nacípávat slamník. Dostali nafukovací matrace, později zdroj prasečí zábavy.

Nejčastějším fórem bylo propíchnutí matrace špendlíkem. Vzduch pomalu unikal a v noci se nešťastník probudil na tvrdém. Dofoukl, ale brzy se zase vzbudil na prázdné matraci. K ránu mu to došlo. Většinou neřekl nic, ale píchnul lože nejvíce podezřelého. Začal kolotoč, kdy všichni lepili, píchnali a nadávali a spali na tvrdé žebřině, která tvořila kostru postele.

Na jedné cimře bydlela na patrových postelích celá četa.

Zde nebyl zdaleka jediný zkrachovaný student.

Jen na jejich ložnici se vyskytovali čtyři. Vyhrožovali, že po vojně půjdou na pajdák a

budou z nich učitelé.

Pedagogickou fakultu, že určitě udělají, budou studovat dál a budou z nich doktoři pedagogických věd.

A už si nacvičovali, jak budou doktorům říkat:

“Pane doktor, vy jste doktor, ale já jsem taky doktor, tak moc nevyskakujte”.

Druhý den začal řevem a vyháněním vojáků na rozcvičku. Při úprku z cimry Klement upadl. Ostatní byli tak zblblí a vyděšení, že ho přeběhli. Podupali ho tak, že musel být odnesen na ošetřovnu.

Celý druhý den Pavel cítil, že se na něj něco chystá. Mazáci si ho nenápadně okukovali.

Přišli si pro něj po večerce a do půlnoci šušoval po rotách záchody. Dozorčí na rotách nemohli ve službě spát a tak si hraním s Pavlem zpříjemňovali službu.

“Ještě se usmívá?”

“Ještě”.

Za týden, kdy se prakticky nezastavil, mu holubi radili, aby sáhl do mísy a špinavýma rukama namazal staré vazelíně, která ho buzeruje hubu.

Říkal, že mu to nevadí, že dělával noční a je zvyklý v noci nespát.

Po čtrnácti dnech mu konečně došlo, že by se snad opravdu měl bránit a ne si nechat všechno líbit.

Čistil záchody tři neděle a pak se naštvál jako starej chlap.

Před půlnocí zvedl na mazáka rejžák s dlouhou násadou.

Neuhodil, jen naznačil. Máza sám utekl.

Byl to zbabělec.

Pak už ho nechali na pokoji a spát.

Pavel i na vojnu si dovezl prázdné, linkované sešity.

Po této příhodě si napsal: “Kdo se bojí, trpí.”

“Je nezbytné sebrat odvalu a vzepřít se”.

Při pochodování se o zábavu staral Vinco Čičo. Dobrý voják, Slovák od Nitry.

Celá četa došlápla, ozvala se rána jako z kanónu a hned vzápětí jen o málo slabší pleskanec.

Jako když v kravíně spadne kravinec na zem. To došlápl Vinco. Totéž na pravou nohu.

Rána a plesk. Znělo to strašně.

Tranzistorák prosil dvoumetrového obra, aby nedupal, když to nestíhá. Ale ten si jel dál podle svého.

Ještě do přísahy se staly dvě příhodičky.

Ustřelenej jim každý den ráno připomínal, že chce-li s ním někdo mluvit, musí si nejprve dovolit, zda může promluvit.

Jednoho krásného podzimního rána pravil: Vojáci, dnes se budeme učit plížení po rovné zemi”.

“Prosím, země je kulatá” vykřikl bez dovolení nějaký inteligent. Tranzistor zesinal: “Kdo to řekl”?

Začínali se smát.

“Prosím Koperník”.

Začínali se ohýbat.

Ustřelenej Kecky zavelely. “Koperník vystoupit”!

Celá četa padla na zem.

Den před přísahou Ustřelenej oznámil, že Vincenc Čičo nezvládl slavnostní pochod a tudíž, že místo přísahy bude mýt nádobí v kuchyni.

Přihlásil se malinký Slováček, kamarád Vincence Číča, který chodil na konci řady a do té doby snad nepromluvil. Zařval: “Súduh děsjatnik, dovolte mi s vami prehovorit”.

“Prosím, mluve vojíne” vyzval ho Tranzistorový poddůstojník blahosklonně.

“Móžem sa vás volačo spítat”?

“Prosím”

“Prečo vy stě taký somár sprostý”?

Po utišení huronského řevu se vojáci dozvěděli, že Vinco Číčo půjde na přísahu, ale jeho kámoš okamžitě na psychiatrické vyšetření.

Odvezli ho do Brna, tam se válel čtrnáct dní ve Vojenské nemocnici a přijel s tím, že je duševně zdrav.

V den přísahy bylo hezké počasí.

Odpřísahali věrnost Československé socialistické republiky.

Byla to velká sláva.

Přijeli rodiče, snoubenky i manželky.

Hned po přísaze vojín Hejč, to byl ten poškrábaný, co se těsně před nástupem na vojnu ženil, i s manželkou zmizel.

Eskorta ho přivezla za dva dny hned šel bručet.

Před odchodem do lochu stačil všem ukázat, jak je zase poškrábaný.

Pak utekl ještě mockrát.

Po přijímači byli mladí vojáci, nováčkové rozeseti po rotách mezi staré páky. Dělalí rajóny. Kombajnem leštili podlahu, rovnali deky na patrových postelích podle provázku a celou zimu hadrem umývali kamna i zevnitř. Ve 22.00 se přestalo topit v kamnech a ráno služba vytřela zdroj tepla hadrem i zevnitř!!!

Tehdy se tomu říkalo šikanování. Když máza zavelel SAHARA, musel nováček sehnat do pěti minut pití, od šumáku po pivo, nebo jídlo, minimálně chleba se sádlem a cibulí.

Zvláštní kapitolou byly balíky.

Rozdělávaly se před celou ložnicí, mazáci vybrali láhve slivovice zapečené v kuřatech a bábovkách. Rakouskou čokoládu, americké cigarety atd.

Pavel si o balík nepsal, ale také mu před Vánocemi přišel.

Mazáci se slinami u huby, se na něj vrhli.

Balík byl velký a objemný.

Byla v něm jen jablka.

Mazáci byli zjevně otřeseni.

Nikdo si nevzal.

I ti nejotrlejší pochopili, že u Smékalů je bída.

Žádný už pak Pavla nešikanoval.

O Vánocích měl Pavel první stráž.

Sám v noci v hlubokém lese u muničáku. Báł se. Vyděsila ho každá mrazem praskající větvička, každé lesem probíhající zvíře považoval za diversanta.

Později si zvykl, naučil se poslouchat zvuky lesa v noci. Les jinak mluví v létě, na podzim, nebo za třesnutího mrazu. Ty první noci na stráži byly hodně těžké.

Poznal, co je to skutečný strach.

Strašili je, že nepřítel naslouchá a je připraven zaútočit kdykoli a kdekoli.

Koncem února bylo zase veselo.

Dvě děvčata utekla z nápravně-výchovného zařízení a schovávala se v lese u muničáku.

Strážný je objevil, pozval na strážnici. Nakrmil je, mazlil se s nimi v místnosti, kterou

určili i jako úkryt před dévět'ákem, či jinou nenádálou návštěvou.

Klapalo to sotva týden.

Dva pitomci se pak porvali a vykřikovali při tom takové věty, že důstojníkovi, který je náhodou vyhmátl, to bylo brzo jasné.

“Já půjdu do stráže a ty půjdeš na vycházku”. “Ne, ne. Já půjdu vartovat a ty si běž na vycházku”.

Strážnice byla podrobena důkladné prohlídce, dívky objeveny a spěšně navraceny do svého zařízení.

Všichni podezřelí museli na prohlídku do vojenské nemocnice do Brna a pak byli přemístěni na různá místa v republice.

Pavel tvrdil, že v tom týdnu vůbec na stráži nebyl, přesto musel také do špitálu a pak byl vyexpedován na sever Moravy do poddůstojnické školy do Frýdku-Místku.

Tam to bylo fajn.

Často chodili na učebnu, kde je mladí doktoři učili zdravotní vědu.

Pavel všechno uměl česky i latinsky z veterininy - anatomické názvosloví veterinární medicíny je logicky velmi podobné anatomickému názvosloví člověka. Spousta svalů má stejný název. Je tomu tak i u ostatních anatomických příslušností.

Zase myslel na jiné věci než měl a tak si při hodině o pohlavních orgánech uvědomil, že je hrozný vůl, že stačí, aby před ním někdo zcela nevinně prohlásil, že je potřeba udělat to a to a on nemá klid a může se přetřhnout jen aby to udělal teď a hned.

To mu zůstalo a jak dostane úkol, může se přetřhnout, jen aby ho co nejrychleji splnil.

Uvědomil si to na vojně, ale nedokázal to změnit. Při výkladu o oběhu krevním ho zase napadlo, že neumí naplnit heslo “Já pán, ty pán.” Že v každém vidí lepšího člověka než je sám a sebe podceňuje.

A ještě mu došlo, že má zábrany a nedokáže lidem říct pravdu do očí, tím pádem v něm roste napětí tak dlouho, až nakonec nenadále vybuchne ale protože je z Malé Hané, tak vybuchne málokdy a jen trochu.

Nedokáže se k problémům postavit čelem, ale tak jako všichni se vymlouvá a kličkuje.

V péče byli sami mladí vojáci a hlavně Karásek. Ten si přivezl na vojnu jenom housle a hrál a hrál a hrál. Jako každý i on se vyvíjel, hrál svou generační výpověď, bál se mluvit a vše říkal hudbou, což způsobovalo permanentně dobrou náladu všech. Jeho slogan zněl: “Hlavně když je sranda”. Bavil se sám, ale organizoval i hry pro ostatní. Světnici přecpanou unavenými vojáky a patráky v mžiku změnil ve vinárnu, pionýrský tábor, kolchoz na Sibíři či cokoli jiného. Nejčastěji a nejlépe v salon plný kovbojů. Martin z Ústí dělal Mary a tančil tance karibské, šantánové i erotické. Dokud tančil břišní tance sám, bylo to dobré. Postupně ale začali po tanci s Mary toužit i všichni ostatní. Strhla se rvačka o jedinou tanečnici a to taková, že i kaskadéři z Barrandova by se přiučili. Karásek hrál různě rychle a vojáci se bili někdy ze srandy, někdy doopravdy, podle rytmu.

Nakonec byl vždy čardáš a upocená bitka skončila.

Bylo to perfektní školení pro začínajícího spisovatele Pavla. Ten měl poprvé v životě čas přemýšlet o sobě, o životě, o věcech. Uvědomil si, že jeho život byl až dosud strašlivý fofr. Myslel jen na budoucnost, nebo minulost, nedovedl vnímat přítomnost.

Také často a dlouho vysedávali na učebně při dlouhých hodinách politické přípravy. Pavel myslel na jiné věci. Školením politickým se říkalo duševní onanie, ale bylo to něco ještě horšího. Poručík, který přednášel nemělo cenu trápit, protože ten mizerně i četl. Dopouštěl se zvěrstev, která nemohli dlouho pochopit.

Například pořád opakoval:” Pátého ledna Lenin řekl ...” I vojáčkům, kteří si ze všeho dělají jundu a nic neberou vážně bylo nápadné, že podle lampasáka Lenin všechno řekl pátého ledna. Nakonec zjistili, že to zvíře čte V.I./Vladimír Iljič/ jako římské číslice pátého první, čili pátého ledna.

Později se Pavel při těchto politických školeních naučil vypínat a jako ostatní mohl myslet na své věci.

Myslel na psaní, na civil.

Na to, co bude dělat po vojně.

Psaní bylo pro Pavla něco posvátného.

Blížila se typicky vojenská akce.

Soutěž v zájmové umělecké tvořivosti. Protože se velení obávalo, že by se přihlásilo málo vojáků, vyšlo rozkazem, že se musí dobrovolně zúčastnit každý.

Všude začali zkoušet recitátoři, zpěváci, tanečníci, lidoví vypravěči, klauni i hudební skupina s koktavým zpěvákem, který k všeobecnému údivu při zpěvu vůbec nekoktal.

V den D, v místnosti J /jidelna/ soutěž podle oborů začala. Nejprve se tančilo, protože tanečníků bylo nejvíc.

Hodní chlapi ze Slovenska za doprovodu Karáskových houslí cifrovali jako o život. Tanec asi měl nejvyšší úroveň. K vidění byl čardáš i odzemek. Všechny tance uměli vojáci z domova. Šlo o postup do národního kola a tudíž o týdenní ulevárnu někde v civilním a civilizovaném světě. Tak se všichni snažili.

Karásek soutěžil v oboru sólových nástrojů, hrál dvě skladby. Napřed Paganiniho, potom vlastní skladbu a sklidil bouřlivý potlesk zcela zaplněné jídelny.

Pavel s Járou nacvičili klaunské číslo a měli kliku, že vystupovali před rozchechtaně publikum. Jinak by je snad vypískali.

Před nimi totiž hrála zmíněná hudební skupina s koktavým zpěvákem, která měla jen jeden mikrofon, ke kterému se v soutěžní euforii hnali současně jak Karásek, tak Koktavý zpěvák, kterému bylo málem smyčcem vybodnuto oko. Tomu kouzlu nechtěného nebylo možno nepodlehnout a řehtala se i celá porota, složená z pracovníků Krajského kulturního střediska.

Klauni nastoupili opět za zvuku houslí, debilky naražené tak, že místo uší měli lopuchy. Hráli si jak malé děti kululů s míčem.

Nejlepší byl Karásek s houslemi, který hrál chvíli pomalu, chvíli rychle a klauni se snažili tempo sledovat někdy s větším, někdy s menším úspěchem.

Ohromně se radovali, až přišel náhlý zlom. Měl to být infarkt jednoho z nich. (To už byli na infarkt někteří diváci včetně porotců). Druhý ho začal samozřejmě ihned operovat za zvuků pohřebního pochodu hraného jak jinak, na housle. Udělal mu čáru na holém břiše, vzal obrovskou kudlu, řezal, vyndal pantomimicky srdce, všechna střeva, pak se do nich zamotal. Chorý mu musel pomoci se z toho vymotat. Nakonec vše šťastně nacpali zpátky a začali si zase hrát. Jeden dělal býka, druhý toreadora. Housle hráli:”Toreadore smělý, pozor si dej”. Toreador rafinovaně útočil, býk elegantně uhýbal, torero nakonec vyhrál a vítězně na živém hovězí odjel do zákulisí. Byla to hrůza, Pavel poznal, že potlesk, který slyšeli po vystoupení byl jen chabý, zdvořilostní. Byl velice zklamán.

To netušil, že jednou bude dělat klauna v Polsku u vláčku na poutích.

S větším úspěchem.

V kategorii malých jevištních forem se umístili na posledním místě. Ti na prvních místech dál zkoušeli a pilovali gagy před národním kolem.

K tomu už nedošlo.

V noci z 20. na 21. srpna 1968 je ve tři hodiny ráno vzbudil dozorčí. Všichni slyšeli hrozný hluk, vzduch se třásl a v první chvíli to vypadalo na konec světa.

Pak se z rádia dozvěděli, že od Českého Těšína se ženou okupanti. Přímo na ně. Na Frýdek-Místek.

Pavel poznal, jak to vypadá, když se blíží tisíce tanků a nejsou ve tmě vidět.

Pavel napsal: "To byl největší rachot, jaký jsem v životě slyšel".

Mnozí budoucí poddůstojníci bulili.

Báli se, co bude.

Kolona spřátelených armád přijela před kasárna. Děla tanků namířila na vojáky v pyžamech, dívajících se na ně z oken přízemních baráček. Samopaly byly zamčené ve skladu.

Pomalů se rozednívalo.

Vše muselo být zrazeno, protože se za chvíli, dovezli ho v gazíku, dostavil i nejvyšší velitel celé posádky. Otevřel vrátka a vpustil holínky a železné maringotky dovnitř.

Mladí vojáci z poddůstojnické školy byli deset dní v pyžamech zamknutí na rotě. Jídlo jim podávali oknem.

Poslouchali rádio a diskutovali.

Pak byli zase posláni do různých koutů republiky.

Pavel hlídal měsíc u Jablunkova údajně nejdelší tunel u nás /třičtvrtě kilometru dlouhou myší díru/, kterou je do Ostravy dopravována železná ruda.

Další rozkaz určil směr migrace zpátky do Bučovic.

Pavel tam byl poslán společně s klaunem Járou a začali sloužit jako zdravotní bratři na ošetřovně.

Cestou vlakem si Pavlík mnohokrát přehrál situaci, kterou viděl na začátku přijímače a které nepřikládal nijaký význam, protože takových výstupů viděl mnoho.

Poprvé tehdy stáli ve frontě na výměnu prádla. Měnilo se systém kus za kus a ukázněně čekali před skladem. Přihnal se mazák a postavil se před Jarouška, který byl na řadě. Jára mu beze slova napálil takovou do zubů, že mazák posbíral svršky, stáhl ocas a zařadil se pokorně až na konec fronty. V Járově útoku byla rozhodnost psa, který neštěká, ale hned kouše a ten druhý neměl žádnou šanci něco na tom změnit.

Pavel si uvědomil, že je až moc velký dobrák a že by měl občas také ukázat zuby.

Vlastně nikdy to nedokázal.

K Bučovicím se blížili plni radostného očekávání.

Polovinu vojny měli za sebou a připadali si jako dvě nejlepší hrušky na stromě. Ošetřovna se jim jevila jako perníková chaloupka částečně skrytá mezi břízami a smrky. Smrků ubylo, protože mazáci se před odchodem do civilu zmohli na poslední šikanování. Mladí vojáci museli s uříznutými jehličnany běhat pod okny a vytvářet iluzi cesty vlakem.

Pavel chtěl něco říci o perníkové chaloupce, ale Jára ho předešel: "Je to plachetnice. Ta nás poveze".

"Musíme vztyčit vlajku" řekl druhý klaun.

Lod' měla dva vchody. Rozhodli se pro ten blíž k ordinaci. Hned na chodbě vztyčili vlajku. Takhle si pak hráli celý rok.

Za chvíli zaklepali v podpalubí, kde se váleli na kavalcích dva lodníci. Místo aby uklízeli si tam vybudovali kuleváloš hangár.

Jeden byl Maďar a tvrdil, že nerozumí co mu říkají.

Na všechno říkal: "Nemtodom".

Druhý Ostravák věčně kouřil. Byl manuálně velmi zručný a opravil všechno. Od budíku až po elektriku na sanitce. Šřovat chodby také nechtěl. Od něj se oba klauni dozvěděli, že poměry na ošetrovně jsou děsivé. Všichni čtyři lékaři - nedávni absolventi medicíny, jsou věčně v lihu.

Nejčastěji rozbíjejí v opilosti umyvadla a oni pak musí po rotách krást jiná a šroubovat je, což je strašná práce, protože málokdy ukořistí umyvadlo stejných rozměrů. Že bude-li zachován stejný systém, mají nahradit dva mazáky, kteří se ve službě střídali. Jeden sloužil v ordinaci, vyvažoval stříkačky, dával teploměry a prášky a druhý jezdil se sanitkou. Pak si to vyměnili.

S jídlem je to parádní, vždycky nahlásíme víc marodů a žereme si. Navíc, kuchař je závislý na Dinylu a občas udělá výborná jídla.

My dodáváme Dynil, on dobré jídlo.

Řečem o jídle rozuměl i Maďar a tak šli všichni čtyři do kuchyně. Dostali smažená vejce. Bylo už dost pozdě po večeři a nechtěli dlouho čekat. Smažená vejce jsou Pavlovo nejzamilovanější jídlo a připomnělo mu domov. Celý rok dlouho do noci vysedával v ordinaci a na prehistorickém psacím stroji na erární papír útočil povídkami.

Všechny povídky měly reálný základ. Příběhy mu vyprávěli marodi, kteří se léčili na ošetrovně.

První povídka byla:

O traktoristovi, který chce vymyslet čtyřhlavňový kulomet ve tvaru židle. Kulomet se jmenoval K/Kašík/-4. Nohy židle byly hlavně.

O jiném vojákovi, který se zamiloval do stovky /dívky s horním objemem 100 cm/ kama-rádky celého útvaru a jak se potom musel ženit a jak si chválil št'astné manželství dokud se nerozvedl.

O kuchaři, který šikanoval bažanta. Nechával ho špičkovat kmín. Mladý voják musel dělat lepší, lepší špičky na zrníčkách kmínu.

O vtipálcích, kteří vyndali z obrněného transportéru akumulátory a přesvědčovali poručíka, že vozidlo i bez akumulátorů a s nenastartovaným motorem svítí, startuje a houká.

A asi 300 dalších.

Pavel byl velmi pilný, psal každou volnou chvíli.

Povídky posílal do redakcí novin.

Psaní Pavla těšilo, ale úroveň povídek byla velmi nízká.

To si Pavel na štěstí (neštěstí) pro něj vůbec neuvědomoval.

Psal a měl radost, že se o něco snaží.

Ke konci vojny se s Járou dohodli, že půjdou pracovat do Prahy.

Napsali do jatek na Bubenském nábřeží na inzerát.

Byli přijati na rozvoz masa.

Poslední dny se Pavel víc pozoroval a zaznamenal prudké střídání nálad. Od bujaré k hluboce ponuré. Nevěděl kudy kam v bludišti před ním. Vůbec se nemohl v ničem vyznat. V hlavě měl totální chaos.

Maloval si to tak, že se v Praze brzy vetře do nějaké redakce, do divadla či dokonce na Barrandov a uplatní svoje výtvary.

Zapomněl napsat o kuchaři Habáskovi.

Stačilo mu zazpívat: "Habásko, je dobrej kluk, dobrej kluk, tomu je to všechno jedno tomu je to všechno jedno, tomu je to všechno fuk".

A Habásko šel do proviantního skladu a vydal zpěvákovi ty největší dobroty: Kus salámu,

šunku, nebo sardinky.

Temné myšlenky ho pronásledovaly po každém přečtení novin. Slova o okupaci velkým bratrem úplně zmizela, naopak čím dál víc kreténů psalo, že omítku Národního muzea poklovali slepí havrani.

Že nás museli přijet cizí vojáci znovu osvobodit, jinak by to zde špatně dopadlo.

Přestal posílat svoje veledíla do redakcí, protože je ani netiskli ani nevraceli. Výsledek byl stejný jako by je spláchl do hajzlu.

Kámen.

Voda.

Hrob.

Na radu Járy se přemohl a napsal i o tom, jak jezdí vojáci, kteří jsou v KSČ, do Brna potlačovat demonstrace a jak si pochvalují, kolik lidí zmlátili pendrekem. O pokusech vojáků o sebevraždu. O haváriích při poplachu s výjezdem.

Psal jen s největším sebezapřením o skutečných událostech.

Nemá drsné příběhy rád.

Přesto si z vojny odnesl doslova na celý život zajímavou úchylku.

Natahování prostěradel na posteli.

Nedovede si představit, že by odešel z bytu, aniž by vzorně ustal a perfektně nenatáhl prostěradla na postelích.

Polštáře rovná podle provázku.

Pokaždé při tom slyší hlas poddůstojnického skřeta: “Jak nebudete ustelovat, tak vás budu buzerovat”.

7. Všechno dopadlo jinak.

Další překvapení.

Rodiče požádali Pavla, aby do Prahy nechodil a nějaký čas byl s nimi doma. Přestože měli tolik dětí, byli najednou sami.

Díky nejmladší sestře se nenaplnila poučka, že jedna maminka se dokáže postarat o osm dětí, ale osm dětí se nedokáže postarat o jednu jedinou maminku.

Nakonec oba rodiče dochovala k smrti nejmladší sestra a byl to obdivuhodný výkon.

Maminka měla cukrovku a museli jí amputovat nohu.

Nejmladší sestra se o maminku deset let starala.

Každou noc k ní musela několikrát vstávat.

Pavel ví, že by to nedokázal.

Ale v době, kdy se Pavel vracel z vojny byli sourozenci již ženatí a sestry vdané a nejmladší sestra v té době byla na ekonomické škole v Brně.

Navíc Pavel cítil, že jednou do Prahy půjde, ale že teď ještě nenastala ta správná doba.

Všechno musí dozrát.

Nemužeš zaset a hned chtít sklízet.

Tatínek onemocněl tuberkulózou a musel do sanatoria.

Otec po návratu ze sanatoria vážil sotva 50 kg a maminka byla zcela sehnutá k matičce zemi.

Pavel poslechl a sehnal si místo ve Velkoobchodě s potravinami v Boskovících. Jára šel do Prahy sám, je tam dodneška, vystřídal 18 podnájmů než se zmohl na byt. Zaměstnání změnil patnáctkrát. Neustále Pavla vybízí, aby jeho příběh-trhák napsal, ale ten se k tomu zatím nedostal.

Jára si stejně jako každý myslí, že právě jeho příběh je nejúžasnější a nejdramatičtější a zasloužil by zaznamenat.

Aby tady, až umřeme, něco po nás zůstalo.

Pro zábavu i poučení.

Sklady, garáže a administrativní budova velkoobchodu obkličují rozlehlý dvůr.

Ve skladech je zboží v pořadí

- těžký koloniál (cukr, mouka a tak)
- alkoholické nápoje všeho druhu
- konzervy všeho možného - cukrovinky /hlavně bonbóny / - tabák a cigarety

Nejveselejší sněhuláci, věčně od mouky, byli v koloniálu. Mluvili schválně legračně česko-německy. Když byli rozčíleni tak zalezli a jen vykřiky “konec-láska mezi nás”, signalizovaly kde asi jsou mezi paletami mouky, narovnanými až po vysoký strop.

Ženské ve skladech většinou nepily, ale chlapi uměli dovedně otvírat láhve, upíjet a zase “neporušené” vracet, takže měli věčně trochu draka.

Pavel začal jezdit s ERENOU, které říkal Irena, později s prodlouženou Espětkou-Pepinkou. Auta měl vždycky rád a každému dal jméno.

Když se později, v r.1975 po deseti letech škudlení, zmohl na svou Škodovku, říkal jí Drahuška.

Závozník byl hbitý potkan s živýma očima a rukama eskamontéra.

Všichni se na něj pořád vyptávali.

Každý jejich příjezd na prodejnu, do hospody nebo do výroby byl triumfální.

“Dobrý den, hodná děvčata” hlaholil řidič a mával fakturami jako kapesníkem.

Potkan vylezl na korbu a podával tovar.

Dováděli s prodavačkami a měli radost z burácivé kakofonie jejich smíchu a juchání.

Postupně se stávali šířiteli světla a radosti.

Vedoucí řeznictví Králíček tančival s lahví piva na hlavě, hned jak přijeli.

Měl několik psů a Felicii, auto se stahovací střechou. Pokaždé je nastartoval a tůroval na plný plyn. Vše jim pokaždé ukazoval.

Velmi hrdý byl na své dogy.

Jeho žena ukazovala modřiny, které jí nadělal.

Měli u výseku masa i jídelnu, kde prodávali skvělou držkovou polévku.

Vedoucí ve Světlé hrála brilantně karty a obehřávala místní štamgasty. Téměř každý z obchodníků měl někoho v zahraničí a to co říkali, se diametrálně lišilo od toho, co psaly noviny. Jednoho v Německu živilo pole jahod. Na jejich sběr si zval Jugoslávce.

Další měl výrobu džusů. Jablka dovážel z Československa. V Holandsku prý jeden Čech zpracovává třešně za jízdy při dopravě autem. Nevyhodí ani pecky, z těch vyrábí laky.

Češi o nichž se povídalo si v zahraničí vedli velmi dobře.

Ale stejně se pořád nad nimi vznášelo to, co napsal básník a nikdo nevěděl v té době, je-li to pravda nebo ne.

“Opustíš-li mě nezahynu”

“Opustíš-li mě zahyneš”

A toho se mnozí, včetně Pavla báli a neopustili vlast. Třebaže byli vnitřně přesvědčeni, že by to bylo nejlepší.

“Brácha v Americe maká akorát čtyři měsíce v roce a pak se fláká po světě. Scházíme se na Balatonu, protože k nám ho nepustí”.

Opět navštěvoval sociologické laboratoře – fotbal, divadlo, taneční zábavy.

Při tanci se seznámil se sexbombovitou Liduškou. Byla blond'atá. Dozvěděl se od ní, že se nejraději opaluje nahulatá, že je švadlenkou, šije v družstvu tepláky, že má normu za čtyři hodiny splněnou, pak jdou do šatny a tam kouří. Pošlou si pro půl litru rumu, vyzunknou ho a jdou domů.

Ptal se jí, proč nejde domů hned, ale to se prý nesmí, musí se dodržovat pracovní doba a

víc taky dělat nesmí, aby nekazila normy ostatním.
 Později to s Liduškou dopadlo špatně. Propadla alkoholu.
 Ochotníci zkoušeli Mirandolínu. Začal pozorovat to, čeho si napoprvé všimnout nemohl.
 Staří herci umírají nebo ztrácejí sílu, mladí mají větší zájem o televizi a chlast.
 Ochotnické divadlo, které mělo staletou tradici umíralo.
 Až umřelo na vesnicích úplně.
 Ochotníci zůstali doma a dívali se na televizi.
 Na fotbale byli pořád stejní fanatici.
 Prožíval první velkou tvůrčí krizi. Z těžkých beden byl utahaný a brzy usínal. V hlavě psal pořád, sumíroval věty, ale nad papírem je zapomínal.
 Soustavně si pěstoval komplex méněcennosti.
 Při natahování šupen před utkáním si náhodou všiml, že má na plantární straně lýtky křečovou žílu. Prohlídl si obě nohy a zjistil, že toho modrého, ošklivého má na obou nohách víc.
 Jeho udřená matka měla také varixů plné nohy.
 Úplně ho to vykoledilo a prakticky každá rána na branku znamenala gól.
 Kluci mu vynadali.
 Nešel s nimi na plesnivý sýr a pivo, nýbrž zalezl do stodoly a důkladně si prohlížel tlapky.
 Večer byla zima, kůže se stáhla a varixy nevypadaly tak hrozně. Trochu ho to uklidnilo.
 Pak už myslel na své žíly skoro pořád.
 Začal se chovat pro své okolí poněkud podivně.
 Bloudil po večerech rodným údolím, opěvoval hluboce dojatý cestu v polích i regulovaný potůček.
 Stal se z něj samotář, který bloudil po práci rodným údolím a prozpěvoval si:
 "Jak jsi krásný můj potůčku
 Když tak krásně bubláš
 Porad' mi, co mám dělat,
 Když mám v hlavě guláš"
 A takové podobné nesmysly si zpíval.
 Často chodil běhat do lesa i do polí. Vizitýroval své žíly před námahou, po sprintech, vyklepával z nich únavu a krev. Dával je nahoru.
 S nikým se neradil, nikomu se nesvěřoval. Jako vždy sám hledal řešení.
 Našel je opět při vyvážení chlévské mrvy.
 Jalovice družstevní už ve stáji neměli, část chléva okupovala kráva záhumenková a dvě prasata.
 Uvědomil si, že taková věc se dá jistě operovat a že jeden z jeho bratrů je nadaný chirurg.
 Lev operačních sálů, jak si kdysi předsevzal.
 Hned mu bylo lépe.
 Nezdálo se mu tak hrozné nakládání a skládání dvou fůr koloniálního zboží /100 q naložit a složit do skladu prodejny na místo/ nakládání a skládání prázdných láhví v bednách a dalších obalů, ani každopáteční údržba, vylehávání na chladné zemi při mazání 26 maznic, které na nakladní automobilu Praga ES 5 T byly.
 Řidiči ho utěšovali, aby si z toho nic nedělal, že stejný počet mazacích míst má i osobní automobil Volha. Přesto se třásl obavami, aby nezapomněl něco namazat. Celé podvědomí mu ničila strašlivá představa, že mu zadřená část náklad'áku bude předepsaná k náhradě.
 Následkem neurvalého chování bídneho traktoristy se nezbavil strachu z nenamazaného

ložiska do dneška.

Řízení obrovského zaplachtovaného náklad'áku mu nečinilo potíže, ani couvání úzkými uličkami na zničené dvory prodejen a hospod.

Nervovou soustavu sužovaly poruchy aut'áku.

I tak jednoduché úkony jako dobítí akumulátoru mu nahánělo strach.

Všechno se musel učit sám. Jízlivých matadorů se ptát nechtěl. Báł se, že akumulátor rozvaří, všichni se mu budou šklebit a on bude platit. Věčně někde pod autem kapal olej a on nevěděl kde. Nevěděl jak to opravit.

Poslední kapkou bylo důvěrné sdělení, že potkanovitý závozník krade, nikdo s ním nechce jezdit a tak ho šoupli Pavlovi.

Pavlův par'ák to dělal to mazaně. Veškeré zboží je předáno ze skladu přesně podle faktur, a on pak v nestřeženém okamžiku něco šlohne z regálu nebo ve skladu. Stačí mu maličkosti, čokoládíčka, bonbónky či menší lahvinka. Pokud neukradne každý den alespoň za 10 Kčs, tak není spokojený.

Pavel si přehrál radostné přijetí na prodejnách a polil ho studený pot. Závozník hrál takové divadlo, aby odvedl pozornost prodavaček a aby je ani nenapadlo, že jim krade. Přesvědčil se že je to pravda. Nenápadně delikventa sledoval, ale zase mu nedokázal nic říct.

Prásknout ho nechtěl. Zjistil, že vůbec neví, jak bojovat proti zlu. Jak bojovat proti zlu?

Zkoušel si to nanečisto když byl sám u potoka, ale nic jiného než: "Ty hajzle nech toho, nebo ti rozbiju hubu z něj nevylezlo".

Dobře věděl, že by mu nic nerozbil.

Pes který štěká, nekouše.

Uvědomil si, že je kakalič.

Dal výpověď a šel makat do vodárny.

Tam ho přidělili k partě čističů kanálů.

Jmenovalo se to OVAK - Okresní vodovody a kanalizace, ale byla to další universita.

Akademie lidských věd.

Největší část zaměstnanců tvořili instalatéri, kteří dělali přípojky do domů až k vodoměrům.

Kanálníků bylo pět, z toho dva kriminálníci. Jeden seděl ve Valdících a druhý ve Vinařicích a oba si to velice chválili: "Kriminál. Tam jsme se měli dobře."

"Tam jsem přečetl knížek".

Čistili ucpané kanalizační potrubí a dělali nové na panelových sídlištích. Nejčastěji byli zváni na jatka, nějaké čuně hodilo třeba celá játra bejka do kanálu a už plavali. Dalšími v pořadí byly restaurace. Tam se většinou po dobře vykonané práci ožrali na účet podniku.

Tam Pavel poprvé poznal solidní práci.

Dělali pomalu, svým tempem a nikdo s nimi nehnul.

Tam pochopil, jakou sílu má vládnoucí dělnická třída. Dělá si co chce a jak chce.

Většinou makali zvolna do svačinky a pak už zůstali v palírně. Jenom jednou se pokusil mistr něco namítat.

Kriminálníci ho srovnali do metru, že už ani necekl. Občas na něj preventivně dělali známé gesto-šmikanec rukou pod krkem.

To gesto tehdy viděl Pavel poprvé.

Pak je viděl v životě ještě několikrát.

Mistr sklopil zrak a zmizel.

Měl také strach.

Vyjímkou nebyly dny, kdy se na práci vykašlali úplně. Seděli v boudě, topili si, ohřívali

párky, chlastali pivo, hráli karty a vyprávěli o lochu.

Tito úderníci samozřejmě nemohou na socialismus zapomenout a pořád volí komunisty.

I teď dvacet let po sametu.

Mistr se nahlas modlil, aby ti dva zas něco vyvedli, zavřeli je a on měl pokoj.

Brzy se to samořejmě stalo.

Neměli prachy a tak ukradli řidiči autobusu tašku s penězi.

Na výkonech to bylo hned znát.

Ve třech udělali daleko víc práce než v pěti.

Přesto mistr sháněl nové dva. Prý kvůli plánu pracovníků.

Sehnal dva dědky, jednomu se třásl tak ruce, že mu štamprdle museli lít do chřtánu, aby se napil a nepolil.

Druhý se taky sotva držel na nohou, po tom nikdo žádnou práci ani nechtěl. Posedával v boudě a chodil pro pivo a pro svačiny.

Dokonce založili brigádu socialistické práce. Argumentům verbujícího mistra nebylo možno odolat.

“Dělat budete stejně, já vymyslím závazky a napíšu, že byly splněny a překročeny a dvakrát do roka se zadarmo pěkně vožerete”. “Budou odměny”. A uděláme zájezd do Brna na fotbal.

At’ se máme, jsme na světě jen jednou”

Mistr nepil, měl to zakázáno od lékaře, měl velmi špatné jaterní testy.

Špatné jaterní testy měli i jiní, ale ti na to vůbec nedbali.

Ti dopadli špatně.

“Fanda se poškleboval doktorům, že nic nevědí, že mu řekli, že když nepřestane holdovat alkoholu, bude do půl roku pod kytičkama a vidíš, říkal, půl roku je pryč a já su zde”.

Zemřel o dva měsíce později, ale to jiné neodradilo.

Postupně se za ten rok, co tam Pavel působil, upili ještě Paša a Josífek. Nastoupili za ně jiní dva, kteří měli obličej úplně stejně černé jako ti dva před smrtí.

Zkušeni tvrdili, že ti mají játra také v hajzlu a půjdou brzo do vodárenského ráje.

Postupně mistr zjistil, že Pavel má řidičák a umí jezdit.

Od té doby zaskakoval za onemocnělé a dovolenkující řidiče.

Jezdil modrým rumunským gázem a říkal mu Motejl modrej, s Větřieskou, s fekálem, s traktorem i Bělorusem. Tomu se říkalo loutkové divadlo a byl to stroj na kopání a zahrnování rýh pro vodovodní a kanalizační potrubí v matičce Zemi.

Právě když kopal v lese nad Blanskem zákopy pro vodovodní potrubí, přišel dopis od Jitušky.

Psala, že na Pavlíčka nemůže zapomenout, že se jí celé noci zdá o jeho širokých ramenech, o směšném nosánku, o krásných vlnitých vlasech.

Post scriptum: Nedělej vrásky!!!

To ho dostalo.

Okamžitě ji odepsal květnatě.

Dopis byl veselý i dojemný.

Nechyběla pitomoučká básnička opěvující její pozoruhodný výstřih.

Lavina dopisů v obou směrech pokračovala.

Pokaždé Jituška něco přidala, brzy začala s malůvkami na obálku.

Na dopise, v němž psala, že by ho strašně ráda a strašně brzy viděla, byla nádherná srdíčka.

Odepsal, že také touží po setkání, ale že nemůže, protože je fotbalová sezóna a také musí

chodit do práce.

V expres odpovědi mu přála sportovní úspěchy, ale několikrát uvedla, že je šikovný a hodný a jistě něco vymyslí.

Vymyslel.

Zradil kamarády.

Pajdal jak stará žebračka a skučel, že má něco s kotníkem a ani octan nezabírá a že v neděli nemůže hrát fotbal.

Vymyslel Prahu na tři dny - pátek, sobota, neděle.

Rozechvělý jak lístečky na stromech toho jara, vlahý jako déšť a agresivní jako jarní větřík, elegantně naskočil do rychlíku.

Celou cestu zase vesele blbnul, povídal si s malohanákem, který nebyl v Praze celých 40 let, naposledy ve třicátém roce. Vrtalo mu hlavou, jestli je pořád v hlavním městě tolik koní jako za první republiky. Ten byl také úplně mimo. Za chvíli usnul.

Pavel ho v Praze budil, když dojížděli k Hlavnímu nádraží.

“Probud’te se, už jsme v Praze.”

Hanák mrkl z okna na ulice Žižkova a povídá: “To nemůže bet Praha, tade nésó žádný koně”. Mluvil pomalu a rozšafně, jako téměř všichni lidé z jeho rodného kraje, z Malé Hané. Tehdy si Pavel uvědomil, že jeho krajané, i když se hádají, tak mluví pomalu. Pomalu mluvili při hádce strýčci i tetičky.

Jituška už čekala na hlavním nádraží. V první chvíli ji nemohl poznat. Měla kovbojský černý klobouček a apartní zelený plášť až k zemi.

Koupil jí kytku a hned na Václaváku došlo k prvnímu incidentu.

Nějaké dvě staré vydry se vyjádřily zcela neočekávaně k Jituščině extravagantnímu oblečku. Odplivly si a vykřikovaly: “To je strašný strašidlo”.

Pavel byl neočekávaným útokem zmaten.

Jituška se změnila okamžitě ve lvici, řekla jim at’ si vylížou prdel, starají se o sebe a odkrácela.

To bude stejná nátura, jako tetinka z Brna. Pomyslel si Pavel.

Pavel jenom zíral. Strašně mu imponovalo, že se Jituška nikoho nebojí.

Teprve později zjistil, že to není zase tak skvělá přednost.

Když se trochu vzpamatoval, podnikli spolu tour po pražských šencích. Pavel uplatnil svoje bohaté brněnské zkušenosti nejen co do výběru nápojů - pil francouzský koňak, Jitulinka výhradně Whisky se sodičkou, ale i ohledně tuzéru.

Jitulinka byla nadšená.

Střídavě ho ladila jak radio a omotávala si ho kolem prstíčku.

Brzy poznal co chce Ona slyšet a rád jí to říkal.

Byly to exploze netradičních lichotek.

Rád dělá lidem radost.

Kouřila dlouhé cigarety. Viděl takové poprvé v životě.

Ještě se nezačalo smrákat a šli hledat nocleh.

Z jednoho hotýlku ho vykvindovali, že mají plno.

Hned se dovтіpil.

Dal zelenou bankovku a dostali pokojíček s koupelnou.

Jituška si napustila vrchovatou vanu a dlouho se cachtala.

On ležel na posteli a snažil se všechno si zapamatovat tak, aby to pak co nejlépe popsal.

Okno, záclony i koberec. Slavnostní náladu. Velké očekávání.

Také se hodně dlouho provaloval ve vaně.
Oholil se a pečlivě si vyčistil zuby.
Znovu se v duchu vrátil k příhodě se strašidlem na Václaváku.
Převažoval imponující pocit, ale ozýval se i slabě varovný hlásek.
Zabalil se do osušky, aby vůbec nebyly vidět žíly na nohách.
Jituška v růžové košilce ho již čekala v jedné z postýlek.
Krátce se milovali.
Ona v košilce.
Pak košilka i s Jituškou odlétla do druhé postýlky. Sladce usnula.
On celou noc nezamhouřil oka. Jako správného burana ho mrzelo, že asi nebyla panna.
Ona byla jeho první.
Zeptat se na to, ale neodvážil.
Zdálo se mu to netaktní.
Ráno k němu svěží košilka opět vklouzla.
I ráno se dlouho koupala.
Zase se zabalil do osušky, jen se umyl. Kalhoty si oblékal tak, aby nezahlédla ani kousíček plantárních ploch jeho chlupatých pánevních končetin. Byl přesvědčen, že tam jsou varixy nejhorší.
Oblékli se, načesali a vyrazili opět do ulic.
Líbilo se jim u Koníčka, obědvali v Intercontinentálu, večereli U supa. Pořád si povídali, Jitušce došlo kouření a tak jí koupil nejdražší americká žvýkačka.
Sešli se s Járrou a večer s ním šli do divadla. Sehnal lístky do Činoherního klubu na něco s Vodňanským a Skoumalem.
Pak šli tančit do puzlu, který Jára doporučil.
Tam si povídali hlavně Jára s Jituškou. Pavel poslouchal a přemýšlel si. O půlnoci už byli zase v hotýlku.
Dlouhá koupel, krátké milování.
Usnul jako medvěd brtník a probudil se o půl deváté.
Milovat se nemohli i když po ní děsně toužil. Oznámila mu, že je nemocná.
Vyděsil se.
Smála se a ohlásila návštěvu z oblak, vlastně až z měsíce.
Zaplatil a zjistil, že měsíční výdělek je skoro pryč.
Pomalů táhli k nádraží.
Dohodli se, že se sejdou za čtrnáct dní v Brně.
Rozum mu radil, aby rychle řadil zpátečku, ale něco silnějšího ho změnilo v tetřeva hlušce.
V týdnu jel do Brna s gázem pro nové vodoměry. Stavil se ve Slovanu a zamluvil pokoj s koupelnou a balkónem.
I v Brně ho čekala na nádraží. Měla na hlavě jiný klobouček, velký, červený. Tentokrát měla i větší červenou tašku, ukrutně těžkou. Pěkně se mu pronesla. Stavili se v cukrárně u Tomana. Ani tam mu nechtěla prozradit co vleče.
Prý je to překvapení.
Dělali od první chvíle velké plány co všechno v Moravské metropoli navštíví. Ale dopadlo to zase úplně jinak.
Tři dny nevytáhli paty z pokoje a jen občas z postele. Vak, který tahal za uši, i když mu nic neudělal, obsahoval lahodné alkoholické nápoje. Nalévala je buď v čistém stavu nebo z nich mixovala i různé a různobarevné driáky.

Udržovala ho obratně ve velmi dobré náladě a pokračovala v ladění.

Zprávy jichž by se střízlivý zhrozil, zde přijímal s úsměvem a bezděčným mručením. Dozvěděl se toho strašně moc a teprve doma si to vše jako z dálky připamatoval a uvědomoval. V tak zvláštním stavu, kdy nevěděl pořádně zda sní či bdí, byl poprvé.

Bylo to slad'oučké, ale i hrozné.

Jituška má syna Robertka. Ale Ona je fantastická, jedinečná.

I ve spánku se mu zdálo, že je na jahodách.

Začali se scházet po týdnu.

Kroměříž, Hradec Králové, Ostrava, Bratislava.

Tam se rozhodl.

Vezme si ji za manželku, a do toho vztahu musí jít úplně čistý. Hned si nechá odoperovat varixy.

Nalepil se na bráchu lékaře jako štěnice a sužoval ho tak dlouho až povolil. Ten mu to silně vymlouval, říkal že to nemá zlé, když se opálí ty své chlupaté nohy, nebude nic vidět. Nakonec ho poslal do Brna na odborné vyšetření.

Doktorka mu dávala na nohy hadičky, dělal dřepy. Škemral dlouho, marně mu paní doktorka ukazovala svoje varixy.

Operovali ho. Brácha pravou nohu, primář levou.

Celá rodina s napětím očekávala věci příští /rodiče i sourozenci čekali s hrůzou co z Pavla vyleze/.

Jeho projev byl krátký, ale celá rodina skučela a bědovala jako po ničivém zemětřesení. Ozámil jim to jako hotovou věc. “Bude se ženit příští měsíc, nechá si ušít smoking, bude bydlet u Ní v paneláku v Čechách. Tomu o rozkošném synáčkovi Robertkovi bylo sotva rozumět. Šumloval jak mohl. Ale všichni z rodiny rozuměli dobře. Ze začátku bude jezdit náklad'ákem ve sklárnách, pak si najde něco jiného”.

Všichni znovu zaúpěli.

Chumaj a trulant bylo nejmírnější hodnocení.

Ječeli hlavně sourozenci, otec a matka se jen hlouběji sehnuli k zemi.

Tatík řekl jen památnou poučku:

“Češi só falešni, ale češke só pré ještě horši”.

“Neber si matko s ceró, te tě hlavo speró”.

Vypůjčil si gazíka a oba staré chudáky rodiče vezl přes 300 km k budoucí tchýni.

Osmdesáti kilová matrona je přivítala s úsměvem.

Při prohlídce bytu se drželi statečně.

Maminka plakala až v terénním vozidle při zpáteční cestě.

Postupně se hladina rozbouřeného domácího rybníku uklidňovala a i radikálové, kteří prohlašovali, že je na svatbu nikdo nedostane ani párem volů, pomáhali ze všech sil, aby mimořádná rodinná událost dopadla co nejlépe.

Maminka připomínala otci, že on byl u nich poprvé na Štěpána a že za dva měsíce t.j. v únoru už byla svatba.

“A vidiš a sme spolu spokojeni dosud”, dodala.

“Jediná má naděje je, že ho za měsíc vežene” odvětil otec a šel vykopat příslušnou láhev slivovice, kterou zakopal vždy při narození dítěte.

“Je to vul, ktere nehomí říct ne” přizvukoval nejstarší brácha. “Bud'te rádi, že nepotkal babo se čtyřma děckama. Von be si vzal he takovou, mo je to všecko jedno”.

Ve stodole na svém místečku, se kterým se pomalu loučil, přemýšlel i černý beran rodiny,

proč to udělal. Nakonec si vymyslel dva důvody. Sám pro sebe, pro svoji vnitřní útěchu.

1. V paneláku budu mít víc času na psaní.

2. Udělám dobrý skutek a bude další úplná rodina.

Snubní prstýnky zakoupili společně a v naivním Moravanovi zatrnulo, když jej zkoušel na Jituščin od nikotinu zažloutlý prstíček.

Velké starosti měl se svatební kytkou.

Nevěstinka si přála výhradně orchideje.

Celá rodina je sháněla po celé republice, ale přicházely pouze telegramy, že nejsou. Onemocněla listonoška a ta co ji zastupovala poradila, že její zet'ák sehnal orchideje v Brně-Bohunicích, hned naproti blázinci u soukromníka.

Neprodleně se tam vydal a soukromník slíbil, že bude zalévat rostlinky speciálními roztoky, aby květy byly v termínu krásně rozkvetlé.

Vykvetl unikát, pět květů na jedné lodyze.

Při placení se prohnul, ale nikdy peněz nelitoval. Ani v tomto případě.

Den před svatbou se rozloučil s fotbalisty, divadelníky a kanálníky.

Pil málo a ze všech stran slyšel přání všeho dobrého a také větu s nejasným smyslem "Svatba a pohřeb ruší všechno".

V den svatby ho naložili do auta s kýblem sádla, peřinou a psacím strojem.

Kolona deseti osobních aut vyrazila.

Pavel Smékal se začal potit. Valil se na něj žár spálených mostů.

Obřad byl na radnici o půl druhé a on byl pořád na potítku.

Zalíknul je jen přiopilý řezník ze sídliště, podpultový dodavatel masa.

Na radnici i u foťáka staré babky vzdychaly, jaký je to krásný pár.

On vysoký, černovlasý, ramenatý, ona útlá, v bílých šatech podle Burda-moden.

I tchýně řekla, že je jak ze žurnálu. Ženich. To byla první a poslední normální věta, kterou od ní slyšel.

V hospodě, kde byla objednaná hostina, už nastaly problémy.

Kuchař na ně koukal jak na Mart'any.

Vše jim později vysvětlil jeden z číšníků. Druhý číšník a kuchař si dělají naschvály. Pingl se přihnal po druhé hodině do práce, řekl kuchtíkovi že svatba není, ženich že se nedostavil. Kuchtík bleskově zrušil připravované menu, nacpal maso do lednic a právě v té chvíli se přihnalo padesátihlavé stádo svatebčanů.

Svatba byla veselá, dvouletý Robertek jedl společně z jednoho talíře s nevěstou a ženichem. Ženichovi se zdálo, že nevěstinka a nová paní matka se dívají spatra na udřené pokroucené a popraskané ruce jeho rodičů a byl z toho smutný.

Díky jeho směšnému nosu nikdo nic nepoznal na jeho výrazu.

Byla to svatba i funus dohromady.

S bratry lékařem, veterinářem a inženýrem, se sestrou učitelkou byla tchýně jedna ruka.

V osm hodin přišel Karásek s houslemi. Sloužil v sousedním městě jako výpravčí. Přehodil si službu a přišel kámošovi z vojny zahrát.

Kolem deváté odešla tchýně s Robertkem, který ji usnul v náručí.

Těsně po půlnoci se kolona bez jednoho dojatého jezevce vydala zpátky na Moravu.

Svatební noc prožili v ložnici společně s dítětem a dopracovali se ke třem zářezům na pažbě.

Druhý den byla sobota.

Tchýně přišla po ránu vařit (bydlela ve stejném bytě ve stejném paneláku) a po obědě to

začalo.

Vypálila Pavlovi do ksichtu, jak se styděla, že jeho matka měla na svatbě pomačkané šaty. Ohromený novomanžel se snažil vysvětlit, že šedesátiletá udřená ženská po 300 km jízdy může mít šaty vzadu zmačkané.

Jituška se přidala, že má matka naprostou pravdu, že se hanbou málem propadla a Pavel si uvědomil pravdivost dvou pořekadel:

“Neber si matko s dceró, te tě hlavo speró”

a

“Tchýně a uzený, nejlepšší studený”.

Neřekl nic a šel na fotbal.

Přestoupil i fotbalově a odpoledne ho čekal první zápas za B mužstvo.

Tchýně začala štěkat, že to není normální, že Kamešová se kterou dělá taky říkala, že fotbal je nanic a že být Jituškou, okamžitě by mu fotbal a toulání zakázala.

Před panelákem polohlasně vykřikl všech pět sprostých slov, která znal.

Ulevilo se mu a pak se i pousmál.

Napadlo ho, že tchán raději umřel, než by to poslouchal.

Ale s tcháňem to bylo úplně jinak, ale to se dověděl až mnohem později.

Hřiště bylo nedaleko a pohled na ně mu zvedl úplně náladu.

Nádherný trávníček a místo meze udržovaná tribuna, která byla plná již při dorosteneckém předzápase.

Šel pomalu kolem hřiště k šatnám a sledoval hru. Ihned ho upoutal malý, slabý kluk. Dres na něm vlál jak na prádelní šňůře, ale vodil míč krásně u nohy a nikdo mu nemohl kulatý nesmysl vzít. Kličkoval, obešel tři protihráče jako nic. Před branou to zasekl a pomalu poslal míčudu do sítě. Dva obránci se snažili doběhnout, ale balón se odrazil od tyče do sítě.

“Buzar” zašeptala tribuna obdivně.

V šatně se dozvěděl, že fotbalový umělec se jmenuje Lád’a Vízek.

Včas se převlékl do dresu a cítil se výborně.

Při rozsvičce před tribunou mrsknul parádní robinzonádu doleva a jen to mezi fandy obdivně zahučelo.

V zápase na něj skoro nic nešlo, vyhráli dva nula a kluci ho lákali do hospody U Stehlíků. Omluvil se, že až jindy.

Tchýně zase vařila. Jituška ráno prala a odpoledne spala.

Večer šli do divadla, místní ochotníci hráli Velkou zlou myš. Před odchodem mu nová matka znovu zvedla hladinu adrenalinu v krvi. Vypočítávala, co který chlap v širém okolí koupil v poslední době své ženě. A on že nic.

Největší nadšení u ní vzbuzovalo zlato a kožichy.

Proslov zakončila stroze pronesenou větou, že v pondělí ráno jen ukáže zeť ákovi kde jsou sklárny, dál s ním nepůjde, tam at’ si to pěkně dojedná sám.

Pavel si napsal: “Tchýně je žiletkovitá. Ostrá.”

Před spaním chtěl manžilek naladit ženušku a pochválil ji obyvák.

Opět ho překvapila.

Řekla, že ten obyvák splácí ten idiot její bývalý manžel, otec Robertka, i když v něm určitě nikdy bydlet nebude.

A srdečně se tomu zasmála.

Považovala to za dobrý fór.

Pavel si zalezl do koutečku a napsal pro ostatní nesmyslnou větu: "Jsem jezerovitý. Samá voda".

8. Lustrování lustrů.

Ráno v pondělí se snažil vlichotit i tchýni.

Rozhodl se, že ji převychová dobrem.

Pomohl jí odvést kluka Robertka do jeslí a pak kráčeli k fabrice. Říkal jí maminko i když mu to vůbec nešlo z huby.

Tvářila se nafučeně. Byla permanentně naštvaná na celý svět.

Byla samonasrávací.

Něco řekla a to ji tak rozzlobilo, že se rozčilovala čím dál víc, někdy až k hysterickému, neovladatelnému řvaní.

Chvillemi syčela jako zmiže, chvillemi jako parní lokomotiva ve stanici.

Nezapomněla říct, kolik nápadníků i z řad doktorů její dcerunka měla.

Později se Pavel dověděl, že adept na primáře si Jitušku nevzal, protože se bál, že by si poškodil kádrový profil a nikdy se primářem nestal, kdyby si vzal za ženu dceru kapitalisty. Kdyby bývala cestou řekla Pavlovi svůj životní příběh, mohlo se předejít mnoha nedorozumněním.

Lidé by si měli říkat co nejvíc věcí.

Její neobyčejný příběh se Pavel dověděl až po mnoha letech náhodou v Praze a novou maminku pochopil.

Dovedla nového novomanžela své dcery, jak doufala, zdaleka ne posledního, k mostu přes Cidlinu, ukázala mu v dálce stojící manufakturu skláren a zmizela.

Dlouho plival z mostu do vody.

Řeka Cidlina je také potvora. Teče pomalu rovinatou krajinou, často se rozvodňuje a páchá velké škody.

Pavel viděl na duševním filmu zástup krásných, růžolících, naivních, kyprých, hodných, mazlivých, laskavých prodavaček. Svobodných, které umí vařit. Hodných, které nekouří dlouhé, drahé cigarety.

Tehdy ho poprvé napadlo, že si nasral do bot.

Sedl si do trávy a pozoroval včely a motýly a špinavou vodu.

Dlouho polykal slzy a přemýšlel.

Nebýt nedokončené vysoké, určitě by býval utekl.

Dvakrát zkrachovat si nemohl dovolit.

Věděl, že musí bojovat jako jeho prapředci Moravané na Bílé Hoře. Do poslední kapky krve.

Do poslední kapky krve.

Moravský sedlák z boje neutíká a i když on vůbec není sedlák, nemůže to zabalit.

Skláři ho již očekávali, vymluvil se, že to nemohl najít.

Odstupující šofér mu vzorně předal Robura. Lehké nákladní auto, které spolykalo 30 litrů benzínu na sto kilometrů.

Zašel k lékárně, ta se ho vyptávala, jestli Jituška pořád tolik kouří a kašle. Na Pavla mrkla od dveří a plácla do tiskopisu razítko o vstupní kontrole.

Pavel sotva stačil říct, že Jituška kouří a kašle.

Dopravák s ním udělal zkušební jízdu k hospodě. Byl to bývalý ligový kůň. Sedm měsíců byl i v kádru fotbalové Sparty. Tam se neprosadil, protože mu schválně, jak říkal, spoluhráči nepřihrávali. Nezapadl do party Sparty. A zde dával góly jeden za druhým. Za odměnu dostal šolich, dirigoval tři vozidla, z toho jedno osobní.

Neměl co dělat a ničil ho blahobyť.

Nudil se a chodil po hospodách, což byla cesta do pekel.

Pavel se na každém pracovišti sešel s člověkem, který v podstatě vůbec nic nedělal, ale naříkal jako stará kurva, co má práce a starostí.

Ve sklárnách to byl dopravák, který dramatizoval svoji práci a naříkal, co má starostí.

Dal si to dopoledne dvě piva, podřízenému zaplatil limču.

Pavel má Lad'ovu školu.

S motorovými vozidly zachází šetrně a jezdí opatrně.

Byl přijat.

Technologie výroby ve sklárnách je jednoduchá.

V malých těžkých plechových bedničkách se dovážejí různé velké kousky surového skla. Čtyři sta brusiček promění nevzhledné, nepravidelné kousky ve skleněná cingrlátka a démanty o deseti a více ploškách. Rozkládají světlo a lidé vidí duhové barvy.

Je to zázrak.

Na obyčejných brusech, zničenýma popálenýma rukama to každý den dokážou úplně obyčejné ženské.

Další proletáři navrtávají dírky, prostrčí drátky z kočičího zlata, navěsí na rafinované kostry a lustříček za mnoho tisíc je na světě a jde do celého světa.

Křišťálový lustr.

Pro sociálně slabší ten malý pro zbohatlíky a snoby a do Ruska mnohopatrový.

Při dlouhých hodinách za volantem, jezdil do různých koutů republiky, nejvzdálenější závod byl v Mezilaborcích, pobočky jsou na Jižní Moravě, měl o čem přemýšlet.

Příliš mnoho věcí si nedovedl vysvětlit. Nechápal jak to, že včely dělnice sklářské dokáží dělat tolik let jednotvárnou práci, plnit nebetyčnou normu a ještě vrhat na všechny chlapy včetně něj, mnohovýznamné pohledy.

Někdo by řekl, že je to tím, že těch chlapů je tam málo a i když to byli většinou chudáci kdovíjak postižení, že se těm samicím přes mlhu rasoviny nezdáli tak marní.

Možný to je, ale něco mu nesedělo a tak začal myslet na tchýni a Jitušku.

To dělá pořád, že věc nedomyslí, uteče od problému, ale pak třeba oklikou i za několik let se vrátí a přemítá dál.

Jen přemítá. K přemýšlení pořád ještě nedospěl.

Pavel často říkal, že se cítí neukotvený, ale to že všiváci, kteří dělají to, co je baví nemohou pochopit.

Ani jedné, ani Jitušce, ani nové matince, nic špatného neudělal, naopak snaží se každý den o dobrý skutek a přesto proti němu pořád něco mají.

Jituška se po mnoha letech vyjádřila, že ho nikdy neměla ráda a vzala si ho vlastně z nouze a z trucu.

Ale to tehdy Pavel nevěděl.

Mnohokrát přejel republiku, až jednou při nakládání pískovce na nové brusy, kdesi v hlubokých lesích na Moravsko-Slezském pomezí ho napadlo vysvětlení, kterému se snaží věřit.

Netvrdí, že je správné, ale on mu tehdy na tisíc procent věřil.

Své jistě sehrálo prostředí strašidelného lesa.

Jinde by ho to asi ani nenapadlo.

Zjistil, že pro něj nepochopitelné chování těch dvou žen, se dá vysvětlit jednoduše a pouze na základě pohádkového principu.

A ony, že s ním hrají všechny pohádky co existují a možná i ty, co teprve budou napsány. Pohádka o Popelce.

Tam se vyskytuje macecha, vlastní dcera a Popelka.

Popelka činí pouze dobro, ale ty dvě jsou na ni jak kati a dávají jí nesmyslné úkoly.

V jejich panelové pohádce je také macecha, vlastní dcera a Popelka Pavel.

Ten dělá jen dobro, ale je neustále napadán, že málo vydělává, není primář, ještě nekoupil hodinky s vodotryskem, nepřebral hrách a neumí vařit.

Nesmírně se mu ulevilo.

K pohádkám se utíkal často.

Nejlepší pohádku napsal o bytovém družstvu. Ale to až mnohem, mnohem později.

Není totiž nad to, umět si vše vysvětlit. Zpátky se mu jelo lehce. Ten den ujel přes osmset kilometrů v rozhrkaném nákladě áku, naložil a složil prakticky sám celý náklad neforemných a těžkých budoucích brusů, ale únavu necítil.

Sotva vyřešil jeden koš problémů, už tu byl další.

Rypáci ve fabrice za ním chodili, divně se šklebili, plácali ho po hřbetě, chválili mu manželku a říkali mu „švagře”.

Sotva zjistili, že to s ním nehnulo, přitlačili. Vyprávěli tisíce příběhů jaká je Jitunka odvaznice a pak vyprávěli historky, které byly vlastně jen ozvláštněním této. Jitunka prý před noční službou s mladým lékařem, mu řekla před jeho ženou: „Doufám pane doktore, že jste si vzal dnes čistý trenýrky”.

Vždycky dodali, že se to událo v době, kdy se ještě v této zeměpisné šířce slipy nenosily a že mladá paní doktorová zakázala po tomto extempore manžilkovi s Jitkou noční sloužit. Pavel se tomu smál s nimi.

Vysvětlil si to tak, že ho chtějí jen vytočit.

Nevěřil, že by mu Jituška byla nevěrná.

Vzpomněl si na vyprávění rodičů o opilci, kterého chlapi v rodné obci hecovali, že dítě není jeho a co ten pak udělal.

„Chlapci, já se nenechám vyprovokovat”.

A ještě říkal: „Promiňte, že žiju”.

To právě tehdy říkal každý, když nevěděl, co má říct.

Doma, i když se tam tak moc necítil, psal denně v kuchyni.

Tchýně i Jitka si to přečetly, řekly že to nestojí za nic a že je to jen kažení papíru a ztráta času, který by mohl využít na nějaký vedlejšák nebo domácí práci.

V paneláku skoro všechny rodiny dělaly domácí práci.

Buď mozaiku nebo navlékaly korálky na šňůry.

Čas letěl jako chrt.

Robertek rostl.

Dobráci mu brzy ukázali jeho otce. Byl to nejlepší zdejší tenista, blond’ák, načesaný jako fešák z Hollywoodu. Žil s družkou. Nikdy s Pavlem nemluvil, párkrát na sebe z dálky pohlédli a rozuměli si beze slov.

Pro Robertka si přišel jen jednou.

Jitka mu ho nedala, řekla, že je nemocný.

Následovalo divadlo pro celý barák.

Vynadal jí do kurev, ona jemu do čunáků.

Obě ženské přestaly hrát pohádku o Popelce.

Večer dali kluka dřív spát a v kuchyni zasedala rodinná rada.

Pavel pochopil, že se hraje pohádka o Dvanácti měsíčkách, on že je Maruška, nebude však tentokrát poslán v zimě na jahody, ale je jimi vystřelen na komplikovanou dráhu začínajícího pedagoga.

Bude vychovatelem a na částečný úvazek též učitýlkem.

Na učňáku pro automechaniky.

Bude víc vydělávat a bude mít delší dovolenou a o té si klidně může dělat nějakou brigádu s náklad’ákem.

Předtím, než prošel naposledy branou skleněnky, se toho událo hodně.

Zapamatoval si jen to, že se oběsil dědek, který dvacet let strašil svou babu. Pokaždé, když mu nechtěla dát peníze, navlékal si smyčku na krk.

Tentokrát bába nešla nějak dlouho, chtěl si smyčku sundat, ale nešťastně si podkopl židli a byl tuhej.

Všichni Pavlovi říkali, že je v Čechách pár dní a už mluví slušně na ej.

Ženské ze sálu mu říkaly, že je správněj křapík.

Vrátný s tlustými brýlemi, o kterém se říkalo, že se v noci bojí, zase střílel do vzduchu.

Nějak si to špatně namířil a provrtal okno u ředitele. Kulka zůstala ve stropě.

9. Pedagog

Podle Pavlova názoru je synáček takový, jaký je otec. Pokud fotr chlastá, chodí do hospody, pak i synáček holduje nemírně alkoholu.

Liška slavíčka neporodí.

Vždycky jen lišku, nebo lišáka.

Jeho otec nepil, držel se večer doma, dával mamince všechny peníze. Pavel to dělal také. Trávil večery doma v kuchyni, nepil a dělal dvakrát do měsíce dokonalou stojku. Že peněz nedával mnoho, nepovažuje za rozhodující. Všechno je relativní.

Dával všechno.

Hlavní je, že dával všechno a nechával si jen drobné z poslední stovky, takže měl menší kapesné než uční, které začal od září r.1971 vychovávat a učit.

Domov mládeže je v bývalé vile továrníka.

Hodně učňovských škol je v zámcích, střední škola v piaristickém gymnáziu, vysoká škola byla v bývalé polepšovně a v bývalých kasárnách. Začínal mít dojem, že u nás nic neslouží tomu, k čemu to bylo původně určeno.

Hned po slavnostním zahájení školního roku odešel na internát a očekával chovance.

V poledne měl službu v jídelně.

Lumpové měli tendenci předbíhat a musel několikrát zasáhnout.

Celá fronta se rozesmála, když odchytil předbíhajícího trpaslíka. Dvakrát se ho musel zeptat na jméno, střízlík si něco brumlal a rudnul. Nakonec Pavel pochopil, že je to tělocvikář, mladičkový člen pedagogického sboru, od učňů k nerozeznání.

Jako začátečník vyfasoval Pavel detašované pracoviště, bývalou vilu pana továrníka, třídního nepřítele. Jezdil tam autobusem v 18.00 hod po večeri. Do služby chodil v 16.00 hod a ve škole měl s hodnými chlapci ve třídě povinné studium.

Před tím učil. Kamarádi ze sborovny ho nechali, aby si to pěkně vyžral. Každý den poslední dvě hodiny, navíc učil jen brannou výchovu.

Školička byla dalším výsledkem tehdy panující gigantomanie.

Tříd bylo 36 a žáků 688. Nepředstavitelný binec ve třídách a na chodbách.

Žáci dojížděli z daleka, dělali binec na zastávkách i v autobusech. Každý chtěl sedět, vládly zákony džungle.

Prostory nestačily, učitelé běhali mezi třemi budovami. Jako učebna sloužila kdejaká kůča, internáty fungovaly i v opuštěných školách v okolních vesnicích. Migrace tam a zpátky umožňovala další konflikty.

Stresovaní pedagogové dlouho nevydrželi a většinou po roce odcházeli do jiného bince, protože nebylo kam uniknout.

Vydržela jen parta stálých, kteří si zvykli. Otupěli.

Hned první večer na domově začínající pedagog provedl v improvizované klubovně seznámení a pohovor se 30 mezulány své výchovné skupiny.

Každý se představil, oznámil zájmy a životní sen.

Asi za deset minut bylo hotovo.

Jediným zájmem a životním snem všech bylo automechanikování, mít krásný fáro. Někteří se chtěli spíš zaměřit na motor ekologicky čistý, jiní na karoserii a jeden na maximální snížení koeficientu odporu vzduchu. Kapkovitý tvar, prostě kapka.

Vzali míč a šli hrát na bývalé školní hřiště bago. Fotbálek na malé branky. Boje byly urputné, nikdo nechtěl prohrát.

Po večerce vždy vychouš Pavel do půlnoci psal.

Přípravy na vyučování.

Důkladně. Jak divadelní hru včetně otázek a správných odpovědí.

V šest budíček a vojenská rozcvička.

Dva prohulení tlustokožci, budoucí automechanici nechtěli vstávat.

Zatvářil se, že je seřeže smetákem.

Vyletěli jak rakety. Nevěděli, že nikoho v životě neuhodil.

Za čtrnáct dní se vytvořil dynamický stereotyp a nikoho ani nenapadlo nevstát.

Všichni chodili na rozcvičky automaticky. Pavel vždy určil jednoho žáka na předcvičování a vždy cvičil s nimi.

Horší to bylo ve třídě.

Učňové dělali binec, bavili se, sekali pravítky do lavic a tisíce dalších klukovin, které ho sužovali. Nechtěli číst, psát, chtěli jen montovat auta.

Byl z toho nešťastný jak družstevní dvoreček.

Netušil, co proti němu mají.

Budil se ze sna a krotil džungli před tabulí.

S nikým se neradil, chtěl na to přijít sám.

Věděl, že musí vzbudit zájem, ale nevěděl jak.

Veselé příhody z vojny zabraly jen krátce a pak se dostával do časové tísně. Nestačil vyzkoušet a probrat novou látku.

Úplně náhodou uprostřed hodiny to přestal brát tak smrtelně vážně, začal trochu dělat klauna a vyprávět novou látku jako popletenou pohádku.

Smolíček pacholíček byl špión.

Třída ztichla v radostném očekávání.

Jelen zlaté parohy byl jeho kamarád s vysílačkou.

Donesl ho až k vojenské základně.

Smolíček se proměnil v myš a prohryzal se do skladu otravných chemických látek.

Všichni se usmívali.

Zjistil, že tam má nepřátele Yperit, Luisit, Sarin, Soman a další chemické látky, které ten

den měli probírat.

Smolíček si z nich udělal tabulku.

Tu hodinu stihl poprvé všechno i opakování na konci hodiny.

Více než devadesát procent žáků to vzalo. Našli se jen tři raubíři, kteří to označili za trapárnu, ptákovinu a pakárnu.

Poprvé po hodině neutekli všichni jako splašení a porašení, ale praskli mu, že minulý učitel řečený Cinto ty nejhorší zvrhlíky pouštěl z posledních hodin domů a oni že na to hrají zase.

Prostě zlobí a doufají, že je Pavel bude pouštět domů, aby od nich měl pokoj.

Navíc mu důvěrně žalovali, že mu říkají Hombre, což znamená španělsky muž, protože prý vypadá jako vesničan z Andalusie ve filmu, který běžel v televizi minulý týden.

Z Učitelských novin se dozvěděl, že mnoho žáků za to ani nemůže a zlobí, protože trpí lehkou mozkovou disfunkcí.

Pár jeho žáků trpělo zřejmě nejtěžší formou mozkové disfunkce.

Třída pracuje.

Rozneslo se to po všech třídách a často musel improvizovat.

Pohádka popletená, kterou pracně připravil, se už žákům nezdála nejvhodnější a sami vymýšleli jiné pro témata střelecké a zdravotní přípravy.

Pohádka o Zlatovlásce se dala našroubovat na všechno.

Při procvičování obvazů byla nejoblíbenější Šípková Růženka.

Kouzlo funguje.

Šaši a exhibicionisté, kteří jsou v každé třídě, přicházeli s vlastními nápady.

Brzy je musel krotit, protože se začínali projevovat po celé škole.

Všechny popletené pohádky sepsal po nocích a poslal je Dr. Ireně Zítkové do Mladé Fronty.

Odpověděla mu, že nemá talent, ale nic si z toho nedělal. Tiše doufal, že se Zítková mylí.

Psal se rok 1971 a probíhala normalizace.

Cítil, že je na správné cestě.

Ve škole.

Doma to bylo o chlup horší.

Babka výborně vařila a láteřila, co si to vzala Jituška za nemehlo, které tak málo vydělává, proč si nevzala ty primáře a inženýry, kteří jí leželi přede dveřmi a klečeli u nohou.

Nikdy neřekla konkrétní jméno, ani jestli to bylo před narozením Robertka nebo před jejich svatbou.

Naučil se vypínat a jak začala ta s neviditelným kocourem na krku krákorat, přestal vnímat.

Přestal slyšet, jen se dlouze díval na rostliny nesoucí jméno Tchýnin jazyk, kterých byl obývák přeplněný. Babka je pečlivě zalévala a jistě i hnojila, protože měly nádhernou tmavě zelenou barvu.

I Jituška zvolna tlačila na pilu.

Neustále byla s něčím nespokojená, nic nedělal správně.

Byla děsně náladová.

Obě ho šrotovaly a netušily asi jak to bolí. Často si Jituška s kamarádkami vykuřovala a popíjela kávičku, zatím co on šušoval okna. Po splnění pracovních povinností běhal do polí a u staré jabloně nahlas naříkal a pak šeptal, co si myslí.

Ženy. Vždycky si vymyslely něco, co chtějí a hned!

Tehdy otravovaly s autem.

Otec Robertka je měl. Nechal jim byt a garáž byla prázdná.

Žralo je, že sousedi si vozí zadky, jak se vyjadřovaly, a ony nic.
Ženské jsou hrozné, dokáží šponovat situace tak, že by to žádný chlap nedokázal.
Často se zaobíral myšlenkou, že udělá banku, aby měl klid.
Kalkuloval s tím, že ho nebudou otravovat ani v případě, když ho chytanou a to dost dlouho.
Teď už nevěděl, zda sní či bdí, mnohem častěji.
Připadal si jak ve špatném filmu.
Často měl nepřekonatelnou touhu zavýt jako pes.
Z venku vypadalo vše skvěle.
Spořádaná rodinka.
Nemělo to chybu. Obě se na sousedy usmívaly.
Opatrně zapnul.
Z kuchyně se ozývalo kvílení tchýně, co všechno jim dává, jak se stará, dře a honí a nic z toho nemá, žádný vděk. Mladej že ji ani pořádně nepoděkuje, ani ji pořádně nepojmenuje maminko.
Sebemrskáčská část monologu znamenala blížící se konec jedné etapy kvičení. Po nabrání dechu to zpravidla pokračovalo.
Napadlo ho, že by se měl stát také inženýrem a tím, že by jí snad elegantně zavřel hubu.
Zatím to byl nápad, ale pomalu na něm začal pracovat.
Pak svítla ještě jedna naděje.
Začala dělat hrncům a talířům přednášky. Není ještě tak stará, je jí 52 let, sežene si seriózního mužskýho a bude se mít jako v ráji. Hned si dá inzerát a basta. Snad nejsou všichni tak protivní a neschopní jako zeťák. Zatím měla v životě na chlapa smůlu. Jituška jí podala inzerát. Přišel mrak odpovědí, psala na všechny strany, ale když mělo dojít k osobnímu setkání, cukla.
Chlapi jsou prevíti, kdo ví na koho by narazila a pak by se musela ještě starat vo nemocnýho dědka, kterej ani nic nemá. Tůdle!
Celý podzim Pavel hrál fotbal a to ho drželo.
Po utkáních chodil do hospody.
Každý hráč dostával v neděli zadarmo večeri. Nejčastěji si dal vepřo-zelo-knedlo a vzpomínal na plesnivý sýr, chleba a pivo.
Dal si tři piva, rozhoupal se spoluhráči křišťalové lustry /asi jediná investice vložená za socialismu do palírny/, zazpívali si a šli domů.
Ze tmy na něj útočila písma.
Složila se z nich slova.
Nejčastěji: Vidíš to, vole.
Neber si matko s ceró, te tě hlavo speró.
Jituška byla čím dál chladnější. Pohybem dávala najevo, jak je jí mazlení nepříjemné.
Snažil se ji pohladit a pak řekl dobrou noc.
Nikdy mu neodpověděla.
Babka si neustále vymýšlela další a další záminky k natahování na skřipec. V tom silně připomínala zlou sousedovu kobylu o níž často vyprávěl otec. Hledala si záminky, aby mohla nadávat.
Sousedova klisna také při sebemenší příležitosti kopala. Říkalo se "opratnice". Jak dostala oprat' k ocasu, kopla. A schválně se tak točila, aby oprat' k ocasu dostala a mohla kopat.
Otec měl vždy hodné koně. Říkal, že tak jako mezi lidmi i mezi koňmi se vyskytují zlí a záludní jedinci a že je prakticky nelze převychovat.

Častými mučícími nástroji se stávali nejbližší sousedé. Objevovala u nich skvělé vlastnosti, které určitě neměli.

Jeden byl zdrojem veselí, protože každý den ráno se bušil do hrudníku jako King-Kong a zařval: "Proč já jsem tak krásnej a šikovnej"? Chodil šít štrozoky do čalounické dílny.

Druhý dost chlastal, říkal, že si polévá volátko. Jen občas sebral své ženě vyprané prádlo a šel je věšet, aby ho všichni viděli jak pomáhá. A takové zjevy mu dávala za příklad.

Ty považovala za vzor dokonalosti.

Jěště že Pavel psal.

Hned jak všechno popsal se mu ulevilo.

Ve všech třídách ve škole to začínalo být čím dál lepší, až na 2.F. Tam se totiž nacházel žák Pič Ladislav. I začínající pedagog se s tímto jménem setkal poprvé a ve třídě vyvolalo chaos a trapas.

Žáci neustále navrhovali Lád'u na vyvolání. Schválně jeho jméno špatně skloňovali, ptali se nahlas jak se jmenuje jeho matka. Vymýšleli další a další bejkárny, jen aby mohli brát to jméno nadarmo.

Pavel mu zásadně říkal Lád'o. Ostatně všem žákům říkal křestními jmény, jen když ho někdo zlobil, použil příjmení.

Zkusil Lád'u uvolnit z vyučování.

Ani to se nepovedlo, zvrhlíci se po něm pořád ptali a hudrali nad jeho privilegií a hned se také chtěli nechat přejmenovat, aby také mohli domů.

Největší jundu si žáci dělali z učitele odborných předmětů, který místo r vyslovoval j.

Legendární výrok opakoval každý rok:

"Pjužinka zapjuží a pjaskne".

Všichni mu říkali Pjužinka.

Blížily se Vánoce a Pavel se domníval, že je již tak imunní a nad věcí, že ho baba již nedokáže vytočit.

Opět se mýlil.

Stačilo, aby se o stromečku, na který stál frontu, a který vybíral dvě hodiny, vyjádřila jako o koštěti.

"To máte pěkný koště" hudrala takovým způsobem, že dodnes neví, proč ji nevyhodil ze čtvrtého patra dolů.

Začal se bát, že se jednou neovládne a pak, že to dopadne pro všechny špatně.

Ona si ale nebezpečí vůbec neuvědomovala a plnila číši dalšími kapkami.

Zvláště velká kapka se jí povedla koncem února.

Šel s Robertkem sáňkovat.

Krásně dováděli a on žvatlal:

"Strejdo, babička říkala, že tvoji rodiče nám dávají málo peněz".

Robertek, ke kterému se choval jako otec mu říkal strejdo.

Předvedl parádní štronzo.

Úplně zdřevěněl.

Poprvé v životě se neovládl.

Jeho udřením rodiče jim již několikrát dali pět tisíc. V době, kdy vydělával 1.600,- Kč za měsíc to byly velké peníze. Nechtěl to vzít, věděl jak si museli utrhnout od všeho, aby ty peníze ušetřili. Stejně si nedovedl vysvětlit, jak to dokázali našetřit a ta čarodějnice si dovolí tohle.

Kluka dal na sánky a letěli.

Celou cestu si šeptal: “Ta pude. Ta poletí“.

Oba měli kliku.

Jela navštívit svou sestru, takže našťestí nebyla doma.

To ji zachránilo před defenestrací.

Do večera se proběhl, zanedával si nahlas u jabloně, odplivl si. “Ještě by mi měla dát pár facek, abych se probral“ řekl si na závěr.

Pak to všechno napsal.

Přestal s ní mluvit.

Jen ji zdravil a hotovo.

Ze všeho se pro jistotu vypsál. Všechno napsal do sešitu. A zlost ho rázem přešla.

Kroutila hlavou, protože nevěděla o co jde.

Věděl, že by si s ní měl sednout ke stolu a všechno vyříkat, ale nedokázal to ani s Jituškou.

Nedokázal tchýni a Jitušce v klidu vysvětlit, co mu vadí, čím ho trápí.

Nedokázal to.

10. Opět studentem

Všechno promyslel a zjistil, že chce-li uskutečnit svůj ďábelský plán a stát se inženýrem, má jen jedinou šanci. Československá výchovně vzdělávací soustava byla prostupná prakticky jen v oboru.

Jak někdo spadl do zemědělství, neměl šanci se odtud dostat.

Musí začít makat na zemědělském učňáku, tedy v oboru a dálkově studovat vysokou hnojárnu.

Chronický nedostatek pracovníků na vyhlédnutém zařízení signalizoval počet inzerátů ve všech novinách.

Několikrát zaváhal.

Ředitel byl stotřicetkilový skalní komouš se strašlivou pověstí.

Celý kraj si šeptal, že tam přijel před dvaceti lety na zadrátované motorce. Předtím byl zaměstnán na dráze a měl nějaký průšvih s prachama, tak byl za trest povýšen na místo ředitele, ale jen učňovské školy zemědělské.

Nyní jezdil v prvním Žiguli 1500, který zde byl k vidění, vymetal hospody a klidně jezdil nalitej.

Chytil ho nověj esenbák, kterej ještě nevěděl s kým má tu čest.

Odebral mu řidičák.

Ředitel mu řekl, že mu ho sám za dvě hodiny rád přiveze a ještě se omluví a klid'ánko odjel.

Zavolał náčelníkovi a opravdu již za hodinu mu esenbáček řidičský průkaz s pokornou omluvou vrátil.

Přesto byl pronásledován tak, že se raději nechal přeložit do jiného okresu.

Tak vládli soudruzi.

Celá Pavlova anabáze na učilišti začala a skončila dost nešťastně.

Pavel se vydal k učilišti na vypůjčeném dámském kole. Než dojel do nedaleké vesnice strhla se bouřka a pořádně promokl. Opět prošel studenou lázní.

Učiliště je, jak jinak v zámečku obklopeném bažantnicí a anglickým parkem. Příjezdová cesta je střežena kuchařkami z kuchyně.

Jedna je neustále na pozorovatelně. Pracuje u stolu u okna a hlásí změny.

Promočený uchazeč o zaměstnání neunikl pozornosti.

Později se dozvěděl, že kuchařky běžely do ředitelny a naléhaly na ředitelskou kouli sádla. Štěbetaly, že přijíždí sympat'ák, kterej má v sobě něco okouzlujícího a musí být přijat.

A to viděli Pavla jen přijet na kole k zámku.

Pavel je autsajdr, ale má charisma, které je patrné na dálku.

Říd'a, který většinou dělal s přijetím drahoty i když velmi nutně potřeboval nevolníka do svého souboru, udělal výjimku a nabídl mu místo učitele jízdy s tím, že za nějaký rok by mohl učit ve třídě. Souhlasil i se studiem na Vysoké škole zemědělské v Praze dálkově.

Paní Jeníková, nejlepší herečka na světě, zde ve funkci pracovnice kuchyně, paní v nejlepších letech už asi půl století, donesla Pavlovi makové buchty a horký čaj.

To ho zachránilo před nachlazením.

Chce-li ji dojmout, vždycky jí to připomene, jak mu, promoklému chlapci z Malé Hané z osmi dětí přinesla buchty a horký čaj a tím mu zachránila život. Pak jsou na měkko oba.

Dvouletou praxi s náklad'ákem měl a tak mohl dělat zkoušky pro učitele jízdy.

Šťastně je vykonal a začal vyučovat jízdu. S traktorem, motocyklem a náklad'ákem.

Pavel Smékal ve všech hodných chlapcích zemědělské učňovské školy viděl chudáčky, kteří chtěli dělat původně něco úplně jiného, ale museli do zemědělství jako on. Choval se k nim velmi laskavě. Domníval se, že jsou stejně nešťasní jako byl on, že museli jít do zemědělství.

Na první jízdu přišel Papoušek s Frantíkem Bydžovským. Papoušek byl velmi hodný, krásně psal, syn učitelky. Jeden z mála žáků, jejichž křestní jméno si nezapamatoval.

Pavel jim řekl, že traktor se jmenuje Mraveneček. Že je velmi silný a pilný.

Klukům se to líbilo.

Vysvětlil jim ovládání a všechny agregáty.

Zeptal se jich na životní cíl. Papoušek chtěl být výpravčím, František toužil po jakékoliv práci v pivovaru.

Hned mu oba také sdělili, že závidí učňům oboru zedník, kteří staví vzadu za dílnami kotelnu, a to proto, protože těm od druhého ročníku dovoluje mistr pít pivo.

O přestávce se učitel jízdy skočil mrknout za dílny.

V díře po granátu se batolilo deset učedníků a trochu namazaný mistr.

Betonovali základy, ale práce byla právě přerušena a vrcholil výsledek.

Někdo dal mistrovi do rohlíku hřebík.

Kotelna byla postavena brzy, kluci nedali na mistra dopustit.

“Nikdo by vás řemeslo nenaučil tak dobře a vy mi dáváte do rohlíku hřebík, vy kosí bratři”.

“Ale pane mistře, to byla sranda, protože vás máme rádi”.

“To byla blbá sranda a už to víckrát nedělejte.”

Po pauze přišel na jízdy Šustr.

Borec, který ho pronásleduje do dneška.

“Střelmistr.” Syn vojáka z povolání, trochu nenormální.

Při zkoušení dopravních značek, pokaždé zazpíval: “Dvojitá zatáčka první vpravo” ať se jednalo o zákaz stání či cokoli jiného.

Není normální.

Dělal vylomeniny a až když o půlnoci vnikl do kostela, zvonil a vzbudil celou vesnici, byl jako jeden z mála vyloučen.

Traktoristů bylo málo, všechny průšvihy se tutlaly, jen aby se gauner vyučil. “Sóduhu, musíš prokázat pedagogické mistrovství”. Tak pravil pokaždé ředitel.

Cvičná jízda sloužila zároveň jako zásilková služba. Málokdy jeli naprázdno. Vozili prádlo do prádelny, zeleninu, cement, schody, ale i soukromníkům naftu, desky a vše co bylo třeba. Nejčastějším zákazníkem byl místní esenbák. Všichni o něm tvrdili, že je neškodnej, ale při prvním spatření majestátně zdvižené plácačky v učitelkovi hrklo.

Četník si ho vyvolal ven z traktoru, aby kluci neslyšeli co říká, předal mu na papírku vzorně napsaný seznam věcí, které mu mají na stavbu dovézt.

Tuzér nedal nikdy.

Každý oběd byl obřad.

Paní Jeníková, která už první den v poledne o něm věděla všechno, volala schválně tak, aby to slyšel: “Až přijde na voběd sóduh Smékal, tak mu dejte hodně polívky. Von je z dvanácti dětí a má polívku moc rád”.

Osm dětí se jí zdálo málo a tak zvýšila počet.

Sóduhovalo se tam mocně.

I silně dementní uklízečka.

Jednou ji vzali do divadla a po divadle v Kolíně do Kravína. To byla velká restaurace, kam se po divadle pravidelně chodilo. Tam vyděsila číšníka pokřikem na celý lokál: “Sóduhu, sóduhu, já jsem ještě nedostala pivečko”.

Otevřel pusu a upustil tác.

“Sóduhu mu v hospodě neřekl ještě nikdo”.

K veliké radosti Pavel zjistil, že ani oprav na vozidlech se nemusí bát. Kluci byli ohromně šikovní a montáž, do které by se on asi určitě nikdy nepustil, prováděli s nevídanou lehkostí a hravostí.

Bylo třeba vyměnit lamelu spojky.

Kluci rozpůlili traktor, provedli demontáž i montáž v rekordním čase. Pedagog jen pečlivě dával pozor, aby nezůstaly žádné součástky, a žádné šrouby nenamontované a vše aby bylo pořádně dotažené.

Největší mistr byl Zaplatílek.

Zlatý ručičky, ten uměl už v patnácti letech opravit úplně všechno. Při řešení problému, s nímž se ještě nesetkal, maximálně deset minut nemluvil a soustředěně čubrněl na prouchané ústrojí.

Pak následoval koncert pro dvě ruce a nářadí.

Pavel si vzpomněl, že takhle postupoval i Lad’a Synků.

Také se soustředěně díval a pak opravil.

Největší vášní Zaplatílka byly ale zámky.

Neustále při sobě nosil pytlík plný nejrůznějších zámků a každou volnou chvíli pracoval. Opravoval a sestavoval nové. Otevřít cokoli bylo pro něj záležitostí okamžiku.

Mluvit moc neuměl. Popsat třeba krmení zvířat zelenou pící by nesvedl, ale nakrmit je dokázal na jedničku. Později byl věhlasný zlepšovatel a jeho šestiradličný pluh získal Zlatý klas na Zemi Živitelce.

Bohužel, chlapci své šikovnosti využívali i nevhodně.

Nastoupil nový mistr.

Učil je ovládat nakladač.

Doma všechno pilně nastudoval a při instruktáži chtěl ukázat, že je mistr oboru a snad i světa. Dal si hodně plynu a tudíž všechny pohyby ramene nakladače byly rychlé. Uličníci mu přehodili hadice, takže při pohybu pákou, kdy měl zavírat drapák, se rameno začalo velmi rychle otáčet, uhodilo do kabiny traktoru a vysklilo okna.

Šokovaný mistr nemohl pochopit, jak je to možné.

Učni mu to museli dvakrát vysvětlit.

Další velkou zálibou všech žáků byla jízda na nejrůznějších motocyklech. Sami si sestavovali různé teréňáky. Úzké kolo vepředu, širokánské v zadu. Zaplatílek měl údajně doma čtyři taková monstra, Kavlík i buginu.

Kdo na těch vehiklech neuměl jezdit, byl čičmunda.

I Smékal musel v prvních měsících neustále ukazovat, že je bourák, že umí couvat s vlekem /ještě že měl Lad'ovu školu/ s náklad'ákem /mistrovství získané ve Sklárnách a Potravinách bylo náležitě oceněno/.

Horší to bylo s motocyklem.

Nikdy žádný neměl a jízda na dvou kolech ho nelákala.

Ve svých snech vždy vozil dámu svého srdce v pořádném aut'áku.

Různě odolával výzvám pubert'áků, aby se předvedl na jejich výtvorech.

Když Slavík dovezl úplně novou třistapadesátku kejvačku, bylo jasné, že nastala chvíle, kdy na d'ábelský stroj sednout musí.

Řazení rychlostí znal, ale jinak ten smrtící nástroj vůbec ne. Nakopnul silostroj a motor se rozezpíval. Elegantně se umístil za řídítka, dal jedničku a vyrazil. Vosolil plyn.

Byla to síla, měl co dělat aby se udržel na zadním kole. Dodneška neví jakou náhodou se stalo, že se nezabil.

Vypálil tak rychle, že kluci nezahlédli jeho vyděšený obličej. Neví ani jak dlouho po zadním kole jel, ani kdo začal šířit zprávu, že to udělal schválně.

Sedm dalších generací učňů si s posvátnou hrůzou vyprávělo a na asfaltu ukazovalo, odkud až kam mistr Pavel Smékal po zadním kole jel. Nešťastnému pedagogovi vždy zatrnulo, když jen míjel místa, kudy s ním ten zabiják pochodoval.

V létě to šlo, ale většinu roku mu byla při jízdách stašlivá zima. Hlavně do nohou a to je velmi nepříjemné. Začal trpět chronickou rýmou, nachladil si všechno včetně močových cest. Jako každý správný chlap nešel k lékařům, ale snažil se projevy neduhů tajit.

Vyplnil přihlášku na vysokou školu a postupně se dovídal, kdo všechno v hluboké normalizaci na něj musí psát posudek. Všechny posudky, včetně hodnocení uličního výboru, byly kladné.

Nejvymakanější byl posudek z Uličního výboru. Drbny, které tam seděly, viděly každému až do talíře a ložnice. Znaly ho lépe než vlastní manželka a tchýně dohromady.

Na závěr napsaly, že pomáhá s domácími pracemi, nechodí do hospody, všechny lidi zdraví a chodí na brigády.

Vše se dověděl z dobře informovaných kruhů.

Při přijímacím řízení dělal jenom test.

Ti, kteří jej měli slabší, šli na ústní pohovor.

Jednou za měsíc jezdil do školy do Prahy na pátek, sobotu a neděli dopoledne.

Do prvního ročníku bylo přijato 75 uchazečů, většinou Pražáků, kteří o zemědělství neměli ani páru.

Při pohledech na pražské narcisi si kladl celou řadu zbytečných otázek: "Vědí vůbec do čeho jdou" atd.

Dal se s nimi do řeči a byl okamžitě vyveden z omylu.

Do provozu, do jednotného zemědělského družstva, nesměřoval nikdo ani náhodou.

Všichni již měli políčeno na konkrétní židle na Ministerstvu, ve Výzkumácích, na Generálních ředitelstvích a na Institutech. No prostě mířili přesně na teplá místa, kde byla nutná vysokoškolská kvalifikace.

O Institutech slyšel poprvé a opravdu netušil, že i tam bude oxidovat. Že i tam bude zaměstnán.

V prvním semestru byla zkouška z chemie a hned byl vyhozen.

Na chvíli ztratil i zbytek sebevědomí, ale pak se vrátil k osvědčené metodě.

Každý den od sedmi do devíti večer se přišel v kuchyni k židli a psal. Když nepsal, tak to nešlo. Měl v hlavě něco úplně jiného než učení.

Strach s ním rumploval.

Robert spal v ložnici a Jituška, pokud neměla noční službu v nemocnici tak seděla v obýváku u zapnuté televize a štrykovala.

Občas ušila na Pavlíka boudu, ale on to nevěděl, až o hodně později mu to najednou došlo. Scházela se tajně s panem doktorem.

Učení Pavel vynechal jen když byl v televizi fotbal.

Sám přestal závodně fotbal hrát, i když ho ten kulatý nesmysl stále vzrušoval.

Oficiálně kvůli škole, ale ve skutečnosti kvůli rypákům. Neustále si ho dobírali, že má v pytlíku vítr. Že nemá s Jituškou děti.

I při studiu ho zachránilo psaní.

Co napsal, to si zapamatoval.

Na druhý pokus chemii udělal a začal se prát s matematikou. Zkouška byla ve druhém semestru. Matiku od jakživa neměl rád a teď už vůbec nic nechápal, protože probírali derivace, integrály, maticový počet což bylo nad jeho schopnosti.

Učili se integrály, derivace, maticový počet a další koniny, které v životě nepotřeboval a které na střední škole neměli. Opravdu na všechno počítání v životě mu stačili základy končící trojčlenkou.

Zachránil ho další Moravák.

Další Jára. Měl stavební průmyslovku, ale dělal mistra u silnic. V zimě měl služby a při nich v kanceláři, protože sněhu bylo málo, celé večery počítali.

Byl to nezmar, o půlnoci šli Pavlovi oči šejdrem, ale Jára byl jak rybička. Jen díky jemu Pavel průbu udělal. Při přednáškách jen opisoval příklady z tabule a pak je propočítávali. Hrozný vůl byl asistent Štika ze zootechniky.

Trpěl představou, že je nezbytně nutné zavést na fakultách nově postavené Vysoké školy zemědělské v Praze-Suchdole na všech chodbách koloběžky. Na nich by se přesouvali z jedné strany rozlehlých budov na druhou, tam koloběžku odložili a další by ji zas použili. Vopruzoval s tím při každém cvičení.

Ze studia odpadlo jen pár lidí. Ostatní pochopili, že je zemědělských inženýrů málo, že profesori nakonec, třeba na děkanský termín nevydrží souboj nervů a zkoušku dají.

Proto se z té doby honosí titulem zemědělský inženýr i poměrně početné stádo polointeligentů, kteří dělají jenom ostudu.

Takoví Štikové na Vysoké škole potom působí jako kamínek volně se pohybující z kopce dolů. Strhávají sebou nejen podobné kokoty, ale i zdravou vegetaci!!!

Jsou to prostě bedničky. Ale prázdné.

Nejvíce se Pavlovi vryla do paměti následující příhoda se Štikou.

Spolužák František Korda, člen KSČ jednou, náhodou, naprosto bezděčně oslovil Štiku: „Pane asistente”.

Štika Františka strašně seřval, že není žádný „pan”, ale soudruh.

Osnovy ve většině odborných předmětů byly zastaralé, učilo se to, co před desítkami let. Páprdové, kteří to časem dotáhli na docenty a profesory nikdy z Prahy nevytáhli paty, na katedrách zůstávali jako asistenti hned po promoci a o chodu provozu až na čestné výjimky neměli páru.

Přísní byli na katedře veterinárních disciplin. Měli Mand’ovu školu.

Pavel hodně uměl, dával pozor na přednáškách i cvičeních, šrotil v kuchyni a nakonec z toho byla jedna z mála jedniček.

Po celých pět let ho pronásledoval velmi nepříjemný pocit.

Uvědomoval si, že jeho studium je to vlastně formalita a že nikdy nebude v zemědělství trvale pracovat. Dále ho sužovala tíseň obtížně vyjádřitelná. Ztrácíš čas, chytáš komára a slon ti utíká, vylamuješ otevřené dveře, blbneš, tudy cesta nevede, to není tvoje káva, to není tvé pivo.

Takové a další slogany používal, když o studiu psal.

Když se snažil v tom vyznat a nalézt správnou cestu.

V Praze přespával u bratra veterináře.

Občas zašel na koleji zjistit stav a úroveň snaživců denního studia. Od jeho časů se nic nezměnilo.

Hrůzostrašné životní příběhy se jen opakovaly. Ten se musí ženit, vlezl do stanu původně za jinou, ale pak mu bylo blbý odejít, když tam byla tahle, tak zůstal a teď se musí ženit..Skupina kavárenských povalečů mezi studenty denního studia také byla ./kéž by se vyblbli a přestalo je to bavit jako jeho/, ten vyboural auto, támhle toho rodiče vydělili, chodil s holkou, která se jim nezdá, jeden student utíkal přes kopečky, za hranice ,ale chytili ho. Navíc bylo jen vyhození spolužáka z okna i s postelí. Naštěstí z přízemí.

Tak to se za jeho mládí nestávalo.

Aby studenti vyhodili spolužáka z okna i s postelí, to bylo naprosté novum, z něhož byl Pavel Smékal v šoku.

Návyky z rodného domu ho občas pronásledovaly. Přemýšlel, jestli už vyházel hnůj, jestli všechno nakrmil. Pak si radostně uvědomil, že bydlí v paneláku a večer krávy krmit nemusí.

Krize mu pomáhalo překonávat sladké očekávání, jaké ksichty bude babka vrhat, až ji pozve na promoci. Pak se za takové malichernosti styděl. Čím více se blížil konec studia , tím větší měl strach, že se toho nedočká. Že neudělá státnice, že bude velká ostuda. Hodná nejmladší sestra mu napsala na stroji diplomku a dostal za ni jedničku. Ze státnic měl strach, ale prošel. Uvědomoval si, že neumí všechno tak, jak by měl umět. Půl roku po státnicích měl ještě řídké případy s hustým běháním.

Průjem.

Promoce byla velkolepá.

V Intercontinentálu a přijeli všichni příbuzní.

Pocit štěstíčka zažil, když uviděl oba staroušky, oba rodiče, jak jsou rádi, že to dokázal. Radoval se, že se toho dožili. Do schodů jim museli pomáhat k aule, kde byla promoce i do schodů u hotelu je musel podpírat.

Nejvíce ho převezla babka - tchýně.

Vyčetla mu peníze, které jeho dojíždění do školy stálo.

Neřekl jí, že většinou žral v bufetu plíčky na smetaně za 4 Kčs. Sprostě jí vynadal zase až u staré jabloně, když ho nemohla slyšet. Vyřval ze sebe všechno a brzy mu došel dech. Seřval ji v její nepřítomnosti. Sedl si na zem. Nelze nikoho zabít pro to co řekl nahlas. Každý může říct svůj názor, i když je nesprávný. Byl moc rád, že se vždycky ovládl a bábě s ostrým jazykem neublížil. Umínil si, že bude svoje názory také říkat nahlas.

Šlo mu to špatně.

Zase svoje problémy jen tajně popisoval.

Bral si servítky. Báł se, aby se bližního nedotkl.

Ví, jak to bolí. Báł se, že bude za nahlas pronesené potrestán.

Ani Jituška ho nezačala po slavnostní promoci něžně milovat, jak si vysnil.

Trápilo ho, že se k němu nechová jako normální ženská k normálnímu chlapovi.

Dál se tvářila kysele, dál dělala odmítavé posuňky a nesměl ji líbat. Ani při milování.

S Robertkem se líbala jen to mlaskalo. Tiše mu záviděl, ale neřekl nic. Při milování se vymlouvala na opary.

K Robertovi se Pavel choval vzorně.

Věnoval mu každou volnou chvíli.

Robert začal hrát tenis a docela mu to šlo.

Pavel ho pak celá léta vozil po turnajích.

Robert hraje tenis do dneška.

Na tenise potkal Pavel paní Kurbrichtovou, která také velmi rasantně zasáhla do jeho života.

Ale to se stalo až o mnoho let později.

Smutně Pavlík žaloval jabloni, že stav jeho sexuálního vazalství se ještě prohloubil. Zneklidňovalo ho i to, že jsou spolu deset let a ještě nemají spolu potomka. “Je to škoda” říkal si v duchu “při mytí nádobí jsme sehraní parádně”. Babka vařila, Jituška málo kdy. Hrubou práci nechávaly Pavlovi. Šetřily se, aby měly dost sil na štípání dříví na něm.

“Všimni si”, opakoval Pavel každému několikrát, “že v klasické pohádce se vyskytuje ježibaba. Ježidědek je nepravdivý výmysl modernistů.

“Ježibaba, ježibaba” psal každou chvíli.

Částečně uklidněn odešel mýt chodbou. Sám si vyhlásil nástup na rajóny, sám si je přebral a vyslovil si pochvalu před vyždímaným hadrem.

Pochvaly se mu dostávalo i od čtyř pater spolunájemníků v paneláku. Stále hlasitější obdiv sklízel i za to, že to s těma rafikama tak dlouho vydržel.

Bránil udatně dvě bídne ženštiny a maloval jim slušivé svatozáře. Dodatečně si uvědomoval, že se chová jako ubožačka v šamotce bránící svého notorika. Kdysi v šamotce se úplně stejně chovala jedna dělnice.

Na raketě času se řítily vpřed.

Nejvíce ho obdivovaly kuchařky.

Paní Jeníková zvýšila počet sourozenců na 16 a tvrdila s vážnou tváří, že jeho matka byla u prezidenta Svobody vyznamenaná, protože vychovala nejvíce dětí v celé republice.

Pavel to schválil a dosvědčil i když nevěděl, zda si z něj paní Jeníková nedělá legraci.

Těšil se, že po prázdninách bude učit ve třídě, že bude psát jako Jirásek a nemine ho pohádkové bohatství.

Postrachem celého učiliště se stal nový vychovatel, ze kterého se vyklubal prvotřídní lhář. Hrál na varhany, tvrdil, že skládá písně pro Gotta a že když byli na zájezdu v Sovětském svazu, stál špalíř Rusáků od Čiernej pri Čope až do Moskvy u trati a všichni skandovali:

”Urá,urá, molodci prijechali”.

Všichni se ohromně jeho výmysly bavili a někteří mu to žrali.

Tvrdil, že umí hrát na dvacetsedm hudebních nástrojů. Nikdo ani necekl. Jen paní Jeníková ho slušně požádala, aby jí je vyjmenoval. Vyjmenoval sedm, zařval že ho bolí ledviny a utekl.

Při oslavičce konce školního roku se muchlal u kaštanu s mladou účou i když byl po druhé ženatý. Paní Jeníková se vynořila za stromem a zařvala mu do ucha: “Na tohle tě ledviny nebolí,co”?

Delikvent se tak lekl, že celé dva dny nechal.

Pak to všechno dohonil.

Zbývá zaznamenat poslední období tohoto pobytu Pavla Smékala na zouváku. Bezpartijní hlupáček si myslel, že si ho ředitel zavolá a po sedmi letech věrných služeb ho přeřadí mezi učitýlky, kde se uvolnilo místo.

Kdepak.

Na začátku nového školního roku se z plamenného projevu soudruha ředitele dozvěděl, že bude dál dělat jízdy a učitelský sbor, že bude posílen o skvělého soudruha, který má mezinárodní zkušenosti, neboť studoval tři roky v NDR a 5let v Moskvě.

Nový soudruh dostal i byteček v parádní bytovce hned vedle řídí.

Pavel se našel a dal výpověď z pracovního poměru.

Říd' a mu napálil maximum podle Zákoníku práce - 7 měsíců.

Nový učitýlek, ale neměl na ostřílené žáky, byl vytočený každou hodinu a v řediteli viděl hlavního viníka svého neštěstí.

Došlo to tak daleko, že si ho vyčíhal při příjezdu s Žigulíkem před bytovku, počkal až ta astmatická koule sádla doleze ke dveřím jeho bytu a skryt ve svém doupěti mu přes dveře nadával do č...a p...a k... .Nakonec odešli všichni tři.

Nejdříve nový učitel, skvělý soudruh. Stal se tajemníkem na OV KSČ. Později dokonce vedoucím tajemníkem.

Pavel si našel místo v cukrovarech, ale říd' a zařídil, že ho nevzali.

To tehdy bylo běžné.

Když se někdo znelíbil vysoce postavenému soudruhovi, tak ten zařídil, aby ho nevzali do práce.

Zavolal vypitému řediteli cukrovarů, že pokud přijme Smékala do pracovního poměru, tak s ním zatočí.

To stačilo.

Říd' a se různě vymlouval, neřekl pravý důvod.

Pavel otevřel noviny a zjistil, že JZD Nechanice hledá zootechnika-výživáře.

Šel tam a byl okamžitě přijat s otevřenou náručí.

Nakonec odešel říd' a.

Náhle zemřel.

Stačil zastavit auto, vylezl ven a upadl.

Kolemjedoucí si mysleli, že něco opravuje a tak tam ležel dlouho.

11. V JZD

V JZD vládla tlupa rudých mafiánů.

Kádrovák byl násoska. Měl v ZVÚ, v Závodech vítězného února v Hradci Králové průser s lihem. Vysekal ho z toho kámoš, který měl vedle něj chatičku asi za půl melounu. Za trest šel dělat kádrováka družstevníkům za pouhé čtyři tisíce čistého. V té době zhruba dvojnásobek platu průměrného.

Lidé si dokonce povídali, že na družstevní chatě, na chalupě kádrováka a jeho kámoše jsou úplně stejné maličkosti jako záclony, závěsy a koberce.

Předsedovi se neříkalo jinak než Vepřová hlava.

V hospodě si často připomínali, že začínal jako vedoucí farmy, to nezvládl, tak ho postupně vykopávali jak bylo u komunistů zvykem, stále výš až na místopředsedu. Minulý předseda byl divoch. Jezdil jako blázen na motorce a družstevní vlak docela rozjel. Naneštěstí na svém motocyklu upadl, zlomil si žebra, ale k doktorovi nešel. Úlomek žebra mu poškodil plíce a odešel na embolii.

A trumbera místopředseda se stal předsedou.

Dalšího lempla udělal náměstkem.

Náměstek měl jediného koníčka, létání na rogalu.

Každý den ráno si oblékl vatovaný kabát a šel se podívat na rostlinnou výrobu, jak rozdělují traktoristům práci.

Seděl zachmuřený, předstíral řízení starostí, nic neříkal.

Přeběhl dvůr, občas někoho zbuzeroval a když byl příznivý vítr, vzal služební auto a odjel létat. Za nepříznivého počasí rogalo vylepšoval. Mokrát spadl. Chtěl letět ještě výš, ale křídlo se s ním otočilo a šel k zemi. Jednou ho zachránil strom, jednou rybník, ale v nemocnici nedávali nikomu tolikrát sádrový krunýř jako jemu.

Ve žních dostal strach, že by se soudruzi mohli zlobit, když místo řízení žní zase létal. Přinutil ženu, aby ho ze sádry vystříhala proti nařízení doktorů a teď je křivej i na první podívání.

Tlupu doplňoval pamák. Práce a mzdy, podvody a machinace.

Seděl v kancelíku, t'ukal tužkou do stolu a vokukoval ženské v kancelářích.

Koncem měsíce jel do početky a když zjistil, že mzdy celkově nepřesáhly milión, byl spokojený. Když ho přesáhly, vzal si pár úkoláků a vyškrtal nejvyšší výdělků většinou u těch co to skutečně odpracovali. Klidně je zkrátil a zdůvodnil nařízením, které si sám vymyslel, že podle předpisů si nikdo ani ve špičce nesmí vydělat víc než pět tisíc.

Hodně lidí ho nenávidělo, ale on se ze všeho vylízal.

Přišel vítr a vzal mu střechu. Všichni tvrdili, že zasáhla vyšší moc. Ten dobytek skočil na pojišťovnu a zařídil to tak, že bral balík peněz. Chodil, mnul si ruce a spokojeně si pomumlával: "Ještě jedna taková vichřice a mám nověj aut'ák".

Ted' už ani nechodil dělat normy. Traktoristi s ním vydupali. Třeba krmiváři ho vozili od pěti od rána v traktoru, dělali práce a opravy, které jindy samozřejmě vůbec nedělali a dokázali mu, že makají 14 hodin denně. Nikdy nevydržel jezdit déle jak tři dny. Pak to vzdal a nechal normy jak byly. Nešťastné z něj byly ženské v kravíně. Když některá onemocněla a třeba ve třech dělaly práci za čtyři, tak on jim zaplatil ještě méně než normálně.

Říkal tomu vítězství politiky nad zdravím rozumem a chechtal se jak blázen.

Cholerický krmivář Plužník mu chtěl dát přes dršku. Fyzicky ho napadl a dal mu pár facek. Ten syčák letěl k doktorovi, tvrdil, že ho bolí hlava, půl roku marodil a oškubal krmiváře tak, že měl nové auto hned a nemusel čekat na další tornádo.

Tihle lupiči si přihrávali a nadřízené orgány nad nimi bděly. To zařídila vepřová hlava.

Pokaždé než jel na návštěvu na OV KSČ, nebo KV KSČ, zacouval s autem k jídelně a naložil proviant. Víno, kafe, brojlery, cigára, atd.

Stalo se, že jézedáci zabili prasata a do kantýny se dostaly jen dvě tlačanky. Všechno ostatní se lifrovalo papalášům na všechny výbory komunistické strany, na všechny stupně řízení včetně Ministerstva zemědělství.

Hlavouni z nadřízených orgánů, aby se odvděčili, občas přihráli nedostatkové stroje, pneumatiky, náhradní díly.

Brojleři se vyskládňují každé dva měsíce a je o ně obrovský zájem. V hale jich bylo třicet tisíc a u zootechniků se vždy na konci turnusu objevil papír:

10 kusů pro nákupčího, 5 ks pro stavebního technika a tak dál až na konci 10 ks pro předsedu JZD pro Ministerstvo.

Nejmladší ze tří předsedových synů byl mentálně postižený a nádeničil ve stavební skupině.

Chlapi se ho občas v pondělí ptali: "Tak co Pavle, co jste měli včera k obědu?"

"Kuře a ještě devět je jich v mražáku".

I takový měla někdy osud kuřátka pro Ministerstvo.

Nikdy nic nechybělo, kusy se psaly do úhynu.

Obyčejní lidé to viděli a pomáhali si také. Nejvíc o žnících.

Schválně jezdili s kombajnem třeba až do půlnoci, poslední zásobník šoupli za svoje vrata.

Přesto JZD patřilo při tradičním vyhodnocování mezi nejlepší.

Šikula agronom nechal zorat třeba 50 ha louky, naseł obiloviny z jejichž výnosů byla největší sláva. Zasel víc hektarů, ale průměrný výnos se počítal jen z plánované plochy.

A tak, díky této taktice patřili k nejlepším.

Předseda a kádrovák vzali červené desky a jeli s čestným hlášením nahoru na Okresní výbor strany.

Tam je poplácali po hřbetě: "Výborně to děláte soudruzi".

Různých soutěží bylo mnoho a skoro všichni si tak zvykli, že vyhrává největší podvodník, že je to ani nevzrušovalo.

Jako bomba proto zapůsobil případ pana Roneše.

Byl to vynikající řidič samojízdné řezačky, jeden z těch, kteří dřeli a drželi podnik.

Sekal zelené krmení a byl přesný jako hodinky. Ráno v pět začal, každou volnou chvíli ležel pod strojem, čistil ho a mazal, takže neznal slovo neodstranitelná porucha.

Nasekal ranní krmení, šel na oběd, nasekal odpolední, natankoval a vše vzorně připravil zase na ráno.

Mechanizátorovi přišel z Okresní výrobní správy přípis o nové soutěži řidičů řezaček. Soutěž byla blbá, měla jen jedno hledisko, navíc bylo tehdy obvyklé, kvantitativní.

Kdo posekal nejvíc hektarů - vyhrál.

Mechanizátorovi se to nechtělo počítat, mrkl z okna, spočítal okna u kravína, vynásobil to deseti, připočítal svoje datum narození a odeslal hlášení, že pan Roneš posekal 1.234 ha.

Za 14 dní přišla odpověď, že pan Roneš vyhrál. Že je nejlepší na okrese.

Mechanizátor s úsměvem oznámil vítězství osobně panu Ronešovi.

Ten vytáhl ušmudlaný notýsek a rozhodně prohlásil, že posekal pouze 815 ha a je tudíž šestý.

Nepomohly prosby ani hrozby.

Mechanizátor měl strach.

Soudruzi by mu to spočítali, kdyby zjistili, že uvedl nepravdivé údaje.

Tak to tehdy bylo, někomu prošlo všechno, jiného zničili za maličkost.

Nakonec mechouš řekl, že řidič je nemocný, cenu převzal sám a čtyři stovky, což byla první cena, všichni propili.

Pavel byl nadšen. Tak to má být. Když jde o princip, nesmí se ustoupit. Patřil k těm troublem co makali jako brouci. Poctivě, jako na otcově užitečném hospodářství.

Chodil v montérkách, jezdil s traktorem, vyhrnoval hlubokou podestýlku, prostě dřel tak jak ho naučili doma, neboť nevěděl, že se to dá dělat také jinak. Věděl, ale neuměl.

Lidé jsou ale velcí prevíti.

Krmiváři, kterým velel, když zjistili že umí s traktorem i nakladačem, začali jeho dobroty zneužívat. Ten potřeboval to ten ono a za pár dní se mohl krájet a čtvrtit, aby všechno stihl a udělat. Brzy krmil každou sobotu a neděli.

Bylo to přesně jako s tím pekařem, který dával lidem chleba zadarmo, když neměli peníze. Samozřejmě zkrachoval. Nikdo mu nedal nic a umřel hladem.

Nejvíce ho mrzelo, že předseda komentoval jeho pracovní úsilí "Když je blbej a neumí si to zařídit, tak musí dřít sám"!!

Lidé v JZD Pokrok Nechanice dřeli.

V té době sloučené zemědělské družstvo mělo pole a stáje v 17 obcích. Prasat chovali 20.000, krav přes pět tisíc.

Nakrmit takovou hordu zvířat na výměře kolem obcí bylo na hranici únosnosti.

Stačilo, aby bylo sucho, narostlo méně zeleného krmení a byly ve velkých problémech, co vůbec dát zvířatům do žlabu.

Zootechnici a zvláště Pavel z toho měl nervy v kýblu.

Když to zpětně promýšlí, je přesvědčen, že tehdy dávali mocipáni potraviny na Kubu a do Ruska zadarmo.

Nic nebylo, na maso se stály fronty.

Ted' jsou sotva třetinové stavy zvířat a všeho je habaděj.

Skoro pořád byl jeden zootechnik nemocný a tak Pavel musel zaskakovat na jeho úseku.

Od 4.00 ráno měřil mléko pro kontrolu užitkovosti, tetoval telata, vážil býky na Přímu.

To byla práce pro toreadory. Dostat býka na váhu.
Pak mu dělalo potíže počítání přírůstků.
Pro ty, kdo to uměli to byla hračka.
Nakládat vykrmená prasata na kamion byl vždycky horor. Většina prasat se dala nahnat na cestu na jatka, ale jedno se vždy zbláznilo a uteklo.
Honit je byla velká honička.
Tchýně se mu pošklebovala, na co že študoval, když chodí zsranej jak jetel. Přitom ona byla zašmírovaná celý život.
Třísku v oku bližního viděla, ale kládu v oku svém nikoli.
S Kamešovou dělaly už skoro čtyřicet let v Tibě. V textilní výrobě.
Pracovala u šesti stavů najednou, stačila do všech nabíjet špulky, z nichž se tkaly látky.
V práci byla šťastná jak blecha.
Byl tam hluk, prach, těžké špulky, ale ona to zvládla.
Byla fyzicky nesmírně zdatná.
Byla údernice.
Každý rok na prvního máje dostala další vyznamenání.
Po prvním máji každý den čekal, že se na ni projeví jeho léčba dobrem. Že babizna přijde a řekne, nezlob se zeťáčku, co jsme si to jsme si a dobrý. A ono nic.
Tlak kničení, vyčítání, dávání za příklad zvyšovala.
Vepřové hlavě se také nezavděčil. Pořvával: "Soudruh Smékal, proč ty krávy nedojej"?
Já už jsem poslal čestné hlášení, že jsme překročili dodávky mléka. Víš jak by mi dali soudruzi do trika, kdyby to zjistili"?
Byl na sebe týden hrdý, že se malinko vzbouřil a poprvé v životě Vepřové hlavě odpověděl.
Na otázku, proč ty krávy nedojej, mu mírně řekl: "Běžte se jich zeptat".
Vepřová hlava zůstala pať.
Vepřová hlava nikdy nevydržela řvát déle než deset minut.
Pavel zootechnik byl nervózní a chodil žalovat k jabloni, že ještě nebyl v životě doopravdy šťastný a že se ještě nikdy v životě doopravdy z celého srdce neradoval.
Vyvrcholilo to rvačkou.
Poprvé v životě se v dospělém věku rval.
Ing. Novotný, agronom ho pěkně vytácel. Dvakrát mu to Pavel odpustil, ale potřetí, když mu před ženskými z kravína řekl, že nerozumí senu, vypěnil.
Jemu, člověku, který od malička sušil seno, si dovolil ten rozežranec říct, že nerozumí senu.
Zrovna měl službu. Rozpálený do běla si sedl do služebního trabantíka. Trabant sám zahnul k bytovce v Lubně, kde ten zvrhlík bydlel. Osud ho přihrál Pavlovi ještě o chvíli dřív, právě když vycházel z pověstné hospody u Marty, kde si agronom kupoval cigarety.
Pavel se poprvé v životě vůbec neovládal. Popadl ho amok.
Z pohledu tlustého agronoma to muselo vypadat strašně. Trabant s dálkovými světly řítící se největší možnou rychlostí u něj prudce zastavil. Vyskočil z něj chlap a stejným způsobem, jako když Jan Škrabal blahé paměti vychloval Princála, ho srazil do příkopu, škrtil ho a řval a řval, že si nesmí dovolit říkat vo něm, že nerozumí senu, když senu rozumí. Vůbec neví, jak se dlouho rvali. K vědomí ho přivedli děti, které si u bytovky přestaly hrát a volaly: "Tatínku, maminko, pojd'te se podívat: chlap, kterýho ještě neznáme, bije inženýra Novotného.
To Pavla přivedlo k vědomí

Pustil inženýra Novotného.

Skočil do trabanta a odjel.

Druhý den, už v dobrém rozmaru mu inženýr Novotný ukazoval modrý, žlutý a zelený krček. "Ty vole, tys mě mohl udusit".

Pointa příběhu je v tom, že žena ing. Novotného od té doby Pavla uctivě zdraví. On totiž hrozně trápil ji i děcka, ale teď stačí říct: "Mám skočit pro inženýra Smékala?"

A inženýr Novotný prosí, nikam nechod', já už budu hodný a budu ti pomáhat v domácnosti. Po dožínkách se Pavel s družstvem rozloučil.

Otevřel noviny a zjistil, že Institut výchovy a vzdělávání hledá odborného vedoucího referenta.

Šel tam a okamžitě, přestože byl bezpartijní, byl přijat.

Přimluvila se sekretářka. Řekla řediteli a kádrovákovi, že Pavel má v sobě tolik šarmu, že si všechny hned při prvním setkání získal, a že musí být přijat.

Tehdy si Pavel poprvé uvědomil, že má i jisté osobní kouzlo.

Že má charizma. Že má fluidum.

Opravdu, v Pavlovi je něco milého.

Naplno se této přednosti snažil využívat až když dělal inzertního manažera v časopisu Náš chov.

Dožínky byly velké, jako všechny oficiální žranice konce sedmdesátých let.

Od rána rožnili prase.

Chlast tekł proudem.

Předseda s papaláši z Výrobních správ, České plánovací komise a Ministerstva zemědělství seděli v odděleném salónku a jedli lepší jídlo a pili Napoleona, i když o žních na poli vůbec nepracovali.

O půlnoci se ožralí traktoristé vydali za předsedou.

Původně se nechtěli prát.

Chtěli jen říct předsedovi, že oni se nejvíc zasloužili o sklizeň a že by si chtěli cucnout Napoleona.

Vepřová hlava, kádrovák, náměstek a pamák je začali vyhazovat.

Strhla se strkanice.

Traktoristé slavně vyhráli, předseda sice vystrčili hned prvního, ale ten stačil sbalit flašku Napoleona.

Mával s ní vítězně nad hlavou jak s ukořistěným praporem a utíkal a utíkal.

Napoleon byl tehdy velká vzácnost a udřený traktorista jej držel poprvé v životě v ruce.

Poprvé se dotýkal toho, o čem básnili jiní alkoholici.

Pavel si vzpomněl na mládí.

S druhým zootechnikem skočili pro necky na paření prasat, obohatili je kopřivami a zanesli Vepřovou hlavu, která po opilecké strkanici usnula, v neckách na paření prasat na náves.

Tam ho hlídali až do rána.

Ráno ho tam vidělo celé městečko.

Po 17. listopadu 1989 všichni vedoucí v družstvu zůstali a dál se uplatnili ve svých funkcích.

Z kádrováka se stal vedoucí personálního oddělení, z předsedy ředitel atd.

Vepřová hlava mu zůstala.

Odpovídá stereotypně: "Na mě se chlapci nezlobte, mě to umožňoval systém".

Zemědělská družstva byla před listopadem přizdobena v názvu různými doplňky.

JZD Rudá Hvězda Králíky.

JZD Vítězná cesta Hlušice.

JZD Nová cesta Smidary.

Místní JZD se ozdobilo slůvkem Pokrok.

Prostí lidé mu říkali Otrok.

Později krach a neúroda.

Názvy družstev se po sametové revoluci také změnily.

Po pěti letech škudlení si konečně tchyně, Jituška a Pavel koupili auťák. Škodovku. Škodu-100. Stál na ni v okresním městě celou noc frontu před Mototechnou jako trotl. Jeho chronicky zaníceným močovým cestám chlad noci určitě neprospěl.

Navíc přšelo.

Aprílové přeháňky.

Lidé ve fontě si zápis na zakoupení auta sami organizovali.

Zapisovali se do sešitu a každé dvě hodiny kontrolovali přítomnost.

Kdo nebyl při kontrole přítomen, toho vyškrtli.

Přijeli s károu domů a babizna hned remcala, že to nic není, Škodovka že je prd, že měli koupit Dacii, že to probrala s Kamešovou a ta že je stejného názoru.

Pavel zuřil, neboť si byl jist, že kdyby dovezl Dacii, hned by pindala, že měl dovézt Škodovičku. Dneska se už tomu směje.

Nejčastěji ho šokovala Zemanka, rabiják ženská z kravína v Suché. Noviny byly plný slov o tom, že všechno je všech i v rádiu a v televizi to říkali, ale Zemanka měla největší radost, když na něj zaměřila svoje dalekohledy, měla silné brýle, a sladce zazpívala: “Zoolotechniku, chćíplo vám tele”.

Sotva se ozvalo, to *vám* ho píchlo jako kudla. Navíc byl přesvědčen, že i slovo zootechnik mrví schválně, jen aby ho našťvala. Strašně týrala i svého manžela, před ženskými se chlubila, že ho třeba v deset večer vyžene bílit sklep. Von chvíli bílí a pak únavou usne.

A baba z toho měla prasečí radost.

Lekci správného chování všem udělil na poslední výroční schůzi, které se Pavel zúčastnil, i hlavní zootechnik, ing.Rešl, toho si Pavel váží.

Před výroční slavnostní schůzí byla vždy nejdříve takzvaná hádavá, a na té napucované už mělo jít všechno hladce.

Tam už všichni všechno chválili.

Paní Vacková, jiná metráková ženská z jiného kravína to nějak nezaregistrovala a při diskusi se hrozivě vztýčila a silným hlasem pronesla: “To je jasný, že Lubno je nejlepší kravín a nejvíc tam dojí, když dostávají mláto. Jak to, že my ho nedostáváme”?

Za předsednickým stolem se chvíli dívali jeden na druhého, pak vstal hlavní zootechnik a klidně řekl: “Paní Vacková, až vy se budete starat tak vzorně o krávy jako v Lubně, také budete mláto dostávat. Mláto, aby z něj byl největší užitek, se musí dávat pravidelně. Je ho málo, nemůžeme ho dávat všem, rozhodl jsem se pro ty nejlepší. Až vy budete nejlepší, bude se mláto dávat vám.

A byl klid.

To na Pavla zapůsobilo.

Poprvé viděl, jak se někdo postavil k problému čelem.

Jindy se všichni vymlouvali, mlžili a lhali.

Chlapi v dílnách říkali, že jsou rádi, že předseda je vůl, že ničemu nerozumí. Jen to jim umožňovalo, že třetina chlastala, třetina fušovala a jen třetina dělala. “V bordelu se dobře žije” šklebili se a měli víc peněz než Tonda Vondráček a jeho brácha Lád’a, pan Roneš a

další poctiví kluci, kteří makali a nikdo je nemusel do práce honit.

Specialistou na špatné zprávy byl ing.Havran. Průšvihy, to byla jeho jediná radost. Pavlovi každou špatnou zprávu zvěstoval aspoň třikrát.

Alena, zootechnička, když byla vytočená, tak si foukala do ofiny. Tisíckrát se ovládla, foukala do ofiny, ale sem tam vybuchla. A to pak stálo za to. Řvala jak nešťastník na poušti, jednou ji museli křísit.

Práce v družstvu byla špatně rozdělená.

Někteří si žili krásně, ale zootechnici měli práce a starostí nad hlavu.

Někdy to bylo k nevydržení.

Pavlovi často bušilo srdce jak buchar. “Měl bych se taky vyřvat, jistě je to zdravý takhle uvolnit ventil”.

Ale vždycky se raději ovládl a hulákal až v lukách. V trávě mezi motýly a květkami.

V černých hodinkách přemýšlel o morálce lidí na Okresních výborech strany, na Krajských výborech strany, na Ústředním výboru KSČ a podobných institucích. Všichni vědí, že nic nedělají. Všichni vědí, že jsou zbyteční jak vládní vojsko v Itálii.

Oni také vědí, že jsou zbyteční.

Že jim to není blbý.

Vždyť jsou to paraziti.

Nebylo jim to blbý.

12. Na Institutu

Krajská pobočka Institutu výchovy a vzdělávání resortu ministerstva zemědělství byla nakvartýrována do staré radnice královského města Hradec Králové.

Tehdy bylo 22 nebo 23 resortů a každý měl svůj Institut.

Všechno to bylo organizováno kvůli zaměstnanosti.

Každý musel pracovat a tak byla vytvářena “pracovní” místa.

Kdo měl kliku, měl dobré místo, kdo kliku neměl, dřel jak vůl.

Krajskou pobočku Institutu výchovy a vzdělávání MZVŽ tvořilo deset lidí včetně ředitele, uklízečky a řidiče Volhy.

Měli dva úkoly:

1. Metodicky řídit 18 středních učilišť celého kraje - do této půlky začal 1. září 1981 patřit i Smékal.
2. Organizovat vzdělávání dospělých - zvat z provozu agronomy, zootechniky a jiné funkcionáře na týdenní školení.

Stará radnice byla půvabná, monstrózní stavba se dvěma rozkošnými věžičkami. Už tehdy byla silně zdevastovaná. Původně zabíral Institut i první patro.

Každého půl roku se dostavila mohutná tlupa blahobytně vypadajících architektů se sekretářkami. Prohlédli celou čtvercovou budovu s širokými chodbami a klenutými stropy. Konstatovali s úsměvem, že zase více zatéká, že by případná oprava vyžadovala další milióny navíc, polácali sekretářky po zadečcích a šli spokojeně na oběd do restaurace “Pod Věží” hned vedle.

Po jedné návštěvě se ozvala strašlivá rána.

Běželi se podívat. Spadl strop v jedné místnosti v prvním patře.

Při příští návštěvě nařídili architekti z komise přestěhování všech do přízemí, kde byly dvě místnosti.

Ředitelna. Pro říd'u.

A vedlejší místnost pro devět ostatních. Mezi místnostmi byly tenké skleněné dveře, takže všechno z ředitelny bylo krásně slyšet. A trochu i vidět.

Problémy se tehdy řešili tak, že se zakrývaly, aby nebyly vidět.

Začala plesnivět stěna v ředitelně.

Zavolali na učiliště zabývající se výchovou truhlářů. Ti plesnivinu překryli drahým dřevem. Ředitel byl obrýlený exot a manekýn. Jeden z těch, o němž se na závěr vždy šeptalo: “Jak ten mohl udělat vysokou, to ví jen on. Třídní nepřítel by nenadělal víc škody”.

Pavel Smékal si dělal starosti, jak to s touto budovou a dalšími, které chátraly, padaly jim stropy a střechy, z okapů rostly břízy, padaly cihly i omítka, Pavel si kladl otázku, jak to s nimi dopadne.

Radnice byla velmi brzy po r.1990 opravena.

Pavel ji celou prošel, nestačil se divit a měl velikou radost.

Ředitel se narodil se starým rodičům a byl jedináček. Přesně se na něj hodil vtip: “Přijde pán do Zverimexu a chce koupit papouška. Uvidí pěknýho a ptá se prodavače, kolik stojí. Pozor, povídá prodavač, ten papoušek umí dva světový jazyky, psát na stroji a háčkovat. Stojí 5.000,-Kčs. Kdepak, povídá pán, stará mi dala jen 150,- Kčs. Vybírá a uvidí dalšího. Kolik stojí? Pozor, ten je ještě chytřejší. Umí řídit auto a zazpívá hymnu. Je za 6.000,-Kčs. Najednou uvidí pán v koutě škaredýho, vopelichanýho papagáje. Kolik stojí? prodavač povídá 7.000,-Kčs. Jak to? ptá se pán. Já si to taky nedovedu vysvětlit, povídá prodavač. Ten papoušek je blbej, ješitnej, nic neumí, ale ti ostatní mu říkají soudruhu řediteli”.

Říd’a byl poměrně štíhlý, ale měl špatnou koordinaci pohybů a špatný orientační smysl.

Směšně nadsakoval a pobíhal s rukama nataženýma jako strunky. Často přibouchl při vystupování z Volhy někomu prsty, auto řídit neuměl, to bylo nad jeho schopnosti, vymlouval se na špatný zrak. Měl i špatný orientační smysl. Na učilištích se motal a nikdy nemohl najít ani ředitelnu, ani jídelnu. Vodili ho jak medvěda v cirkuse. Každý den šel do zaměstnání volně, prohlížel si výlohy, až kousek od radnice začal nadsakovat jako postřelený vrabec, proletěl první místností a zapadl do ředitelny. Dělal strašně zaměstnanýho a vedl řeči, že to bylo na pováženou.

Každý den za chvíli vyletěl ze skleněných dveří a třeba se všech ptal, jak se vyspali. Všichni dobře.

“No to je proto” žvanil říd’a, “že moje okno svítilo dlouho do noci”.

“Jako Stalinovo okno, znáte přece tu báseň - klidně spi synáčku, Stalinovo okno v Kremlu svítí, nemusíš se ničeho bát, soudruh Josef Visarionovič bdí a pracuje. I já jsem do noci pracoval”.

Poprvé Pavel nevěděl jak má reagovat, psal se rok 1981 a Stalin byl dávno odsouzen za kult osobnosti a jeho monumentální pomník v Praze, až na podstavec, zničen.

Ale to ředitel nějak nepostřehl.

Všichni se tlemili, velebili soudruha ředitele, lezli až k němu, málem mu líbali paty za neustálého zdůrazňování, jak je skvělý a nejlepší. Vytvářeli tak jakousi frontu na maso, vlastně na prémie.

Ješitný šéf ještě všem ukázal, jakou má košili s kytíčkou, nosil pouze košile s kytíčkou, vždy jen kvádro a červenou kravatu. Odznak KSČ si připínal jen na Ministerstvu. Zalezl na záchod, ozdobil se odznakem, chodil ode dveří ke dveřím a všude vykládal: “V Hlušicích jsme postavili novou halu pro odborný výcvik a tím odbornou výchovu velice zkvalitníme. V Jaroměři jsme postavili novou tělocvičnu, ve Světlé nové stravovací zařízení.....atd”. Byl mistr světa ve vydávání cizí práce za svou, uměl říct, postavili jsme, udělali jsme takže ministeráci měli pocit, že to vydřel sám. Zatím na to ani nesáhl, jen se pořádně vykecal a ožral při kolaudaci.

Řidiči udělali anketu o největšího leštiče klik. Říd'a obsadil druhé místo, direktor ze severních Čech vydržel korzovat po ministerstvu dva dny.

Kolem páté, na ministerstvu končila pracovní doba, říd'a zase vlezl na hajzlík, sundal odznak KSČ, sedl do Volhy a sedřený na zadním sedadle usnul. Strašně rád se poslouchal a strašně si zakládal na tom, že umí celé hodiny mluvit o ničem. Oblíbeným žertem bylo jeho časté prohlášení, že zavře pusu a má sbalíno veškeré pracovní nářadí. Jmenoval se sice jinak, Dlabola, ale nikdo mu přiblblíkovi neřekl jinak než Blábola. Byl strašně ješitný, na všech akcích musel být místním ředitelem přivítán jako první, jinak byl oheň na střeše. Stalo se jen jedinkrát, že to bylo jinak a učilišti nešťastníka, přidělili nejmíň nafty, peněz na mzdy a celý rok mu říd'a nedal prémie.

Ředitelé učilišť Blábolovi lichotili do očí, jak jistě brzy půjde na vyšší post, do Prahy, na Ministerstvo atd., ale za jeho zády nadávali a říkali, že na poradě, když začne kvákat, ihned vypínají a že zatím ještě za celých deset let nic neprošvihli.

Na poradách mluvil nejdéle, ostatní podřízené přesně časově omezil. Pavlovi přidělil 20 minut a vždy ho nabádal, aby čas přesně dodržel a nenarušil mu koncepci porady ředitelů zemědělských učňovských škol.

Každé pondělí dopoledne mělo tzv. vedení Institutu poradu. Bylo to pět komunistů, každý měl jednoho podřízeného.

Přes dveře bylo slyšet, jak srkají kávičku, vyprávějí si vtipy a pak udělali plán práce na týden - schválili většinou to, co si každý naplánoval sám, jen říd'a dělal důležitýho a provedl formální změnu, přesunul něco ze čtvrtka na středu a podobně.

Nešťastný z něj byl řidič Volhy. Celé dopoledne seděl a všechno slyšel přes skleněné dveře a dopředu věděl, kdy s kým a kam pojede. Po poradě si ho říd'a zavolal, šíleně to motal a znovu mu říkal kam pojede i když to dávno už každý věděl.

Krajským Institutům byl samozřejmě nadřízený Institut v Praze. Tam se válelo dalších 80 lidí a říkalo se tomu Kuleváloš hangár. Napřed byli v budnicích pod střechou na Ministerstvu zemědělství, pak je šoupli na periferii do baráčku po Němcích, někde v Řepích, vystupovalo se tam z autobusu na stanici "U hřbitova", ale jim to nevadilo. Jako důvod transportu do lágru pod hřbitov se vypráví tato, jistě pravdivá historka. Náměstek ministra zemědělství měl návštěvu Rusáků. Potřeboval je bleskově odvézt na letiště, nějak blbě to spočítali, jako skoro pokaždé, a čtyři stáli na chodníku před Ministerstvem zrovna v místě, kde si v šestsettrnáctce hověl řidič ředitele pražského Institutu a strašně se nudil. Náměstek k němu přiběhl, aby Rusáky odvezl. Řidič řekl: "Milerád, ale řekněte o tom šéfikovi". Náměstek z vrátnice volal do ředitelova podkrovního budníku, ale ten mu řekl, že ne, že odjíždí i když ten den vůbec nevyjel.

Náměstek se naštvál, začal seriál výměny ministrů zemědělství, stal se ministrem, a do měsíce celý slavný Institut z ministerstva vypakoval Pod hřbitov. Do Řep.

Ovšem, když se Pražský Institut ohlásil do Hradce, na Krajskou pobočku, nastal v Hradci velký cvrkot.

Káva se vařila naveliko, láhve se chladily.

Říd'a je čekal před bývalou radnicí.

Celé dopoledne si pěkně povídali, pak je říd'a vzal do Černigova na oběd. To byl jediný případ, kdy za někoho něco zaplatil. Jinak se nechával hostit a ředitelé učilišť museli zase cálovat jemu.

Po poledni se nadřízení z Prahy příjemně přiožralí loučili. Říd'a je šel doprovodit až k černé limuzíně, otvíral jim dveře a klaněl se až po pás.

Zaburácely motory a hned, jak si myslel, že ho již nemohou slyšet, šeptal: “Jed’te do prdele, jed’te do prdele” a líbezně se usmíval.

Rád sám dával k lepšímu příhodu, jak se chtěli Pražáci podívat na učiliště do Jaroměře. Naložili ho do auta, aby jel s nimi a ukázal cestu. Jezdili po Jaroměři a učiliště nenašli, museli se zeptat.

Byla to ostuda, ředitel Krajské pobočky Institutu nevěděl, kde je učiliště.

Vysvětloval to tím, že řidič ho vždy bezpečně kamkoli doveze.

Všechno na sebe nakonec vykecal.

I to, jak každý rok před vánocemi společně s pracovníky OV KSČ hodnotili ředitele učilišť. Žádný z hodnotitelů nikdy na učilišti nepracoval, nic o tom nevěděli, ale hodnotili.

Šklebil se a vyžvanil: “Já vždycky na konec hodnocení s takovou *ironií* (užíval divná slova – s ironií bylo jedno z nich) říkám - Soudruhu tajemníku, moc ti děkujeme za podporu a všemožnou pomoc, kterou našemu učilišti ve Vašem okrese věnujete - a čekám co řekne, protože samozřejmě žádnou podporu a pomoc nevěnuje a musím se v duchu strašně smát, jak oni dlouze říkají, že pomáhají rádi a budou pomáhat zas”.

Ředitele učilišť o úředním dnu nechal vždycky čekat. Přes dveře bylo slyšet, jak si vyřizuje soukromé věci, shání brambory nebo opravu plotu u svého rekreačního zařízení, ale podřízený ať sebevíc spěchal, pokorně čekal ante portas.

Nejdelší proslovy míval říd’a k poddaným na začátku roku.

Celé dopoledne.

Slabší povahy a ti se slabším močovým měchýřem jako kádrovák a Pavel to nemohli vydržet a dovolovali si na WC. Rudý náčelník pindal a pindal, aby si uklidili šuplíky a podobný nehoráznosti.

Nakonec se vždycky zeptal: “Chce někdo něco říct, něco se zeptat nebo něco dodat?”

Jeden rok se jim to povedlo a pak to opakovali pokaždé:

“Ne soudruhu řediteli, bylo to vyčerpávající”.

A bulík který to nepochopil, se rozzářil.

Celkově to asi nejlépe všechno vystihl výrok: “Kdyby Pražáci za něco stáli, tak ten nemůže šéfovat dýl než čtrnáct dní. A von už tam dřepí čtrnáct let za osm tisíc měsíčně”.

Dostal se k veslu jako slepý k houslím. Strejda na Ministerstvu to zařídil.

Vytvořil sněhovou kuličku, která na sebe nabalovala další.

Kádrováka si vybral na statku. Bolševika bez vzdělání a udělal z něj specialistu na špinavou práci. Pokud nechtěl něco řešit sám, nastrčil tam kádrováka.

Např.: Na učilištích se hodně stavělo. Pracovníků stavebních profesí bylo velmi málo a jejich morálka nebyla valná. Praktikovalo se to tak, že vypomáhaly skupiny učňů.

Místo aby pilovali 7 hodin, učili se kluci jen polovinu doby a zbytek pomáhali na stavbě. Střídali se tak dvě skupiny pod vedením mistra, jenž bděl nad bezpečností práce. Pokud se nikomu nic nestalo, bylo to v lati. Na jednom učilišti přikázal ústně vrchní mistr mistrovi, aby probíral secí stroj jen do svačiny a pak šel s kluky nosit barevné skleněné tabule na stavbu nové haly sklenářům.

Mistr odmítl s tím, že je velký vítr, který se opírá do tabulí a může způsobit nejrůznější zranění nezletilce na lešení ve výšce 8m. Chtěl příkaz písemně. Vrchní mu nic nedal. Pohádali se. Na konci hádky řekl vrchní mistráčkovi, že když má takový přístup, není mu nic platný a může jít domů.

Mistr Koler to vzal doslova a odkráčel. Měl sám rozestavěný domek a tak na něm v pohodě pracoval. Vrchní mistr se přijel radit na Institut. Kádrovák sepsal výpověď, ale nedouk

zapomněl, že je nutný souhlas odborů. Mistr předal věc soudu, smál se a stavěl domeček. U soudu samozřejmě vyhrál.

Kádrovák ale sehnal špinavého, všemi mastmi mazaného právníka a za pomoci antidatovaných vyjádření odborové organizace nakonec slavili slavné vítězství.

Kádrovákovi už bylo 64 let, ale samozřejmě "sloužil" dál. Typický aparátník, kvádro, blbá hlava, červený nos.

Přemrštěně užíval slovního spojení "celkem jaksi".

Zahájení veřejné stranické schůze - byl samozřejmě předsedou pětičlené partajní skupiny na Institutu, vypadalo takto:

Vážené soudružky a soudruzi, celkem jaksi vás srdečně vítám, celkem jaksi na veřejné stranické schůzi, celkem jaksi. Protože, celkem jaksi, nejsem tak skvělý řečník jako náš vážený, celkem jaksi, soudruh ředitel, předávám mu tímto celkem jaksi slovo".

A říd' a sundal sako a kecal a kecal a žvanil.

Prohulená hyena ing. Lasicová si dělala čárky za každé celkem jaksi a zjistila, že za pět minut to zvládl říct třicetkrát. Jednou když si myslela, že je v dobrém rozmaru tak mu to řekla. Začal na ni strašlivě rvát. Rvát uměl parádně, měl se o tom později přesvědčit i Pavlíček.

Každý rok v únoru zatloukal do rámců starodávných, možná památkově chráněných oken bývalé radnice dlouhé hřebíky a nadělal několik pater z kelímků z umělé hmoty s hlínou. V těch si předpěstovával rajčata, papriky, ale i salát a další zeleninu. Vůbec mu nebylo líto zničených okenních rámců, oken a lidí na chodníku, které občas pořádně pokropil při zalévání svých výpěstků.

Dost chlastal, ale tajně. Láhve schovával v šanonech. Byl to prostě idiot. Největší jeho kamarád byl další sudovitý opilec, pracovník specialista na civilní obranu. Původně sloužil v armádě na hranicích, ale z důvodů nadměrného požívání alkoholických nápojů všeho druhu, byl přeřazován do vnitrozemí až na krajskou vojenskou správu, pak okresní a nakonec zakotvil na Institutu, kde mu pomáhali, aby šťastně přežil pětapadesátku a mohl jít do důchodu. Nakonec se mu to těsně před listopadem povedlo.

Pavel tvrdí, že o malérech zeleného notorika - chodil pořád v uniformě kapitána - by se dal sepsat pěkně tlustý horor.

Stávalo se, že místo jízdy na učiliště, kde měl provádět kontrolu, se už ráno ožral na nádraží, močil na peróně mezi lidmi, napadl osožáka (ostrahu železnic) a skončil na záchytce. Snažil se ramenu spravedlnosti uniknout trolejbusem nebo autobusem místní dopravy. Honičky mezi policejními vozy značky Žiguli a červenými vozidly místní dopravy, obyvatelům Hradce už málem zevšedněly.

Nutno sdělit, že ho nakonec vždycky dostihli, vyrvali ze sedadel místní dopravy a odvezli. Obyvatelé jeho rodné obce, kde měl samozřejmě na kopečku postavený nový domek, se vždycky nejvíce bavili, když opilý v uniformě lezl po čtyřech domů. Říkali tomu, že zapíná přední náhon.

Stranu velebil, ať byl sežraný či v krátkých chvilkách relativní střízlivosti. "Ať žije Socík" bylo jeho heslo.

Věděl dobře, že v jiném společenském systému by se neměl tak dobře.

Měl ruce s krátkými tlustými prsty pořád od něčeho ublemtané.

Sekretářky na učilištích nechtěly bez přítomnosti další osoby psát jeho slaboduché zprávy o kontrolách civilní obrany, protože ten kanec měl neustále tendenci je ošahávat.

Peněz měl pořád jako šlupek. Všichni ho podezírali ze spolupráce s estébě, ale nikdo si nedovolil o tom říct nahlas ani slovíčko.

Koupil dva barevné televizory. Jeden domů rodině, druhý do hospody, kde byl každý den až do večerky.

Ten dobytek musel mít žaludeční sliznici jako zvon. Jenom kvetl. Každému tykal. Podle kádrových materiálů byl absolventem vysoké školy. Vojenské akademie v Moskvě.

Měl vysokou šarži, ale mnohokrát byl degradován. Stranu si bral velmi často do huby.

“Strana zavolala” byl jeho nejoblíbenější slogan.

Byl velmi mlsný. Jiné pivo než dvanáctistupňové nepolkl.

Čtvrtou stránku v atlasu živočichů Institutu zabírala účetní Jana. Úspěšně zakrývala svoji zmijí povahu.

Ta vyplula na povrch jen při příhodách jako tato:

Nebyla volná Volha /říd' a zase někam jel naprosto zbytečně, škoda benzínu, který projezdil, nechával si odvést i šatstvo do čistírny/ a zmijovitá musela na kontrolu učiliště autobusem. Učitelé ji neznali a jeden z nich v bílé bundě nadával na ředitele. Hadovka Jana vše práskla hned za tepla říd'ovi učiliště. Ten se šel podívat, kdo má bílou bundu a udělal z toho monstroproces. Učitýlek se hájil, že nenadával na ředitele učiliště, ale státního rybářství. Tím se to jen zamotalo. Nakonec se to nedořešilo, zbyla jen špína a vzájemné podezírání, protože na Janičku to prasklo až za dlouhou dobu a učitelé zatím hledali práskače mezi svými Jidáši.

Říkalo se, že na každém zařízení jsou dva práskači, kteří o sobě nevědí a kádrové oddělení jejich zprávičky porovnává.

Na pátém věšáku visíval kabát uklízečky.

Sklerotická vdova svého zemřelého manžela vydávala za ohromné zvíře.

Denodenně opakovala stejné věci a nakonec bečela. Zemřel při autonehodě.

Číslo šest. Sekretářka.

Pavlova orodovnice, která se zasloužila o Pavlovo přijetí na Krajskou pobočku Institutu výchovy Ministerstva zemědělství a výživy, šla brzy na mateřskou dovolenou a ředitel s kádrovákem z nepřeborného množství uchazeček vybrali to nejhorší éro. Dlouhou haluz, ve třiceti letech třikrát šťastně rozvedenou. První manžel byl podle jejího vyprávění úspěšný alkoholik a pokrývač. Měla s ním kluka, nyní desetiletého. Řídila ho telefonicky. Myl nádobí, pral, umýval chodbu.

Za druhým manželem se přestěhovala do Kolína a makala v lese. Postihl ji zánět slepého střeva, přesně červovitého výběžku slepého střeva.

Operoval ji nezkušený doktůrek, zblblá ho tak, že si ji vzal a měl s ní dceru. Za tři dny po svatbě už po sobě házeli nádobím. Po rozvodu začala v Hradci chodit mezi studenty vojenské lékařské fakulty hrát volejbal a namluvila si prostého chlapce ze Slovenska. Starý Slovák, když se dozvěděl, že si chce vzít Češku se dvěma dětmi a třikrát rozvedenou, přerazil o něj hůl, ale nebylo to nic platné.

Vzal si ji, měl s ní další děvče, přeložili ho do Martina, tam si ho namluvila Slovenka a znovu se sekretářka rozváděla.

Jedna z uchazeček na místo sekretářky mrkla po říd'ovi při jeho rádoby elegantním běhu předpokojem a řekla: “Ten váš soudruh ředitel není moc inteligentní, co?”

Všichni se tomu smáli.

Byla to skvělá žába v nejlepších letech s perfektním úsudkem. Škoda, že ji nevybrali. Všechny tehdy pobavila dalším prohlášením. Někdo se jí zeptal co dělala až dosud. Odvě-

tila, že nic. Všem vykuleným očím vysvětlila, že dosud dělala sanitárku v lékárně. Dvacet let. Když jí chtěl dát lékárník práci, tak řekla: "Nezlobte se šéfe, nemůžu, hlídám destilák". A tak dvacet let nic nedělala, hlídala destilák a chodila na oběd a na svačinu. Po dvaceti letech chtěla změnu, ale protože nebyla přijata, klidně hlídá destilák dál. I po revoluci.

Sedmička - soudruh Lecl. Organizoval kursy pro chudáky družstevníky.

Úvody kursů obstarával ředitel a ing.Lasicová. Čtyři hodiny za 45 kaček za hodinku. Přesvědčovali kursisty, lidi z družstev, o tom, jak je důležité se vzdělávat. Hrůza. Rád kšeftoval, stačně se cpal, po vydatném obědě klidně snědl ještě 20 dkg salámu a šest rohlíků, takže vlastnil největší břicho v Hradci Králové. Při oslavách se Pavel vzdával svých chlebičků v jeho prospěch v tajné naději, že brzo pukne. Vydával se za velkého machra na všechno a veřejně přiznával, jak podvádí se žárovkami. Koupí si žárovku, nechá si napsat paragon s datem. Po půl roku si sežene žárovky s poškozeným vláknem a postupně je chodí s paragonem vyměňovat za nové. Takhle komplikovaně to líčil a pokládal to za velmi mazané. Čekal obdivné výkřiky.

Většinou se posluchači tvářili rozpačitě.

Osmička - řidič Volhy. Bývalý letec, v osmašedesátém ho vyhodili. Řekli mu při prověrkách, že osobně proti němu nic nemají, ale že mají určeno, kolik procent lidí musí vyloučit a on že je na seznamu a proto musí z kola ven.

Protloukal se jak to šlo, vozil prádlo, jezdil u divadla. Zúčastňoval se všech jednání a zasahoval do nich svými proslovy. Byl nejinformovanější ze všech, protože se za jízdy autem všechno dozvěděl.

Měl výtvarné nadání, hezky kreslil, dělal nástěnky které měly úroveň, uměl drhat. Ze sisálových provázků vytvořil slunce, draka a podobná monstra na stěny zchátralé radnice. Říd'a, kádrovák, Jana a ostatní často v autě nadávali na poměry, že nic není, pěli oslavné tirády na Západ, kam samozřejmě rádi jezdili, ale potom na schůzi dštili oheň a síru na zlé imperialisty, západní štváče, zahnívajících kapitalismus a vrahy z Wal Streetu.

Tehdy nejvíc nenáviděli Regana. Litovali, že se atentát na něj nezdařil.

Devítka - prohulená rakovina, ing.Lasicová. Kouřila neustále. Byla samozřejmě v KSČ a byla Pavlovou nadřízenou - oni dva tvořili úsek vzdělávání učňů, ona měla metodicky řídit odborný výcvik. Nevěděla o tom nic, nikdy nedělala mistra odborné výchovy, neuměla se rozjet s traktorem, kombajn viděla z ponorky a měla radit mistrům odborného výcviku na učilištích, jak mají učit. Sama na učilišti učila, ale ve třídě fyziku zedníky, což je samozřejmě něco úplně jiného.

Praktikovala to tak, že asi dvakrát do roka svolala metodický den, výuku vedl zkušený mistr a ona pak řídila diskusi a udělala zápis.

Byla v KSČ, sestru měla v Západním Německu a pořád sháněla marky a věci v Tuzexu.

Nějak jí to prošlo.

Jiné, když měli někoho na Západě vyhodili.

Lasicovou ne.

Nejmladším s blížícím se čtvrtým křížkem byl Pavel. Práce ho bavila, měl na starosti výchovu mimo vyučování. Společně s nadšenci na učilištích organizoval deset sportovních soutěží od pin-pongu přes lyžování, hokej, odbíjenou, kopanou, atletiku až k turistice.

Zahájil soutěž, rozdál medaile zavěšené na trikolóře, poděkoval všem, kdo pomáhali. Z papíru pár vět číst nechtěl, měl vždycky trému a strach, že bude mít vokno, jako měl při zábavném večeru na střední zemědělské technické škole v Moravské Třebové, a bude bezmocně klapat hubou jako při Hrátkách kdysi. Nejvíce ho bavila další soutěž, jediná

kulturní - zájmová umělecká tvořivost. Zájmová umělecká činnost obsahovala recitaci, tanec, zpěv, hru na hudební nástroje, malé jevištní formy, hudební skupiny.

Na Institutu měl poprvé zaměstnání, kdy se těšil do práce. Za půl roku po jeho nástupu, na naléhání haluzovité sekretářky, že nemůže psaní stihnout, byla přijata na půl úvazku čerstvá důchodkyně paní Kubánková. Zlatá to žena. Byla nejen písáčkou, ale i dobrovolně něco jako Pavlova sekretářka. Každé ráno mu vařila čaj a vzájemně si lichotili. Psala jako drak, stačila vyřizovat telefony a zaregistrovat všechno, co se kde šustlo. Myslela i za Pavla a připomínala mu všechno, co má udělat, aby na nic nezapomněl. Byla to špice. Vše měli hotové, čekali na práci, hned ji udělali a přemýšleli jak zlepšit výchovu mimo vyučování.

Pyramida pražského Institutu obsahovala pracovníky pro stejné úseky jako v krajích. Pavlův nadřízený se jmenoval Tabakov. Všichni ho považovali za Rusa, on se vydával za Bulhara s tím, že jeho matka byla Turkyně. Svaly měl jako Sylvestr Stalone, pózoval v těsných tričkách nejdříve po ministerstvu, později v barácích po Němcích v Řepích. Měl řídit národní soutěže, do kterých postupovali nejlepší ze sedmi krajů Čech a Moravy, ale nedělal fakticky nic. Objížděl s kamarádkami učiliště, ale všechnu práci nechal na jiných a jen hlubokomyslně meditoval. Byl zatížený na ženy. Měl dvě děti, ale brzy se rozvedl a pronásledoval mladičké vychovatelky. Říkal, že je po svém dědkovi (a ten údajně proháněl ženské ještě jako devadesátiletý). Narazil na odpor jen někdy. Při národním kole v lehké atletice v Boskovicích jednu začínající vychovatelku honil po parku. Ta si celá vyděšená stěžovala, ale kaňour Taras, jak se mu říkalo, to obrátil, že ona pronásledovala jeho.

Nakonec se samozřejmě nevyřešilo nic a pro další průšvihy se na tento zapomnělo.

Po pěti letech působení v organizaci si Pavel dovolil velmi jemně a diplomaticky naznačit Pražákům, že by také mohli něco dělat a začít se snažit. Vysvětlili mu, že proti tomu, co dělají jejich kolegové na Slovensku drou jak Bulhaři. Na Slovensko často jezdili na porady, které se zásadně konaly ve vinárnách, trvaly tři dny, ale ještě se nestalo, aby tam něco vyřešili. Samozřejmě to byly jen výmluvy.

Soudruzi z Prahy znali perfektní fóry, včetně těch o zlatou mříž, zhýčkaně se rozvalovali v křeslech, nechávali před sebou otevírat dveře.

Po nástupu Gorbačova několikrát za den prohlašovali, aniž k tomu byli vyzváni, že nejsou komunisti, že jsou jen u komunistů!!

V srpnu se každý rok skoro všichni těšili na výstavu Země Živitelka. Z učilišť tam dopravili učně, kteří hráli, zpívali, tančili, prostě zajišťovali kulturní program a exponáty, výtvary učňů, které sloužili jako učební pomůcky. Expozice byla vždy na úrovni. Rukodělné práce učňů vybrané i ze soutěže zájmové umělecké činnosti (modely, obrazy, vyšívané ubrusy atd). Nezapomenutelný byl model lodi, se kterým se stal učeň z Olomouce mistrem světa. Nějaký Západní Němec mu za něj dával Mecedesa, ale kluk neprodal. Dvakrát denně frčel program písní a tanců. Dospělí se střídali jako dozor v týdenních intervalech. O vzrůšo se starala sexbombovitá soudružka z Ústředního Institutu. Měla tam, na pražském Institutu, údajně na starosti sklad s kancelářskými potřebami, ale tužky a papíry vydávala jen jeden den v týdnu, zbytek času trávila po barech. Byla dvakrát rozvedená, bezdětná, ale pořád ještě kus i když dost přibrala. Byla snědá, takže vypadala exoticky. Byla věčně veselá a žádná schválnost, bláznovství nebo provokace jí nebyla cizí. Je fakt, že místo aby se kochala burzou nápadů, zapadla do Valtické vinárny s menší partou. Ve čtyři odpoledne jí bylo horko, svlíkla se do nahulata a hupsla do rybníčku, kde si každý mohl za dvacku zachytat ryby. V mžiku byla nejobdivovanější objekt v rybníčku. Ráchala se tam, kraulovala a hlasem sirény oznamovala "Já tady reprezentuju Institut".

To byla síla. Tehdy lidé nebyli na nic takového zvyklí. Matky zakrývaly dětem oči i uši, dokud nepřišel příslušník, nezabalil ji do prostěradla a nepředvedl k řediteli Pražského Institutu. Ten na ni začal řvát a okamžitě ji posílal do Prahy, ale jen chvilku.

Vodní diva se mu postavila a přede všemi prohlásila: "Neřvi na mě, dědku plesnivej. V posteli nejsi nejlepší a asi ti měkne i mozek, teď už přece do Prahy nic nejede".

A neodjela. Od té doby jí říkali Divá Bára. Teď vydělává velký prachy, barevné fotky má v erotických časopisech.

Zvítězila v soutěži Miss mokré tričko a její nahá fotografie na kolenou s ohromnými ňadry dlouhá léta zdobila prodejny s krmivy pro domácí mazlíčky.

Největší radost z toho maléru měl Blábola, který si dělal zuby na post pražského ředitele a každé jeho zakopnutí se snažil využít. Vesele intrikoval a sbíral proti Pražákovi kde co. Ale marně.

Pražáci jsou velcí kluci, ty hned tak něco nezlomí.

Programy žáků tradičně a nenapodobitelně konferoval a později moderoval Arnošt z Chebu. Hrál divadlo i v životě, vydával se s oblibou za federálního ministra zemědělství. Mohl si to dovolit, vládl impozantním zjevem v bílém oblečku. Dlouhá léta kamarádil se Zetoráky a mezi vystoupeními jim chodil pomáhat likvidovat jejich velký reprefond. Skoro každého nového chlapce od Zetoru převezl jako anglický lord.

Přišel ke kukani s nápisem "Informace" v expozici Zetoru a s čistým anglickým přízvukem spustil "Tobrá den. Já byt lord Čestřfild a já bych ráda u vas koupila sedmnáct a půl tráktora".

Všichni mu to žrali, jen málokdy se někdo zeptal, na co mu bude ta půlka. Vysvětloval, že má v Africe velká farma a tam velmi schopná černá dělník, kteří si to už dodělají.

Každý rok hned vedle Zetoráků vystavoval nějaký podnik transportéry tím způsobem, že dal čtyři transportéry do čtverce, pustili je a pořád dokola po nich cestovala jedna cihla. Ti chlapi tu expozici jistě nevozili domů, každý rok jen vyměnili cihlu. Arnoštek za nimi zašel a chtěl to koupit, že na tom bude vozit svá černá dělník za odměnu jako na tobogánu. S Arnoštem byla skvělá zábava.

Mluvil brilantně maďarsky, anglicky německy, slovensky a svou nejmilejší roli federálního ministra neustále vylepšoval. "Ja som fedéralny ministr vy soplačiska akési" vyřvával po půlnoci v baru.

A hned začal pět píseň : "Byli jsme tam dva, vona , von a já."

Recepční hotelu GOMEL v Budějovicích odmítl pravého federálního ministra zemědělství ubytovat s tím, že už u nich jeden bydlí.

Kocourkov dělal z Institutu i ing. Prchlík, který se nějakým nedopatřením stal vedoucím celé expozice Institutu Ministerstva zemědělství. Dělal velké zmatky. Dokázal nařídit nastěhování stolů a krychlí do pavilonu, což byla makačka na dva dny. Další den spoceným reprezentantům nakázal vše vystěhovat a navést metrové bílé sloupy a na ně umístit exponáty. Třetí den bylo všechno zase jinak. Člověk si z toho musel dělat srandu, jinak by nepřežil.

Ohromná hlína byla i s vítáním delegací. Víтали je učni v krojích, chlebem a solí. Delegace byla ohlášena na deset hodin. Samozřejmě se zpozdila a ještě ve dvanáct nebyla, protože vesele popíjela v jiné expozici blbounů, kteří se také chtěli zalíbit. Prchlík nepustil do 14.00 krojované kluky a děvčata na oběd. Pak je poslal a přišla delegace, samozřejmě již z jiných pavilonů tak upravená, že žádné kroje, narychlo přivezené Škodou 1203 od nedojezeného oběda ani nevnímala.

Všechny příhody pro zasmání i k pláči Pavel po návratu vyprávěl paní Kubánkové. Společně pak pátrali, zda aktéři jsou osoby s relativně stálou psychickou vadou, či snad polymorfní psychopaté nebo osoby disharmonické, silně otupené v oblasti citů.

Pro každou kategorii se našlo v kurníku Institutu dost zástupců.

Denně chodil Pavel v Hradci Králové kolem obou divadel. Kolem kamenného divadla i kolem divadla DRAK a brzy ho napadlo, že by se mohl pokusit napsat divadelní hru.

Ing.Lasicová ho hlídala jak estébák disidenta, ale přece se mu podařilo občas na hodinku uniknout a sledovat průběh zkoušek. Postupně viděl v Draku geniálního režiséra Kroftu při zkouškách Snu noci svatojánské a Prodané nevěsty. Viděl představení Slona a mravence, Zlatovlásky i Šípkové Růženky. Paráda. V kamenném divadle pozoroval, jak vede zkoušky Miroslav Horníček. Jednoduchá řešení Draku s ohromujícími výsledky ho nadchla. Perfektní byla i Přerušená píseň.

Dračí hry netrvaly déle než hodinu, ale byly tak nabity nápady, že se to nikomu nezdálo krátké. Nikomu se to nezdálo krátké, všichni jen vzdychali nadšením. Bylo tam všechno. Stínohra, loutky, živí herci, hudba, zvuky, neobvyklá scéna. Málo slov. Stašně moc ke koukání. Dívání i divení.

DRAK - divadlo radosti, atrakcí a kuriozit.

Toužil takové divadlo také umět. Měl kliku. Krajské kulturní středisko pořádalo dlouhodobý kurs pro začínající režisery. Trval čtyři roky. Jednou za měsíc v pátek odpoledne, celý den sobota a neděle. První co ho oslnilo i umrtvilo byla otevřenost s jakou všichni mluvili. O divadle, o politice o všem. Včetně sexu. Jezdili po celém kraji, nacvičovali etudy, chodili do divadla, vyjadřovali se k představením. Učili se věcně diskutovat. Učili se mluvit.

To bylo pro Pavla zvlášť důležité.

Prostudoval všechny knihy Stanislavského i pojednání o jeho metodě herecké práce. Kladná i záporná. Prohrabával se haraburdím a balastem a do života si odnesl několik pouček:

Klíčem k vyřešení každé situace na jevišti je rekvizita.

Největší vynález lidstva se uskutečnil tehdy, když lidé dokázali velké a složité celky rozložit na malé, ty pochopit a složit z nich velké celky pochopené. Tuto pravdu, poprvé slyšenou od doc. Radima Najbrta na veterině, zde slyšel opět.

Jasná partitura hereckého jednání. Veřejná samota. Průběžné jednání. Rytmus. Katarze, katarze, katarze. Překvapení. Gradace. Méně je více. Ozvláštnění. Vyjadřování mezi řádky. Očištění.

Všechno co se naučil mimo pracovní dobu, předával v pracovní době vychovatelům při různých metodických dnech na všech 18 učilištích východočeského kraje. Šokovalo ho jak malý zájem měli. Většina pedagogických pracovníků měla jiné zájmy.

Pár nadšenců mu sdělilo, že na učilištích má o kulturní kroužek zájem asi každý desátý žák. Přesto za tři roky patřili ve všech oborech zájmové umělecké činnosti k nejlepším v republice. Galakonzert, přehlídku vítězů po každoroční soutěži, kterou režíroval, chválili i největší ignorant.

Dokonce se líbila i Blábolovi, ale ten dodával, že to všechno režíruje vlastně On.

Příhod z kursu režisérů jsou desítky. Někde u Skutče v lesích je hospoda a v okolní přírodě pilovali výstup kněžny a mlynáře z Lucerny. Asi nejlepší byl ten, v němž kněžna měla bič a v přesně určených okamžicích mlynáře švihla, nebo pohladila podle vývoje. Mlynáře hrál Pavel.

V sobotu večer divadlem cáklý ochotník Vítek jim ukázal svého Mercedesu, a pak svou vymakanou haciendu. Ráno neměl nic. Ožral se, auták rozbil a chajda mu vyhořela, po

mejdanu začínajících režisérů. Měl jen rozbitou hlavu. Ale nepoložilo ho to. Přenesl se přes “neúspěšné představení” a za dva roky už je zval zase na návštěvu. Auto bylo, chaloupka také.

Někde u Náchoda ve vesnické hospodě se vybíralo do talířku dobrovolné vstupné a hráli hru Ivana Bednáře “Klauni”. Hra považovaná všeobecně za těžko inscenovatelnou měla ohromný úspěch. Po představení poseděli v šenku a pak se s písní na rtech odebrali na pokoje. Němec jako stodola v pruhovaném pyžamu, plešatý, se postavil do dveří a zařval na ně: “Ruhe!”

Všichni se kolem něj protáhli jak myšičky, jen trpaslík na konci procesí mu ukázal pěstičku a řekl: “To máš za Lidice a Ležáky”. Němec zalezl. Síla.

Pavel si uvědomil, že důležité je se nebát.

Čtyři roky pak Pavel vedl dětský divadelní soubor a nacvičili čtyři pohádky. S jednou vyhráli okresní přehlídku v Třebechovicích.

Dvakrát se hlásil na DAMU. Dálkově na dramaturgii, ale nevzali ho. Napsal několik her a pohádek, ale všechny mu vrátili, nebo vůbec neodpověděli. To bylo za komunistů běžné, že neodpovídali na dopisy. Po sametové revoluci zůstaly většinou staré struktury na svých místech a neodepisování v klidu pokračuje.

Šest let se na Pavla všichni škrabáci z Institutu usmívali. Pak to začalo. Blesk z čistého nebe. Ředitel s kádrovákem si ho 16.července 1986 zavolali do ředitelny. Nic zlého netušil a šel tam jak naivní tele na porážku. Kádrovák na něj skoro hodinu řval, že je blbec a celkem jaksi podvodník. Říd’ a, známý alibista, ve chvílích kdy se dušný bolševik nadechoval, opakoval jako kolovrátek:” Seš to, co říká soudruh vedoucí kádrového oddělení”. Pavel byl tak šokován, že se zmohl jen na slabý odpor, ptal se, co tak strašného udělal. Neřekli mu nic, jen kádrobijec znovu řval o celkem jaksi “blbci a podvodníkovi”.

Paní Kubánková za skleněnými dveřmi si musela vzít prášky na srdce, protože všechno slyšela. Naposledy takhle slyšela řvát fašistu ve druhé světové, když si přišli pro jejího otce. Oba spiklenci však měli smůlu. Náhodou přišel krajský školní inspektor a všechno slyšel také. Pavlovi poté, co se vypotácel z ředitelny, řekl:” Já tě znám od roku 1971, mnohokrát jsem byl u Tebe na inspekci na učilišti jako učitele jízdy. Znáš Tě jako poctivého člověka. A i kdybys něco provedl, každé jednání musí mít svou formu a měli Ti říct cos udělal.”

A vešel k říd’ovi.

Paní Kubánková Pavla litovala, ostatní dělali pracovní ruch a tvářili se, že nic neslyšeli. Hrabali se v papírech jak slepice v hnoji a ani necekli. Přestali s Pavlem i mluvit. Báli se o koryto. Takoví byli. Pavel seděl asi hodinu v šoku. Jindy by nad tím mávl rukou a nechal to být, ale tehdy si uvědomil, že musí bojovat, jinak by nemělo ani cenu žít.

“Módrěši hostópi, ale jedná, dvakrát za život ne”.

Nebyl si vědom ničeho špatného. Neměl chuť na jídlo a místo oběda zašel k doktorovi. K právníkovi. Udělal první chybu tím, že šel k právníkovi ROH. Udělal to ze šetrnosti, nechtěl vyhazovat peníze, které ani neměl. Doktůrek byl samá sranda a zdrchanému Smékalovi poradil, aby podal na oba soudruhy stížnost na odbory. Blbě. Tam Pavel nemohl vyhrát. Podal stížnost a tři měsíce se vůbec nic nedělo. Chtěli to úplně uspat. Na chodbě potkal jiného právníka. Pavel si myslí, že pozná lidi na první pohled a podle podání ruky. Myslí si, že instinktivně pozná, kdo je kdo. Tento měl taky ruku měkkou, ale určitě byl lepší než odborář. Poradil Pavlovi, ať pošle urgentní dopis na vyšší odborový orgán. To bylo trochu lepší. Začali se malinko bát, protože nevěděli, kdo všechno o tom ví. Téměř okamžitě mu přišla pozvánka na projednání stížnosti ve 14.30 hod.

Znovu zašel za právníkem, ten mu mezi řádky naznačil, že od začátku vlády komunistů je většina procesů ovlivněných, buď to aby to vzdal hned nebo aby se připravil na dlouhý boj na ostří nože, ve kterém nemůže vyhrát. Aby se připravil nato, že je to předem prohraný. Hlavou zeď neprorazíš. Všechno mají v rukou. Je to řetěz kamarádů, kteří vědí, že žádný článek nesmí povolit, jinak už to nebude pevný řetěz, ale pár cucků v prachu na zemi.

Všechny písemnosti vyřizoval po nocích. Nechtěl do toho Jitušku zatahovat. Rozhodl se bojovat marný boj. Chtěl se na vlastní kůži přesvědčit, jak je to doopravdy. Řeči se vedly kdovíjaké, on chtěl poznat skutečnost. Možná hlavní důvod proč do toho tak vehementně šel, bylo i to, že ucítil příležitost na scénář pro Hollywood.

Chtěl to všechno pravdivě popsat. Podat svědectví.

Napsat generační výpověď.

Ve 14.15 hod byl na místě.

Na "Střeláku" v místnosti funkcionářů ROH.

Ve 14.29 hod přiběhl kádrovák. Omluvil ředitele, že prý musel na KV KSČ.

Takže žádné jednání nebylo.

Soudruh vrchní odborář prohlásil, že bez osobní přítomnosti všech zainteresovaných nelze nic projednávat.

Na Institutu o extempore nikdo nemluvil. Pavel konzultoval vše s právníkem. Ten ho varoval, že zdaleka není konec.

Pavel konzultoval událost s kamarády z učilišť. Každý říkal něco jiného. "Asi se někdo tlačí na tvoje místo". "Cítí v tobě nejslabšího a chtěli na tobě demonstrovat svoji moc". "Cítí se ohroženi a chtěli tě seřvat pro výstrahu". "Nemají co dělat a tak si s tebou chtějí pohrávat jako kočka s myší". "Možná ti závidí, že jsi o pár cm vyšší a poměrně pohlednej". Všichni se však shodli na tom, že je to teprve začátek.

Oklikami se Pavel dozvěděl, že skoro všichni řekli slovo od slova vše ředitelovi a kádrovákovi. Donesli to. Práskli to.

Prý museli dodržet stranickou disciplínu. Kolem Vánoc začalo takzvané komplexní hodnocení.

Pavel jich zažil mnoho i na Institutu a vždy bylo jeho hodnocení kladné. Tentokrát si ho nechali nakonec. Přišel na řadu 12.ledna 1987. V ředitelně ho čekal nejen ředitel a kádrovák, ale i jeho nadřízená ing. Lasicová a strupatý, rozežraný Lecl. Ředitel četl z papírů, že pracoval celkem dobře, ale v bodě šest začal mít mlhavé nářázky na Pavlův charakter. Při hodnocení jiných byl přítomen jen říd'a a kádrovák. Pavel žádal vysvětlení nářazek. Začalo tóčo. První vstala Lasice. "To znamená, že jsi o mně řekl před sekretářkou Bednářovou, že hovno dělám a jezdím rejžovat do Přelouče" /Ona i říd'a měli ty kecy na začátcích kursů družstevníků placené nejvíc/.

Smékal si opravdu nebyl vědom, že by něco takového kdy řekl a žádal konfrontaci s Bednářkou, která seděla za skleněnými dveřmi. Říd'a dal pazoury nahoru, žádná konfrontace nebude. Další vyskočil Lecl a sdělil, že o něm řekl, že v NDR veksloval tak, až mu ujel vlak. Byla to pravda, vlak mu ujel s ženou i zavazadly a on zůstal s veksláky na peroně v Drážďanech. Pavlovi to říkali na všech učilištích a chechtali se tomu. Ale on sám nic takového neříkal. Odmítl nařčení i při komplexním hodnocení. Pomalu povstal kádrovák. "O mně jsi celkem jaksi řekl na Zemi Živitelce, celkem jaksi, že jsem silně insitní, celkem jaksi. Já sice celkem jaksi nevím co to znamená, ale jsem přesvědčen celkem jaksi, že to není celkem jaksi žádná pochvala".

Pavel mu nemohl vysvětlit význam slova insitní, protože to slovo neznal, ani nepoužíval,

tím méně v souvislosti s kádrovákem.

Korunu tomu dal říd'a. Povstal, odkašlal si, zatvářil se důležitě a pravil: "Nějaká soudružka, která se zde hlásila o místo o mně prohlásila, že asi nejsem moc inteligentní a ty ses tomu strašně smál". Na to se nedalo říct nic. Jen, že je to pravda. "A proto ti komplexní hodnocení neuzavřeme". "A já si na vás budu stěžovat". Kádrovák: "Když si na nás budeš stěžovat na OV KSČ, tak přijdeš o místo".

V rozčilení neřekl ani jednou celkem jaksi. "To je vyhrožování". My ti budeme vyhrožovat jak chceme a kdy chceme". "Chtěli bychom vidět toho, kdo by se postavil stranickým orgánům"!! Nepodepsal jim hodnocení. Celou noc nespál. Měl strach. Báł se, že soudruzi zařídí, aby se Robert nedostal na gymnázium. Nechtěl, aby byl další kluk nešťastný, protože nemůže dělat to, co by chtěl.

Tchýně a Jituška by ho sežraly. Strachu měl plnou každou buňku. Vibroval jak pneumatické kladivo.

Bojácnost všech předchozích generací se soustředila v něm. A začala se i projevovat. Na duševním filmu si promítal horory které ho čekají. Trvalo to mnoho dalších nocí, probíral situace ze všech staran a nakonec sám sebe seřval:

"Přestaň se chovat jak posranej! Nic špatného jsi vole neudělal, tak co se klepeš".

Sedl si ke stolu, všechno napsal a hned se mu uvevilo.

Napadlo ho , že ho zřejmě někdo pomluvil a proto začal celý cirkus.

V noci otevřel noviny a zjistil, že předsedou kontrolní a revizní komise strany je jakýsi J. Hajn. Na ÚV KSČ. Řekl si OV je jako ÚV a poslal stížnost do Prahy. Napsal mu pravdu o celém případě. Sondoval, jak revoluční předvoj, ti nejlepší ze všech projednají stížnost nestraníka na straníky.

Za měsíc mu J. Hajn poslal dopis, že si jeho stížnost přečetl a postoupil ji na KV KSČ. Za další měsíc ji KV KSČ postoupil na OV KSČ. Tak fungoval systém, který k žádné spravedlnosti nemohl vést, protože na OV KSČ řešili stížnost kamarádičky kádrováka a founi řídí. Ti, kteří s nimi chlastali, zařizovali si zadarmo opravy soukromých aut i plotů u chalup , když ne stavbu celou. Už se tolik nebál, ale třetihory nespavosti pokračovaly.

Nejvíce se člověk bojí nekonkrétního. Když zná protivníka, je to lepší. Nemohl usnout, ať byl sebeutahanější. Běhal dlouhé trasy, sotva dolehl do čtvrtého patra, ale spánek nepřicházel. Jituška vyváděla čím dál stejně. Na cizí byla slad'oučká, usmívala se, takže by v ní nikdo nehledal satírii, ve kterou se večer měnila.

Jelímánek Pavel zjistil po letech, že jsou dvě Jitušky.

Jedna slad'oučká na jiné, hromovládná na něj.

Na plese při ploužáku Pavla od sebe odstrkovala, aby se na ni netiskl, že se lidi dívají, ale s jinými chlapy při tanci dováděla a křepčila, natřásala se až se všichni hornáci olizovali.

Parádní vystoupení babky se přesunula do auta. Popelila se na zadním sedadle, zanáčovala, že jsou špinavá okna, říkala tomu vokýnka. Zase máte špinavý vokýnka, já vám je umeju. Nedala hubě pokoj celou cestu. Probrala a prodrbala celé město. Zvlášť významně po Pavlovi pokukovala, když mu vyčítala, že se o auto nestará, dávala mu za vzor jakéhosi Jahodu, který leží pod Dácií celé dny a pořád ji pulíruje. V dalších obsáhlých kapitolách oslavovala další chlapy, kteří chodí údajně moc hezky voblíkaný. Dávala mu pěkně zahulit. Radostně pozorovala, jak se přesně mířené rány zarývají do Pavla. Ohromně jí to zlepšovalo náladu. Culila se. Dobrotitelka. Sám se sobě divil, že ji nikdy neposlal do prdele. Každé ráno byl rád, že to neudělal. Bylo by to Pyrrhovo vítězství. Nabýval stále víc dojmu, že se ho snaží za každou cenu vyprovokovat k nepředloženosti, aby pak mohla vyprávět všem,

jaký je hulvát a měla důkazy.

Jeho stížnost na OV KSČ projednávali odděleně. Napřed s ním a potom s oběma nomenklaturními soudruhy. Nevěděl, že je něco takového možné. Klauniáda na OV KSČ začala hned na vrátnici. Soudružka nadměrně vyvinutá v Tuzexové bluzičce zjevně se nudící ho přepečlivě zapsala, pak telefonovala a nato ho různě zdržovala. Ptala se, jestli dobře zaparkoval a nabízela mu kartičku, se kterou by mohl Škodovku převézt na jejich parkoviště. Tykala mu stejně jako pracovník CO. Civilní obrany na Institutu. Pavel kartičku odmítl. Dlouho čekal u vrátnice, asi se na něj radili. Na tmavých chodbách bylo mrtvolné ticho. Žádný cvrkot jako na Ministerstvu zemědělství, žádná lejstra v poklusu. Konečně ho soudružka v transparentní blůzičce, pod níž se vše zřetelně rýsovalo, zavedla do nejvyššího patra budovy, o které se říkalo, že má neprůstřelná skla. Kožený soudruh ho posadil na konec dlouhého stolu a zase odešel. V místnosti byl jen stůl, šest židlí a červená knihovna. Nad ní obraz presidenta a zároveň generálního tajemníka Komunistické strany Československa. A zase to ticho. V té budově nikdo nespěchal. Všichni měli času dost, nebo se domnívali, že už jsou věčné časy. Konečně se Kožeňák vrátil. Nepředstavil se, Pavel pak pátral po jeho jméně a zjistil tři možnosti. V ruce měl jeho stížnost a zvýrazňovací tužkami měl proškrtané věty a odstavce. Nejvíce bylo červeně, ale vyskytovala se i žlutá a zeleň. Soudruh mluvil dlouho. Za hodinu už Smékal nevěděl, proč sem přišel. Nedostal žádný písemný výsledek. Při loučení mu Kožeňák čtvrt hodiny žmolal ruku a jakoby mimochodem šeptl, že bude nejlepší změnit zaměstnání. Druhý den šli za Kožeňákem oba fouňové. Říd' a a kádrovák. Vrátili se před koncem pracovní doby lehce přiožralí. Svolali schůzi, na kterou pozvali všechny kromě Pavla. Tam oznámili, že jim soudruzi na Okresním výboru strany /několikrát řekli i naší strany/ jednoznačně dali za pravdu a vyslovili jim poděkování za to, jak nesmiřitelně a pevně stojí na pozicích Marxismu-leninismu.

První se po schůzi projevil Lecl. "Nikdo s tebou nebude mluvit" oznámil Pavlovi. A opravdu. Kromě paní Kubánkové s ním nikdo slovně nekomunikoval. Ředitel s ním jednal jen v přítomnosti třetí osoby, jak tomu říkal. Denně si Pavla volali, denně mu dávali úkoly, denně hledali nedostatky. Postupně nesplnitelnost úkolů zvyšovali, ale s pomocí zlaté paní Kubánkové všechno zvládl, i když na těch nesmyslech /rozbor pracovní doby vychovatelů všech osmnácti učilišť, rozbor ZBTČ-zájmové, branně technické činnosti, rozborů soutěží atd...prožil zbytečně mnoho a mnoho dní.

Změnili taktiku a několikrát Pavla informovali, že za rok bude komplexní hodnocení uzavřeno. Pokud si nebude dál stěžovat. Odmítl to. Vymysleli fintu, kterou prohlédl až po letech. Oficiálně to vypadalo, že zasáhla vyšší moc. Deux ex machina.

Při silniční nehodě zahynula učitelka odborných předmětů z učiliště vzdáleného 20 km od Pavlova bydliště. Jela na jednání do Hradce. Byla hrozná mlha. Na křižovatce u Prachárny /rozlehlá stodola. Za Rakouska-Uherska tam byl sklad střelného prachu/ dlouho čekala a pak vylétla rovnou pod nákladní auto. Pavla navštívil doma ředitel učiliště a nabídl mu místo učitele odborných předmětů. Sežral to i s navijákem a přjal.

V Burgasu, tehdy asi nejlepší Hradecké cukrárně prodávali sněhobílé pusinky. Koupil dvě. Jednu poslal říd'ovi a jednu sladkou pusinku Kádrovákovi.

Jenom jako.

Obě snědl sám.

13. Učitýlek.

Poprvé v životě začal učit na plný úvazek ve třídě . Považoval vždycky učitele za zašíváky a jejich práci za velmi lehkou. Na vlastní kůži poznal, že to vůbec není pravda. Učit bylo pro Pavla velmi těžké. Navíc se objevily velké problémy ve sborovně. Stranická skupina byla už před jeho příchodem náležitě informována. Půl roku jeho verzi nikdo nevěřil. Zvláště straníci se na něj dívali pohledem: „Potupně tě vyhodili z krajského článku řízení a teď jsme ti dobrý co? Bylo to největší učiliště v kraji. Nikdy mu aklimatizace na nové podmínky nedělala problémy, ale tentokrát ano. Bylo toho moc najednou. Zpočátku byl rád, když ve školním mraveništi našel třídu, do které měl jít. Možná, i proto, že přestávky byly jen pětiminutové. Než došel po dlouhých chodbách do sborovny, vzal si jiné noty, tak akorát došel do další mučírny. Chodil do tříd zároveň se zvoněním. Hned první den si všiml dlouhého uplakaného kluka. Ptal se ho co se stalo, ale kluk nic neřekl. Kluk přešel také z jiného učiliště a ostatní ho bili. Nejvíc Skipy, nejmenší krtek z celé třídy, který dostal přezdívkou podle tehdy populárního televizního klokana. Pavel to oznámil ve sborovně, klokankovi dali důtku, ze které si nic moc nedělal, protože z tohoto učiliště se žáci nevyhazovali.

A žáci to dobře věděli. Navíc poprvé učil Pavel na učilišti kluky i děvčata. Děvčata oboru řezník a uzenář byla velmi čiperná. Jejich samostatnost a aktivita ve vztahu k chlapcům se od jeho dob ještě prohloubila. Dívky využívaly každého koutečku ke schůzkám s chlapci. Marně je pedagogové separovali.

Nábytek ve škole byl v dezolátním stavu. Žáci ho úmyslně ničili. Pavel hned první týden chytil Vaníčka právě ve chvíli, kdy jednou židlí prorážel druhou. Dověkl ho do sborovny i se židlí, potrestali ho. Do třídy se Vaníček vracel s židlí nad hlavou: “dobře to dopadlo, jen trojka z mravů”. Sníženou známku z chování měl od první třídy. Jeho otec se dostavil na rodičovské sdružení s naušnicí v uchu. Už v 9.00 hod z něj táhnul rum.

Pavel učil technologii a mechanizaci rostlinné výroby. Neustále měl pocit, že přijde kontrola a zdrbe to, že to učí blbě. Z mechanizace se musel skoro všechno učit, ruské kombajny které uměl, nahradily německé, které vůbec neznal.

Běhal každé odpoledne do JZD a tam polorozebrané stroje studoval podle knih a příruček. Tak tak stačil být se znalostmi o hodinu před učni. Navíc ředitel učiliště vypadal úplně jinak než při pohledu z Institutu. Byl přepečlivý, než třeba nalepil rovně štítek na desky se zprávou pro nadřízený orgán, uplynula věčnost. Obrazy musely viset rovně. Takže ředitel většinu dne běhal po škole a narovnával obrazy.

Byl ve škole od rána do večera, ale se vším se nimral a do půl šesté do večera to nemohl stihnout. Často rozdával poštu po dvou i třech měsících. Bylo to naprosto neuvěřitelné, ale je to pravda. Ředitel přišel na učiliště ze základní školy, o odborném výcviku neměl ani páru, každého mistra rozzuřil výtkami o nekrasopisně psaných zápisech v deníku odborného výcviku. Nic jiného nedokázal posoudit. Jen krasopis. To, že mistr naučil žáky mnoho potřebných věcí ho vůbec nezajímalo. Měl průšvih, protože nepsal krasopisně do deníku odborného výcviku. Klasifikační porady trvaly tři dny. Všichni z něj šleli. Žáci i učitelé.

Pavlovi sliboval, že přijde na hospitaci a poradí mu finty a triky na jednání se žáky, ale nikdy nepřišel. Učil jen u prvků občanskou nauku tím způsobem, že žáci nenáviděli jeho i předmět. Chtěl po nich poučky přesně podle učebnice, to nikdo nezvládl a tak dával samé trojky a čtyřky. Kvůli úpravě honil nejen žáky, ale i učitele. V třídní knize se škrtaly volné rubriky jen zleva doprava, psalo se jen modrým inkoustem, i tělocvikář musel psát známky do učňovské knížky. Neškrtnutí na vysvědčení ka u ředitel/ka/, se rovnalo hrdelnímu zločinu a na všech poradách byl zvrhlík uváděn plným jménem.

Nechal vychovateli přepsat přípravy. Protože nebyly napsány krasopisně. Ten odmítl a vyletěl.

Říd'a byl to hrozný inkoust a děvkař.

Prostě říd'a byl třída. Třída z velmi zvláštní školy.

Pavel pověstem nevěřil, dokud ho sám neviděl- proutníka- vozit i spolupracovnice ve služebním autě daleko od domova i učiliště v sobotu a neděli hodně k večeru. Vtipálci si dělali legraci, že je to vzorný zaměstnavatel, protože se věnuje zaměstnankyním individuálně i po pracovní době. Když onemocněl a nebyl ve škole, všichni si oddechli a zařízení fungovalo daleko líp. Nikdy se neusmál, chodil neustále zamračený a laserem svých pohledů spaloval vše živé.

Již ve druhém týdnu Pavlova působení na výchovném zařízení všichni věděli, jak Pavel zbil inženýra Novotného. Přinesli to kluci z Nechanic. Informovali rodiče o novém učiteli a ti si vzpomněli a vyprávěli. Příhody z JZD mu pomohly. Reference byly příznivé. Umí makat, nebojí se ničeho, byl v provozu. Ve všech třídách musel o té rvačce vyprávět. Nechal žáky malovat ústrojí kombajnu a po pravdě vše řekl. Nejméně pětkrát zopakoval, že ho mrzí, že se neovládl, že se mu to stalo poprvé v životě.

Zástupce ředitele chodil na hospitace často a byl s Pavlem spokojen.

Ředitel dělal koniny. Do sborovny nevkočil, na hospitaci k nikomu nešel, ale učitele hodnotil podle toho, zda zprávně, zleva do prava proškrtávali rubriky v třídní knize. Učitelce přede všemi vyčetl, že píše Bambúchová s čárkovaným ú uprostřed jména, ale hned se zjistilo, že je to správně, že žákyně to má tak napsáno i v křestním listu. Učitelé dějepisu vyčetl, že napsal táborité po r měkké i. Začali se dohadovat co je správné. Zase měl pravdu učitel.

Předsedovi základní organizace ROH na škole ruply nervy, řediteli přede všemi vynadal, že bazíruje na blbostech a důležité věci nedokáže ocenit, a dal výpověď. Nikdo nechtěl nového předsedu ROH dělat, až do toho ředitel uvrtil Pavla, který neumí říkat ne. Naznačil

mu, že mu pomohl z Institutu a teď, že by mu to Pavel mohl částečně oplatit. Všichni pedagogové se dívali na Pavla jako na stávkokaze.

Začal vést dramatický kroužek.

Vymakali scénku . Všichni herci hráli moc rádi. Vybrali tři krásné řeznice a kluka, ramena zároveň s ušima.

Scénka začínala na lavičce v parku, kde seděl mladík a snažil se naučit báseň. Nedostal se dál, než ke slovům: “Země, země stokrát pokoušená”. Přišla první dívka s pouzdrem na housle. Dala se s klukem do řeči, zvala ho do kina, kluk odmítal, že se musí učit báseň: Země, země, stokrát pokoušená. Naštvaně odešla. Přišla další dívka, scénka graduje, slečna je odváznější, přemlouvá vyzáblyho chudáčka, aby s ní šel na diskotéku, při přemlouvání má tendenci na něj sahat, on uhýbá a pořád říká :”Země, země, stokrát pokoušená. Ona mu nabízí, že vezme žebřík a vleze k němu do pokoje. On se bojí a nechce a dál se učí básničku “Země, země, stokrát pokoušená”. Slečinka mu vynadá a odpluje. Přijde třetí, nejodvážnější, sedne mu na klín, začne mu rozepínat košili. V klukovi se konečně probudí touha a řekne pointu:” Ženo, ženo, stokrát pokousaná”. Byla to hrůza, ale diváci řvali nadšením, porota na soutěži ocenila autorské divadlo a udělila druhé místo. Zvlášť porota ocenila zřejmý fakt, že dnes nechodí chlapci za dívkami, ale dívky za chlapci. Pavlovo domnělé rváčství mělo kladný vliv na kázeň ve třídě. Žáci si šeptali: “Bacha, ať nedopadneš jako inženýr Novotný”. A byl klid.

Poslední den před koncem školního roku nabral spor Pavla s Institutem takový obrátky, že se aktéři nestačili divit. Kádrovák svolal na 28.června 1987 poradu předsedů ROH. Ještě netušil, že se tam v plné kráse objeví i ing. Pavel Smékal, nový předseda ROH. Byl to mizerný termín, den před vydáváním vysvědčení. Ředitel učiliště přinesl předsedovi Pavlovi pozvánku. Ten mu ukázal hromadu práce na stole. Měl , kromě psaní 35 vysvědčení, kde nesměla být chybičkadelat ještě kromě jiného i socialistickou soutěž. Ve třídě měl 35 kluků a soutěž měla 40 kritérií. Měl dopisovat další písemnosti. Říd’ a to uznal, ale řekl mu, že musí jet, protože by si je zase na všech poradách brali na přetřes.

Že se všechna učiliště zúčastnila, jen jejich ne. Marně, jakoby tušil výbuch, oponoval Pavel, že to bude celkem jaksi jen schůze pro schůzi a práce mu bude stát. Poprvé v životě vznesl námitky vůči nadřízenému nahlas.

Ale nedotáhl to do konce, makal doma přes půlnoc.

Ráno jel v pět zase na učiliště a zástupce ho pak autem vezl na devátou k Mikulovské vinárně, kde se v prvním patře konalo shromáždění všech zástupců ROH ze všech učilišť kraje. Zapsal se do presenční listiny, sedl si na konec stolu, se všemi pedagogy z učilišť se bavil vesele jako vždycky.

Kádrovák hodinu kecal za pultem celkem jaksi a byl klid.

V deset se přihnal trouba říd’ a z Institutu a dusno se dalo krájet. Začal všechny obcházet a s licoměrným úsměvem všem podával ruku. Pavel mu ruku nepodal a ješita se naprdnul. Začal o tom mluvit na svém oficiálním vystoupení za předsednickým stolem. Jako vždy kydal o ničem a pak řekl: “Já soudruzi a soudružky jsem velmi hodný, s každým dobře vycházím, ale je mezi vámi jeden soudruh, proč bych ho nejmenoval , ing. Smékal a ten mi ani ruku nepodal. Myslím si, že takhle se odborář neměl chovat, není to soudružské”. Jak vyslovil Pavlovo jméno, tak ten se hned postavil, rozkročil se jako Jan Škrabal a hlásil se o slovo. Ředitelská limuzína se viditelně lekla, ještě třikrát zopakovala, jak je hodná a jak se všemi a všem všechno a v rozpacích zaparkovala. Pavel začal všem pravdivě vysvětlovat, jak po něm na Institutu jeli, do dneška neví proč, jak ho šikanovali s nesmyslnými úkoly,

jak na něj soudruh vedoucí kádrového oddělení řval.....,ale dál se nedostal. Kádrovák vystartoval z místa, řekl že ing.Smékal dělal celkem jaksi podvody a že důkazy jsou na Institutu. Vzal Pavlovi slovo, ale ten ještě řekl, že neustane, dokud se celá věc neobjasní. Stádo za stolem mělo hlavy dole, všichni se dívali někam strašně daleko a určitě vůbec nic neviděli a neslyšeli.

Schůze byla ukončena, Pavel žádal, aby byl všem poslán zápis, ale soudruh z vyššího odborového orgánu zaštěkal, že si měl dělat poznámky a celému předsednickému stolu oznámil, že kdyby něco, tak nic, a že mají jejich plnou podporu. Pavel odcházel z místnosti poslední a měl sto chutí se na ně vrhnout a zmlátit je. Naštěstí si uvědomil, že by tím vše prohrál a ovládl se. Srdce, ten dutý sval, mu bušil frekvencí blízko infarktové. Polohlasně proklel oba osly mizící s taškami za rohem.

Obezřetně se k němu přiblížili dva předsedové z jiných učilišť a za neustálého rozhlížení šeptem mu sdělovali, že ohrožují sebe, své děti i prarodiče, když s ním mluví, ale svědčit že nepůjdou, ať se nezlobí.

“Snad babce nevezmou důchod” strachoval se jeden. Pavel šel přímoou cestou ke krajskému soudu, pečlivě si prohlédl sochu paní s vahami a zavázanýma očima před vchodem.Prokurátor ho vyslechl, usmíval se blaženě.Nakonec řekl, že to nic není, že se vlastně o nic nejedná, že jemu také velmi často lidé vynadají do sviní, ale on si z toho nic nedělá, a oni pak jsou pro něj vzduch.

“Pokud je to pravda, tak si to musíte nechat líbit. Ale v mém případě to pravda není” sdělil blazeovanému pánovi přímo do ciferníku. Žasnul sám nad svou odvahou a cítil jak roste. Dobře placený soudruh se vůbec nerozlobil, usmíval se ještě líbezněji a věstil, že zítra se na to bude dívat stejně jako on. Doma se Pavel cítil opuštěný, toužil po pohlazení. Prosil Jitušku, aby ho pohládila. Cítil se jako tchýnin pes. Byl to nádherný pokojový pinč, přímo vítací pes. Kolem každého se motal, skákal, jančil, dokud ho příchozí nepohladil. Pak byl šťastný. Šťastnější než Pavel.

Jeho Jituška nepohladila. Řekla, že nemůže.

V autobuse se cestou do práce po prázdninách seznámil s dalším právníkem. Ten měl nejpevnější ruku ze všech, s nimiž Pavel dosud jednal.

Prázdniny měl zkažené, celé dni a noci vymýšlel strašnou pomstu, ale na nic nepřišel. Právník žádal písemné podklady, Pavel je dodával. Trvalo to skoro rok, než začali sepisovat žalobu. Pavel se bál, že ho přejede auto, že na něj spadne strop, že se utopí a lidé se nedovědí, že není podvodník a že nikdy nepodváděl. Psal na pražský Institut. Tři doporučené dopisy přímo řediteli. Vůbec neráčil odpovědět. Psal na ministerstvo zemědělství. Všechno po nocích, aby Jituška ani netušila. Stížnost vyřídila RSDr.Ing. Marie Odporná. Ano, tak se jmenovala. Odporná. Napsala mu, že vyslechla oba soudruhy a ti předložili důkazy o jeho podvodech, tím považuje věc za vyřízenou a na další jeho stížnosti již nebude reagovat. Tak vyřizovala stížnosti RSDr.Ing.Marie Odporná. Mít ji po ruce, jistě by jí nic neudělal. Učni nic netušili a vesele zlobili. Na brigádě, při vybírání brambor po sobě házeli. Brambory zašlapovali,místo aby je sbírali a dávali do koše. Nejhorší byli kluci z měst. Kluci z vesnice uměli makat. Platí pravidlo, čím větší město, tím větší syčáci. Vyjednal jim i brigádu na sběr jahod v naději, že to je chytne. Kdepak. Chvíli sbírali, najedli se, pak začali kvičet, že je bolí záda a lehli si mezi řádky. Dělalí alotria i při čekání na oběd. Rvaní a přebíhání bylo na denním pořádku. Na záchodě se odehrálo i toto drámo. Řezník seděl v kabině a prováděl defekaci. Jiný ve vedlejší kabině vystoupil na mísu, plivnul na něj a utekl. Než si postižený natáhl kalhoty, byl už daleko a vesele se šklebil. Postižený vylétl

patričně nabuzený a u pisoárů uviděl podezřelé individua, náhodou nevinná. Vybral si jednoho a beze slova mu ji natáhl. Vybral si Bozka, od kterého se rány odrážely jako hrách od zdi, takže útok přečkal a hned sám udeřil. Poplivaného knokautoval a ten se s rozbitým nosem sesypal na zem. Poděšení rváči s křikem “Zabili Alta” přiběhli za službu konajícím Pavlem. Sáhli na Alta, svalový tonus žádný, bicepsy měl jak hadrový panák. Strčili mu hlavu pod vodovod a za chvíli se probral. V nemocnici si pobyl čtrnáct dní.

Pedagog Pavel se snažil odradit vykrmené řezníky od pranic. Ve všech třídách při vhodné příležitosti /kreslení z tabule či knihy/ vyprávěl pohádku o krtečkách takto: “Byl jednou jeden krteček číslo jedna na záchodě. Zhýralý krteček č.2 na něj plivl a utekl. Krteček č.1 se rozzuřil a praštil krtečka č.3. Krteček č.3 místo toho, aby mu odpustil, uhodil silně krtečka č.1. Ten upadl a začal krváčet. Polili ho vodou a odvezli do nemocnice. První noci, když bylo za tři minuty půlnoc přišla ke krtečkovi v nemocnici krtice a prosila: Polib mě krtečku, já se ti proměním a pak tě uzdravím. Krteček ji chtěl políbit, ale když uviděl její odporný rypáček, nedokázal to. I zaplakala krtice velice. Druhé noci, za dvě minuty půlnoc, opět prosila krtice: Polib mě, proměním se ti a uzdravím tě. Krteček se velmi snažil, ale když uviděl bradavici na rypáčku krtice, nepolíbil ji. I zaplakala krtice velice. Třetí noci opět přišla, za minutu půlnoc. Polib mě krtku, já se ti proměním a uzdravím tě. Krteček se přemohl, zavřel oči, políbil ji. Proměnila se v krásnou řeznici, on v krásného traktoristu, uzdraveného a žili šťastně až do smrti. Měli se rádi a nikdy se neprali”.

Pokaždé, když uviděl dlouhého kluka, který se nechával otloukat od kde koho, si uvědomil, že on je úplně stejný. Kdyby máchl rukou, tak odlítnou, ale on to nemá v povaze a jenom řve. Někteří žáci se mu chodili svěřovat, lichotili mu, že je nejhodnější pedagog. Přišel i Skipy a stěžoval si, že ho týrá matka. Ta byla přehnaně pořádkumilovná, doma po kobercích rozložila noviny a všichni museli jako klokani skákat jen po novinách. I jeho otci říkalo celé městečko Skipy. Protože všichni věděli, jak skácou doma po novinách.

Z každé schůze, kterých se teď preventivně zúčastňovali i jiní členové výboru, přinášeli Pavlovi zprávy, jak se kádrovák vytahuje. V kuloárech se naparuje:” Smékal je podvodník. Kdyby nebyl, šel by k soudu, ale protože ví, že by prohrál, tak drží pysk”. To Pavla iritovalo tak, že hryzal kůru z jabloně a psal další podklady pro právníka. Konečně v říjnu 1989 sepsal právník žalobu. Pavel složil 600,-Kčs a žalobu podal. Před odchodem na podatelnu soudu ho právník ještě jednou varoval. Bude se to moc těžko dokazovat. Nelze vyloučit ovlivnění soudce tajemníkem KSČ, všichni svědci možná řeknou, že si nic nepamatují a bude to v háji. Pavel podal žalobu a šel na fotbalový stadion pod Lízátka.

Dvě hodiny tam chodil a bylo mu nevýslovně dobře. Poprvé v životě překonal strach. Velký strach. Věděl, že i kdyby z něj řezali řemeny za živa, má pravdu a neustoupí. Věděl, že může prohrát, ale nemohou ho porazit. Cítil, že se stal člověkem normální lidské kategorie. Přesedlal z poníka na krásného koně. Na takového co vyhrává závody.

Začal si připravovat řeč pro Jitušku a macechu. Do pocitu radosti se mísil pocit vykořelečnosti, nezařazenosti. Chtěl patřit mezi skupinu spokojených, sebevědomých, normálních lidí.

Nikde se necítil na sto procent.

Vypadal spokojeně, ale byl nešťastný.

Byl nešťastný, když se něco polámalo a on se musel snažit to opravit. Pan Stříbrný, řidič autobusu byl šťastný když se mu něco rozbilo v dešti, mrazu, nepohodě. V šatně nadšeně vyprávěl, jak si zajel pod světlo, krásně si ustlal, lehl pod autobus a šrouboval a šrouboval. Zalomený šroub, který Pavla přiváděl k šílenství, byl pro něj lahůdkou, kterou

s chutí vychutnal. Nadšeně vyprávěl o vylepšeních na svém milovaném vozidle, různě si upravoval a prodlužoval páky, aby se nemusel tolik ohýbat. Stejně jako pan Roneš, Vondráček, Dobřenský a další nešel dřív domů, dokud nebylo auto v pucu.

Učitelování také nebylo pro Pavla na sto procent.

Bavilo ho dělat žákům klauna, zpívat i ruské písně hlasem bohatýra, ale umrtvovalo ho opravování písemek, neustálé napomínání, trestání za přestupky, které se opakovaly. Písemky měl neustále rozložené na stole. Opravil jich pět a musel od těch hámotin na chvíli utéct. Půl hodiny dělal něco jiného, než se zase přinutil na to sednout.

Písemky mu zničily každý víkend. V pátek se nepřinutil ke známkování, ale musel na tu hrůzu, co ho čeká myslet až ho bolel žaludek. Ani v sobotu nezačal, ale v neděli musel už od rána makat. Třída čítala 35 borců. Na jedničku byl jen jeden. Zajímavé je, že ho po letech navštěvují výhradně ti největší gauneři. A otlíčník nepřijel ani jeden.

Toužil po lásce. Strašně citově strádal. Chtěl se s Jituškou hladit a milovat tak, jak to viděl v televizi. Snažil se ji hladit a líbat, ale ona ho odstrkovala a zlostně frkala. Měl z toho další mindrák. Ví ještě z Moravy, když honil s otcem prasnici ke kancovi, že některá svině některého kance nechtěla. Přivedli jiného a k němu se lísala hned. Ale to mu mohla Jituška říct před svatbou, měla přece zkušenosti z prvního manželství. Vůbec tomu nerozuměl.

Ženy a dívky se na něj vždy usmívaly, a ta o kterou nejvíce stál, ho jak byl přesvědčen, schválně trápila. Za co mě trestá? Říkal si. Nikoho neměl. Chtěl být alespoň jednou v životě šťastný. Nikam nepatřil. Byl úplně sám.

Dlouhé hodiny úvah věnoval maceše.

Podrobně si popisoval její chování.

To ho uklidnilo, ale důvod jejího chování nezjistil.

Začal tomu všemu rozumět až po letech, když mu to vysvětlil znalec místních poměrů.

Náhodou se sešli v Praze, ještě o tom bude řeč.

Nakonec starý dobrák Pavel dospěl k názoru, že baba nedělá nic špatného, jen mu neomaleně do obličeje servíruje svoje názory a na to má podle všech ustanovení o lidských právech nezadatelné právo. Možná ho vytáčí do nepřítelnosti schválně a úmyslně, ale možná že je jen tak jednoduchá a neuvědomuje si to. Kdo to zjistí? Jak to zjistí?

První stání u soudu bylo 15. prosince 1989.

Jako zásah vyšší moci se projevila sametová revoluce.

Pavel byl moc rád, že žalobu podal v říjnu 89, kdy ještě nikdo netušil, co se semele. Oba kojoti se k soudu vůbec nedostavili. Podle zaručených zpráv, nestačili v nově vzniklé situaci sehnat jiné-nové "důkazy". Před druhým stáním zase Pavel celé noci nespál, přehrával si na duševním filmu co jim řekne. Pamětliv pojednání o nešťastníkovi, který u soudu prohrál a pak si držel hlavu a říkal si, jak jim to měl vysvětlit a co všechno měl sdělit a pak by teprve býval byl vyhrál. Aby nebyl až po soudu a po bitvě generál. Po druhé, v lednu 1990 se napucovaní kojoti dostavili. Za soudní stolicí v talárech seděla křehotinka soudkyně a dva soudci z lidu, kteří zřejmě spali s otevřenýma očima. Do jednání vůbec nezasahovali. Slavnostní zahájení si zapamatoval do detailu pro scénaristické potřeby. Soudkyně se zeptala lavice obžalovaných, zda se chtějí Pavlovi omluvit za výroky o podvodech. Oba povstali a řekli, že ne. Jednání trvalo od desíti do jedenácti a kádrovák předložil jako důkaz podvodů cestovní doklad z roku 1984 - ano z října 1984 - Pavel si z nich pak dělal legraci, zda a proč nenašli něco staršího. Na dokladu byla prý nesprávně uvedena doba odjezdu autobusu z Hořic. Pavel psal cest'ák, spletl se a omylem napsal o deset minut jiný odjezd. Kádrovák ho tehdy přátelsky na chybu upozornil, otrhal jízdenky a vyzval

ho, aby si cest'ák napsal znovu. Pavel je ale na své peníze lajdák, na celou záležitost zapomněl a cest'ák si vůbec nepodal. Velmi rychle se prokázalo, že cestovní doklad nebyl vůbec proplacen! Ředitel se vytasil s knihou docházky a začal mektat, že se ing. Smékal do ní zapsal 15.července roku 1986 o pět minut jinak než přišel. Soudkyně se podívala do knihy a zjistila, že se při denních příchodech střídají zápisy obyčejných zaměstnanců, zápis příchodu ředitele chybí. Ředitel Institutu v Hradci se nezapisoval 10 let. A bral plat. 8 klacků měsíčně. Ani po tomto estrádním vystoupení nebyl vyhlášen rozsudek. Na 15.března 1990 bylo určeno další stání. Museli být vyslechnuti svědci, protože kádrovák začal mečet, že neřekl o ing. Smékalovi, že je podvodník veřejně, ale že celkem jaksi řekl veřejně, že jeho chování celkem jaksi zavánělo podvodem. Patnáctého března se tedy před soudní síní sešli bývalí předsedové ROH všech učilišť Východočeského kraje. Pavel se nestačil divit. Bylo po revoluci, Institut před zrušením a přesto byla většina svědků velmi roztržena a bylo vidět, jak se bojí. Zvláště ženy žmolaly kapesníčky a bály se rozhlédnout kolem sebe. Teprve později se Pavel dozvěděl, že kádrovák stačil polovinu svědků objet a přesvědčit je, aby řekli, že si nic nepamatují. Takový svinstvo. Svědecké výpovědi podle toho také vypadaly. Ale šest statečných dosvědčilo jednoznačně, že kádrovák řekl všem účastníkům schůze, že ing. Smékal dělal podvody a že důkazy jsou na Institutu. Poté bylo jednání odročeno na neurčito. Všichni se divili, proč kádrovák soudní mašinérii nezastaví. Proč nepřizná, že udělal chybu, neomluví se a hotovo. Na tomto případu si Pavel znovu uvědomil, že to lidé nedokáží. Udělají na začátku třeba malou chybu, ale už v tom jedou a nedokážou to zastavit ať se ten jedinec jmenuje Sadám Hussajn, Blábola, Stalin, Jituška Smékalová, Stvůra nebo jinak.

Rozsudek byl vynesena 28.června 1990. Kádrovák byl odsouzen Jménem republiky k omluvě před stejným shromážděním a k zaplacení výloh. Ředitel, alibista, který jen přikyvovav a neprokázalo se, že se slovně vyjádřil, byl odměněn za svou opatrnost zastavením soudního řízení. Tři čtvrtě hodiny se soud před vynesením rozsudku radil. Pavel se do poslední chvíle obával o výsledek i když byl rozhodnut eventuálně se odvolat. Vyhrál. Ze všech učilišť mu přicházely písemné gratulace. Kdo by si pomyslel, že teď už šlo vše ráz na ráz, šeredně by se mýlil. Příběh graduje. Drama pokračuje. Soudci stávkovali a tak se stalo, že rozsudek nabyt právní moci až 14. listopadu 1990. Kádrovák začal taktizovat. Písemné znění rozsudku předal Pavel Jitušce a těšil se, jak ho začne obdivovat. Zchladila ho dokonale. Vyslovila se v tom smyslu, že je blbej, když se soudil o takovou prkotinu, že měl dát raději u soudu žádost o rozvod. Byl to šok a rána pod pás. Přesto jí ale nevěřil, že to myslí vážně a do dneška neví, zda ho jeho cit a šestý smysl informoval správně.

Do dneška také neví, proč po něm ředitel s kádrovákem tak vyjeli. Možností je mnoho, kromě již uvedených důvodů je nejpravděpodobnější, že Pavla někdo pomluvil a oni mu chtěli ukázat zač je toho loket. A srp a kladivo. Náhodou Pavla špatně odhadli a vylámali si zuby. Marně Jitušce vysvětloval, že šlo "vo princip" a že by nemohl žít, kdyby si nechal vod takovejch darmožroutů vynadat do podvodníků, když to není pravda. Parádně překloučil skutečnost i ředitel učiliště. V průběhu soudu neustále na Pavla apeloval, ať přestane, že stejně prohraje a korunu tomu nasadil prohlášením, že ing. Smékal zneužíval schůzí ROH k prosazení svých cílů a pomsty.

Po sedmnáctém listopadu byla řediteli učiliště vyslovena až na tři hlasy spontánně nedůvěra. Zavola si Pavla do ředitelny a tam mu vyčítal, jak mu pomohl a jak ho mrzí, že také hlasoval pro nedůvěru. Pavel mu v půlhodinovém projevu vysvětlil všechny kopance s nehospitováním, hledáním chyb a mizerným učením občanské nauky. Říd'a si dělal

poznámky a slíbil, že se na konci roku ke všemu vyjádří. Na konci roku odjel se svou favoritkou. Neřekl nic. Přesto se vyjádřil, i když ne verbálně. Asi se domnívá, že se vyjádřil beze slov dost jasně. Překrucování, polopravdy, vědomé lži, boj o koryta po 17.listopadu, řádění starých struktur, vzalo Pavlovi za krátký čas všechny iluze. Staré struktury se stáhly za buk a zezadu začaly opět řídit veškeré dění ve škole. Na místo ředitele prosadily svého koně. Sice nestraníka, ale s nimi sešitého. Ten se předvedl v plné parádě 24.srpna. Na ten den po velkém otálení svolal kádrovák schůzi na omlouvání. Schůzi svolal mizerně - obyčejnými dopisy, ne doporučeně, na adresy do učilišť - byly prázdniny a kalkuloval s minimální účastí. Neúčast Pavla posichroval právě novým ředitelem. Nový říd' a slíbil Pavlovi, že ho v 8.00 vyzvedne a na schůzi v 9.00 hod ho do Hradce doveze. Den před dnem D se Pavel uklidňoval hrabáním v záhoně před panelákem. Tam ho napadlo, že možná auto s ředitelem nedojede. Připravoval si řeč. Délka proslovu nejprve narůstala zhruba na dvě hodiny a pak se zkracovala. Nakonec si to představoval tak, že se mu kádrovák omluví předepsanou formulí: "Omlouvám se tímto ing.Pavlu Smékalovi, nar.8.9.1945 za to, že jsem o něm řekl na schůzi dne 28.června 1988, že dělá podvody a tím se dotkl jeho cti".

Umínil si, že se postaví jako Jan Škrabal a řekne:"Všechno Vám odpouštím". Celý jeho proslov se smrskl do jediné větvičky. Dopadlo to zase jinak, než si to vysnil. Od třičtvrtě na osm stepoval před panelákem. Zvrhlík nový ředitel nepřišel ani ve čtvrt na devět. Byla hustá mlha. Nepřišel před barák ani o půl deváté. Pavel zaběhl do garáže pro auto. Byl by to krásný závěr filmu, nádherné finále. Jel v mlze jako blázen. Cesta trvá i za pěkného počasí autem půl hodiny . Pletly se mu do cesty traktory a nakladače. Jel nadoraz. Z protisměru vylétlo Fuego. Renault fuego. Minuli se o milimetry, oba zahoukali. Na křižovatce u prachárny, kde zahynula učitelka, dlouho stál. Neviděl nic. Jen si lokl mlhy. Stáhl si obě okénka. Silnice je tam široká a než ji přejede, trvá to dlouho. Trambusy s návěsy světly protínaly mlhu jako rakety. Ani neví, jak křižovatku přejel. Za dvě minuty devět byl před budovou a za minutu devět s krásnou paní Zichovou před místností 209. Jako z pekelné brány z ní vyletěl d'ábelský kádrovák a zíral na ně jak na zázrak. Vůbec je nečekal.

Nový říd' a měl dovézt Pavla o čtvrt hodiny později. Kádrovák nezvládl situaci. Začal na Pavla rvát, že přijel pozdě a že se mu neomluví. Pavel mu, kádrovákovi řekl, co si o něm myslí. Řekl mu, že je darmožrout a odešel s krásnou paní Zichovou k soudu. Tam sepsali, že se kádrovák neomluvil tak jak bylo nařízeno v rozsudku. Sekretářka se vymlouvala, že to ještě nepsala. Dvě hodiny je nechala čekat. Pavel šel na poštu a zatelefonoval řediteliučiliště, co způsobil tím, že nepřišel v čas. Nový ředitel se nechal zapřít, sekretářka řekla Pavlovi, že musel rychle odjet řešit problém s odborným výcvikem na odloučeném pracovišti. Pavel poprosil sekretářku, aby řediteli všechno vyřídila. Zašel na odbory. Zjistil, že tam sedí všichni hadrníci jako před listopadem a nic nedělají. Bylo jich tam o jednoho víc a to o tajemníka KSČ, který "řešil" Pavlovu stížnost. Zašil se na odbory. Za čtrnáct dní šel Pavel na fotbal, ve čtvrtek se hrál vždy přátelák jako příprava na nedělní mistrovské utkání.

Hrály prvoligové dorosty a to si nikdy nenechal ujít. Na hřišti běhal i nový říd' a učiliště v dresu pomezního rozhodčího. Jako slušný člověk ho Pavel nechal odřídít zápas. Nerušil ani o poločase, ale všiml si, že když ho pan ředitel zmerčil, hned znejistěl. Po zápase Pavel čekal před kabinami. Všichni hráči již byli dávno vysprchovaní a v hospodě, dva rozhodčí dávno odešli, když se teprve pomalu otevřely dveře s nápisem Rozhodčí. "Já se Ti omlouvám" zněl roztřesený hlas, ale nemohl jsem vyhodit matku. A fičel ze stadionu. Cestou domů osvítil Pavla nový blesk.

Sekretářka říkala, že řeší problémy na odloučeném pracovišti a ani jeho matka nemohla

nového ředitele zdržet, protože v loni umřela. Byl přece za něj s jeho třídou na výletě. Byl to strašný trip.

Ráno se, tehdy ještě učitel, Pavla zeptal, zda by za něj nejel s jeho třídou na výlet, protože mu zemřela maminka. Pavel samozřejmě řekl, že jo. Měl na přípravu deset minut, kluci čekali na nádraží, koupili si meruňku a než náhradní pedagog dorazil, byli slušně namazaní. Pak už je Pavel zpacifikoval a vše dopadlo dobře. Výlet.

Napsal říd'ovi - rozhodčímu - slušný dopis s prosbou o vysvětlení. Dozvěděl se, že šéf s dopisem obešel všechny, kteří mu do funkce ředitele pomohli a radil se. Radili mu, aby se nato vysral a neodepisoval. Nakonec odepsal, že ho zdržela matka žáka. Ne jeho vlastní. Podle indicií - chování na stadionu i radění je ing. Smékal přesvědčen, že ho nový ředitel zradil. Tři roky s ním seděl ve sborovně a nepoznal ho. Stačila jedna neuskutečněná cesta a zrádce se projevil.

Pavlovi se z toho všeho udělalo špatně a rozhodl se pro další radikální řez. Odešel ze školství. Od řeznic dostal velkého černého medvěda s bílou mašlí u krku. Bylo na ní věnování nejhodnějšímu pedagogovi a všechny podpisy. Šel makat k soukromému podnikateli na stavbu. Jako pomocný dělník.

Doufal, že bude mít víc času na psaní.

Zase doufal, že těžké životní podmínky z něj vypresují literární veledílo.

Veledílo ze života.

14. Další podnikání.

Audience u soukromého podnikatele byla krátká. Zeptal se, proč chce u něj dělat. Odpověděl po pravdě, že chce napsat scénář pro Hollywood, že na něm dlouho maká, ale že pro něj byla vždy první práce a nedokázal se na psaní soustředit.

Ve školství vůbec ne, protože musel psát přípravy a opravovat písemky. Při manuální práci, že si vše promyslí a večer po práci bude psát.

Přítomný part'ák kulil oči. Podnikatel to nijak nekomentoval.

Byl na různé bláznů a pomatence zvyklý.

Oznámil, že se u něj maká deset hodin denně, od šesti do devíti, čtvrt hodiny svačina, pak do 12ti hodin, půl hodiny oběd a znovu až do 16.00 hod. Švarc systém – každý je podnikatel a za dohodnutou práci v nejvyšší kvalitě dostane smluvně vyčíslenou odměnu. Chlapi, že dělají i v dešti. Připomněl bezpečnost práce a totální zákaz pití alkoholických nápojů včetně piva. Při prvním nedodržení zákazu 2000,-Kčs pokuta. Při druhém bez milosti vyhazov.

Pavel podepsal připravenou smlouvu, vyfasoval rukavice a nepromokavý plášť. Part'ák už čekal se svým autem a odvezl celou tříčlennou partu na pracoviště do výrobního družstva "Žaneta".

Tam poprvé Pavel pracoval neustále na jevišti. Přestavovali bývalá jatka na další dílny výrobního družstva před zraký asi padesáti žen, pracujících u pracovních stolů za okny již dokončené jednopatrové budovy. Ženy lepily a sestavovaly nejrůznější hračky. Mart'any, klauny, šašky, kocoury, medvědy koně, vláčky, stavebnice atd. V družstvu přestali dělat sádrové partyzány za dvacet korun, předělali formy a po 17.listopadu jeli naplno. Začali s Betlémy k Vánocům. Nestačili poptávce. Avízovaný příjezd tří soukromníků v nových montérkách se stal prvotřídní atrakcí, která zaplnila všechna okna.

Před tolika lidmi Pavel ještě z auta nevystupoval. Narazil si debilku na hlavu, zamával jim čistým kapesníkem a šťastně se na dělnice usmíval. Zaječely a couvly od oken. Přiběhl krocan - asi padesátiletý fousatý vedoucí.

Ukázal jim boudu se stolem a židlemi za stavenišťem. Předal part'ákovi plány, chvíli do

nich koukali, ale všem bylo hned jasné, že vedoucí tomu nerozumí. S bouráním začala jiná firma, ale po neshodách s Krocanem utekli. Part'ák vylezl na lešení a natáhl si šňůru. Pavel s Lád'ou míchali maltu a vozili cihly. Hladil cihly, narovnával si záda a čistil hlavu. Usmíval se do všech oken a bylo mu dobře. Neuplynula ani hodina, hoknili (pracovali) v klidu svým tempem a již byli vyrušeni. "Serte na práci a pod'te se napít než spadne pěna" vrískali od boudy topič s údržbářem. Part'ák zahodil lžíci, Lád'a lopatu. "Deme".

"Ale podnikatel mi to zakázal" pípl Pavel. "Zákazy jsou tu od toho, aby se nedodržovaly". Nesmíš se vožrat, ale trochu piva si dát můžeš". V boudě se za čtvrt hodiny dozvěděli všechno od založení výrobního družstva. "Krocan je vedoucím od začátku, ale teď to s ním jde s kopce. Už dvacet let chlastá první ligu a začíná blbnout. Je dvakrát rozvedený. Teď jezdí za Ivankou do Prahy. Druhá žena mu i zde nafackovala. Měl neuvěřitelné množství autohavárií, ale nikdy se mu nic nestalo. V pondělí přichází až na devátou, tak se nemusí pospíchat. Ve středu tady vůbec není, to jede do Jablonce na poradu a potom do Prahy". Brzy měl další havárii, natočil služebáka na švestku, ale kromě natrženého ucha neutrpěl žádnou újmu.

"Největší prsa má Stázina z lakovny, nejhezčí je asi Věruška, bacha na Lídu, Máňu, Hanku, Olinu, ty jsou rozvedený a shánějí honem chlapy".

Bylo krásně, ještě se netopilo a oba jediní zástupci mužského pokolení jim povídali a povídali.

Především Pavel se cítil povinen oplácet důvěru a vyprávěl svůj příběh. Oba zpravodajové ochotně běhali s lahví od okurek pro pivo, na které se skládali rovným dílem. Počasí bylo nádherné, sundali košile a všechny ženy byly zase v oknech. "Je to sanatorium" říkal nahlas Pavel a cítil, jak mu sílí svaly. Koncert gradoval při obědě.

"Dobré deň" pozdravil Pavel lahodným hanáckým dialektem. Všechny nadrdolené hlavičky vyprskly do polévky. "Já so trochu potroblé, ale jinak zdravé" sdělil výdejnímu okénku líbezně. Jídlna se otřásala v základech. "Dáte mě prosím hodně polivke, já so z osmi dětí". Schválně ze sebe dělal hlupáka, aby bylo jasné, že je nádeník, jak se patří.

Ať řekl cokoli, salvy smíchu byly čím dál delší. "A prosím hodně pepře". "Děkojo" i toto slovíčko působilo zalechtání na žebrech. Ženské byly tak rozchechtané, že stačilo říct "stodola" a chytaly se za bříska. Květnatě dvakrát za oběd poděkoval a kuchařky padaly do kotlů po vyslechnutí hypotézy, že mají asi mimořádný talent na vaření knedlíků.

Tak se stal poprvé v životě vědomě obecním šaškem. A bylo mu dobře. Před jídelnou na ně čekaly Věruška s Alenou. Alena mu řekla, že je ohromný sympat'ák, který tomuto babinci chyběl, ale on hltal očima ztepilou Věrušku. Ukázaly jim svoji dílnu. Celou směnu obsluhovaly lis vysekávající z pásků plechu kolečka. Hrozná voblbovačka, to by chlap nevydržel. Lisy byly z minulého století a před každou kontrolou bezpečáka z Jablonce údržbář rychle dráty odpojil a tvrdili, že už se na strojích nepracuje. Sotva za kontrolou zapadly dveře, už zase "buchar" rozjeli.

Při každém obědě expedoval do jídelny plné kontejnery smíchu, řehotu i chechotu. Byl prostě za hvězdu. Stačilo, aby mluvil příjemným hlasem malohanáckým dialektem. Pokud hladina dobré nálady klesala, stačilo správným tónem prohlásit: "Já néso tak blbě jak vepadám, já so inženýr". Nebo: "Ja inženěr, bolšoj specialist"! To zabralo vždycky.

Všichni totiž už věděli, že je inženýr a blázen, který se chce proslavit jako spisovatel.

To bylo k smích všem.

Zjistil, že ženy středních let jsou nesnášenlivé. Musel pečlivě vážit přízeň a věnovat se všem stejně. Jakmile některá měla pocit, že se jí dostává méně pozornosti než jiné, vrhla se

na dotyčnou jak na svou slepici v kurníku. Divy dělala debilka. To byla správná rekvizita. Když ji v jídelně sundal, málem ho nepoznávaly.

Druhý den o půl třetí si všiml, že na něj mává sexbomba z nejkrajnějšího okna z prvního poschodí. Lad'a, ani part'ák Jenda si toho nevšimli. Oznámil, že jde na záchod a rychle šustil chodbami do lakovny. Mávala Stázinka. Posadila se do temného kouta a mluvila a mluvila. "O dvou dětech strašně roztomilých, bezvadném manželovi, o zahrádce. Manžel ale hrozně žárlí, děcka zlobí, ale jinak jsou fajn. Pavel poslouchal, přikyvoval a viděl že Stázina je stejný typ jako Jituška. Krátké vlasy, ohromná prsa.

Nakonec mu řekla, že chodí kvůli dětem do práce o půl hodiny později a že tudíž je o půl hodiny dýl sama každý den v lakovně a aby přišel zítra o půl třetí zas. Na rozloučenou ho jakoby mimochodem pohládila. Svět se šestkrát obrátil. Nikdy nevěřil řečem: "Vůbec nevím, jak jsem se tam dostal". Opravdu vůbec netuší, jak se dostal zpátky k míchačce. Létal vzduchem. Jenda s Lád'ou kroutili hlavou. Ve čtyři hodiny odpoledne spokojeně prohlíželi dílo. Udělali mnohem víc, než měli v plánu. Pavel se šťastně díval na konkrétní výsledek práce. Bylo mu skvěle. Jako kdysi na Moravě po vyhazování hnoje. Každý večer psal. Šlo mu to tak, že byl sám se sebou spokojen. Makal na hře "Generační výpověď".

Popisoval všechno, co v životě prožil.

Snažil se Jitušku hladit už v kuchyni, ale ta ho čím dál vehementněji odháněla. "Najdi si na to někoho jinýho"."Kdyby tohodle nebylo. Mě to dělá zle". Milovali se jednou za uherský měsíc. Nestálo to za nic. Odstrkovala ho, odháněla, ale cítil že hraje divadlo, že to není doopravdy. Večer po Stázčině odpoledním pohlázení, se vzmužil natolik, že jí to řekl: "Nezlob se, nechci tě zase rozčítit, ale myslím si, že hraješ divadlo. Jsi skvělá herečka, jen příliš často vypadáš z role". Začala hysterčit, brečet. "Promluvíme si" navrhl, jak to viděl v amerických filmech. Začala láteřit, že není vo čem mluvit. Pozorně ji poslouchal a rostlo jeho přesvědčení, že tchýně Jitušce poradila, aby s milováním dělala drahoty, aby si ho držela od těla, jinak on si toho nebude vážit. Jenže Jituška nedokázala odhadnout tu pravou míru, hned zpočátku to přehnala a teď již nedokázala chybu přiznat a lavinu zastavit. Věčně ji bolela hlava, byla unavená. Později nadávala, že je to hnusný a že ji bolí celej vnitřek. A celá kočička. Podle jeho znalostí fyziologie ji to nemohlo bolet, byl na ni něžný, žlázy včetně žlázy Baltoliniho fungovaly normálně. Kára jejích lží ji hnala z kopce čím dál rychleji. Chtěl jít konzultovat za prvním manželem, ale ještě neměl dost odvahy. Pak to Jituška ještě vylepšila.

Sdělila Pavlovi, že jediný možný způsob, jak může Pavel vydělat peníze je ten, že vyjede s Polytechnou pracovat do zahraničí.

Polytechna byl tehdy jediný podnik, který převážně lékařům, ale i jiným vysokoškolákům, umožňoval vydělat bony v zahraničí.

Pavel okamžitě jel do Prahy na Polytechnu, tam mu řekli, že by mohl jet učit řídit traktory černochoy a Africe.

Od té doby ho Jituška trápila otázkou: "Kdy už konečně odjedeš do Afriky?"

Zřetelně dávala najevo, že o Pavla nestojí. Že vůbec nestojí o jeho přítomnost.

Pavel psal na Polytechnu, žádal, prosil, ale nikdy neodjel.

Jezdili jen ti s červenou knížkou.

Do práce se však každý den těšil. Makali v pohodě svým tempem. Fyzická práce mu nikdy nevadila a cítil se zdravý. Tak jak přišla, tak i odešla nachlazenina močového ústrojí. Řezání v močové rouře ustalo, jako když utne. Jistě v tom sehrála roli i psychická pohoda. Je přesvědčen, že všechny nemoci začínají u nervového ústrojí. Každý den kolem půl třetí

se vytratil. Našel si do lakovny zkratku. Prolezl dírou z kompresorovny do truhlárny, která je vedle. V temném koutě se hned při druhé schůzce začali něžně líbat. Říkal ji Stázinko. Řekla mu Pavlíčku. Všimla si, jak to s ním hnulo. Tak mu naposledy řekla jeho maminka. Pěl Stázině ódy na její ňadra. Dověděl se, že mívala osmičky, teď jen dobrý pětky. Tvrdil, že jsou to pořád osmičky a osmička je jeho šťastné číslo. Nejvíc se k němu vinula po cintátech: "Jsi moje vysněná víla". "Jsi dokonalá".

Pomalou se jejich vzájemné laskání vyvíjelo v něco mezi psychoanalýzou a erotickými masážemi.

Jednou převyšovalo jedno, jindy druhé. Pomalu jí jako seriál vyprávěl svůj příběh. Nedivil se, že Mata Hari byla nejlepší vyzvědačka. Řekl na sebe úplně všechno. Mluvila s ním také úplně otevřeně. Od sedmnácti let žila se ženáčem, každý ji domlouval, ale nedala si říct. Pochází ze šesti dětí. Vdávala se ve dvaceti, zhýralý ženáč ji opustil i přesto, že se kvůli němu nedoučila prodavačkou a vlastně nemá žádné vzdělání a musí dělat každou nekvalifikovanou práci, teď navíc v nezdravém prostředí lakovny.

Byla sama, strašně brečela, až ji z toho vytáhla kámoška. Vzala ji na stanování, tam uviděla kluka, kterej se o děvčata vůbec nezajímal.

Jen chytal ryby, nemluvil o ničem jiným než o akváriích a kolik jich má doma a jaký tam má rostliny a osvětlení. Až si řekla, toho musím dostat.

Že ho musí ulovit.

Taky se jí to povedlo, teď je její manžel, často jí vyčítá, že ho ulovila ona, žárlí, protože zná její temperament a hlídá ji.

Pavla napadlo, že když ho uviděla z okna, tak si řekla, toho musím dostat a že je to tak s každým chlapem, který překročí práh družstva "Žaneta". Chápal, že rybáře, který připravuje návnady, musí mrzet, že byl uloven. Byla ohromně vynalézavá a vždy ho něčím překvapila. Přitáhla do jejich koutku lavici, musel si na ni lehnout. Moc se jí líbila debilka a často si ji půjčovala. Čím dál víc času věnovali úvahám, jak to narafičit, aby spolu mohli být úplně.

V lakovně si netroufali, byla by to vysloveně směla, ale přeci jen mohl někdo přijít. Probírali její i jeho případ ze všech stran. Neměla žádné vzdělání, ale přirozenou inteligenci. Ano párkrát ho překvapila rozumovou úvahou, nejvíc tím jak meditovala nad kádrovákem a ředitelem. Co to musí být za lidi, když si dovolí někoho podezírat z něčeho tak nízkého, jako je falšování cestůku kvůli dvěma korunám. Nenašli jiné vysvětlení, než, že: podle sebe soudím tebe.

Mazlili se jako dvě koťata a řekl jí, že má mimořádný talent pro milostné hrátky a ona zářila nadšením. Škádlivě mu vyčítala, že do jiných oken mává kapesníkem víc, ale vysvětlil jí, že je to kvůli klamání nepřítelů.

Hubovala na manžela, že pořád sedí doma, do hospody chodí málo a vrací se nepravidelně. Brečela, že už nemá žádnou dovolenou. Přemýšlela, jak to zaonačit, aby dostala alespoň půl dne náhradního volna.

V paneláku se Pavlovi psalo velice lehce a za necelé tři týdny hru dokončil tak, že neměla podle jeho názoru chybu. Nazval ji "Generační výpověď" a snažil se do ní dát všechno, co kdy prožil.

Teprve když si ji po letech přečetl, divil se, jak to mohl napsat. Psal věci na hranici trapnosti, teprve později, po mnoha letech napsal pohádku o bytovém družstvu, která pohnula jeho mikrosvětlem.

Řeči tchýně ho vůbec neiritovaly.

Dávala mu dál za vzor jiný chlapy, jak se starají o rodinu a co všechno mají. Už mu řeči vůbec nevalily. Dokonce si dovolil jí říct, že Mirek, kterého mu dávala za vzor, je zavřený, protože vedl v podniku mrtvé duše a udala ho ze žárlivosti jeho vlastní manželka. “To nevalí, ale pomohla si” zněla odpověď. “Má kožichy, auto, zlato, chatu, všechno bylo napsany na ni”. “Zavřít mužou, pustit musí” uzavírala debatu. Na chlapech jí vůbec nezáleželo, hlavně když se měly ženské dobře.

Brzy se po celé Žanetě rozkřiklo, že Pavel touží po Hollywoodu. Pivní skaut topič mu přinesl adresu Alice T. Pavel ihned napsal na Floridu a hru Generační výpověď tam doporučeně poslal. Odpověď ho zkrušila. Psal dál jako drak

Jenda - parťák, byl nejen velmi zručný zedník, ale i filištýn.

O sobotách a nedělích jezdil po poutích s dřevěným trámkem, zásobou hřebíků a vy-leštěným zednickým kladívkem. Za tři koruny si mohl každý zkusit natříkrát zatlouct osmdesátku hřebík. Jenda to dokázal, jinak málokdo a korunky se sypaly. Lad'a si kolem třetí odpoledne dělal z Pavla legraci, že má pravidelnou stolicí. “Ty vole, já tě znám” řekl náhle. “Já jsem ten učeň, co strčil mistrovi hřebík do rohlíku”

No tehdy v Hlušicích.

Pavel byl sešrotován k věrnosti. Denně blahořečil manželkovi, že Stázinu hlídá a nepravdělně se vrací z řídkých návštěv pohostinství. Vždy, když lezl dírou zajišťující přívod teplého vzduchu z kompresorovny do truhlárny, na něj myslel. Následovaly živé obrazy pana faráře při kázání o věrnosti a odpuštění.

Pavel si opakoval denně desatero. Hlavně nesemilníš.

Nejlepší dramata píše život. Pavel uznává, že by finále lépe nevygradoval a neprošpikoval milostnými překvapeními ani on.

Stázina přikládala pod kotel. Koncert jejich prstů a hladkých ručiček při rozepínání knoflíků byl jedinečný. Často si Pavel i nejmenší detaily její dovednosti přehrával dlouho do noci a dospěl k přesvědčení, že by to mohla z fleku vyučovat. Dlouho nedýchal, když ho poprvé překvapila a neměla pod svetem nic než hedvábnou kůži. Nádra měla nádherná i po dvou odkojených medvěd'atech. Zvláště melounovitá.

Při striptýzech vynalézavě improvizovala a on si uvědomoval, že v této činnosti nejsou nedostatky ve školním vzdělání na závadu. Vše se změnilo ze dne na den. Nachladila se a musela k lékařům. Ti zjistili chudokrevnost a nařídili okamžitou změnu pracoviště. Bránila se jako lvice, ale nakonec podlehla a byla zařazena do dílny s deseti včeličkami a sestrojovala Mart'any. Seriál erotických hrátek byl surově přerušen.

Utíkala z dílny při každé příležitosti, ale tam se nedostali dál než k lísání nohou pod stolem. Brečela jak želva a přísahala, že něco vymyslí. Jenže nevěděla co. Konec sladkých hrátek. Kádrovák z Institutu se zmohl na další podlý tah. Prostřednictvím advokáta oznámil písemně soudu, že dne 24.srpna 1990 v místnosti č.209 zahájil schůzi přesně v okamžiku, kdy bylo na jeho hodinkách devět nula.nula, omluvil se ing. Smékalovi přesně soudem určenou formulí a schůzi ukončil. Ing.Smékala, že potkal na chodbě až po skončené schůzi. V žádaném písemném vyjádření Pavel stručně napsal, že ani v Kocourkově není možné, aby se uskutečnila schůze za účasti jednoho jediného soudruha. A ještě toho, který se má veřejně omluvit. Nikdo další na schůzi 24. srpna 1990 nebyl.

Žádal svolání nové schůze doporučenými dopisy a řádnou omluvou ve smyslu rozsudku.

Denně po šichtě chodil lehce běhat po oblíbené trase v lukách až ke staré jabloni. Jednoho krásného zářijového dne se k němu přidal ramenatý sportovec ve stejných teplákách, jaké nosili sportovci v Duklách. Pavel ho znal od vidění. Říkalo se o něm, že je policajt i když

chodil stále v nenápadném civilu, a že maká někde v Praze.

U jabloně se zastavili.

Dlouho se bavili o ženských a o počasí, až z něj vylezlo, že je pověřen Pavla požádat, aby netrval na veřejné omluvě od pracovníka Institutu výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství, krajské pobočky v Hradci Králové.

Sáhodlouze vysvětloval, že je to vlastně formalita. Všichni na učilištích vědí, jak spor dopadl, kádrovák že je starý člověk, který je samozřejmě ochoten poskytnout jako odškodné částku, kterou si Pavel určí. Sám byl překvapen s jakou rozhodností tuto nabídku odmítl. Ramenatý tuto reakci očekával a mluvil a mluvil. Přemrštěně užíval slova: "Vy mě fascinujete". Ano. Říkal: "Fascinujete".

Tohle ukecávání asi trénovali. Používali je kádrováci a jemu podobní tak dlouho, že chudák posluchač nakonec nevěděl čím je, ani proč přišel. "Vy mě fascinujete. Odmítáte aniž byste si obě možnosti promyslel. Já vám milerad pomohu.

Vím, nejste žádný troškař, žádejte sto tisíc. Koupíte si nové auto a ještě vám zbyde na kožíšek pro manželku a nějaké blbosti pro tchýni a Roberta. Budete king. Vaše pozice v rodině se ohromně zlepší. Ve druhém případě nezískáte vůbec nic. I když schůze bude svolána doporučenými dopisy, nečekejte velkou účast. Lidé mají jiné starosti, nemají rádi nepříjemnosti a nepojedou zbytečně lán světa". Usmíval se velmi obratně. Bylo vidět, jak je sám se sebou spokojen. Naznačil, že skoro každý kádrovák byl estébák, každý s touto organizací spolupracoval, že je to instituce pevná a vděčná. Odpadne-li jedna hlava, další tři vyrostou, že samozřejmě nemusí odpovídat hned. Ať si vše hezky v klidu v přírodě rozmyslí a odpovědí bude to, co udělá.

Zmizel plavným klusem.

Pro Pavla se pomalu zmenšoval a zmenšoval, ale nezmizel. Změnil se v otazník. Jablůň mu pošeptala, že přijetí návrhu a odškodnění v penězích, nepřipadá vůbec v úvahu. Celý život by žil s pocitem viny vůči sobě. Navíc by určitě při první příležitosti vše vytáhli proti Pavlovi. Nabídli tak veliké inflační prachy, aby se nedalo pokušení odolat. Vůbec se fascinujícího slizouna nebál. Zajel do Prahy a vše řekl novému řediteli Ústředního Institutu, který sídlil pořád ještě v Praze – Řepích pod hřbitovem.. Nový říd' a vyhrál konkurs, předtím dělal na Výzkumném ústavu odborného školství, ale byla to zřejmě stará struktura s novým kabátíčkem. Řekl několikrát, že byl informován o tom, že Pavel píše, že má asi bujnou fantazii, že chce a snaží se tomu uvěřit, ale nemůže, protože mu to celé připadá jak ze špatné knihy. A že na rozdíl od jiných nepovažuje Pavla za zneuznalého spisovatele".

A srdečně se s Pavlem rozloučil.

Poprvé přepadl Pavla pocit hluboké beznaděje a bezvýchodnosti. Často byl v prdelozní situaci, ale vždy viděl na konci tunelu světýlko. Teď zhaslo.

Postával na mostě a přemýšlel zda skočit nebo si hodit mašli. Stále se mu vracely skutečnosti:

- dosud nebyly a asi nebudou objasněny události 17. listopadu
- nikdo nevěří ani zprávě Warenovy komise o vyšetřování atentátu na Johna Kennedyho
- nikdy se nic nikde na světě nedořeší, nedodělá, nedočistí.
- problémy se elegantně zametou pod koberec a krásně se na ně zapomene
- na světě není žádná spravedlnost

Dlouho plival do špinavé vody. Nakonec udělal závěr a řekl si: "Ty vole, to je právě to, co

nesmíš. Nesmíš mít pocit, že nic nemá cenu, že jsi jenom loutka v jejich rukou. Ale přeci nejsi bezbranná ovce. Ty se můžeš bránit, můžeš s nimi bojovat, můžeš o tom pravdivě psát a tak alespoň trochu přispět k vítězství dobra.

Musíš psát, ať se děje cokoli.

Nechal tomu volný průběh. Přišel doporučený dopis s pozvánkou na druhou omlouvací schůzi. Mítiny měl mít dva body programu:

1. Seznámení s usnesením soudu
2. Různé.

Pavel si zase sumíroval řeč o odpuštění. Na schůzku přijelo šest lidí. Jen ti, kteří svědčili ve prospěch Pavla. Darebáci, kteří se nechali ovlivnit, seděli doma.

Tak se odděluje zrna od plev. Přesně v 9.00 hod bývalý kádrovák, nyní vedoucí personálního oddělení Krajské pobočky Institutu v Hradci Králové povstal a bez oslovení přítomných zašumloval z papíru omluvu. "Omlouvám se tímto ing. Pavlu Smékalovi nar. 8.9.1945 za to, že jsem o něm řekl na schůzi dne 28. června 1988, že dělal podvody a tím se dotkl jeho cti". Bylo na něm vidět, že má přece jen kousek svědomí, které ho hryže, že pár nocí nespál, byl schlíplý a pohublý. Po přečtení omluvy utekl z místnosti jako malý kluk, takže mu Pavel ani nemohl říct, že mu odpouští.

Všichni přítomní se na Pavlovo pozvání odebrali do Mikulovské vinárny. Tam všechno probrali a proprali ze všech stran, vypili tři láhve šampusu, krásně si popovídali a rázem měl Pavel náměty na šest napínavých scénářů. Také se napili několikrát na další vítězství nad totalitou. Nejvíce se chechtali, že se nakonec kádrovák musel omluvit, i když dělal vše proto, aby se tomu aktu vyhnul.

Představovali si duševní boj, který se v něm odehrával a odehrává. Všude vykřikoval, že soud vyhraje a teď mu sklaplo. Uzavíraly se sázky, zda odejde z pelechu Institutu či ne. Zůstal tam až do konce kalendářního roku 1990 a pak teprve v 65 letech táhl do důchodu. Sametová revoluce Institut nesmetla, vypadlo z něj pár lidí, přemaloval lehce firmu a rochní si dál. Ke 30. lednu 1991 odešel ředitel. Dostal odstupné ve výši pěti měsíčních platů. Pak se zařadil mezi nezaměstnané. Běhá s velkou černou taškou. Zbytek d'áblů opustil rozpadající se radnici a zabral celé patro nové budovy u nádraží. Na tomto případu došel Pavel k dalšímu poznání. Dobrovolně nikdo nepustil pelech. Nikdo sám neřekl, já uznávám, že dělám zbytečnou práci a přejdu jinam, kde budu užitečný lidské společnosti. To nikdo nikdy neudělal, všichni se drželi koryta do poslední chvíle.

Nakonec přece jen byl v devadesátých letech celý slavný Institut zrušen.

Při mytí nádobí, zametání kuchyně, házení do míchačky a jiných manuálních příležitostech o tom přemýšlel a potom psal. Dílo mělo přes pětset stránek než mu došlo, že největší umění je špatné nápady zahazovat.

Radikálně zahazoval, přemítal, přetvářel až vznikla krátká pantomimická scénka o našich dějinách od roku 1945. V jeho představách hrály čtyři fešandy a jeden muž. Muž oblečený jako aparátník v kvádru se zmocní červeného koryta. Symfonický orchestr hraje skladbu B. Smetany "Má vlast". Muž začne z koryta žrát. Na scénu nacouvají čtyři dívky. Scénka se jmenuje "Má vlast". Dívky konají svou práci a pak si všimnou žrouta. Prosí ho pantomimickými prostředky, aby jim také nadělil trochu z koryta. Aparátník jim ukáže světlé zítřky a jinak jim nedá nic. Pracující dívky se s tím spokojí jen na chvíli, pak razantněji žádají odměnu za svou práci. Totalitník vyndá z koryta růžové brýle a všem je nasadí. Dívky s brýlemi se opět zařadí poslušně do pracovního procesu. Pracují neustále v rytmu krásné hudby své vlasti. Posléze se znovu vzdají a žádají alespoň nějaké plody z koryta. Soudruh

vyndá tank a tato hračka srazí pracující na kolena /r.1968/. Pracující nejvíce vyčnívající je vsazena do žaláře, ostatní se vracejí pracovat. Hudba mohutného orchestru na chvíli ustane a pracující se znovu hrnou ke korytu. Korytář si nasadí červený bareť, vytáhne obušek a naklepe pracujícím teletinu. Na rampě zůstane ležet jen jedna, ostatní utečou. Žrout se vrací ke korytu, ostatní ke zbité, zapalují svíčku, oživují a pak zmlácenou pomalu odvádějí. Majitel koryta převlékne kabát, vezme si jiný s trikolorou, odežene dělnice od poraněné a sám ji podpírá. Pracující přestanou couvat a prvně vykročí vpřed proti parazitovi. Ten je oslní trikolorou, zavede zpět do pracovního procesu, sám se ujme odbarveného koryta. Hudba začíná opět hrát Mou vlast.

Prostě hrůza.

Celá scénka byla hrozná, ale to si Pavel neuvědomoval.

Pavel chtěl scénku nacvičit s dělnicemi výrobního družstva Žaneta, ale žádná nemohla zkoušet po pracovní době. Při rozjímání u jabloně ho překvapil známý borec v dukláckých tepláčkách. Stěžoval si, že neprošel prověrkami, ale z čirého nedorozumění.

Ptali se ho na listopad a on řekl, že s ním nesouhlasí.

Prý myslel zákrok a s ním, že nesouhlasí a oni si to vyložili jinak. Jako, že nesouhlasí s revolucí a vypálili ho ze služeb Ministerstva vnitra. “Podle posledních zpráv jste se rozhodl špatně a nic materiálního nevytěžil” řekl. “Rozhodl jsem se správně” odpověděl Pavel. “Vy mě fascinujete” špitl a odběhl.

Soukromník byl s jejich pracovními výkony spokojen. Pavel byl nejspokojenější při prohlídce vykonané práce po směně. Tak příjemný pocit z dobře vykonané práce neměl v žádném zaměstnání.

Fyzicky se cítil výborně, psychiku jen lehce dráždily prosby o naplnění vztahu se Stázinou. Sám po tom ani nijak netoužil, stačil mu pocit, že není to škaredé káčátko, které z něj Jitka udělala a že o něj někdo stojí.

To mu úplně stačilo ke štěstí.

Cítil se jako tenista, když úspěšně přelobuje soupeře.

Byl rád, že se prostá, přitažlivá žena k němu chová normálně.

Trochu mu pil krev Robertek, ale i s tím se učil bojovat.

Robert odmaturoval se všemi odřenými okončevinami na gymnaziu a ani si nedal přihlášku na vysokou školu.

Chodil na nástavbu, ale svůj klasický výrok nezměnil. Každý den po návratu ze školy zahuhlal: “Milá maminko, jdu se učit, prosím tě ve třičtvrtě na dvacátou hodinu mě vzbud’, půjdu do kina.” Toto hlášení bylo každý den stejné, jen občas bylo ozvláštněno prohlášením, že “půjde mezi lidi”.

Nejčastěji navštěvoval diskotéky, vinárnu u Pelikána a místo, kam se chodilo do pěny.

Tvářil se, že je se svým životem, se svým způsobem života, naprosto spokojen.

Pavel se ho snažil kultivovat, vyptával se ho na životní cíl, na to, čeho chce v životě dosáhnout, zda hledá svou úspěšnou oblast, zda se snaží o samostatné myšlení a podobné otázečky mu dával, ale odpovědi ho vždy otrávil.

Robert říkal, že žádný cíl nemá, úspěšnou oblast nehledá, že ho nic nebaví a že jediné o co se snaží je, aby nemusel nic dělat.

Pavlovu práci u zedníků považoval za vrchol blbosti a stupidity.

Po takových promluvách byl Pavel velmi vodopádovitý.

V duchu chrлил vodopády nadávek.

Jen velmi opatrně a v duchu.

Cítil se jak tenista po dvojchybě.

A pak to přišlo.

Pavel se vrátil z práce a těšil se na vyzkoušený rituál.

Zametání kuchyně, mytí nádobí, běh k jabloni, večeře, psaní kterým se začínal bavit, už to nebyla jen dřina a večerka. Nedostal se k ničemu.

V kuchyni bylo nezvyklé ticho a na stole hromádka papírových bankovek.

Tchýně i Jituška zíraly na papírky na stole jako macecha na jahody, které přinesla Maruška v lednu.

Na stole leželo 7.288 amerických dolarů a dopis ze Spojených států amerických.

Jituška mu podala otevřený dopis, adresovaný na Pavlovo jméno.

Udělal dramatickou pauzu a pak teprve pomalu začal dopis číst.

Milý Pavle,

Přestal číst a znovu se podíval na dolary, které viděl poprvé v životě.

Nepospíchal.

Poprvé v životě si nepřipadal silně rohožkovitý.

Poprvé v životě si nepřipadal jako něco, o co si každý otírá nožky.

Znovu se podíval do dopisu.

Milý Pavle, Svět je opravdu malý. By jsem na narozeninové párty u pí Alice T.

Rozčilovala se a bavila celou společnost nářky nad drzostí lidí ze staré vlasti. Všem ukazovala Tvou Generační výpověď'.

Prosila někoho z přítomných, kdo pojede do Česka, aby byl tak hodný a vzal ten balík papíru a vrátil ho autorovi.

Omlouvám se, neodolal jsem pokušení a celé jsem to přečetl.

Tvoje generační výpověď' mě zaujala a obešel jsem s ní pár filmových společností.

Nakonec jsem uspěl.

Chyt' se něčeho dřevěného.

Možná, že podle Tvé hry bude natočen film.

Není to společnost z Hollywoodu, ale přesto věřím, že přijedeš a začneš pracovat na scénáři.

Posílám trochu peněz na cestu.

Cíl je blízko nás.

Odpověď' očekává Míra

(házeli jsme spolu seno do výfuku)

V noci ho Jituška hladila na nejtajnějších místech a nic ji nebolelo.

Ani hlavička. Ani kočička.

Pavel byl velmi tryskáčovitý.

Vznášel se a letěl jako letadlo.

Ani moc neposlouchal, co Jituška říkala.

A Jituška něco říkala, a mluvila a mluvila.

Zvlášt' mu kladla na srdce, aby nevěřil řečem, že má techtle mechtle s rozvedeným

doktorem.

Doktůrek sice hodně jako alergolog vydělává, sliboval, že bude i prát a vařit a dokonce říkal, že mu nebude vadit, když ho budou lidi vidět a pozorovat při věšení jejich kalhotek a babaččiných bombard'áků na šňůru, ale aby věřil jenom jí, že ho má opravdu ráda. Pavel neuměl říci ne a tak v nejbližším možném termínu odletěli všichni čtyři do země zaslíbené, do země neomezených možností. Do USA letěli všichni čtyři.

Jituška, babička, Robertek a Pavel.

Svěřili mi klíče od bytu.

Chodím tam zalévat kytky a větrat.

Zvlášť opečovávám Pavlovu peřinu, kterou dostal od rodičů a jeho psací stroj.

Cestovní psací stroj Consul, který kdysi stál patnáct stovek a na jehož zakoupení nestačila Pavlova první výplata a rodiče mu museli přidat.

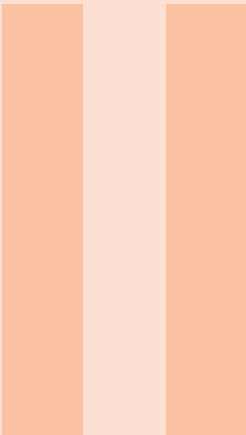
Večer před odjezdem mi Pavel znovu vyprávěl celý svůj příběh rozšafného rotujícího fluktuanta.

Končil anekdotou.

“V Paříži v minulém století bylo mnoho divadel. Všechna byla dřevěná a ve všech se svítilo svíčkami. Proto často docházelo k požárům. Jednou se tři kulisáci bavili o tom, kdo viděl největší požár divadla. Jeden řekl, že viděl hořet největší pařížské divadlo. Druhý řekl, že to nic není, on že viděl hořet tři divadla v noci najednou. Třetí, starý dědeček prohlásil, že on viděl ty největší požáry a nejkrásnější, když v jejich divadle při skvělém představení hořelo v lidech zlo a lidé se stávali alespoň na chvíli lepšími. Někteří se polepšili napořád”. “A já bych chtěl,” řekl evidentně literárně netaalentovaný Ing. Pavel Smékal, “aby při čtení toho co píšu také v lidech hořelo zlo a aby se stali lepšími”.

“A já také” dodal jsem neskromně.

Konec první části.

Část druhá

15	Upoutávkový úvod.	145
16	U Rataja.	151
17	V Polsku	157
18	Manažerem inzerce	169
19	Global Journey	181
20	Rozvozce psího žrádla	191
21	Bytové družstvo vlastníků domu	195
22	Pracovník u žadatelů o azyl ...	205
23	Opět managerem inzerce	209
24	Panský kočíš	211
25	Upoutávkový závěr	217

15. Upoutávkový úvod.

Je 5.srpna roku 2006. Zoncna nerumpluje.

Ing. Pavel Smékal je v pohodě.

Konečně se našel. Mluví rozšafně. Je rozšafný. A pomalý.

Jako všichni lidé z Malé Hané.

Přemítá, nepřemýšlí / toho stále není schopen/ - různě si pohrává se slovy až ho napadá, že jeho současný stav přesněji – nejpřesněji lze vyjádřit slovy – úžasná pohoda.

Jeho nitro tone, topí se, v peřinkách spokojenosti.

Ne, že by se prosadil jako scénárista, nebo spisovatel, jak po tom více než čtyři desetiletí touží, ale konečně má zaměstnání, které mu vyhovuje.

Dostal s k němu neskutečnou náhodou. Jak slepý kůň k vodě. Slepá slepice většinou najde prázdné zrno.

Mnohokrát našel prázdná zrna.

To tentokrát není Pavlův případ. Zrno je tentokrát chutné, plné, šťavnaté, výživné, zajímavé.

Dokonce i vzdělává. Doplnuje vzdělání.

Když do toho šel, tak samozřejmě vůbec netušil, že to bude ono. Že to bude to pravý kulturní.

Je panský kočí.

Je řidič na ministerstvu, kterému mnozí říkají ministerstvo pro zbytečné záležitosti, což není tak úplně pravda. Což není pravda. Je to velice důležité ministerstvo. Je to nejdůležitější ministerstvo ze všech, co vůbec existují.

Pavel je brání jako lev.

Je dispoziční řidič, to znamená, že každý den vozí jiné úředníky na jednání po celé republice i do zahraničí.

Téměř se všemi si na cestách povídá a všechno na sebe vykecá.

Pasažery stejné, neustále opakované řeči nenudí, protože se střídají.

Osádka vozu se mění, Pavel zůstává.

Většinou mlčí a poslouchají, jen ti vtipnější podotknou : „Možná, že by bylo kratší,

kdybyste říkal, kde jste ještě nepracoval”.

Mluvením nahlas si Pavel Smékal rovná v hlavě všechno, co prožil. Je to vlastně příprava na večerní, někdy noční psaní.

Píše pořád a psaní mu pomáhá.

Někdy se mu zdá, že psaní léčí.

Uvědomuje si, že jeho příběh je dalším důkazem pro teorii, podle níž je člověk dlouhá léta skálopevně přesvědčen, že jeho životním posláním je něco a pak úplně náhodou zjistí, že ho naplňuje štěstím něco jiného.

Když byl po roce 1989 poprvé ve Vídni, obdivoval obchodníky, jak pořád něco vylepšovali ve svých obchodech. V dlouhých chvílích, kdy neměli zákazníky neustále upravovali zboží, vylepšovali výlohy, zametali, leštili skla.

Ted' je Pavel št'astný, že něco podobného dělá se služebním autem. Luxuje denně interier, myje auto, čistí skla. Leští svůj krámek, který ho živí.

Myslel si, že musí být spisovatelem a ve skutečnosti jeho pravou úspěšnou oblastí je řízení osobních automobilů na ministerstvu pro většinou zbytečné záležitosti. Od roku 1991 projel následujícím tobogánem:

- pomocný dělník/ nádeník/ na stavbách v Praze
- učitel dvou žáků na cestách se světskými v Polsku
- manager inzerce v měsíčníku
- manager inzerce v týdeníku
- prodavač a rozvozce psího žrádla
- pracovník u žadatelů o azyl
- referent zapisující přírůstková a inventární čísla
- manager inzerce v deníku
- panský kočí, Slovák sloužící jako ostraha mu říká panský kočíš, nebo podržtaška

Píše dál každý den večer na počítači v pokojíčku v paneláku, ale už to nebere tak smrtelně vážně a občas se při psaní i baví.

Hlavně je mu velice příjemné hladit bříšky prstů písmenka na klávesnici na počítači.

Probudí se ve tři hodiny ráno a jde hladit počítač.

Ted' píše i pro ten skvostný pocit, vyvolaný dotyky prstů o klávesnici. S klidnou myslí se smířil s vrakem názoru, že se nikdy jako spisovatel neprosadí.

„Světská sláva, polní tráva” řekl si a píše dál.

Přispěla k tomu i cesta do Ameriky.

Americká mise skončila stejně rychle, jako začala.

A to to zpočátku vypadalo hodně dobře.

Ubytovali je v hotýlku poblíž města Orlando na Floridě. Samozřejmě, že chtěl osobně navštívit i paní Alici T. Pátral po ní, ale měl málo času. Podle zpráv ze dvou na sobě nezávislých zdrojů, již zemřela.

Pavel měl v apartmánu svůj pokoj s počítačem a dvěma krasavicemi, které střídavě, jedna dopoledne a jedna odpoledne, čekaly na jeho texty.

Měly je okamžitě překládat do angličtiny a posílat dál.

Pavel píše tak, že nejprve píše v hlavě.

Když má celou stránku s podle jeho názoru nejlepšími, nevhodnějšími, nejpřesnějšími, nejzajímavějšími slovy hotovou, teprve potom materializuje onu část příběhu do počítače. V hlavě se mu nejlépe píše při manuální činnosti, jako je třeba mytí nádobí, vytírání podlahy, luxování, utírání prachu, rytí na zahrádce, jízda s kolečkem. A to všechno mu v

hotýlku na Floridě chybělo.

Psal, snažil se. Bojoval s tím i sám se sebou jako kajakář s divokou vodou.

Ale nebyl sto vypotit něco opravdu pořádného, jedinečného, úžasného

. Psal a psal.

Pořád to nebylo ono. Skoro pořád se topil. Prostě to nebyl on.

Psal další a další kapitoly svého příběhu “Rozšafného rotujícího fluktuanta” ale sponzorovi se to vůbec nelíbilo.

Sponzor není žádný lidumil.

Je to úspěšný podnikatel, českého původu, který se domníval, že Pavel napíše něco, podle čeho natočí film a ten film vydělá další peníze.

Postupně tuto víru ztrácel, až ji ztratil úplně.

Vzkazoval, že je to málo dramatické, že je v tom málo sexu, málo vnitřního napětí, málo emocí a že to není osobité a nemá to styl. Že to nemá lehkost, vtip, humor. Že tomu nikdo nebude věřit. Že tohle američany nezajímá. Že tohle američany nepobaví, nepoučí, nezaujme. Že za tohle určitě nedají peníze.

Že to není literatura, ale to že je to poslední, co by mu vadilo.

Když se úroveň psaní nelepšila, pokusili se o léčbu šokem.

Aniž co Pavel tušil, vyvezli ho vznášedlem do oblasti, kde byla jedna Indiánka a smečka psů. Indiánka na něj střídavě znenadání třeba poštvála psy, nebo po něm hodila sekyrkou, která jen tak tak minula jeho hlavu.

Ani po této pseudoterapii se úroveň Pavlova opusu nezlepšila.

Pak se omlouvali, že chtěli Pavla vyprovokovat k lepším výkonům.

Pak je všechny ještě vzali na výlet do Las Vegas a po pěti týdnech je posadili všechny čtyři do letadla a nasměrovali do Čech.

Tato potupná cesta zpět ze ztraceného ráje definitivně utvrdila obě salonní nádhery, Jitušku a tchýni v přesvědčení, že Pavel je definitivně vyřízený pisálek, který peníze nikdy mít nebude.

Začaly být pěkně hnusné. Byly permanentně záchodkovité.

Laviny jejich výčitek se stupňovaly až si Pavel, když byl sám, řekl nahlas: “Než takhle žít, to raději budu v Praze kopat kanály.”

A jak řekl, tak udělal.

Otevřel noviny a našel si inzerát, v němž stavební firma až z Prahy hledala kopáče, ubytování zajištěno.

Vzal si batoh, dal do něj nejnnutnější věci a jednoho krásného rána v r. 1990 utíkal v 5.00 na první autobus do zaslíbeného města.

Koupil si jízdenku a pak již jen sledoval úžasného řidiče. Ten kopl do vrtule, rozpochyboval všechny hrnce v motoru, dal tam zoufalku a pak postupně tam nakopal všechny kvalty až roztáhl křídla a řítil se nebeskou dráhou nezadržitelně vpřed. K novým dobrodružstvím.

(Ted', když je opět řidič z povolání se snaží také takhle jezdit.)

V té chvíli přes hluk motoru uslyšel svoje rodiče, i když již oba zemřeli.

Otec řekl:” Rozhodl ses správně “.

Maminka řekla:” Bud' zdrav a vesel a nikoho se nesar”.

V Praze se velmi záhadným způsobem dostal tam, kam potřeboval.

Do vysoké prosklené budovy Vodních staveb v Praze – Libuši.

Některá patra si již pronajaly jiné stavební firmy. Vodní stavby byly zeštíhlý.

Chodba byla plná prácechtivých manuálních pracovníků.

Většina vypadala jako lesní muži a nemluvili česky. Většina mluvila plynne slovensky.

Už tam bylo i pár Ukrajinců.

Většinou byli velmi štíhlí, až hubení.

A pak se stala těžko uvěřitelná událost, ale taková, jaké má Ing. Pavel Smékal velice rád a která mu moc pomohla.

Přisedl si k němu muž, který mluvil česky a kterého Pavel občas vídával ve městě, kde 20 let žil s Jituškou, tchýní a Robertem. Je to občan občas technicky nezpůsobilý normálního provozu, považovaný mnohými za největšího žijícího pijana všech druhů alkoholických nápojů v české kotlině.

Opět se naplnila pravda, které si Pavel několikrát všiml.

Lidé se s Pavlem dávají sami do řeči.

Aniž by Pavel hlesl, dověděl se od Bagána, pod tímto jménem je vetchý hrdina hospodského světa znám, že si on, Bagán od začátku byl jist, že to mezi Jituškou a Pavlem nebude klapat a to proto, že dobře znal jejího otce.

Pavel jenom zalapal po dechu, hmatl po něčem pevném a pozorně poslouchal.

Podle Bagánova vyprávění byl Jituščin otec původně úplně chudý chlapec, jako je třeba Pavel. Ale v r. 1920 se vydal do Prahy na výstavu, to mu bylo malinko přes dvacet let, na výstavu stavebních strojů a tam uviděl první americkou míchačku na beton.

Dvacet minut se na míchačku díval a věděl, že to je jeho úspěšná oblast.

Nezačal vyrábět míchačky na beton, ale začal dělat betonové chodníky, betonové tašky na střechu, betonové skruže, betonová komínová dvířka, betonové ploty, betonové silnice, ale nejvíc mu vynášely a nejvíc ho proslavili betonový chodníky.

Dělal je do čtverců metr krát metr.

Technologie byla jednoduchá.

Štěrk, písek a nahoře tenká vrstva betonu.

A ty chodníky drží dodneška.

Dělal je na rovině, ale i na největších svazích.

Drtil konkurenci, protože je dělal o polovinu laciněji a o polovinu rychleji než dlaždiči z kostek.

Tak se firma rozrůstala, že nakonec stavěl chodníky ve 146 obcích a městech v Čechách na Moravě, na Slovensku a v Maďarsku.

A když se ve třicátých letech začaly stavět betonový pevnosti proti Hitlerovi v pohraničí, tak to mu to teprv šlo, protože měl s betonem ohromný zkušenosti.

Strašně zbohatl, ale taky zestárl.

Jednoho dne se podíval do zrcadla a zjistil, že je mu třiapadesát let a že nemá ani ženu, ani děti.

Tak se pěkně voholil a šel do Lucerny si hledat nevěstu.

Padla mu do voka sexbombovitá švadlenka, dcera chudého ševce z Karlína.

Špatný bylo jen to, že byla přesně o třicet let mladší než von.

Bylo jí třidvacet let.

Začal jí blbnout hlavu, vozil ji každý den v jiném svém autě.

A nebyly to ledajaký káry.

Bugatka, Alfa Romeo, a taky HUP Mobil, to bylo americký fáro. Hodně velký. Místo sedaček kožený fotely.

Vozil ji do Karlovyh Varů, do Špindlu, tančili celý noci, hráli karty, prostě život, vo jakým snila. Pohádka.

Na měsíc jeli třeba do Itálie. Úplně volně a pomalu. Zastavili kde chtěli, ubytovali se a až se místa nabažili a sami sebe, tak jeli klid'ánko dál. Pan podnikatel vůbec nevypadal na svůj věk. Měl hodně vlasů, jako holywodskéj herec, byl pohlednej, štíhlej, trochu věšákovitej. Říkali mu věšák na drahý šaty. Chodil výhradně ve vobleku.

Švec i ševcová plakali a zrazovali ji.

Ale vona pořád říkala, že to je ten její vysněnej princ z pohádky a když jí nedovolí si ho vzít, tak že skočí do Vltavy.

Tak byla svatba a za pět let se jim narodila tvoje Jituška.

No a pak to vzalo velkej sešup dolů.

Přišlo znárodnění. Vítězství pracujícího lidu.

Ráno ještě jel jako pan majitel se podívat k Poděbradům, jak tam staví jeho lidi betonovou silnici a v poledne už u nich píchali Lidový milice do štrozoků a hledali zlato.

Ukradli jim vobrazy, samý orginály.

Drahocný věci z pozůstalosti Emy Destinové.

Všechno jim sebrali a ještě ho zavřeli do Jáchymova.

Tam šestnáct měsíců po kolena ve vodě doloval uran, ale protože už mu bylo přes šedesát let, vonemocněl a umřel.

Před smrtí musel podepsat, dobré zacházení.

Prostě musel estébákům podepsat, že s ním dobře zacházeli.

Neměla by to být samozřejmost, která nepotřebuje podpis?

A zůstala mladá vdova, ani ne třicetiletá s malým dítětem.

Lidi byly tak zblblí, že mlíkařka jim nechtěla prodat mlíko, protože jsou to vykořisťovatelé.

No a vony jsou na tebe našťvaný, protože si mysleli, že dokážeš taky vydělat velký prachy jako tchán a když jsi to nedokázal, tak šmytec.

Pavel jenom zíral. "Jak to všechno víte?"

"V hospodě se ty vole dovíš všechno. To si zapamatuj na celej život".

"A protože tam nechodíš, tak seš a zůstaneš blbej".

To, na co on, vzdělaný člověk, absolvent Vysoké školy zemědělské, dlouho žijící přímo v centru dění nemohl za boha přijít, to mu tady vypitý absolvent základní školy, nedoučený spoluobčan, objasnil za pár minut.

Bagán domluvil. Otřel si rty, jako vždy, když dopil pivo, nebo domluvil.

Po chvíli vyšel z kanceláře majitel stavební firmy.

Suše oznámil, že už mají lidí dost, aby zájemci přišli zase za měsíc, až ti slabší odpadnou. Často si ta slova připomíná.

A zase uslyšel svého otce: "Hloupé mužeš bet, ale mosíš si homět poradit".

Šešel dolů do vrátnice a zeptal se upoceného vrátného, jestli neví a nějaké firmě, která dělá kanalizace, že jeho jedinou touhou je kopat kanály.

Dobromyslný koblížkovitý vratočuč se podrbal na zadku: "Ale jo. Tamhle za rohem je firma Rataj, to nemůžeš minout, ti berou každýho".

V Praze mu skoro každý tykal. Nemohl si na to zvyknout.

To tehdy začalo. Lidi si tykali a představovali se křestním jménem.

Tak šel Pavel i s Bagánem, který se představoval jen jako Jirka, do firmy Rataj, kde je vzali a druhý den už dělali kanalizaci Praze-Motole.

A Pavel si při převlékání v maringotce uvědomil, že se s ním stala změna, že mluví rozšafně a že se z něj stal rozšafný rotující fluktuant.

Rozšafný je Pavel od malička, jako všichni lidé z Malé Hané, ale až v té zaprášené

maringotce si to uvědomil.

Lidé z Malé Hané dozrávají a uvědomují si všechno později.

Ale klid v duši neměl, ten marně hledal dál.

Myslel si , že ho najde, jen když něco pořádného napíše.

A tak psal “v hlavě” při práci na kanalizaci a na papír večer na ubytovně.

16. U Rataja.

“Kdo se nepřevlékal do pracovního oblečení při mínus deseti stupních celsia, neví nic o životě.”

“Já se mám u Rataja dobře”

“Je to velká honička být u Rataja jednička”

To byly nejčastější průpovídky, které se nesly maringotkou každé ráno v Praze–Motole.

Pavel myslel, jak každého kopáče, spolupracovníka, oslní, když bude vyprávět, jaké je charakter, že odešel od Jitušky a šel raději kopat kanály, než by s ní dál žil, když se na něj dívala dvacet let skrz prsty.

Jinak to nedovedl vyjádřit, než , že se na něj dívala skrz prsty.

Neoslnil vůbec nikoho.

Takovou soukromou vzpouru předvedl každý druhý zde přítomný jedinec.

Každého prvního vyhodila žena, protože chlastal.

Bylo zde plno jasnejch exotů.

Pro Pavla, který se netajil svými literárními ambicemi to byl ráj plný příběhů.

To, co píše život, to žádné člověk nevymyslí.

Někdy to byly příběhy , které už znal, protože takový prožil už někdo jiný.

Všechno už tady bylo.

Jen se to odehrává v trochu jiných podmínkách.

Každý kopáč by vydal na zajímavou knihu. Každý by vydal na jedno vydání bulvárního plátku.

Každej si myslel, že ten jeho příběh je nejúžasnější.

Umět to napsat, bylo by to na Oskara.

Jen to umět napsat.

Výjimkou nebyl Hajnej.

Jěště než ho Pavel uviděl, slyšel o něm toto:

“Málo vidí, špatně slyší a je neskutečně šetrný.

Hajnej byl také sedláka syn. Také byl z mnoha dětí. I další skutečnosti z Hajného života

se až neskutečně podobaly peripetiím z Pavlova života. Byly malé rozdíly. Nestudoval dálkově hnojárnu, ale Vysokou školu lesnickou.

Když byl malý, vázaly se snopy ručně do provázků s barevnými, obdélníkovými dřívky na konci, aby byly dobře na strništi vidět.

Ty se vykupovaly.

A za ně Hajnej dostal první peníze.

Když si je přinesl domů, byl silně zářivkovitý.

Táta se ho zeptal: “Ty máš rád peníze?”

“Ano tatínku”.

Hajnej peníze nejen vydělával prací, ale i sběrem lahví, jejichž počet si pečlivě zapisoval, v době Pavlova působení překročil magickou hranici 100.000 nasbíraných, vrácených a tudíž zpeněžených lahví. Dále prodával rukavice, které fasoval, vaťák, holínky. Dokázal proměnit v peníze úplně všechno. Vůbec mu nevadilo, že pracoval v rukavicích, které někde našel.

Že mrzl bez vaťáku.

Že chodil v promočených botách.

To mu nevadilo.

Hlavně, že měl peníze.

(Každej je jinak hloupej).

Každý den kradl na stavbě pět bílých cihel, kterými se vyzdívaly kanalizační šachty. Odvážel je tajně v batohu na zádech tak šikovně, že o této jeho zálibě věděl každý.

Tajně jezdil na stavbu i neděli, kdy se jediný den nepracovalo. Když se skamarádil s Pavlem, radostně mu oznamoval, že se některou nedělí otočí s cihlami i dvakrát.

Když měl sto cihel doma na paletě, tak je prodal.

Každý den po směně seděl dlouho v maringotce, trhal si vousy a počítal, kolik mu přibýlo korunek. Za práci, za cihly, za lahve atd.

Všechno spočítat nebylo snadné, ale pro hajného zřejmě příjemné.

Ostatní dělníci si permanentně dělali z hajného legraci a vytáčelo je, že v hospodě nikdy nedal díško. Vždy měl připravené drobné a zaplatil přesně do haléře. Tehdy ještě jídlo stálo třeba 25,20 korun československých.

Hajnému nevadilo, že je terčem všech vtipů a každý den říkal, že nejvíc mu dal zabrat první milion. A šťastně se usmíval. Samozřejmě, že na něj také došlo.

O jeho velkých úsporách se dověděli podvodníci a ti to s ním sehráli parádně.

Přijeli v krásné limuzíně. Tři kravaťáci.

Řekli Hajnému, že potřebují půjčit na měsíc 100.000,- Kčs.

A že u notáře sepiší smlouvu, že mu vrátí 110.000,-Kčs.

Hajnému bylo jasné, že by musel nasbírat mnoho lahví a odnést mnoho cihel, než by získal 10.000,- , ale odolával.

Tak mu slíbili za 100.000,- celých 115.000.

Hajný odolal.

Slibovali postupně dál a když slíbili, že u notáře sepiší smlouvu a za měsíc Hajnému dají za 100.000,- Kč 165.000,- Kč Hajnej podlehl. Odjel s nimi, sepsali smlouvu u notáře, jeli do banky, vybral sto tisíc, dal je frajírkům.

Měsíc uběhl a nic.

Hajnej se po nich začal shánět, ale kancelář “notáře” byla prázdná a po podvodnících ani stopa.

Mnoho dní chodil jako opařený, ale pak začal šetřit zase, jako by se nic nestalo.
Ale nikdy již neřekl, že nejtěžší je našetřit první milion.
Poznal, jak snadno se dá o peníze přijít.
Už nikdy nahlas o svých úsporách nemluvil.
O nepřetržitý proud průšvihů se staral synáček pana majitele.
Říkalo se mu Květák, protože měl krásné kudrnaté vlasy. Vypadal jak andílek.
Na třech učilištích se učil zedníkem, ale nevyučil se.
Vypálil rodičům byt.
Zřejmě kouřil, pak slyšel někoho přicházet, bál se, aby nebyl přistižen a tak zahodil cigaretu do kouta místnosti, a utekl. Od cigarety se vznítil celý byt.
Ukradl otci auto a ujel s ním do Brna. Po divoké honičce v ulicích města auto opustil a snažil se ujet v tramvaji. Pavel si vzpomněl na pracovníka Civilní obrany na Institutu.
Ten se také marně snažil ujíždět v hromadných dopravních prostředcích.
Prostě, všechno se opakuje.
Tam byl ale okamžitě poznán, protože ve dvacetistupňovém mrazu měl jako jediný na sobě pouze tričko s krátkými rukávy.
A tak to pokračovalo den za dnem.
Ani den bez průšvihů bylo jeho heslo.
Někdy to byly drobnosti.
Nezabrzdl multikáru a ta ujela po svahu a do něčeho vrazila.
Kašlal na konvence a rodiče se snažili všechno vyžehlit, což bylo samozřejmě to nejhorší, co mohli dělat, protože synáček nezdara klidně v lotrovinách a lotriích pokračoval.
Říkal, že to je ten správný adrenalin.
Tehdy Pavel slyšel od něj slova o adrenalinu poprvé.
Mezi těmito událostmi dělníci u firmy Rataj pracovali a budovali kanalizaci v Motole.
Kopat kanály není vůbec jednoduché.
Kanalizace musí mít spád.
I zde došla uplatnění poučka, že největší vynález lidstva se uskutečnil tehdy, když lidé dokázali velký problém rozdělit na menší části a ty vyřešit.
Kanalizace se řeší od jedné šachty ke druhé.
Zde dělali kruhové šachty z bílých cihel, které nakonec vyspárovali.
Každý úsek kanalizace přebíral postrach jménem Chaloupka. Do šachty nahoře (aby dělníky mátl, tak říkal šachtám vstupy) nalil kýbl vody a ve spodní šachtě úseku musela voda stejný kbelík naplnit. Tím bylo jisté, že mezi rourami nikde kapalina neprosakuje mimo potrubí. Kontroloval výšku šterku a betonu pod rourami i potom zabetonování kolem a nad rourami, protože nad rourami po dokončení díla, byla znovu vybudovaná silnice.
Chaloupka byl nepříjemný hnidopich.
Nic mu neuniklo.
Na stavbě se objevoval neočekávaně, jako duch.
Asi měl svou práci rád.
Pavel se zde naučil šalovat výkopy.
Aby se zemina nesesula před položením potrubí, zabezpečovali výkop fošnami, mezi které dávali dřevěné rozpěry.
Pavel se naučil poslouchat zeminu ve výkopu, pozorovat prosakující vodu.
Často se stalo, že se velký kus země utrhl a zavalil výkop.
Dvakrát i s dělníky.

Kamaráda, který měl německé jméno, které se těžko vyslovovalo, jmenoval se Ausperberger a kterému neříkali křestním jménem, ale pro všechny byl Houska, vyhrabali už mrtvého. Bylo mu šestadvacet let a měl se stěhovat do vlastního bytu. Měl ženu a dvě děti. Žena se s firmou soudila, soud se táhl mnoho let, ale nevysoudila nic.

Všechno svedli na mrtvého.

Tahanice a průtahy kolem celého případu byli velice podobné tahanicím a průtahům, které prožil Pavel, když se soudil s pracovníky Institutu.

Pavel tam také mohl ukončit svůj bídny život.

Magor, který jezdil se strojem, který lžící navážel beton do výkopu a kterému říkali Bobek, nabral do lžice moc suchého betonu, stroječek se na svahu naklonil tak, že zadní kola byla ve vzduchu a neovladatelný mašinkvér klouzal a klouzal, až spadl do výkopu, přesně do míst, kde Pavel ještě před okamžikem pěchoval beton vedle roury.

Bylo to tak blízko, že Pavlovu tvář ovanul vánek padajícího stroje.

Strašná rána.

Jen zázrakem se nikomu nic nestalo, majitel bědoval nad pochroumaným strojem.

Na obědy chodili do hospody u "Bílého beránka".

Pavel proslul tím, že nejedl nic jiného než buček s knedlíky a špenátem.

Byl přesvědčen, že toto jídlo mu pomůže při psaní.

Vydržel to jako nic celé tři měsíce.

Přešla zima.

Budování kanalizací je možné i v zimě.

Pracovali vlastně bez přerušení celé zimní období.

Stále bydlel na ubytovně Vltava v Hostivaři.

Na recepci pracovala stará hubená žena, které říkali Plachetka.

Byla přísná, s nikým se nepárala.

Jen tak udržela jakž takž pořádek, protože v celém komplexu osmi budov ubytovny bydlela spousta kriminálníků, zlatokopů a různých vykuků a násilníků.

Opíjeli se a chtěli se rvát.

I Pavel, který se v životě pral jen třikrát se rval.

Na chodbě ho potkal čuňajs.

"Co čumíš, vole" řekl Pavlovi místo pozdravu.

Pavel řekl, samozřejmě s moravským přízvukem, jen "Nazdar kámo".

"To je v hajzlu, zasraní moraváci nám lezou i sem. Aspoň jednoho hned vykopu"

A snažil se Pavla kopnout.

Pavel se rozpomenul na tři treningy boxu, které absolvoval na střední škole.

Tam se naučil direkt, hák i zvedák.

Měl štěstí a hned prvním direktem trefil to přerostlé hovado do brady.

Ten zavrával.

Pavel není řezník, nedorazil ho a to se mu vymstilo.

Provokatér se zkonzoiloval, kopl Pavla do rozkroku a utekl.

Pavla to bolelo celý týden, ale statečně bolest překonával a k doktorovi nešel.

I na pracovišti čekalo Smékala nepříjemné zjištění.

Makal jak na svém od sedmi od rána do šesti do večera jen s malou polední špenátovou přestávkou u Bílého beránka.

Myslel si, jaký je borec a jak ho všichni obdivují, že se nebojí manuální práce.

Pak mu ale Lád'a, který chodil stabilně pozdě řekl: "Měl bys odtud vypadnout. Ty si

neuvědomuješ, že zabíráš místo někomu, kdo nemá na víc, než na tuto práci. Měl bys co nejdřív vypadnout a najít si něco lepšího a nezabírat místo někomu, kdo se jinak neuživí". To byla další čenichovka.

Nemohl to dlouho zkousnout. Nevěděl si rady.

Když je nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší.

Dopis mu poslala paní Kubánková, se kterou spolupracoval na Institutu.

Psala mu, že světští z města pod Orebem hledají učitele a zároveň klauna k vláčku na celou sezonu, kdy projedou 20 měst v Polsku.

Jště jedna zaznamenaní hodná událost se odehrávala v té době v ulicích Prahy.

Mladí podvodníci obírali lidi při skořápkách.

Banda mladých flinků začala hrát na ulici hru, kdy jeden hádá, pod kterým ze tří kelímků je kulička.

Hráli mezi sebou a sázeli tisícovky, což někteří supernaivní pitomci nepostřehli a zapojili se do hry.

Omámil je přesun tisícovek od hráčů k lidem, o nichž netušili, že jsou spoluhráči.

Skořápkáři je nechali párkrát vyhrát padesát korun a pak kavku nemilosrdně obrali o poslední halíř.

Naštěstí to i ti nejhloupější brzy prohlédli a skořápkáři skončili.

17. V Polsku

V Polsku byl Pavel Smékal od 30. března 1992 do 14. října 1992.

Opravdu projeli 20 polských měst včetně Warszawy a Olštýna. Jeli podle toho, kde se konaly pouti, nejprve západní částí, kde byl patrný německý vliv a pak východní částí, kde byl velmi patrný ruský vliv. Nejvíce patrný ruský vliv byl v Hajnůvce.

30. března 1992 byla velká zima, poletoval sníh a foukal vítr.

Už cesta na první štaci byl křest sněhem.

Pavel vyrazil do Polska se svou staříčkou Škodou 100, bez mapy hledal město Sieracz (tak to měl napsáno na papírku), který dostal od stodvacetakilového světského, svého nového šéfa.

Šéf byl karatista, tvrdil že karate, to je rovnováha, a neustále rovnováhu cvičil.

Byl vysoký a budil respekt.

Sotva ho rvačky chtiví poutníci uviděli, již couvali a šeptali: "Ajaj, goril idze".

Jen jednou bylo třeba zásahu a to v mžiku posekal tři opilce tak, že se váleli v prachu a skučeli jak černobílí psi.

Světští si říkali Veselé městečko a tak byli uváděni i na plakátech.

Veselé městečko tvořilo deset atrakcí.

Deset atrakcí vlastnilo pět rodin.

Vždy zaplnili plochu velkou jako fotbalové hřiště.

Tam postavili autodrom, tahačku, horskou dráhu, vláček, střelnici, houpačky, strašidelný zámek, létací loď, labutě a řetízkový kolotoč.

Nejbohatší světský měl autodrom s krásnými italskými autíčky a tahačku. Byl to náčelník, vedoucí Veselého městečka, říkali mu Kyrovník a když bylo třeba, řešil i spory mezi světskými. Při přesunech ze štace na štaci jezdil vždy první, za Liazkou táhnul při první fůře tři maringotky, při druhé fůře vozy s autodromem, tahačkou a maringotku své tchýně. To bylo samozřejmě proti všem předpisům, tak dlouhý vlak nesmí jezdit po silnici a proto se přesuny konaly vždy v noci.

Pavlův Goril na tom byl s počtem vozů podobně, jen místo maringotky tchýně vozil

maringotku Pavla.

Pavlova maringotka byla rozdělena na dvě stejně velké poloviny.

V jedné polovině byla velká rozložená válenda a hliníková konev na vodu, ve druhé byla třída s tabulí, stolkem učitele a lavicí pro dva žáky.

O cestě si psal Pavel deník. Koupil si tlustý notes s černými deskami.

Psal denně a v Polsku si mimo jiné uvědomil, že sedává pololeže na válendě úplně stejně, jako sedával jeho dědeček. Jediný vlastní dědeček, mamčin tatínek, kterého poznal a který umřel, když bylo Pavlovi 10 let. Dědovi bylo sedmdesát, byl štíhlý, šlachovitý, měl černé vlasy a černý knír a posílal si Pavla pro pivo. Pak pololeže si hověl na pohovce, pil pivo a zvláštním pohledem se díval na Pavla. Děda byl sedm let na vojně, pak bojoval na Pijávě v první světové válce.

Pavel dlouho tomu pohledu s dlouhým mlčením nerozuměl, ale v Polsku za jedné dlouhé noci, kdy nemohl spát mu to došlo.

Děda se díval a říkal si: "Chlapče, chlapče, ty s těma ženskejma v bydžově hodně zkusíš". Děda byl sedlák.

Po návratu z války se oženil.

Pavel napsal: Děda byl vratovitý. Z dobrého materiálu a pomalu se otvíral.

Pomalu desetiletému Pavlovi vyprávěl, jak se seznámil s babičkou.

Po návratu z války děda začal sloužit u sedláka v Drválovicích jako pacholek u koní. Ten sedlák měl povinnost každý rok dodat dvě fůry dříví z lesa ševci do Jevíčka. Když děda vezl ševci dříví třetí rok, povšiml si, že švec má velmi hezkou dceru Julinku. Začal za Julinkou chodit a po dalších šesti letech, když našetřil peníze si slíbili věrnost a za další rok se vzali. Pavel si zapsal.

Babička byla podkovovitá. Přinesla dědovi štěstí.

Konec odbočky a zpátky k vyprávění o Polsku.

Mezi sněhovými vločkami projížděl Pavel Smékal do polského města Sieracz.

Bez mapy se řítíl pomalou stovkou po nekonečných, většinou rovných silnicích v Polsku. Zatím co v Čechách byl zvyklý na ukazatelích směru číst vzdálenosti 36 km a podobně, v Polsku na něj padala hrůza z údajů: Warszawa 450km a podobně.

Na velké mapě před odjezdem si našel, že Sieradz je někde za Wroclaví.

K večeru už byl unavený, jedl domácí tlačenku (než odjel, byl u rodičů na zabijačce).

Prostě Pavel je ten hodný synáček, který se jednou za rok přijede k rodičům podívat, co vykrmili.

Foukal studený vítr a tak tlačenku cpal do hlavy většinou za omšelými čekárnami na autobus.

Tam se schovával před severákem.

Kus svezl domorodce, který si vezl semena keříčkových rajčat. Říkal jim nizkopjanyje pomidory. Říkal, že má rajčat jeden hektar a to ho uživí.

Pak se ptal prokřehlých domorodců, kde je Sieradz. Cesta se mu zdála dlouhá a bál se, aby nepřešel. Všichni jen nechápavě kroutili čepicemi v nichž se ztrácely hlavy.

Nakonec narazil na sedláka s dvěma kravami. Vezl strašně smrdící hnůj na pole.

Doma mívali také tak kvalitní hnůj.

I ten dlouho kroutil hlavou a pak zařval, tak, jak řvou lidé, když rozluští záhadu: „Ne Sieradz, ale Šeradz.”

„Jěště 100 km a pak doleva”.

Pavel mu květnatě poděkoval. A hned si v autě napsal. Vedoucí kravského potahu byl hnojůvkovitý. Smrděl, ale nebyl hloupý. Vezl velmi kvalitní hnůj.

Po zapsání těchto vět do deníku, který si o cestě do Polska psal, se rozjel staříčkou Škodou 100 žluté barvy dál.

Autíčko bylo v bočním větru vratké a vítr s ním cloumal tak, že se Pavel párkrát vyděsil, že má uvolněné řízení.

Uvědomil si, že jeho pozice v životě je také právě hodně nestabilní.

Zastavil, obešel auto, zkusil zda drží přední kola. Jakž takž držela. Pak si zapsal:

„Myslím na bratra Jana Žižku z Těchanova a jeho spanilou jízdu do Polska. Doufám, že měl lepší počasí“.

Každou chvíli se strhla taková chumelenice, že špatně viděl na cestu.

Často zastavoval a neměl klid a nedokázal pokračovat v cestě, dokud si nezapsal:

„Pocasí je silně sněhánkovité. Vločky mi přirůstají k očím i k srdci.“

Pak teprve dokázal pokračovat v cestě.

Vzpomněl si, jak ho dobrý otec před cestou nad zabíjícím prasetem varoval:

„Na světsky si dává pozor. Ti só mazani všeckéma mastima. Debe tě trápíle, tak se zeber a přejed' dom“.

Léčba otcem mu zlepšila náladu, stejně jako směrová tabule s nápisem: SIERADZ.

Projel kus městem a hned uviděl atrakci zvanou labutě. Poláci jim říkali labendě.

Věděl, že je doma.

Labutě i ostatní atrakce již byli na místě, stejně jako část Veselého městečka. Ženy a děti. Chlapi jeli pro druhou řůru.

Nejmladšímu světskému byly na začátku cesty tři měsíce.

Nejstarší babce bylo přes osmdesát let.

Začínalo se stmívat.

Pavla se ujal majitel houpaček a střelnice, sedmdesátiletý, bazénovitý, třikrát ženatý, bývalý sportovec.

V útulně zařízené maringotce dali Pavlovi večeri, vyprávěli o praotci Lagronovi, který je kdysi přivedl z Fancie do Čech.

Houpačkář vyprávěl o Kazachstanu, kam jezdil dvacet let s atrakcemi vlakem, o Jugoslavii, kam jezdil 31 let a teď se po mnoha letech vrátili do Polska.

Často říkal: „Nejlepší je být zdravý a bohatý“.

Pavel usoudil, že ten obdélníkový, šťastný člověk obojí má.

Vstupní přednášku zakončil instruktáží.

Postavil se a začal se blížit pomalu k Pavlovi a vehementně a mírumilovně pomalu mu ukazoval ruce, které otáčel dlaněmi vzhůru.

„Jak se k vám bude takhle blížit domorodec, tak pozor. V další fázi vás praští hlavou do hlavy a vy zůstanete ležet s kopyty vzhůru pane učiteli“.

Pak udělal dramatickou pauzu a zase předváděl.

„Stačí ale couvnout, nebo uhnout hlavou do zadu a rána hlavou k vaší hlavě nedoletí.“

„Toto je zde oblíbený způsob zneškodňování soupeřů, cvičí se v tom už malí kluci, říkají tomu na barany, a je to strašná a překvapivá rána.“

A opravdu, na všech štacích potom Pavel viděl malé u větší kluky, jak se mlátili hlavami do hlavy.

Celé hodiny cvičili tu správnou vzdálenost, kdy je úder nejsilnější.

S touto rodinkou s Pavel během polské anabáze užil hodně legrace, ale i chvíle, kdy mu bylo doopravdy úzko.

Vždy než se stěhovali z města do města, jeli předem osobním autem obhlédnout terén kyrovník a stodvacetikilový.

Příjezd na novou štaci byl vždy okázalý, všichni strašně troubili a blikali světly načeš vždy začali přibíhat malé děti a různě postižení místní obyvatelé.

Nejprve z povzdálí a postupně se domácí přibližovali a pozorovali zabydlování světských, které všude považovali za spodnější vrstvu společnosti. Dalo se to snadno vyčíst s grimas a dalšího nonverbálního chování. K verbálním útokům docházelo až později.

Rodinka houpačkáře byla tvořená pánem tvorstva, jeho třetí ženou, osmdesátiletou babičkou, a dvacetiletým, hodně střeleným Alfonsem. V Polsku údajně Alfons je označení pro teplouše a proto vždy předem byli všichni upozorňováni na to, aby na Alfonse nevolali Alfons, ale aby mu říkali Jirko.

Estráda začínala zajeťm na místo na place.

Alfons Jirka byl použitelný pouze jako řidič a jeho hlavní úkol byl dotáhnout s Liaskou maringotku a střelnice a houpačky z jedné štace na druhou. Nikdy nezajel přesně tam, kam jeho otec, starý příležitostný alkoholik chtěl. Už tehdy se pravidelně do krve zhádali.

Fraška pokračovala při stavění houpaček a zprovozňování střelnice. Alfons mladší, který sekundoval a přidržoval díly Alfonsu staršímu, dokázal nesčetněkrát přivítit starému prsty či hodně bolestivě všechny další končetiny. Bolestivé skřeky střídaly nadávky do té chvíle, než ujeli nervy třetí ženě a ta začala z maringotky po obou házet tvrdé předměty včetně talířů a velké, hliníkové konve na vodu.

Po několika zásazích se oba pánové na chvíli uklidnili a pokračovali v práci do té chvíle, než zase silný, nešťastný otec nemotory Alfonse mladšího příšerně zařval bolestí.

A tak to šlo až do konce stavění.

Tak to bylo na každé štaci.

Když konečně jako poslední všechno postavili, dvacetiletý Alfons mladší se rychle seznámil s místními patnáctiletými slečnami a začal je učit anglicky.

Znal jen pár slovíček a neustále patnáctkám opravoval výslovnost, různě kroutil hubu při nejjednodušších anglických slovíčkách až se všichni, včetně žákyň, řehotali, což gradovalo, protože Alfons nechápal, ani netušil, proč se všichni smějí a vytrvale pokračoval ve vyučování.

Pavel si zapsal do deníku: „Můj milý deníčku, Alfons je silně obláčkovitý. Spolehlivě zakrývá slunce vzdělanosti vlastní neschopností.“

O starém Alfonsovi si zapsal: „Starý Alfons je houpačkovitý. Pohybuje se střídavě nahoru a dolů“.

O manželce starého Alfonse si zapsal: „Paní ze střelnice je vránovitá. Její krákání je slyšet, i když není vidět.“

Rodina houpačkáře si ekonomicky vedla velmi dobře, protože měla velmi nízké náklady. Houpačky byly klasické lodičky, které nespotřebovávali vůbec žádnou energii, naopak ten, kdo zaplatil, a chtěl se pohoupat, jim musel energii dodávat. Teprve pak se pohoupal.

Střelnice fungovala velmi dobře. Poutníci stříleli jako na závodech.

Poláci stříleli dobře, rádi a často.

Furianti chtěli své fešandě vystřílet co nejvíce růží. Růže vyráběla stará babka. Špejle, drát i krepový papír nejsou drahé. Babka musela denně vyrobit 400 růží, aby objednávky ze střelnice byly splněny.

„To všechno nás naučil praotec Lagron”. Říkali denně několikrát. Hlavně večer, když počítali peníze.

Třetí paní Alfonsová byla ještě mladá a nosila do střelnice odvážné výstřihy.

Mohla si to dovolit. Měla co ukazovat.

Problém nastaly, když ji ve střelnici zastupoval mladý Alfons.

Jeho excesy pokračovaly i zde a jen zázrakem nedocházelo při nekontrolované střelbě k úrazu.

Největší průšvih neudělal Alfons ve střelnici, ani při lekcích angličtiny, ale na silnici.

Při jednom přejezdu na novou štaci se nešikovně otáčel na silnici, přehlédl příjíždějící policisty, ti, aby zabránili srážce vyjeli ze silnice do příkopu, nabourali se a chtěli Alfonsovi sebrat řidičák.

Starý Alfons to uplatil a zdůvodnil. ”Kdybyste mu řidičák sebrali, tak on by ho už nikdy nezískal.” To uznali i nabouraní policajti.

Tehdy Pavel slyšel poprvé velmi pravdivou větu: ”Kdo má peníze, má i velkou moc a moc si může dovolit”.

Ekonomickou výhodnost celého rodinného podniku završoval starý Alfons, který recykloval všechny náboje. Sbíral olověné náboje vystřílené pod růžemi a válečky, které padaly do připravených krabiček a znovu z nich dokázal vyrobit nové olověné náboje.

Ruce měl zavázané obvazy, skučel stejně, jako když mu mladý Alfons přiskřípl palec, ale recykloval. Tajně, schovával se za zástěnou a ani zvědavý Pavel nikdy nezahlédl, jak to dělá.

Bylo to rodinné tajemství, které sdělil jen Alfonsovi mladšímu a které, jak říkal mu sdělil praotec Lagron.

Většinu dne ale trávil oblečený v obleku u houpaček a tvářil se jako úspěšný principál. Dokázal z davu proudících lidí přesně poznat ty, kteří se jdou houpat a těm se už s dostatečným předstihem věnoval.

Davy lidí na poutích byly nevídané.

V Lomži šededát tisíc podle údajů místního faráře.

A ten jistě nelže.

A tak to bylo skoro všude.

Čeští světští od rána vyhrávali odrhovačky z magnetofonů a z kostelů, které měly v létě otevřená okna se linuly velké chorály náboženských písní při obřadech.

V polských kostelích byly bohoslužby od rána do večera.

Dopoledne chodili na bohoslužby muži a děti.

Odpoledne chodily do chrámů Páně manželky, které dopoledne “gotovaly objady.”

Pavel se u vláčku bavil s návštěvníky poutí a dověděl se hodně zajímavého.

Mluvil česky. Polštině rozuměl bez problémů.

Pokud nerozuměl nějakému výrazu, a těch bylo jen pár a tak si to vysvětlili.

Polští kluci mu hrdě hlásili: ”Já ministrujem”. A Pavel hned věděl, že kluk je nadšený tím, že je ministrant.

Také ostatní rodiny vlastníci atrakce tvořící pro ten rok Veselé městečko stály za historický zápis.

Pavel je neznal jménem, nepředstavili se mu, nechtěl se ptát a tak si je pojmenoval podle nejvýraznějších projevů.

Strašidelný zámek a létací loď vlastnila familie “Vyhulených”. Otec, matka i tři synové ve věku od 15 do 19 let kouřili jak komíny.

Ten patnáctiletý navíc chodil k Pavlovi do školy.

Pavel měl dva žáky.

Do první třídy chodil syn stodvacetikilového. Do druhé třídy Pavlovy jednotřídky chodil patnáctiletý vyhulený.

Vyhulený byl na první pohled velice hezký blond'áček za kterým náctileté polky na všech stacích bláznily.

Ve škole propadal ze všech předmětů, zvláště vynikal v češtině. V diktátu dokázal udělat chyby ve všech slovech pomalu diktovaných. Místo hlemýžd' na psal chlemížd', místo strom štrom a tak dále.

Ale ,světe div se, dokázal prodávat vstupenky na obě atrakce. Na strašidelný zámek i na loď. A že to nebylo snadné. Často přišla početná rodina a chtěli třeba tři lístky za 5.000,- zlotých na loď a čtyři lístky za 8.000,- zlotých do strašáku.

Vždy vše brilantně spočítal.

V roce 1992 byla v Polsku úžasná měna, teprve za několik let škrtli tři nuly, ale v té době Pavel bral plat přes čtyři miliony zlotých měsíčně.

Kilo mouky stálo 5.000,- zlotých.

Jeden lístek na vláček u kterého Pavel každé odpoledne po vyučování, které trvalo od osmi do dvanácti, dělal klauna stál také 5.000,- zlotých.

“Prečo tak drogo” nařikaly matky dětiček s načesanými vlásky.

Polské dětičky na poutích byly stejně roztomilé, jako jsou české děti na poutích.

Poláci si velmi potrpí na úpravu vlasů, i chlapi chodili často “do frizéra”.

Strašidelný zámek byla rozlehlá atrakce umně rozložená z dílů převážených na obrovském valníku. Návštěvníci projížděli po kolejích mezi kostlivci a strašidly ve tmě za zvuků příšerné “hudby”.

Prohlídka končila u bílého prostěradla za nímž se po hodinách střídali všichni členové “vyhulené” rodiny. Schováni ve tmě za prostěradlem praštili speciálním potěhem každého platícího diváka po zádech.

Říkali tomu, že správně tíhli každého před odchodem.

Lidé byli velice překvapeni a opouštěli atrakci s přiblíblým úsměvem na tváři což způsobovalo, že lidé byli děsně zvědaví, co se tam děje a stáli dlouhé fronty k veliké radosti celé rodiny vášnivých kuřáků.

Lod' byla ještě lepší.

Do té nacpali třicet lidí a pak ji pomocí elektromotoru rozhoupali.

Let lodi byl tak prudký, že už při prvním klesání se všem na lodi dělalo špatně, zvedal se jim žaludek a řvali, že chtějí zastavit.

I loď byla neustále obsazena.

Lidé jsou zvědaví a chtěli na vlastní kůži prožít tu hrůzu.

Pavel se u vláčku velice snažil.

Stál v pěkném klaunském oděvu, nechyběl ani červený nos a byl “velmi milý dlja dětí”.

Usazoval děti postupně do vagonků, ty nejhodnější do lokomotivy a dovolil jim zvonit na kravské zvonce, které všude ve vláčku visely.

Děti zvonili a velice se jim to líbilo.

Když byl vláček plný, nebo chvíli nikdo další nepřicházel, tak Pavel vláček pustil na dvě minuty na oběžnou dráhu dlouhou deset metrů s náznakem tunelu, který vypadal spíš jako slavobrána.

Pavel u vláčku vyvolával.

Postupně vylepšoval svoje hlasité vyvolávání.

Volal :”Davaj”.

Davaj v Polsku je velmi silná výzva, silnější než české “Do toho”.

Na každé štaci něco přidal.

Velký úspěch mělo:”Davaj na Havaj”.

Nezavřel pusu a vyřvával: “Davaj na Lomžu, Davaj na Warszawu, Davaj na Demblin, Davaj na Hajnuvku, Davaj na Wyszkow a tak dále podle štace, kde právě byli.

Úspěch byl veliký, vláček byl skoro pořád plný a stodvacetilový večer po konci šichty nosil své ženušce plný kufr peněz.Děti jí je pomáhali rovnat do hromádek a ona pak vše spočítala a někdy také zapsala.

Pavel byl na sebe hrdý a domníval se, že je úspěšný díky svým originálním sloganům.

Pak jednou musel zaskočit ve střelnici za indisponovanou vydekoltovanou.

Do klaunského munduru navlékli prvního Poláka, kterého uviděli, ten vůbec nemluvil,jen pouštěl vláček a měl také plno.

Prostě jen seděl a pouštěl vláček, vůbec nevyvolával a lidé s dětičkami se k němu jen hrnuli.

Takže za úspěch nemohly Pavlovy slogany, ale atraktivní vláček.

Pavel nedokázal vysadit a vyřvával své slogany, které neustále obměňoval a vylepšoval až do ochraptění.

Jednou si do deníku zapsal:”Jsem asi tramvajovitý.Nedovedu se zbavit vyjetých kolejí”.

Autodrom měl obrovskou návštěvnost.

Vstupenky na něj byly nejdražší.

Jedna stála 20.000,- zlotých.Za to by byly čtyři kila mouky.

Kyrovník, majitel autíček je každý den láskyplně hladil a udržoval.

Nepojízdné autíčko představovalo velkou finanční ztrátu.

Obavy o svůj život měl Pavel pokaždé, když byla otevřena „Tahačka”, nebo když ho jednou za měsíc přemluvil houpačkář,aby šli na pivo.

“Kuflové”, točené pivo měli málo kde, většinou pili lahvové pivo a vodku v bídných knajpách se stoly bez ubrusů.

Scénář byl po každé stejný.

Světák od houpaček vrazil jako tornádo do palírny a změněným hlasem zařval na ženu za pultem:”Dvě zimné piva a dva stakany vodky”.

Takových souprav si dal šest a byl nametený.

“To jsem se krásně zmastil” řval na celou hospodu.

Poláci se přestali bavit mezi sebou a začali se slovními projevy, které byly s malými obměnami tyto:

“Guvňari, czechuni, co tady chcete? Toto je naše, polská zem a my vás odtud vyhodíme”.

Pokaždé se museli zachránit rychlým,zbabělým útekem, protože rozvášněný dav by je zbil. Moravský sedlák z boje neutíká.

Pavel není moravský sedlák.

Pavel je lovec Pampaliny české prózy.

Pavel je lovec Pampalini světové literatury.

Pavel prosil skvělého recyklátora diablek, aby nemluvil nahlas a vůbec ne česky.

Ten to samozřejmě slíbil, ale nikdy nedodržel a tak oklikou, funicí,zpoceni, ale šťastni že unikli se ukryli u psů ve Veselém městěčku.

Psi, to byla velmi důležitá součást celého uměleckého tělesa.

Každá rodina měla dva až tři psy a pečlivě se o ně starali.

Psi byli velká, přerostlá hovada budící strach.

Po většinu dní se povalovali a spali.

Pavel je pozoroval, jak sotva líně pootevřeli oči, když zaslechli zvuk a když zjistili, že je vše v pořádku, tak opět očička zavřeli.

Poslouchali jen svého pána a jídlo si vzali také jen od jednoho světského z každé rodiny. Skoro na každé štaci někoho pokousali, protože přiopilí poutníci večer měli velkou odvahu a přiblížili se do zakázaného prostoru, kde se psi pohybovali.

V noci psi hlídali maringotky a atrakce svého páníčka.

Skoro na každé pouti se po setmění rvali dva místní svalovci.

Svékli si košile, většinou začali “na barany” a pokračovali celého hodiny v zápase box křížený s volným stylem až jeden padl a nezvedl se.

Bylo to velké divadlo, kolem zápasících na velkém prostoru se pohyboval dav diváků, který uhýbal, vlnil se a přemísťoval podle pohybu gladiátorů.

Tma, světla, svalnatá těla, rány, pády.

Kirovník už od druhé štace najímal polskou ochranku, většinou bývalé boxery těžké váhy, které dobře platil a byl celkem klid.

Pavel si zapsal: “V Polsku je box velmi populární.”

Smrtný pot začal Pavla Smékala polévat, když uviděl, jak jeho světští soukmenovci začínají otevírat tahačku.

Tahačku otvírali jen někdy.

Tahačka byla jedna z největších maringotek.

Byla to obrovská výkladní skříň narvaná luxusními výrobky. Pračky, ledničky, mrazáky, televizory, magnetofony, rádia a podobné skýtaly neodolatelné pokušení zkusit štěstí.

Tahačku obsluhovaly dvě atraktivní, dobře tvarované slečny z rodiny Kirovníka.

Jedna držela v ruce svazek rybářských vlasců a druhá vybírala peníze. 20.000,- zlotých za jedno zatažení.

Poutníci byly u vytržení ze zdánlivé možnosti za čtyři kila mouky vyhrát televizor.

A hned se stavěli ukázněně do fronty u obou dívků.

Jaké ale bylo jejich překvapení, když po zatažení za vlasce se pohnulo lízátko, pastelka, titěrná panenka, opička, tenisový míček či podobná nicotnost.

Byl to jasný podfuk a levárna, k drahým a lákavě vystaveným exponátům žádný vlasce nevedl.

To záhy ti chytřejší pochopili a začali nespokojeně bručet, později se dožadovali ukázání principu tahačky, až se začali tahat s dívkami o vlasce a posléze o peníze.

Takže nezbylo, než aby přišel stodvacetakilový se psy a tahačku zavřel a slečny zachránil od kamenování.

To Pavel naštěstí přímo nezažil, ale jednou v noci přijeli do jejich Veselého městečka otrhaní jiní potomci praotce Lagrona, kteří křížovali polské pouti v jiném teritoriu.

S hrůzou vyprávěli, jak je dav poutníků začal kamenovat, protože polská dívka cestou od svatého přijímání, kterému říkali “kolacie” se v bílých šatičkách šla svézt na atrakci. Nešťastnou náhodou si od šmíru na kolotoči zamazala své drahé, bílé šatičky. Rodiče se domáhali náhrady škody, světský majitel kolotoče to rezolutně odmítl a skončilo to tak, že rozvášněný dav vykamenoval celé Veselé městečko.

Zachránili se tak, že vlezli v maringotkách pod postele.

Veselo bylo i o Velikonocích.

V místech, kde se právě nacházely se nechodí s pomlázkou, ale lidé se vzájemně polévají vodou.

Zábava to byla divoká, celými kbelíky vody polili kdekoho, nejen klauna Pavla, ale i stodvacetkilového, všechny vyhulené, celou střelnici i s oběma Alfonsi a dokonce i ochranku a polské policajty v automobilu, když na chvíli stáhli okénko.

Polili i osmdesátiletou výrobkyni papírových růží, ta byla tak mokrá, že vypadala jako utěrka.

Pavel si zapsal.

„Krepová babička byla utěrkovitá. Museli ji sušit dvakrát”.)

V Polsku, v maringotce, když byl úplně sám, v noci, když nemohl spát, na duševním filmu viděl pořád dokola:

Obřad, kdy otec bral do mozolantých rukou chleba.

Pavel byl rád, že mu nezničili jeho vláček, kterému říkali posměšně “počong pospěšny”, (rychlík), nebo “šalena mašina”.

Pavlovo vyučování se odbývalo v marigotce celkem v poklidu.

Měl jen dva žáky.

Syna stodvacetkilového do první třídy a patnáctiletého vyhuleného do druhé třídy.

Kluci měli zpočátku ze školy strach, ale Pavel s nimi jednal pomalu a mírně a tak se brzy do školy těšili. Alespoň to říkali, že se těší.

Vyučování bylo od 8.00 do 12.00 přesně podle rozvrhu, který dostal Pavel od učitelky ve městě pod Orebem.

Od září to bylo ještě jednodušší, protože vyhulený opět propadl a tak oba žáci chodili do druhé třídy.

V Polsku měl Pavel jen jednoho opravdového kamaráda a to byl měsíc.

Díval se na něj, jak každý den pluje po obloze a jak je každý den jiný.

Tam také, jak se domnívá pochopil, proč si lidé rozdělili rok na měsíce, a proč je měsíc takovým přítelem tuláků a osamělých lidí.

Za teplých letních nocí se díval na měsíc celé hodiny.

Dokonce s měsícem nahlas mluvil.

V Polsku se Pavel choval jako skutečný klaun.

Ve dne byl veselý u vláčku. V noci brečel sám, opuštěný v maringotce.

Často měsíci vyprávěl příhodu, která se mu stala hned na počátku velké polské cesty.

Samotného ho překvapilo, jak byl pohotový.

Stál na rohu ulice a rozhlížel se a přemýšlel, jak by nejlépe popsal toto polské město.

Uviděla ho paní a domnívala se, že hledá ubytování.

Poláci se s Pavlem hned dávali do řeči a ani tato paní nebyla výjimkou.

Hned se ptala: “Pán šuká meškanie?” (Pán hledá ubytování?).

Pavel odpověděl: “Ne Pán mešká šukanie”.

Navždy se mu do podvědomí zarylo slovo zobáčit. Podívat se.

I potom, vždy, když už byl zpátky v Čechách, když mu někdo řekl, aby se dobře podíval odpověděl “Ano, já pozobáčim”.

Měsíc mu poradil, aby se snažil i Polsku udat své literární práce.

V každém větším městě zašel do redakce místních novin a nabízel svoje výtvary.

Nikde neuspěl.

Každé ráno chodil běhat a procházet se po městech, kde právě leželi.

Překvapovala ho krása a upravenost parků, obchodů, domů.

Všude bylo vidět, že Poláci začali budovat kapitalismus o deset let dříve než my. Světští si brzy všimli, že Pavel se na place opravdu snaží a že by bylo škoda toho dále nevyužít. Měli sebou velkou spoustu větrníků, které se nedařilo prodat. Proto je dali Pavlovi, aby s nimi něco provedl. Pavel je vůbec nenabízel, ale vzpomněl si na svou divadelní průpravu a začali si s “vjatráčky” hrát, různě se mýjeli, až si dali pusinku. To zabíralo. Děti chtěli vjatrčky a světští byli spokojeni. Občas se stávalo, že se rozložili na pozemku, který celý, nebo částečně patřil někomu jinému. Začali se dohadovat až přišel člověk a řekl kouzelná slova: “Ja vlastnitel”. Já jsem majitel a bude to tak a tak. A všichni sklopili ocas a většinou hned přistoupili na podmínky pana majitele. Pavel v každém větším městě vyhledal a navštívil redakci novin. Nejlépe se k němu chovali v Olzstyně. V redakci Olsztynska gazeta byl Čech, který si jeden Pavlův román přečetl a řekl, že by pro něj nebyl problém ho přeložit do polštiny a tisknout ho na pokračování. Nakonec se to neuskutečnilo. Velmi významného úkazu si v Polsku Pavel nemohl nepovšimnout. Rusové, ať ti kteří tam přijížděli s velkými taškami se zbožím prodávat na trh, tak i ti, co přijeli nakupovat polské zboží, se neodvážili mluvit na veřejnosti rusky nahlas. Poláci to Pavlovi vysvětlovali tím, že se Ruskie bojí, že by byli fyzicky napadeni za Katyň. Vrcholem celé cesty polskými písčinami a borovicovými lesy a městy byl ale pro Pavla Andrej. Přišel za Kirovníkem hned na druhé štaci, kterou byla Warszawa Brudno. Warszawa ošklivá. Tvrdil, že je bezrobotný, matka že pije denaturák, otec že sedí ve vězení za krádeže a prosil, aby ho vzali do práce, že bude dělat cokoli. Stavět atrakce, uklízet, mýt labutě od rána do večera. Že je úplně sám a úplně na dně. Kirovníkovi se ho zželelo a přijal ho s tím, že bude uklízet od rána do večera, navíc bude kontrolovat vstupenky na horské dráze a že musí být u atrakce vždy včas a čistě oblečený. Andrej dlouho sekal čistotu, makal, až to bylo všem podezřelé. Jak to, že má každý den nové, čisté oblečení? O poutích v blízkosti Veselého městečka byla vždy ohromná tržnice. Ve Warszawě údajně přes tisíc trhovců z Polska, Ruska, Litvy a Ukrajiny. Zvědavému Pavlovi to nedalo a začal Andreje sledovat. Nenápadně. Trvalo to dlouho, ale na konec se nestačil divit. Andrej se vytratil mezi trhovce. Dlouho si vybíral stánek s oblečením, které se mu líbilo. Pak se dal s trhovcem do řeči. Při řeči prodávajícího snad zhybnoutyzoval, protože vždy nějak odvedl jeho pozornost a z jednoho stánku si bez placení odnesl rifle, z druhého tričko, z třetího boty. Takhle se zadarmo šatil. Pavel celý sinalý strachem za Andrejem zašel. “Ty vole, přestaň krást, vždyť až tě chytí, tak ukamenují celé Veselé městečko.” “Ničeho se neboj, já tohle dělám od mládí. A jestli chceš, tak seženu cokoli i pro tebe”.

„To ať tě ani nenapadne, nebo to řeknu Kirovníkovi”.

Čtrnáctého října se náhle ochladilo a začal foukat stejný severák, který přivítal Pavla na jaře.

Kočovník rozhodl, že se končí a jede do Čech.

Poslední noc okradl Andrej o všechno svého nelepšího kamaráda, který ho vzal k sobě do maringotky a zmizel.

By to chudák kluk z mnoha dětí, který pracoval celou sezonu jako stavěč a bourač atrakcí a vybíral lístky u autíček, takže si vydělal poměrně dost milionů, což neušlo pozornosti bystrého Andreje.

Zbylo mu jenom to, co měl v noci na sobě.

Všichni se na totálně okradeného jednoduchého dobráka složili.

Pavel si nezapsal vůbec nic.

Neměl slov.

Poláci neviděli rádi, že světští u nich tak vydělávají.

Aby jim alespoň trochu osladili život, podkládali jim gvoždě (hřebíky) pod kola tak obratně, že si po pár metrech jízdy majitelé pouťových atrakcí prohlédli totálně zničenou pneumatiku.

Proto před každým rozjetím bylo slyšet naléhavé “uvaga, uvaga” (pozor, pozor) na gvoždě. Na každé štaci přibíhali do Veselého městečka toulaví psi.

Pavel pro ně měl velkou slabost. Byli to jeho bratři. Také byl toulavý pes a proto je tajně za svou maringotkou krmil.

Stodvacetakilový se s Pavlem dobře rozloučil.

Pronesl krátký projev v němž poděkoval i Pavlovi za odvedené výkony ve škole i u vláčku a pak řekl, že praotec Lagron zavedl mezi světskými takový zvyk, že pokud jsou spokojeni se službami zaměstnance, věnují mu jako premii oblek. To má tu výhodu, že člověk, který jej nosí nosí na sobě i kus svého dárce a tak si ho neustále připomíná.

A slavnostně za potlesku všech obyvatel Veselého městečka předal Pavlovi hnědý oblek, který mu padl jako ulitý a sehrál významnou roli hned v dalším zaměstnání.

Pavel poděkoval a hned ho napadlo, že oblek byl asi stodvacetilovému již malý a protože do něj nechtěl zhubnout, dal oblek Pavlovi a trochu do toho zamotal praotce Lagrona.

Při poslední výplatě zaplatil přescent Pavlovi jen 14 dní října, nezaplatil ani den dovolené. Všichni čekali, zda se Pavel ozve, ale ten byl dobře naučený mlčet a trpět a tak s úsměvem nad tím mávl rukou, sedl do své Škody 100 a vydal se do Čech, vstříc dalším dobrodružstvím.

Poslední, co si zapsal do deníku z polské cesty bylo: “Stodvacetakilový byl cihlovitý. Měl velmi ostré hrany”.

Světští říkali Pavlovi “Pane učiteli”.

Největší dojem z celé polské štace udělala na učitele Pavla tato příhoda:

Syn stadvacetilového přišel ubrečený žalovat, že ho malí poláci zbili. Stodvacetilový ho seřezal řemenem a se slovy: “Běž jim to vrátit a nevracej se, dokud jim to neoplatíš” ho vystrčil z maringotky.

Kluk si nedovolil neuposlechnout rozkazu otce.

18. Manažerem inzerce

Po návratu z Polska do Prahy si Pavel v noci, když nemohl spát umínil, že teď se už opravdu bude živit psáním, že si najde místo v redakci novin.

Napřed si ho ale našla na ubytovně v Topolové ulici obsílka.

Jituška podala žádost o rozvod.

Rozvedli je na prvním stání. Robertovi bylo již dvacet let a tak soudce měl snadný úkol.

Nemusel řešit problém s dítětem.

Jituška jako důvod uvedla sexuální nesoulad a finanční problémy.

Pavel neřekl nic víc, než že s rozvodem souhlasí.

Byl první z celé rozvětvené rodiny, kdo se rozvedl.

Od soudu v Hradci Králové odešli stylově. Z hlavních dveří každý na jinou stranu.

Rozvedený Pavel obešel se svými pracemi několik redakcí. Vždy pracně sbíral odvahu, než tam vstoupil.

Pomalu vykoktal naučenou řeč, že by rád pracoval jako redaktor.

Bud' ho s úsměvem sekretářky vyprovodily hned s odůvodněním, že studovaných, kvalitních, kvalifikovaných redaktorů mají jako hnoje, nebo si vzali jeho práce, které stejně nikdo nečetl a za týden mu je vrátili.

Sekretářky i novináři měli velmi jadrný slovník.

Pavel často slyšel, jak mu otevřeně řekli, že kdejakou sračku nemají čas číst.

Když to Pavel slyšel poprvé v redakci časopisu výrobních družstev invalidů, tak se rozplakal a několik dní se z toho vzpamatoval.

Pak si vzpomněl, jak mu maminka dala radu do života: "Bud' zdrav a vesel a nikoho se nesar".

A začal znovu psát.

Byla to zase léčba literaturou.

O sračkovité redaktorce napsal: "Byla kravičkovitá. Nebezpečně švihala jazykem."

O sobě napsal: „Jsem rohožkovitý. Každý si do mě utírá tlapky."

A v náhlém záchvatu inspirace ještě do třetice přidal: „Jsem ručníkovitý, každý si do mě

utírá hubu i zadek”.

A hned se mu udělalo dobře a do noci na ubytovně psal a běhal celé dny v hnědém obleku od světských po pražských redakcích .

Všude ho odbývali, prošel desítky zakouřených sekretariátů, až uviděl na stánku na Václavském náměstí plakát, hlásající: “Hledáme manažera inzerce”.

I když nevěděl přesně, co ta pozice obnáší, díval se stejně jako jeho tchán, kterého nikdy nepoznal, kterého nikdy neviděl, jen jednou na zarámované fotografii, dvacet minut na míchačku na beton, tak Pavel se díval dvacet minut na popsany papír a také věděl, že to bude jeho úspěšná oblast.

A hned se tam vydal.

Vznikající redakce byla na Smíchově, v zastrčené Drtinově uličce, až v nejvyšším patře.

Na první pohled bylo jasné, že se zde začíná, že se něco rodí.

Podkrovní chodby voněly čerstvou malbou a tísnilo se tam nejméně padesát adeptů na manažera inzerce.

Asi po hodině čekání přišel elegán.

Měl motýla, oblek a bílou šálu. Zrzavý knír a krátké, zrzavé vlasy.

Takhle oblečeného majitele vydavatelství viděl Pavel poprvé.

Majitel mluvil mazlivě, pohrával si se slovíčky a byl free. Uvolněný, usměvavý a bylo tam ještě něco.

Řekl, že se jmenuje George Mathie(Žorž Matie).

Později se Pavel dověděl, že se jmenuje Jiří Matoušek a že je to Čech, který žil dvacet let ve Francii.

Řekl, že má radost, že přišlo tolik zájemců o práci v jeho vydavatelství a že všichni budou podrobeni krátkému, písemnému testu na jehož základě bude vybráno šest managerů inzerce pro časopisy Strategie(vyslovoval spíš jako Strateží),Veterinářství,Úroda,Náš chov,Kamelot, a Zdraví.

Pak setkretářka, ošklivější ženu Pavel nikdy před tím ani nikdy potom neviděl rozdala všem tvrdé podložky s bílým papírem A4.

“Namalujte prosím strom i s kořeny, ale nesmí to být jehličnan” s francouzskou lehkostí zavelel Žorž Matie.

Ti, kdo neměli tužky se vyřadili sami.

Pavel jako vždy měl tužku sebou.

Vždy nosil tužku a papír,aby si mohl okamžitě zapisovat nápadečky.

Jěště než začal malovat, zapsal si: “Pan Mathie je klokanovitý. Má velké kapsy a ocas”.

Jak na ten ocas přišel dodnes neví.

Asi ho k tomuto tvrzení inspirovala dlouhá bílá šála.

Pan Matie okamžitě vyhodnocoval malůvky.

Pavel, když na to vzpomíná je přesvědčen, že omylem namaloval jehličnan.

Je přesvědčen, že namaloval vánoční smrček.

Jehličnan.

Přesto byl vybrán.

Velmi rychle, během několika minut vybral šest borců.

Všichni se osvědčili i když první rok byl opravdu pro všechny krutý.

Do Strategie byl vybrán Jakub Oth, do Úrody Radomír Starý, do Veterinářství Josef Rakušan, do Zdraví Pavel Fiala, do Kamelotu Patrik Sehnal a do Našeho chovu Pavel Smékal.

Nosorožcovitá sekretářka šest vybraných odvedla na personální oddělení. Cestou jim řekla, že byla na místo sekretářky vybrána stejným způsobem z třiceti uchazeček. Teprve později se Pavel dověděl, že pan Matoušek schválně vybral tu nejšerednější, protože měl velice žárlivou francouzskou manželku. Takže sekretářka byla vybrána, třebaže byla určitě na žebříčku pro normální výběr poslední.

Nosorožcovitá Francouzce nevadila a tak vše bylo v pořádku.

Pavel si zapsal: "Sekretářka je nosorožcovitá, ale je pracovitá a roztomilá."

Personalistka paní Míčová byla žiletkovitá.

Nechala je vyplnit dotazníky a pak nekompromisně sdělila, že dokud nedodají potvrzení o zdravotní prohlídce a doklady o předchozích zaměstnáních, tak je nepovažuje za zaměstnance firmy Strategie.

A všichni věděli, že jim nesleví nic a chtějí –li pokračovat na cestě k úspěchům a penězům, musí vše neprodleně splnit a proto se vydali k lékaři.

Tak všichni rostli, protože čekárna byla plná, ale přes dveře slyšeli, jak lékařka dlouho telefonuje a domlouvá si grilování na sobotu.

Pavel měl z paní Míčové skutečně strach a tak od lékařky zajel do sídla firmy Rataj.

Na dveřích našel smutnou cedulku: V konkurzu.

Naštěstí věděl, kde Ratajovi bydlí, protože mladým Ratajem vypálený byt mu ukazovali pokaždé jeho spolupracovníci, když jeli kolem. Zajel tam, otevřela mu uplakaná paní Ratajová, která naštěstí nepracovala ve firmě, ale zůstala ve funkci vrchní sestry v nemocnici a manželovi jen pomáhala s administrativou.

Byla smutná. Byla konkurzovitá.

Stal se další zázrak a za pomoci počítače, který měla v obýváku dokázala vytvořit Pavlovi výstupní list.

Od světských Pavel pochopitelně žádné potvrzení o zaměstnání ani nežádal.

Ti za něj neplatili ani zdravotní pojištění.

Kolem 18.00 se Ing. Pavel Smékal jako první dostavil opět do kanceláří firmy Strategie.

Paní Míčová, která pracovala hlavně jako účetní hulila jednu cigaretu za druhou a účtovala. Prohlédla doklady, prohlásila Pavla za zaměstnance firmy a dala mu první a zároveň poslední instrukce.

Do práce musí inzertní manager chodit v obleku. Oblečení vedení firmy boduje desetibodovým systémem. Oblek s motýlkem je za deset bodů, oblek s kravatou za devět, oblek bez kravaty za osm atd.

Paní Míčová byla přísná, ale spravedlivá.

Rozená účetní.

Druhý den už seděl Pavel v kanceláři se všemi ostatními managery inzerce v jedné velké kanceláři za stolem, který tam před chvílí donesli stěhováci.

Nikdo jim neřekl, jak mají inzeráty shánět.

Učili se jeden od druhého.

Naštěstí Jakub, už v inzertním oddělení pracoval a tak něco věděl. Učili se od něj tak, že ho pozorovali, jak telefonuje, jak faxuje, jak píše dopisy, jak se připravuje na schůzky.

Pracovní podmínky nebyli lehké, měli vždy dva proti sobě sedící k dispozici jednu pevnou telefonní linku a ve volání se střídali.

Pavel se před svým prvním telefonováním styděl před ostatními a měl velké bobky. Byl značně bobkovitý.

Ale přemohl se a pak byl na sebe celý týden hrdý.

Podle katalogu z výstavy Země Živitelka si prst zabodl do firmy Feed Additive. Čekal že se na druhé straně ozve nevrlý hlas, který řekne něco v tom smyslu, co mě otravujete s inzercí, já mám úplně jiné starosti. K jeho veliké radosti se však ozval velice příjemný a kultivovaný hlas, který souhlasil se schůzkou.

To bylo radosti v podkroví.
Pavel si napsal: “Celý den jsem byl lampionkovitý. Nejvíc jsem zářil večer.”
To bylo malé vítězství.
Sehnal první inzerát.
Proher bylo mnoho, zvlášť první rok byl krutý. Než se zavedli. Než inzerenti poznali, že je na ně spolehnoutí a než zjistili, že inzerce přináší další zákazníky a tím další peníze. Bylo to v r. 1993.
V České republice obsazovali trh a objemy inzerce šly prudce nahoru.
Pavel se pomalu rozjížděl.
Kolegové měli daleko větší úspěchy.
Největší borec byl Jakub Oth.
Pracoval 16 hodin denně a jako první sehnal za měsíc více než za jeden milion korun českých inzerátů.
Pan Matoušek jen zářil a zapálil si dvě cigarety najednou.
Inzertní manažeři byli placeni tak, že měli základ 5.000,- Kč měsíčně a 5 procent provize z každého zaplaceného inzerátu.
A to byl největší kámen úrazu.
Neplatičů bylo mnoho.
Pavel nakonec vždy docílil, že mu zaplatili, ale trvalo to dlouho a často musel říci, že je z osmi dětí.
Teprve to zabralo.
Jinak mu inzerenti kynuly z drahých aut a šeptali: “My nemáme peníze”.
Na krku a na ruku měli masivní zlaté řetězy.
To byla nová móda.
Skoro každý podnikatel měl zlato na svém těle.
Vypadali jako zlatnictví.
Tehdy si Pavel často vzpomněl na strýčky a tetičky z rodné dědiny a věděl, že by mu řekli: „Chlapče, chlapče, nebolo be tě lóp, kdebes vehazoval doma hnůj? Meze tema vlkama, to néni nic pro tebe.”
Klienti často chtěli slevy a Pavel byl měkkota a ocitl se mezi dvěma kameny.
Když dal slevu větší, než dovoľoval ceník, zlobil se pan Matoušek.
Když nedal slevu, klient nedal inzerát.
Později se naučil říkat, že ceník je zákon a slevy mimo ty za opakování, jak dovoľoval ceník nedával.
V devadesátých letech firmy obsazovali trh a zvlášť pro zahraniční firmy byly ceny inzerce příznivé.
Pavel se snažil a postupně získával stále zákazníky a dařilo se mu celkem dobře.
Všichni inzertní manažeři se snažili.
Makali 12 hodin denně.
Někteří 16 hodin denně a neznali nic jiného než práci a spánek.
I v noci se jim zdálo o inzerci.

I v noci je pronásledovaly přetrvávající představy o klientech. Nejhorší byl doc Klínovec, zastupce firmy prodávající traktory. Vžil se popěvek: "Horší nežli kůrovec, je jen docent Klínovec." V kanceláři měli i Zlostník.

Byla to tímto názvem opatřená kupa papírů.

Kdo měl zlost, že mu nedopadl dlouho připravovaný obchod mohl vzít jeden list, zmačkat ho a hodit kterým koli směrem po kanceláři.

Výroba inzerátů byla složitá.

Klient většinou poslal fotografii poštou a sdělil, co chce inzerovat.

Inzertní manager vytvořil text a slogan.

S grafikem to dali dohromady a inzertní lopata nafxoval první verzi zákazníkovi.

Tomu se něco nelíbilo a tak se předělávalo, až byl dobrý výsledek.

Zlobil fax, špatně fungovaly telefony, linky byli přetížené a tak se nejlépe pracovalo v pozdních hodinách.

Všichni byli vyčerpaní.

Jakým zázrakem vše vydrželi, to je pro Pavla dodnes záhada.

Ted' je to skvělé.

Zákazník pošle inzerát e-mailem, grafik ho naliže do novin a časopisů a je vymalováno.

A v té době jeho příběh opět graduje, protože nastala další zásadní změna.

Potkal Brigit.

Bylo to ten den, kdy byl poprvé sám vyslán na výstavu.

Měl stejnou trému, jako když měl poprvé vkročit do třídy učňů třetího ročníku jako učitel odborných předmětů.

Vždy si dopředu dělal plán a promyslel si postup.

Zde byl tak zmatený z velkého množství vystavovatelů, že se děsil toho, co ho čeká.

Vystavovatele považoval za mistry světa, sám sebe za posledního cyklistu, který v etapovém závodě dojíždí pravidelně po setmění.

Jako vždy se podceňoval.

Pak si ale všiml managera inzerce od konkurence, který se suverenně dostavil ke stánku, představil se, předal vizitku a ceník a pokračoval v krasojízdě k dalšímu stánku s tím, že přijde zase druhý den.

Pavel ho o několik stánků předběhl a postupoval přesně podle jeho technologického postupu.

Něšetřil šarmem a když dokázal na počkání vymyslet několik sloganů, byl rázem oblíbenou a vítanou personou.

To ho utvrzovalo v klamném přesvědčení, že nakonec všechny zmákně a dosáhne svého cíle.

. Stále však měl pocit stejný jako v jiných zaměstnáních. Že na práci nestačí.

A další silný pocit. Že ho neustále někdo sleduje, hodnotí a přistihne při velké chybě.

Přesto si zapsal: "Nyní jsem lodičkovitý. Stále se houpám ve vlnách pochybností."

Pan majitel to měl vymyšleno geniálně.

Každý z inzertních managerů měl na starosti inzerci v přiděleném titulu od A až do Z.

To znamená.

Sehnat klienta, domluvit s ním cenu, udělat inzerát, často vymyslet grafiku i slogan, udělat korekturu a vytvořit fakturu a poslat ji i se signálním výtiskem zákazníkovi.

Pod takovou kládou se zmítali inzertní manageri.

Majitel byl v klidu, vůbec nemusel kontrolovat pracovní morálku a pracovní nasazení, protože podřízení bojovali o holý život a nastavený systém je hnál do práce.

Kdo přestal bojovat byl nemilosrdně vyměněn za nového ze zástupu čekajících na práci.

V tomto vydavatelství to bylo zařízeno stejně jako v mnoha jiných podnicích.

Pan Majitel byl milý, usměvavý, laskavý a na špinavou práci měl svého obchodního ředitele.

Ten byl psovitý, ochotný kdykoli kohokoli zakousnout a vyhodit.

Když chtěl, udělal trotla i ze schopného zaměstnance.

Pavel sloužil klientům jako vůl.

Držel se Baťova hesla, že největší úspěch má ten, kdo nejlíp slouží.

Bri ho napomínala, aby nebyl tak vstřícný a nedělal každému na potkání pomyšlení.

Říkala, že zákazníci si nejvíc váží toho, kdo dělá trochu drahoty a pak jim vyhoví.

Pavel například brzy ráno vstal, vzal ještě teplé výtisky časopisu z tiskárny a vezl je přes půl republiky, aby je mohl i s inzerátem klienta rozdat účastníkům prezentace inzerující firmy.

Měl radost, když mohl lidem sloužit.

Bri říkala, že by lidem takového vola dělat nemohla a že by tudíž nikdy nemohla být inzertní managerkou.

Tak a teď již konec napínání, laskavým čtenářům, kteří dočetli až sem prozradím, jak se Pavel seznámil s Brigit.

Paní Míčová všem mimo jiné sdělila i jednu příjemnou zprávu a to, že mohou chodit na obědy do tiskárny Libertas, která se nachází hned v ulici za rohem.

Vyhledověl Pavel tam hned další den pádíl.

Jídelna byla voňavá, prostorná, ale k samoobslužnému okénku vedla velice úzká chodbička.

Pavel měl velký strach, že si při procházení chodbičkou s tácem s polévkou a hlavním jídlem polije oděv. To by byla katastrofa, protože nemaje jiného oděvu, byl by bez práce, protože bez obleku nemohl vykonávat činnost inzertního managera.

S velkými obavami a velmi opatrně prošel s plným tácem úzkou uličkou a pro jistotu se posadil hned u prvního stolu.

Šťastně vydechl, zvedl oči a naproti němu seděla zářivá blondýna.

Popřál jí "smjaczego", neboť z podvědomí se mu vynořila slova, jimiž si přáli dobrou chuť skoro celý rok v Polsku.

Hned se dali do řeči a štěbetali jako dvě hrdličky.

Byla opravdu hrdličkovitá.

Ale i kunovitá. Měla velmi bystrá očka.

A velmi hezká a zářila.

A tak se začali naprosto programově scházet u oběda.

Pavel řekl Brigit (trvala na tom, že je Bridžit), ne Brigita, samozřejmě o sobě úplně všechno.

Od zářivé se dověděl, že je z Brna, děda že byl brněnský Němec. Mluvil německy, i když v Německu nikdy nebyl a žil celý život v Brně, a psal švabachem. Byl velký, silný, hodný a i v dobách největší krize a nedostatku práce práci nádeníka měl, protože byl pracant a dříc.

Padl ve druhé světové válce. Byl lehce raněn, vlakem ho vezli do nemocnice, ale vlak bombardovali letci a při náletu dědu zabili. Velkého, silného, hodného pracanta.

Otec byl řezník a zápasník.

Maminka prodavačka.

Konec odbočky, zpátky k inzerci.

Všichni měli solidní úspěchy, jen Patrik Sehnal v Kamelotu zaostával k nelibosti pana majitele.

Jeho cesty za inzerenty měly většinou tento průběh.

Přišel ráno za Pavlem.

“Prosím tě, viděl jsem v obchodě bramborové lupínky z Říčán. Co myslíš, neměl bych tam zajet a pokusit se udělat inzerátíček?”

Věčně optimisticky naladěný Pavel řekl, že to je dobrý typ a že určitě vyjde

. Patrik, který na první pohled vypadal zvláštně, byl trošku pařezovitý.

Ale myslel si, že je lišák.

Odhlásil si oběd a vydal se vlakem do Říčán.

Vrátil se k večeru urousaný a bez inzerátu.

Majitel výroby bramborových lupínků se rozčílil. Patrik se přesně držel nepsaných pokynů, které si říkali inzertní manažeři mezi sebou, že totiž dobrý inzertní manager, je-li vyhozen dveřmi, vrátí se oknem, je-li vyhozen oknem, vrátí se komínem.

Patrik byl neodbytný, nebral ohled na odmítavé řeči právě příliš zaměstnaného lupínka.

Stále nabízel a nabízel, až to výrobce pochoutky nevydržel a hnal ho sviňským krokem z Říčán.

To se bohužel stávalo Patrikovi dost často.

Ale měl i úspěch.

Ohromný úspěch, který donutil pana Matouška zapálit si dvě cigára najednou.

Každé pondělí od 12.00 byla porada inzertních managerů.

Pro managery to bylo doba nevhodná, protože od rána pracovali a měli hlad. Pro pana majitele to byla doba vhodná.

V té době už se na něj valily každý měsíc miliony a z pronajatého bytu v paneláku se přestěhoval do právě zakoupeného 16 + 1 s bazénem, saunou a velkou zahradou.

Majitel se netajil tím, že ráno vstává na devítku. Pak plaval v bazenu a snídal, takže do kanceláře dorazil před dvanáctou svěží a v pohodě.

Porady se konaly v jeho kanceláři. Měl vždy až neuvěřitelně čistý stůl, nikdy si nedělal žádné poznámky, zápisy z porad dělala nosorožcovitá.

Hlavním bodem porady byly cifry, které hlásili jednotliví manažeři. Jejich výše znamenala finanční objem získané inzerce za minulý týden.

Perlil Jakub, který už po roce sehnal více než milion měsíčně. Pravidelně se uskutečňovala následující se širokými úsměvy vedená diskuse.

Jakub: “Jedna celá dvě milionu.”

Pan majitel: “Tak Vy máte zase milion.”

Jakub: “Ne. Vy máte milion, já mám jen 50.000,- Kč hrubého.”

Jakub byl úžasně šikovný a pracovitý.

Rozený obchodník.

Pavel si napsal: “Jakub je držákovitý. Je třeba se ho držet”.

Patrik sedával až na konci stolu a pravidelně hlásil jako poslední.

Málokdy přesáhl 70.000,- Kč.

Až jednou to přišlo.

Patrik, když na něj přišla řada udělal dramatickou pauzu a řekl: “Mám jedna celá šest milionu”

Pan majitel: “To myslíte za celé působení ve společnosti” . Nikdy neužíval slova firma.

Patrik: “Ne prosím, mám jedna celá šest milionu za tento týden”

Pan majitel si chystal dvě cigarety. Kouřil v modrém obalu, francouzské.

Pan majitel: „Od které firmy jste tento objem získal, Patriku?”

Majitel všem říkal křestním jménem, ale vykal.

Patrik jmenoval jednu z velkých firem vyrábějících fotopřístroje.

Pan majitel si zapálil dvě cigára najednou a hned se zeptal: „Kam se chystáte nyní?”

Patrik: „Na velkou výstavu potravin”

Všichni čekali s napjetím na další poradu.

Za týden, když zase přišla řada na Patrika si začal chystal pan majitel cigára.

S velkým očekáváním se všichni podívali na Patrika.

Ten udělal dramatickou pauzu.

Pan majitel: „Tak nám povězte Patriku, jak jste byl úspěšný na výstavě?”

Patrik: „Přešel jsem se tam smetánků, ale inzerát jsem nesehnal žádný.”

Cigarety poklesly od úst na stůl.

Brzy na to obchodní ředitel Patrika vyhodil.

Chudák Pát'a byl piskořovitý.

Když ho zmáčkli, tak strašně pískal a nikdo mu nepomohl.

Dalšími exponáty v muzeu Strategie byli Radek a nosorožcovitá.

Nosorožkyně bydlela u jeptišek zadarmo, ale musela za to převlékat postele v ubytovně pro bezdomovce a v sobotu a v neděli jim vařit a rozdávat polévku. Byla spokojená, ke štěstí jí chyběl jen životní partner.

Protože Radek byl dvakrát rozvedený, domnívala se, že má v oboru partnerských vztahů velké zkušenosti a chodila k němu na rady, jak si naklonit kluka, který dobrovolně chodit také pomáhat do ubytovny pro homelesáky.

Všichni přestali telefonovat a poslouchali.

Radek jí radil, aby koupila tepláky a tenisky jak pro sebe, tak pro svého vysněného a aby mu udělala přednášku o tom, jak je důležité běhat. Potom aby ho vzala do terénu, nelépe do lesa a po delším proběhnutí, aby se s ním usadila někde na mechu. Pak aby se ho začala nenápadně dotýkat, Radek doporučoval střídavě hladit a lechtat. Tomu prý neodolá během rozhicovaný muž nikdy.

Sekretářka se chovala podle rady a průběžně konzultovala vývoj známosti, který byl ale plný nezdarů.

Ale nakonec, světe div se toho jelimánka dostala a byla svatba.

Zaměstnancům Strategie neušel ani rodící se vztah Pavla a Brigit a tak oblíbenou zábavou bylo hádání, kdy bude další svatba ve společnosti Strategie.

Pan majitel dal sekretářce jako svatební dar lustr a všichni prorokovali, že Pavel dostane něco většího a dražšího.

O Radkovi si Pavel napsal: „Radek je kanistrovitý. Vejde se do něj hodně tekutin”. Radek byl přeléčený alkoholik. Pořád se závislostí bojoval.

Jednou se opět opil a přiznal se všem, že na žádost pana majitele na všechny donáší.

Majitel mu to zdůvodnil tím, že je to zcela běžné ve všech společnostech a že musí vědět, co si zaměstnanci povídají a jak se chovají.

Pavel si uvědomil, že v tomto směru se nic nezměnilo.

Donašeči byli i v rozvinutém socialismu.

Mezi telefonováním se Pavlovi stále častěji promítaly na duševním filmu vzpomínky z mládí.

Často se opakovala groteska s místním krejčím.

Krejčí šil doma a na konci každého měsíce odváděl dílo.
Krásně se oblékl, naložil dílo na trakař a jel s ním sedm kilometrů do Boskovic.
Vracel se pozdě večer opilý, často ho musel někdo na trakaři dopravit domů.
Tak se to opakovalo každý měsíc.
Byl to měsíční pijan.
Největší hvězdou celé Strategie byl Jakub.
Všichni, až na obchodního ředitele měli Jakuba rádi.
Pavel pořád nemohl přijít na to, proč ředitel jedná s Jakubem, se slepicí, která firmě snáší zlatá vejce, tak nevlídně.
Sekretářka mu to vysvětlila hned.
“Protože Jakub vydělává víc než ředitel.”
Jakub v té době měl již každý měsíc za více než tři celé, jedna milionu inzerce každý měsíc.
Jakub byl na všechno velmi šikovný, nápadně nešikovný byl jen na řízení auta.
Snažil se tento nedostatek odstranit, půjčoval si auta v půjčovnách, nechtěl si při učení ničit svoje.
Skoro pokaždé vracel auto se šrámy, takže se brzy stal velice známým a těžko sháněl půjčovnu, která by mu auto poskytla.
Když vyboural auto tak, že z něj lezl podle vlastních slov jako z ponorky, pochopil, že už mu nikdo auto nepůjčí a koupil si svoje.
Jakub měl i nápadně velké nohy, nosil boty č.12 a jednou při cestě do Brna na výstavu vyprávěl Pavlovi svůj příběh.
Narodil se jako syn uměleckého skláře a sochařky.
Od malička ho přitahovala keramika a snil o tom, že se jednou bude tomuto oboru, který vystudoval, plně věnovat.
Snil o elektrické peci, kde bude vypalovat vytvořené artefakty.
Po maturitě si užíval prázdniny a doslechl se, že si lze vydělat hodně peněz ve Francii, jako číšník. Sbalil si věci a vydal se na Riviéru.
Tam se poprvé projevila jeho houževnatost.
Byl buldokovitý.
Batož si nechával u pekařky, spával na pláži a obcházel restaurace s pár slovíčky francouzštiny. Hledal práci.
Obešel více než sto restaurací, než ho vzali.
Z domova měl bílé košile a dvojce černé kalhoty, ale neměl požadované černé polobotky.
Ty mu půjčil Pier. Francouzi mají malé nohy a dvanáctky nikde v obchodě nebyly.
Pier měl desítky, Jakub se do nich narval, ale už po první hodině první směny mu zmizely palce.
Vydržel směnu, druhý den sehnal dvanáctky a brzy to dotáhl na číšníka, který bere objednávky a kasíruje. To byla dýška, mlaskal ještě po letech.
Naříkal, jaká jsou Francouzi vybíravá zvířata, jak si vymýšleli a kombinovali všechno možné, z jídelníčku i mimo nabídku, až mu z toho šla hlava do kolen. Vše zvládl, vydělal moc peněz a vrátil se do Čech.
Začal dělat číšníka ve Francouzské restauraci v Praze.
Zde ho náhodou potkal pan majitel a Jakub se chytil ve Strategii.
Později mu hodili lano a stal se ředitelem inzerce v nejčtenějším deníku.
Při práci v inzertním oddělení si Pavel všiml, jak se změnil slovník jeho i těch, kdož s ním komunikovali.

Začali používat velké množství anglických výrazů a zkomolenin.

Kafe brejk, sin mejking, brifing, brífování, skenování, monitorování, mítíng, brejsrorming, fak ju, posible, marketing, star, megastar, šadap, gangster, spešl a asi sto dalších.

Pavel není technický typ a než se naučil faxovat, tak to trvalo.

Psaní na počítači mu nedělalo potíže.

Z počátku byl v naprosto podřízené pozici vůči klientům.

Teprve později, s přibývajícími úspěchy se dostal do polohy : “Já pán, Ty pán”.

Osmdesát procent klientů bylo slušných.

Dávali včas podklady pro inzerci a platili.

Ale asi dvacet procent bylo klientů problémových.

Nedodržovali smluvené termíny, uzávěrky je nezajímaly a neplatili.

Někdy jim Pavel musel působit na city osmi dopisy, než je přiměl k placení.

Nesměl se rozčlít, nesměl sebehoršího klienta urazit, protože to by byla prohra a možná začátek katastrofy.

Pak už by si neškrtil. Nikdo by si u něj, u hulváta inzerát nedal. Inzerenti jsou svoloč a drží při sobě.

Důležitý poznatek: Inzertní manager musí mít charisma. Když nemá charisma, neudělá inzerát.

Po šesti letech se rozhodl šikulka pan Mathie společnost prodat.

Vždycky tvrdil, že největší umění je společnost vytvořit a v pravý okamžik ji prodat.

Z příběhu pana Matouška se zdálo být pravda následující:

Tento Čechofrancouz se rozhodl po dvaceti letech, v r. 1990, k návratu do Čech.

V roce 1990 přijel s blokem. Neměl nic jiného než blok a know how.

Vybudoval prosperující vydavatelství.

Za šest let prodal Strategii za jednu miliardu Holand’anům.

A Pavel, který si napsal, že pan majitel je oprat’ovitý a může řídit akorát koně, musel změnit názor. Majitel byl prefíkaný akurát liška. Jak by řekli bratři Slováci.

Noví majitelé všem na tvrdo oznámili, že kluky nad padesát let nechťejí.

A Pavlovi už bylo víc než půl století.

To to letí. Pavlovi, který nedávno byl malý kluk bylo najednou víc než padesát let.

A tak byl opět vysáňkován a jeho flukтуаční balada mohla pokračovat.

Naštěstí měl Brigitu a už u ní bydlel.

Když přišel poprvé do její garsonky, nejvíce ho překvapilo velké množství náradí, které vlastnila a jak obratně s ním uměla zacházet. Měla i letovačku, se kterou se Pavel nikdy nenaučil zacházet. Nikdy pečlivě nepoužil kyselinu a letované mu nedrželo při sobě.

Jako první jídlo dala Pavlovi kulajdu. Byla výborná a Pavel nešetřil chválou.

Měla sady klíčů, šroubováků, vrtačky, plné krabičky šroubků a hřebíků.

Velice ráda měřila. Pořád něco rozměřovala a pak přidělávala poličky, obrázky a zrcadla.

Zrcadla, to je její celoživotní vášeň.

Přidělává malá, velká, obrovská a každou možnou stěnu v bytě.

Dokázala opravit plynovou karmu i Trabanta.

Rozebrala budík, pendlovky a všechno opravila a dala dohromady.

Neustále vylepšovala byteček.

Přidělávala poličky a zrcadla. Nejčastěji.

První společná práce byla, že rozšiřovali a zpevňovali postel.

Brigit mistrovala a Pavel asistoval.

Asistoval velmi podobně, jako Alfons mladší Alfonsu staršímu, jen s tím rozdílem, že jí méněkrát přiskřípl prsty.

Bri nadávala a láteřila, jaké je Pavel nemehlo a kopyto, ale bylo to nadávání přátelské, které Pavla vůbec neuráželo.

Pavel okamžitě začal psát komedií, kdy jsou obrácené role muže a ženy v rodině.

Muž vaří, žehlí, uklízí. Žena řídí auto, vrtá, měří, plánuje, vybírá šroubky i hmoždinky.

Prostě role jsou přesně opačné, než v klasické rodině.

A tak rozšířili postel, aby se na ni oba vešli. A také ji zpevnili, aby je unesla.

Pak se najedli.

Pak se napili trochu červeného vína dopraveného do Prahy příbuznými přímo ze sklípku z jižní Moravy.

Pak Bri Pavla vysprchovala a provedla něco na způsob taiských masáží.

Pak se milovali.

19. Global Journey

Pavel měl mezi inzertními managery velmi dobrou pověst a tak snadno získal zaměstnání v týdeníku.

Bohužel, inzertní noviny patřili komunistovi, který dělal levárny.

Komunista, tak jako mnozí jiní zaměstnával komunisty.

Pavla vzal na zkoušku, protože se domníval, že mu ještě zvětší okruh inzerentů.

O nekomunistické podnikatele.

Pavel třeba získal od klienta inzerát na tři opakování. To je považováno za velmi účinné.

Inzerát vyjde ve třech vydáních po sobě. Čtenáři jej určitě zaregistrují.

Majitel týdeníku ale nechal inzerát otisknout čtyřikrát a aniž by to Pavel věděl, poslal i fakturu za čtyři uvedení.

Klienti se ozvali a byli nespokojeni s takovým jednáním.

Pavel šel za majitelem a řekl mu, že s takovým postupem nesouhlasí.

Majitel mu řekl, že když se mu to nelíbí, může jít.

A tak Pavel šel a byl opět bez práce.

Pavel si zapsal: “Podnikatel si myslel, že jsem lopatkovitý. Že na mě lze namést svoje smetí.”

A aby toho nebylo málo, stihla ho další pohroma.

Do poštovní schránky jim někdo vhodil lísteček, pozvánku, s nabídkou pohádkových dovolených.

Psal se rok 1994, bylo jaro a na podvodníky takového formátu jsme zde nebyli zvyklí ani připravení.

Dole na pozvánce bylo napsáno, že cestovní klub Global Journey zve na prezentaci v hotelu Atrium. Později hotel koupila společnost Hilton.

A dole bylo napsáno, že zájemci mají nejprve zavolat na uvedené telefonní číslo pro další informace. Pavel tam zavolał.

“Dobrý den, tady je Pavel Smékal”.

“Dobrý den, jsem Lenka Kurbichtová, jak vám mohu pomoci ?”

Hlas na druhé straně barikády byl přesladký a už to ho mělo varovat.

“Dostali jsme pozvání na prezentaci pohádkových dovolených”.

“Ale pane Smékal, já vás přece znám.”

“Opravdu”

“No jistě, z Bydžova. Vždycky jsem obdivovala, jak jste se věnoval zcela zdarma práci v tenisovém oddílu”.

“Bláhově věřím, že je správné dělat dobré skutky”

“A jak jste hezky nacvičil s dětmi pohádky a jak jste je hráli na konci roku pro všechny. To byly úspěchy”.

“To už je všechno pryč”

“Já jsem se provdala do Prahy a na Bydžov také jenom vzpomínám”.

“Sejde z očí, sejde z mysli. V Bydžově byli hodní lidé, ale také pěkní paznehti”.

“Tak vy máte zájem o naše pohádkové dovolené. Je o ně obrovský zájem, takže já vás, a to ještě jen proto, že se známe, mohu zapsat na prezentaci přesně za měsíc.”

“Tak dobře.”

“Já vám ještě zavolám v ten den, abyste nezapomněli i s manželkou přijít”.

“Tak to bude problém. Nemám manželku, mám jen přítelkyni”.

“Ale to nevadí, tak přijdete s přítelkyní. Naše dovolené jsou výhradně pro páry muž a žena”.

“Dobře. Děkuji”.

“Určitě zavolám a těším se na shledanou v hotelu Atrium.”

Měsíc uběhl velmi rychle. Jako napínavý fotbalový zápas.

Přesně, jako závěrečný hvizd se ozvala v telefonu Kurbrichtová.

Teprve zpětně si Pavel uvědomoval, jak to měli všechno dobře vymyšlené.

Paní Kurbrichtová kultivovaným hláskem promované pedagožky zopakovala instrukce.

Brigit a Pavel se vydali do hotelu Atrium na prezentaci jako dvě podsvinčata na porážku.

Pavel si oblékl oblek od světských, vzal si i motýla, takže by to ve Strategii bylo za deset bodů.

Brigit se také načínčala a vyšpidrnila do ještě oslnivější a zářivější krásy než jindy.

V hotelu už je čekala hosteska.

Byla to taková ta až příliš dokonale vyvinutá modelka, které dlouhé nohy rostou z krku.

Uvedla je do salonku, kde začínala masáž.

Všude byly televize, které ukazovaly barevné obrázky ze všech koutů světa. Všude se opálení, krásní lidé koupali v azurové vodě, bydleli v nádherných pokojích. Nechyběli mezi mini ani filmové hvězdy, které se s obyčejnými lidmi družili a rekreovali. Zeleně, palmy, bílé lavičky, aerobic, víno, zmrzlina.

Přesně v minutě označené jako začátek prezentace napochodovali před dvojice netušící, jak budou oškubány, zaměstnanci Global Journey, kteří se vždy pozvané dvojici věnovali individuálně.

Dali jim vyplnit dotazník, kam by chtěli jet na dovolenou a povzbuzovali je prohlášeními:

“Popust’te uzdu své fantazii, my máme neomezené možnosti, vy jste ti vyvolení, kterým zajistíme pohádkové dovolené”.

Sotva Pavel s Bri vyplnili jednostránkový dotazník plný fantazírování o Havaji, prezentace začínala gradovat.

Dotáhli motivy z dovolených pomalovaný losovací buben, zatočili s ním a vyzvali přítomné, aby šli losovat.

Bri vytáhla lísteček, na němž stálo, že vyhrála 40.000,- Kč.

Pavel, který nic nikdy v životě nevyhrál byl nadšený.

A pak přišel absolutní vrchol prezentace.

Přišel frajírek, který neměl chybu. Vedle něj se postavila tlumočnice.

Frajírek měl nejen krásný oblek, ale měl i hezký, opálený ksichtík a nádherné, černé vlasy.

Mluvil a tlumočnice, která si krásou a dokonalostí s ním nezdala, tlumokovala.

Řekl, že se jmenuje Mark Alan Bronson, že je syn slavného Charlese Bronsona, ano toho největšího sympat'áka ze "Sedmi statečných".

Že je také skvělý borec, neboť vymyslel systém pohádkových dovolených pro vyvolené. Nic není nemožné.

Amerika je zemí neomezených možností.

Global Journey má hotely v resortech po celém světě.

Nějaký vtipálek se zeptal, zda mají něco i v Moskvě.

Ano, máme, přímo na Rudém náměstí, ale i na Bajkalu, na Elbrusu, v Oděse, v Petrohradu a na Urale.

Všichni byli nadšeni, v salonku vládla nevídaná euforie, jen Pavel začínal mít podezření z něčeho nekalého, neboť v člověku, ve velkém silném muži, který se jim věnoval individuálně, začínal tušit policistu v civilu.

A pak to přišlo.

Velice nenápadně pořízka vyměnila Kurbrichtová.

Mohutně se s Pavlem vítala a protože se mu její vyzáž zdála povědomá, zařadil ji mezi známé z tenisu a tam chodili většinou důvěryhodní lidé.

Dlouho mluvila o tom, že jejich pohádkové dovolené jsou proto tak laciné, že mají úžasnou filozofii.

"Když má někdo chatu, tak ji využívá někdy o víkendech a třeba 14 dní v roce o dovolené. To je velmi nákladné. My hotely v našich rezortech využíváme permanentně a navíc, když se stanete členy klubu Global Journey, tak se stanete vlastníky určitého apartmánu, takže ho pak můžete vy pronajímat, my všechny náležitosti zařídíme, a vám budeme posílat peníze na účet."

Pořád mluvila a pak pomalu začala malovat číslice na papír.

Malovala Velké číslice.

Napřed jedničku, potom devítku, pak nulu.

Udělala tečku a pak pomalu domalovala tři nuly.

Cena je stodevadesát tisíc.

Ale pozor, vy jste 40.000,- Kč vyhráli.

Mínus 40.000,- Kč, to máme pouhých stopadesát tisíc.

"Ty my ale nemáme." Řekla Bri.

To nevadí. Vytvoříme splátkový kalendář.

"Tři tisíce zapatíte hned teď na místě, a podepíšete mandátní smlouvu. Kolik můžete přinést do tří dnů?"

"Mám 40.000,- Kč" . Řekla Bri.

"Dobře. A zbytek, to je 107 .000,- Kč zaplatíte do jednoho roku a hned budete moci začít jezdit."

Pavel váhal, ale Bri byla nadšená."To bude úžasné, budeme jezdit po celém světě, potkávat tam budeme celebrity, to je vždy dobré stýkat se s bohatými lidmi, je to daleko lepší, než se stýkat s chudými, to říkala už moje babička".

Tak dali tři tisíce, podepsali mandátní smlouvu a šli domů.

Pavel od té doby, když Pavel slyší mandátní smlouva, tak se rozběsí.
Pak už události nabrali svůj nevratný sled.
Pavel tři noci nespál.
Pořád si na duševním filmu přehrával tu americkou šou.
Všechno vypadalo věrohodně, ale něco tam nehrálo.
Ale za tři dny vzali všechny úspory. Které měla Bri. Pavel neměl vůbec žádné peníze. To, co vydělal v Polsku dal Robertovi.
Malá odbočka.
Robert se oženil a narodila se jim vnučka. K veliké Pavlově radosti se začal chovat zodpovědně.
Začal pracovat v metru jako strojvedoucí a vydělával slušné peníze, i když měl různé směny a tunusy. Pracuje tam stále.
Nevěsta dostala po babičce byt, ten si vylepšili.
Pavel jim chodil pomáhat s úpravami bytu.
Hlavně uklízel.
Při práci se sblížili.
Pavel má Roberta rád a konečně k sobě našli cestu.
Vnučku Dominičku ale zbožňuje. Je šťastný, když mají na víkend Dominičku "půjčenou" a dal by jí všechno na světě a stále se jí vlichocuje a pořád si s ní chce hrát a mluví jako malé dítě a Dominička ho napomíná a on slibuje, že se polepší.
Jako dědeček je přešťastný.
Dominička má totiž literární talent.
Napsala pohádku, v níž dospělí musí poslouchat děti.
Úplně sama už na konci první třídy.
Konec odbočky, zpátky ke Globálu.
Přesto vzali 40.000,- Kč, všechny úspory, které Bri měla a odnesli je do Záhořanského ul. čp.3.
Tam ve třetím patře měl sídlo cestovní klub Global Journey.
Přivítala je paní Kurbrichtová a představila jim frajířka. Vypadal hodně podobně jako Mark Alan Bronson, byl stejně drazě oblečen.
"To je pan Jan Langšádlík, náš pan ředitel" řekla vítězoslavně.
Všivákovi nemohlo být víc než 25 let.
Bri a Pavel jim dali peníze, oni dali potvrzení s podpisem obou.
Za několik měsíců dostali dopis, že Global Journey se přestěhoval z ulice Záhořanského do ulice Křížíkova 51 a že vše zůstává beze změn a že věří, že ani toto stěhování nepřinese klientům žádné těžkosti.
Tak se přestěhovali ještě několikrát.
Bri a Pavel šetřili a šetřili, až našetřili celých 107.000,- Kč.
Pavel vzal peníze do tašky, kterou dostal při prezentaci firmy, vyrábějící krmné směsi a vydal se na poslední sdělenou adresu.
Dole u vchodu ještě byla z kočičího zlata vyrobená, naleštěná destička Global Journey.
Prošel chodbou a u dveří také byla naleštěná destička z kočičího zlata Global Journey.
Zazvonil.
Nic.
Klepal.
Nic.

Bušil do dveří.

Nic.

Z vedlejší kanceláře, patřící jiné firmě, vyšel úředník.

Pavel si pak napsal: "Úředník byl topolovitý. Byl štíhlý a chvěly se mu listy".

"Úředník se zeptal"

"Co si přejete?"

"Hledám firmu Global Journey" a protože na sebe vždycky všechno vykecal, hned dodal: "Nesu jim peníze".

"To byli podvodníci. Zmizeli"

"Co mám dělat?"

"Běžte na policii. Tam už jsem poslal nejméně dvě stě lidí".

"Pavel šel na policii do Vítkovy ulice.

Tam to trvalo tři hodiny, než to s ním, ještě na obyčejném psacím stroji sepsali"

Pak mu řekli, ať jde domů a je rád, že nepřišel o víc peněz, že už zapsali lidi, kteří účast v Global Journey považovali za investici a dali jim statisíce za několik slíbených apartmánů na různých místech světa.

O výsledku vyšetřování, že bude písemně vyrozuměn.

Uběhlo půl roku a nic.

Vůbec nic.

Pavel začal bojovat metodou dopisů.

Zase ho psaní zachraňovalo.

Napsal ministru vnitra.

Za měsíc přišla odpověď, že věc se šetří, že je komplikovaná, že bylo požádáno o právní pomoc v cizině a že o výsledku bude písemně vyrozuměn.

A šlo to jako za totáče.

Jeho dopisy předávaly vyšší orgány na nižší, pravidelně o tom Pavla informovali, aby mu nakonec sdělili, že nic nevyšetřili a věc odkládají.

Pavel bojuje už dvanáct let.

Je to pořád dokola.

Pavel napíše další žádost o přezkoumání případu. Pošle dopis ministru vnitra, vždy novému, tak jak se ve vládách střídají.

Ze sekretariátu ministra vnitra mu přijde dopis, že jeho žádost o přezkoumání případu Global Journey byla předána příslušnému oddělení policie.

Příslušné oddělení po měsíci napíše, že případ šetří a že bude o výsledku písemně informovat.

A informuje, že na případu pracuje.

Takových dopisů už má Pavel plnou bednu od banánů.

Pavel začal pátrat sám.

Nechal si udělat výpis z obchodního rejstříku o firmě Global Journey.

Zjistil, že prvním jednatelem byl Ing. Branimír Sekulič. Z Bělehradu.

Zašel na policii a tam mu po velkém vysvětlování sdělili, kde by Ing. Sekulič přihlášen.

Přihlášen k pobytu byl u paní, která je zaměstnaná u policie České republiky.

I manžel paní Kurbrichtové byl do roku 1996 policista.

Případ Global Journey vyšetřoval kapitán Jindřich Mládek, který byl později usvědčen dvěma svými statečnými kolegy z korupce. Nabízel jim jeden milion korun českých za to, že nikdy nevyšetří podivné dovozy osobních automobilů z Kanady.

Fotografie pana kapitána Jindřicha Mládka byla ve všech novinách. Dostal podmíněný trest.

Ha, ha, ha.

Dále Pavel zjistil, že pan ředitel Jan Langšádlík má bydliště v Jankovicích čp.40 u Bystřice u Benešova.

Sedl na vlak a v sobotu přijel na nádraží v Bystřici u Benešova.

Ptal se po Jankovicích, ale všichni tvrdili, že žádné Jankovice široko daleko nejsou.

Až paní, co nosí balíky do poštovního vozu mu řekla: “To nebudou Jankovice, ale Jarkovice a ty jsou asi tři kilometry, musíte jít tam tudy pěšky, teď tam nic nejede”.

Byl březec, špatné počasí, padal mokrá sněh, slyšel výstřely. Asi ze střelnice.

Došel do Jarkovic.

Prošel celé Jarkovice.

Našel č.40.

Je to krásný velký dům obklopený keři a stromy jak z pohádky u rybníka.

U branky s vizitkou paní Vacková na něj štěkali dva psi.

Bylo v něm v něm, v Pavlíčkovi malé úplně všechno, ale zazvonil.

Přišla paní, která vypadala na první pohled úplně stejně jako dobrosrdečná tetina Bočková z rodné dědiny.

Jen do té doby, než promluvila.

Pan Langšádlík u ní nebydlí, ani nikdy nebydlel, jen jednou k ní přijel, vzal ji autem do Bystřice na úřad, aby ho tam přihlásila, od té doby ho neviděla.

“To vy necháte u sebe přihlásit každého, kdo přijede autem a odveze vás na úřad”.

“O tom se s vámi vůbec nebudu bavit. Běžte pryč, nebo na vás pošlu psy”.

A klidně odkráčela od branky.

Pavel ji navštívil ještě několikrát, tak prodala dům a odstěhovala se neznámo kam.

Pavlovi řekla vždy stejnou větu:

”Běžte za těmi, kteří vás okradli a mě neotravujte.”

Paní PaedDr. Lenka Kurbrichtová, když ji náhodou potkal v pasáži na Tylově náměstí k tomu přidala:

“Já Vám nic osobně nedlužím. Pokud Vám někdo něco dluží, je to Firma”.

Museli mít na ty kecy školení.

Žvanili stejně, koordinovaně.

Hadi.

Teď u domu v Jarkovicích č.40 vlají vlajky z celé evropské unie, nový majitel pronajímá pokoje k rekreaci cizincům.

Sousedí mu řekli, že Jan Langšádlík je její příbuzný a že několikrát byla v Americe.

Pavel zjistil, i kde bydlí paní Kurbrichtová.

Na vizitce, kterou jim dala byla uvedena Čechova ulice, ale tam Pavel zjistil, že se přestěhovala do Písnice.

Na dopisy neodpovídala.

Několikrát tam zvonil.

Nikdo neotevřel.

Pavel zjistil, že PaedDr.Kurbrichtová učí na nedaleké základní škole.

Pro Ministerstvo školství dělá semináře “Zdravé zuby našich dětí”.

Prostě rejžuje jako divá.

Má i firmu Kalokagathea.

Napsal dopis řediteli školy, kde pravdivě vypsál celý případ Global Journey.
Právě, když se díval na fotbal v televizi mu telefonoval pan Kurbricht.
Sdělil Pavlovi, že je kreten a aby se dobře díval, kdy za ním stojí, když čeká na metro, že ho nechá hodit pod vlak.
Ředitel se neozval.
Pavel napsal dopis, kde pravdivě vylíčil celý případ Global Journey, rozmnožil ho a dal ho všem lidem v domě v Písnici, kdy bydlí pí Kurbrichtová do schránek.
Nestalo se vůbec nic.
Zašel do televize Prima.
Tam s ním natočili pořad "Sám sobě detektivem". Projeli všechna místa od hotelu Atrium až po dům paní Vackové.
Na Pavla namontovali skrytou kameru a všechno natočili.
Pořad byl odvysílán, nestalo se vůbec nic.
Nedávno, po dvanácti letech, přišel Pavlovi dopis od státní zástupkyně, že byl případ odložen.
Celkem bylo podvedeno stoosmdesátjedna dvojic.
Byli mezi nimi lékaři, inženýři, lékárníci, vzdělaní lidé s vysokoškolským diplomem.
Autoři televizních pořadů.
I ti naletěli.
Pracovníci Global Journey si přišli na více než 40 milionů korun jenom v České republice.
Řádili i na Slovensku, v Maďarsku a dalších post komunistických zemích.
Mark Alan Bronson žije na Maltě.
Pavel napsal dopis i slavnému Charlesu Bronsonovi. Napsal mu, co provádí jeho syn z prvního manželství.
Odpověď nedostal.
Pavel napsal i matce pí Kurbrichtové, kterou zná osobně z tenisu.
Odpověď nedostal.
Ale do dopisu napsal větu, na kterou je nesmírně hrdý.
"Jsem převědčen, že Global Journey je velký podvod, do něhož se Vaše dcera zcela vědomě zapojila kvůli penězům. Neboť, kdyby se stalo něco podobného mě, sedl bych na první tramvaj, navštívil osobně poškozené a ze všech sil bych se snažil zjednat nápravu. Zatím co Vaše dcera dělá mrtvého brouka a její manžel vyhrožuje."
Pavlovi zůstala jen velká krabice od banánů plná jeho dopisů a odpovědí, neodpovědí.
A silný pocit, že nežije v právním státě.
Pavel se nevzdal.
Je přece z Malé Hané.
Tam žil Jan Šrabal, keré se nikoho nebál.
Píše a pátrá dál.
Zjistil, že pan Kurbricht, manžel proradné učitelky Kurbrichtové byl až do r.1996 policista.
Pak si založil, alespoň podle jednoho nezávislého zdroje, bezpečnostní agenturu.
Podle jiného zdroje je Kurbricht jen řadovým pracovníkem bezpečnostní agentury.
Loni před Vánocemi se Pavel pochlapil a šel do "Kurbrichtovy" agentury.
Pavel hezky pozdravil a na otázku, co si přeje sdělil, že se přišel podívat, jak se na Vánoce připravují podvodníci z Global Journey.
O tom, co po této větičce následovalo Pavel nerad mluví.
Většinou říká, že mu šlo "vo kéhák".

Chlápek za stolem začal řvát, že není žádný Kurbricht a vo Globálu že nic neví.
Pokynul dvěma pořezům a ti Pavla vyhodili s výhrůžkami, že ať si dává pozor v metru, že ho hodí pod vlak.
Přesto to nevydržel a za pár dní se šel okolo opatrně podívat, co se tam děje.
Stěhovaví ptáci už byli všichni pryč.
Pan Jan Langšádlík změnil vizáž.
Nechal si oholit svoje krásné černé vlasy, ztloustl a tak teď i vypadá jako skutečný mafián.
Je to lebkoun.
Prodával jachty.
Pavel napsal majiteli obchodu s jachtami dopis.
Langšádlík začal prodávat luxusní auta.
Pavel napsal majiteli obchodu a přepychovými automobily dopis.
Langšádlík zmizel.
Pavel zjistil, že pan Jan Langšádlík bydlí v Hrázského ulici.
Pavel zatelefonoval jeho mladé ženě, která podvodníkovi povila již dvě děti.
Pavel se ptal, zda jí nevadí, že má manžela podvodníka.
Sladce řekla: "Vůbec mi to nevadí. Hlavně že máme hodně peněz".
Jak takoví lidé budou vychovávat svoje děti?
Jak taková učitelka vychovává svoje a jiné děti?
Jediný, kdo Pavlovi písemně odpověděl byl tehdejší ředitel nemocnice v Benešově u Prahy, kde pracoval na chirurgii syn paní Vackové.
Napsal, že to musí prošetřit policie, on že je s prací mladého chirurga spokojen.
Mladý chirurg, jak Pavel zjistil se rozvedl. Opustil svou studentskou lásku se kterou měl syna a která také pracovala v nemocnici v Benešově u Prahy na ušním oddělení.
Mladý chirurg se o ni dobře postaral, koupil jí velký byt a platí alimony.
Pavel ji vyhledal.
Je to asi pětaticetkilová zmije, která ať jí Pavel říkal cokoli, vždy naprosto nesmyslně odpověděla, neboť chtěla Pavla vyprovokovat: "A vy byste nechal svoji sestru dělat za pětaticet korun na hodinu tak hnusnou práci, jako mám já. Já se vážený pane celé dny a celý život dívám lidem do uší a to byste se divil, jak tam mívají sajrajt. Maz a hnis."
Od sestřiček v nemocnici se dověděl, že za všechno se platí, že mladý chirurg si vzal ještě větší satorii než měl s dvěma dětmi a že jak manželka, tak obě děti mu dávají pěkně zabrat v novém domečku, který si nechali postavit na Červeném vršku v Benešově u Prahy.
Všechny tyto indicie ukazují, že to byl podvod a že Pavel ví, kam peníze putovaly.
Kurbrichtovi se také brzy přestěhovali a Pavel zatím nezjistil kam.
Ale pořád na ně myslí.
Kurbrichtovi mají také dvě dětičky.
Jistě je dobře vychovávají.
Paní PaedDr.Lenka Kurbrichtová také změnila fyziognomii.
Je to blondýna hubená jako trn.
Pavel o ní napsal: "Je trnovitá. Nebezpečná vždy a všude."
Často si uvědomuje, že kdyby nepsal, a nevypsal se z toho, že by vzal samopal a šel střílet.
Nejvíce mu pomáhají slova na *-itý*.
Takhle dále postupuje mírumilovnou metodou dopisů.
Do všech dopisů píše pravdu, vždy se podepíše, uvede plnou adresu a nezapomene napsat, že je připravili o všechny úspory.

To je policistům i státním zástupcům jedno.

Dokonce paní Holcmanová, která převzala “vyšetřování “ po kapitánu Mládkovi usvědčeného z korupce mu drze řekla, že neměli být tak hloupí a podepisovat tak špatnou smlouvu.

“Je to Vaše chyba, neměli jste dávat peníze podvodníkům”.

To ho překvapilo.

Nejvíc ho ale překvapovaly dopisy, které dostával od státních zástupců.

Ve všech bylo obratně, tak obratně, až se divil, že to čeština vydrží, napsáno, proč nemohou případ Global Journey vyšetřit a proč to vlastně není v jejich kompetenci, ale vše by měl vyřešit někdo jiný.

Pavel zjistil, že se nebojí mluvit, až když jde do tuhého.

Zjistil, že se nebojí jednat, když ví, že už nemá kam couvnout.

V metru si Pavel dává pozor, kdo u něj stojí i když ví, že by mu to nebylo nic platné.

“Hlavně, že néso kakalič” říkal si Pavel v dialektu rodného kraje z daleké Moravy.

“Nezáleží na tem, ešle vehráš, nebo prohráš, důležitý je, že bojuješ”.

Pan Ing. Pavel Smékal při vyprávění o gaunerech a gaunerkách z Global Journey nikdy nezapomněl říci následující. Říkal to vždy úplně stejnými slovy a větami, stejnou modulací hlasu, takže jsem věděl už dopředu, co bude povídat. Ale nikdy jsem ho nepřerušil a vyslechl vše znovu a znovu:

“Proradnou PaedDr. Lenku Kurbrichtovou a zhýralého Jana Langšádlíka poznám, i když změnili vizáž, kdykoli i po těch dlouhých letech. Ale nevím na sto procent, zda chlápek, který se nám na prezentaci Global Journey věnoval individuálně a pak mě nechal vyhodit z bezpečnostní agentury byl Kurbricht. To opravdu nevím a proto po něm pátrám”.

20. Rozvozce psího žrádla

Oficiálně se ve velkoobchodu mluvilo o prodeji krmiv a kosmetiky pro domácí mazlíčky. Byla to veliká hala s obrovskými regály po stranách. Do těch třikrát týdně vozily kamiony zboží. Z regálů se každý den obrovský sortiment konzerv a granul Pedigri, Cesaru, Chapi a dalších vyndával a podle objednávek připravoval k rozvozu na další den. Rozvoz zajišťovali čtyři řidiči včetně Pavla. Objednávky braly a faktury psaly dvě nesmírně šikovné slečny. Každý den se dělala inventura. Řidiči za faktury brali hned hotové peníze. Vozili krmení a kosmetiku pro domácí mazlíčky do více než dvěstě obchodů v Praze a jejím okolí. Kruhy rozvozu kolem Prahy kam vozili se neustále rozšiřovaly. Pavel si při této práci uvědomil, že nejlepší nápady ho potkávají při jízdě autem. A také mu došlo, že se sám sobě vymlouval, když si říkal, že se ještě neprosadil jako spisovatel, protože neměl dobré podmínky pro psaní, že vždycky musel ještě makat a že psal vždycky až unavený po šichtě. Možná, že by nic dobrého nenapsal ani kdyby nic jiného nedělal, jen od rána do večera psal. Při rozvozu psího žrádla a kosmetiky pro domácí mazlíčky ho poprvé napadlo, že možná opravdu nemá literární talent. Kdo ví. Rozvážet psí žrádlo a kosmetiku je náročná práce. Pavel vyfasoval dodávku, do které se vešlo až 20 metrů zboží. To musel naložit a pak dovézt na místo určení a pak složit na krámě. Předat podle faktury a vybrat peníze. První věta po pozdravu k prodáváči vždy zněla: “Máte peníze”? Pokud měl peníze, skládal. Když peníze neměl, neskládal.

Majitel zkoušel zpočátku rozvážet zboží bez platby v hotovosti. Brzy toho nechal, protože mu skoro nikdo neplatil a kdo platil, ten posílal peníze s velkým zpožděním.

Podobnou práci jako zde dělal Pavel už při rozvozu potravin za totáče v Boskovicích.

Všechno se opakuje.

Zde navíc měl zodpovědnost za peníze.

I zde se setkával s figurkami, které umisťoval do svého betlému.

Nejlepší řidič byl pan Mareček. Byl to rozený řidič a rozvozce. Byl velmi šikovný, auto služební i svoje měl vylepšené.

Na okna mu stříkala teplá voda, vždy měl laděný výfuk a další udělátka.

Rád jezdil do Francie pro kosmetiku.

Vždy byl s prací první hotov.

Vzal si za ženu mnohem starší dámu, takže už byl v osmadvaceti letech dědečkem.

A protože s ní měl také děti, byl to velký příbuzenský zamotanec.

Velmi zajímavý byl dědek, který byl ještě starší než Pavel.

Aby se nasoukal do auta, musel si tam nohy strkat rukama, což bylo zdrojem každodenního veselí celé smečky zaměstnanců.

Dědek se chlubil, že celý život vlastně nic nedělal. Že opravdovou práci poznává až teď, v důchodu při rozvozu chovatelských potřeb. Byl vyučený truhlář a “pracoval” v dílně nějakého výzkumného ústavu. Tam vyzkoumávali regulátor obrátek, jehož model měl pak děda vyrobit. Ale, jak se loutkovitý děda dušoval, vědátory nic nevymysleli za třicet let a on nemohl žádný model vytvářet. Protože za totáče by bylo podezřelé, kdyby neměl žádnou spotřebu materiálu, tak vyráběl pomalu nábytek sobě domů, sobě na chatu, synovi, dceři, soudruhu řediteli atd. A to tam nebyl sám, měl ještě partáka. Říkal, že tam se do práce každý den opravdu těšil.

Majitelé krámků byli vesměs normální lidé.

Nenormální z Pavlova obvodu byli jen dva.

První byl homosexuál, při vyprávění o něm Pavel nikdy nezapomněl dvakrát zdůraznit, že není homofobní, který na Pavla pokaždé netrpělivě čekal a vítal ho vysokým hláskem, takže nebylo pochyb: “Tak šup, šup brouku, už na tebe čekám.”

Pavel měl v automobilu kartony oddělené dodávky zboží do jednotlivých obchodů, protože denně objel až 17 obchodů.

Teplouš mu vlezl do auta, podle čísla poznal svoji hromadu a začal zboží Pavlovi házet, což doprovázel hekáním a voláním: “Šup, šup, které občas vylepšil na hop”.

Nikdy nedal žádné dýško, vždy vše vysolil přesně do haléře. Stejně jako Hajný.

Podle názoru některých psychologů se homosexuálové mají mezi sebou raději, než heterosexuálové, ale když se potom rozkmotří, tak se nenávidí silněji než zatím většina mužů a žen.

Toto tvrzení by na prodejce psího žrádla sedělo.

Občas ho navštívil jeho přítel a někdy se mohli pusinkovat, ale Pavel také viděl létat vzduchem konzervy.

Další šok Pavel zažil, když poprvé přijel do obchodu, který na synkáči (náměstí Bratří Synků) provozovala matka se synem.

Tam slyšel jen: “Ty kreténe, tys toho zase vobjednal fůru. Vždyť to neprodáme.”

“Drž tlamu, za chvíli to bude pryč, já mám na rozdíl od tebe obchodní instinkt.”

A tak to běželo po celou dobu skládání.

Přes pro Pavla nepochopitelně drsné slovní přestřelky matka se synem v pohodě obchodo-

vala. Byl to prostě styl jejich komunikace.

Pavel si napsal: “Syn byl hříbátkovitý. Občas mámu slovně kopl a ona nakopla jeho”.

Majitel velkoobchodu s krmením a kosmetikou pro domácí mazlíčky byl neobyčejně pilný a podnikavý.

Neustále otáčel peníze.

Pracoval a pracoval.

Bral si úvěry.

Brzy měl šest domů, sám bydlel v krásném domě s lesoparkem a rybníčkem se zlatými rybami.

Tak, jak to viděl u prodejce stejného sortimentu v Německu.

Měl smečku chlupatých čínských psů, se kterými jeho žena vyhrávala všechny soutěže doma i v zahraničí.

Tak jak byl úspěšný v podnikání, o to větší svízele měl v osobním životě.

Dcera vysokoškolačka se po ročním pobytu v Anglii vrátila a vzala si proti vůli rodičů sklenáře. S ním měla rychle za sebou čtyři děti a sklenář jí utekl za jinou.

Syn si vzal Romku se třemi dětmi.

Romka dělala ostudu, nejprve si sama vypůjčovala od sousedů vejce, peníze, sůl, máslo a podobné komodity.

Pak posílala vypůjčovat děti.

Nikdy nic nevrátila.

Majitel se snažil většího kluka zapojit do pracovního procesu, ale marně. Byl to mistr v zašívání a kouření.

Skončilo to špatně.

Majitel velkoobchodu se psím žrádlem koupil obrovské pozemky a začal na nich budovat golfové hřiště včetně nádherné klubovny.

Protože chtěl, aby dílo bylo co nejdříve hotovo a vydělávalo, pomáhal na stavbě klubovny. Dělal strop.

Bud' si špatně postavil štafle, nebo se moc nahnul dozadu, nebo byl v nesprávný čas na nesprávném místě, prostě ho našli se zlomenou spodinou lebeční na podlaze.

Vdova nedokázala velkoobchod vést, protože o všem si rozhodoval sám a nic jí neřekl a tak musela kvetoucí velkoobchod prodat. A Pavel a ostatní byli opět bez práce, protože noví majitelé si přivedli svůj personál.

21. Bytové družstvo vlastníků domu

Bri byla dobrá hospodyňka a tak i když je Globálníci obrali o všechny úspory, už za několik měsíců si Bri a Pavel koupili zahrádku.

Byl to pozemek v zahrádkářské osadě o rozměrech deset krát dvacet metrů.

Když šel Pavel na první schůzi zahrádkářského spolku, napomínala ho Bri: “Ne, abys bral nějakou funkci”.

Pavel se vrátil za tři hodiny a střízlivý hrdě hlásil: “Tak jsem předseda”.

Nebyl předseda, ale dostal zase nejhorší funkci.

Byl brigádní referent.

Zahrádkáři jsou výborní.

Při pohledu na dílce v zahrádkářské osadě si Pavel připomíná pohledy, jimiž se otec díval na svá pole.

Byly to dlouhé pohledy maličko přivřenými světlomety.

Pavel se na ten svůj dílec začal dívat zrovna tak.

Zahrádkáři jsou třída.

Je to stejné jako s tenisty. Je to životní styl.

Říkají si přáteli a přítelkyně.

Nekradou si výpěstky ze svých zahrádek.

Vzájemně si pomáhají a radí.

Chodí na brigády.

Pozemek, který Pavel a Bri koupili už jako manželé měl i malý domeček se sklepem.

Pavel ho omítnul a vybělil.

Půda na pozemku jejich zahrádky byla jílovitá.

Ale Pavel, jako syn moravského sedláka si s tím dokázal poradit.

Vozil na pozemek několik let hnůj a písek a za devět let byla na pozemku skoro taková ornice, jako na jejich zahradě u domu na Malé Haně.

Pavel napsal: “Zahrádkáři v zahrádkářské osadě na Spořilově jsou žízalkovití. Pořád se vrtají v zemině.”

Malá odbočka o svatbě.

Brali se, Bri a Pavel, 8.zář 1994 na radnici na Žižkově.

Celý obřad trval i s hudebním úvodem osm minut.

Starosta Prahy 3 mrkl na ženicha a vynechal v projevu celou pasáž o dětech a jejich výchově.

Za svědky jim byla manželská dvojice, která vlastnila sousední zahrádku v zahrádkářské kolonii na Spořilově.

Hostina byla v restauraci Pohádka.

Konec odbočky.

Bri a Pavel byli šetrní a strádali jako Holanďané a Hanáci dohromady.

Pavel vydělával na provizích ve Strategii, Bri měla velmi pěkný plat v Telecomu.

Šetřili a šetřili, až našetřili penízky a zjistili, že je musí investovat.

Bydleli v Žerotínově ulici a tam to vypadalo večer hodně divoce.

Nepřízpůsobiví občané obléhali hospodu hned na rohu, už od 11.00. Opili se a pak se prali.

Mezi sebou, ale když šel kolem osamělý bílý, tak se tlupa s chutí pustila i do něj.

Pavel a Bri začali hledat byt.

Tehdy se byty kupovali obálkovou metodou a bylo to velké dobrodružství.

Často se stávalo, že majitel bytu prodal byt více lidem najednou, vybral zálohy a při stavu justice nebylo možné dobrat se práva a spravedlnosti a lidé mohli akorát tak popsat svůj případ v televizi, ale to jim v devadesáti devíti případech vrátit peníze nepomohlo.

Bri a Pavel obešli podle inzerátů několik bytů, do obálky vložili lísteček, že jsou ochotni zaplatit za panelákový družstevní byt jeden milion korun, ale vždy byli přeplaceni.

Ceny šli nahoru, lidé byli ochotni zaplatit víc, a kdo dal nejvíc, ten možná byt získal.

Po zkušenostech s Global Journey byli obezřetní.

Nakonec měli štěstí.

Našli inzerát, v němž vdova prodávala byt přesně za jeden milion.

Zájemců bylo více, ale jediní Bri a Pavel mohli platit hotově a to rozhodlo.

Pavel stejně obdivuje Bri, že dokázala našetřit za deset let milion korun českých.

Stejně jako Jitušce i Bri dával celou výplatu a o víc se nestaral.

Jeho otec dával mamince také všechny peníze a tak to Pavel dělal také.

Pavel a Bri ani nesmlouvali, aby babina slevila.

Pro vdovu to byl obchod života.

Byt dostala jako státní úplně zadarmo. Dvacet let v něm bydlela, vychovala dva syny, pochovala celkem čtyři muže.

První dva si vzala, a měla s každým synáčka, s dalšími dvěma žila na hromádce, aby nepřišla o vdovský důchod.

Jako jedni s prvních v tom domě založili družstvo vlastníků domu.

V domě bydlí samí policajti a právníci pracující nadále u policie a ti měli informace z první ruky. Přestože pracovali u StB, všichni se pyšní negativním lustračním osvědčením.

Založili bytové družstvo, každý dal 28.000,- Kč a pak byty prodávali za milion a víc.

Bába, když počítala peníze, které ji Bri v igelitce donesla, tak slzela a pořád je hladila a přepočítávala. Neudržela se šeptala: "To je nejlepší kšeft mého života".

To ještě nevěděla, že za šest let cena stoupne a za stejný byt by dostala dva miliony.

Panelák to je obrovský, dvanáct vchodů, dvanáct pater.

Každý vchod 35 partají. V každém vchodu samostatné bytové družstvo vlastníků domu.

V domě bydlí pravděpodobně ti nejhorší bývalí estébáci z celé Prahy.

Předsedou družstva zvolili JUDr.Dvořáčka.

Hned se hlásilo několik firem, že jim bude dělat účetnictví a správu nemovitosti.

Dvořáček vybral Centru v.o.s.

Předseda Dvořáček vypadá jako Sadám Husajn v mladších letech a je stejně tvrdý diktátor. Místo bojových plynů zatím používá zastrašování.Aby si nikdo nedovolil na nic se zeptat. Jeho oblíbenou průpovídkou je: "V životě jde jenom o peníze. Vo nic jinýho". A cení bílé zuby pod mohutným černým knírem. Má ženu Yvonu, která má dobré místo v Čezu, syn vystudoval práva v Plzni a také tam pracuje, diplomovou práci mu někdo napsal, a dceruška, také hodně černá je právě dostudovavší paní doktorka lékařských věd.

Obyvatelé domu vzpomínají, že malý Dvořáček je už jako školou povinný zdravil: "Ahoj krávo" ženy v domě. Na muže si nedovolil.

Na schůzích se Dvořáček chová úplně stejně jako Blábola.

Dlouho kecá o ničem,a když jsou slabší povahy unaveny, tak ještě přidá pár prázdných slov.

Schůze bytového družstva se konají v sušárně, v naprosto nedůstojném prostředí.

Ve 20.00 večer se jednou za rok,většinou ve čtvrtek, začíná.

To už jsou chudáci družstevníci unaveni z práce.

V sušárně nejsou židle a tak všichni stojí kolem zdí pod železnými háky, na které se kdysi věšely šňůry na prádlo.

Ted', když má každý automatickou pračku je ze sušárny "zasedací místnost".

Předseda uvádí na pozvánkách zasedací místnost i když je to sušárna, ve které se stojí.

To není jediný blud, který šíří.

Až do příchodu Pavla na první schůzi vůbec se neprojednávala zpráva o hospodaření družstva.

Jeho pravou rukou je hospodářka družstva paní Kobylková. Baba "pracuje" u bezpečnostní agentury. Září jako sluníčko. Manžela má vysloužilého bezzubého policajta s velkým těřichem.Věčně zamračeného.Stejně se mračili i agitátoři, kteří nutili lidi ke vstupu do JZD.

Pavel napsal: "Kobylkovou není třeba trestat, je dost potrestaná už tím, že žije s hrozným Kobylkou.

Dále napsal: "Kobylková je jako prudké sluníčko. Způsobuje úpal i úžeh.

A ještě o Kobylkové napsal: "Je květináčovitá. Předseda do ní sazí jen plevel".

Představenstvo má i s předsedou pět členů.

Kobylka není v představenstvu, ale chová se tak, jako by v něm byl. Protože je v něm jeho žena.

Třetím členem představenstva je JUDr.Michálek. Stošedesátikilový tlust'och. Všichni si ho pamatují, jak řídil dopravu na křižovatce za totáče a organizoval nehody. Nikdo nechápe, jak mohl takový tupec vystudovat práva. Ted' je velký pán na Dopravním inspektorátu, nic nedělá jen žere.Každý rok jede na měsíc do lázní, tam shodí dvacet kilo, ale postupně je nabere a perpetum mobile žraní a lázničkování pokračuje.

Je plešatý, pár chlupů vzadu má svázáno do myšího ocásku.

Je věčně naštvaný, rozvedený a má ohromné terenní auto. Je myslivec a prý skvěle střílí.

Údajně vede myslivecké kurzy pro zahraniční turisty.

Bydlí sám v bytě 3+1. Tam to musí vypadat. Není schopen si přes globusovité břicho zavázat tkaničky, natož něco uklidit na podlaže.

Boty si zavazuje až na chodbě tak, že se postaví na schody.

Často ukazuje zažloutlé kly.

Pavel napsal: “Je vepříkovitý. Žere, leží a pouští hrůzu.”

Malá odbočka: Bri často říkala Pavlovi: “Ty nejsi chlap, ty jsi jenom mužskej”.

Když potom začal bojovat s nepravostmi v bytovém družstvu, nabádala ho, aby toho nechal, že jsou na ni všichni z baráku zlí a že přece nebude chodit domů kanálama. Pavel potom bojoval tajně, takže se Bri zatím nedověděla, že je Ing. Pavel Smékal chlap a ne jenom mužskej.

Konec odbočky.

Zpátky ke krivákům z představenstva a revizní komise.

Číslo čtyři je pan JUDr. Hošna. Po dvaceti letech ve službách policie nyní pracuje v advokátní kanceláři. Netají se touto definicí advokáta: “Je to člověk, který pouze přenáší peníze v obálkách od podezřelého k soudci a státnímu zástupci. Za tuto delikátní práci je velmi dobře placen. A když je smůla, musí zanést peníze i tomu debilovi vyšetřovateli.” Hošnová je štiplavá překladatelka, jediný syn prodává auta. Synáček bydlí ve vedlejším paneláku a má svůj byt.

Pavel chodí do devátého patra pěšky.

Kdykoli ho Hošnová vidí, říká: “Á, pan sportovec. Aby ste si neuhnal křečový žíly”.

Pavel si to s Hošnovou vyřizuje na papíře. Napsal o ní: “Hošnová mě umí naštvat kdykoli”. Nahlas jí nic neřekne.

Pětici pučmelounů z představenstva doplňuje paní Lérová.

Lérová při mluvení cení ošklivé horní dásně. Bydlí ve dvanáctém patře pod střechou.

Vlastně nikdo z družstevníků neví, kde přesně pracuje.

Pavel ji vidí jen jednou za rok na schůzi.

Jinak je utajená.

Po první schůzi, kdy se Pavel jako jediný odvážil zeptat na hospodaření družstva a nikdo z představenstva, ani z revizní komise mu nedokázal konkrétně odpovědět Lérová lepila do výtahu papírky s otázkami: “Pane Smékal, kde se ve vás bere ta nenávisť?”

“Pane Smékal, vy nemáte moc přátel, že?”

“Pane Smékal, když slyšíte Centra, tak máte vztek?”

Všichni vědí, že to psala Lérová. Nikdo jiný nemá takové písmo.

V revizní komisi jsou tři.

JUDr. Lašák, holohlavý gangster, který dopisy, které dal Pavel všem družstevníkům do schránky, a žádal průhledné informace o hospodaření družstva, prohlásil za pamflet.

Pan Mikeš, nejmladší ze všech. Bydlí v osmém patře pod Pavlem a Bri. Co dělá také nikdo neví, občas převáží části počítačů a do práce chodí na devátou.

Ted’ se Pavel dověděl, že dělá správce sítě u policajtů.

Paní Koubová je kamarádka paní Dvořáčkové. Pracuje na policii jako ekonomka. Rozvedená, má dvě děti na Vysoké škole. Psi venčí ode dveří. Nechodí s ním jako ostatní pejskaři na procházku, ale pustí ho, stojí u dveří, pak ho zavolá a šup do bytu.

Hovna, která pes zanechá před domem zanechá před domem.

Hned na první schůzi se rozšafný Pavel Smékal rozčílil, což se mu stává málokdy.

Pětatřicet zástupců rodin stálo jako tupci kolem stěn sušárny pod železnými háky.

Přepychově oblečený JUDr. Dvořáček kecal a kecal.

Paní Černá, která celé dny myje nádobí v restauraci a má nohy jako konve odpadla první. Pak už všechny tak bolely nohy, že nevnímali, co se povídá.

Členové bytového družstva tvořili mlčící množinu.

Jediný, kdo se zeptal na hospodaření družstva byl Pavel.
Členové představenstva a revizní komise se na něj vyřítili.
Tvrdili, že o hospodaření mluvil zevrubně předseda a že Pavel nedával pozor.
Pavel i když o účetnictví nic neví prosil, aby tedy zprávu o hospodaření zopakovali.
A najednou se zjistilo, že nikdo neví, jaký je stav účtu.
Nikdo nevěděl, kolik peněz je na fondu oprav.
Takhle sjednocenou smečku organizovaných zločinců viděl naživo poprvé.
I ostatní členové družstva se na Pavla zlobili, že zdržuje, když žádal, aby ze schůze byl proveden zápis.
Začali na něho štekát, že si hraje na jediného spravedlivého, že oni se všichni znají dvacet let, co v domě bydlí a že věří předsedovi, představenstvu a revizní komisi, že je vše v pořádku.
Pak předseda schůzi ukončil.
V panelovém domě se lidé buď vůbec neznají, nebo se znají málo. I když k sobě prostorově mají velmi blízko, třeba celý rok se vůbec nepotkají.
Dlouho bylo ticho po pěšině.
Až když se Pavel jednoho krásného dne vracel z práce, zastavila ho učitelka z dvanáctého patra, která před domem venčila svoji Blekinu.
Naříkala, že bydlí pod střechou a že jí do bytu teče a nikdo s tím nic nedělá.
Lérovou, že to nezajímá, protože jí do bytu neprší.
Učitelka učí na základní škole od osmi do dvanácti, má dva měsíce prázdnin a fůru času, ale nedokáže zajít na Centru a problém řešit. Jediné co dokáže je povídat o tečení do bytu každému na potkání a naříkala, jaký je teď binec všude a že je těžká doba.
Pavel napsal: "Učitelka je míchačkovitá. Míchá všechno dohromady".
Pavel začal problém řešit.
Napsal na lístek o problému učitelky a hodil ho do schránky předsedovi.
Předsedova schránka byla velmi poškrábaná.
Někteří lidé z družstva nemají předsedu rádi, ale dovedou to dát najevo pouze ničením jeho schránky na dopisy.
Pavel zašel na Centru a informoval o nutnosti opravit střechu.
Tam mu řekli, že to není jen tak opravit střechu, že na to musí být projekt, navíc, že střechu mají společnou se sousedním vchodem a že se bude muset opravit střecha nad oběma vchody, ale s tím sousedé nesouhlasí, protože oni mají střechu v pořádku a na tom že to všechno vázne.
Jenže stačilo, aby Pavel zašel pár kroků do vedlejšího domu a mezi dveřmi s předsedou tamního družstva za několik minut domluvil, že souhlasí s provedením opravy.
Samozejmě, že se bude opravovat jenom ta část střechy do které teče, to znamená střecha nad domem družstva, jehož členem je Pavel.
Střecha mezi družstvy se oddělí nízkou zídkou.
Slizouni z představenstva se kroutili, že to není tak snadné a vymýšleli různé překážky a bojkotovali přípravu a průběh opravy. Dělali to jednoduše. Ztrácely se dopisy.
Tím vážla komunikace, ale nakonec vše dospělo k vítěznému konci.
Ve výběrovém řízení byla vybrána z patnácti vybraná firma Bomi.
Okamžitě nastoupili dělníci, zametli trus po holubech a udělali krásnou, zateplenou střechu, do které neteče.
Vyskytly se názory, že komunisti a estébáci z představenstva a z revizní komise dělají vše

proto, aby lidé byli nespokojeni a aby se opět posílila pozice strany, rozuměj komunistické strany, která tady 40 let vládla a zase by vládnout chtěla.

Pavlův boj pokračoval.

Na všechno mělo vedení družstva jednoduchou fintu.

Ať se probíralo cokoli, vždy se zamysleli a pak někdo z nich, právníků, řekl: “Ale víte, že podle paragrafu (vymyslel si číslo) Občanského zákoníku, písmeno (vymyslel si písmeno) to není možné. Navíc to odporuje paragrafu (vymyslel si číslo) Trestního zákona, konkrétně odstavci číslo (vymyslel si číslo). A všichni zírali a nevěděli, co říct.

Pavel našel příslušné paragrafy a čísla a zjistil, že se toho vůbec netýkají.

Když to za rok na další schůzi řekl, vůbec nebyli vyvedeni z míry a prohlásili Pavla za popletu, který tomu nemůže rozumět, protože není právník.

Dělali to, co všichni komunisté. Prohlašovali, že Pavel je duševně nemocný a měl by se okamžitě léčit.

A tak to šlo se vším.

Vyměnili stoupačky.

Dali nové lino na schody.

Vyměnili okna dřevěná za plastová.

A pak zase před domem odchytili zbědované družstevníky Pavla.

Řekli mu, že se sami bojí zeptat, protože mají strach z předsedy, ale ať se Pavel předsedy zeptá, kde má faktury na opravu bytového jádra ve svém bytě a kde má fakturu za opravu podlah ve svém bytě.

A hned Pavlovi prozradili, že tyto práce udělali předsedovi jako provizi firmy, které dělali stoupačky a lino na schodech.

Prostředek Pavel se na příští schůzi zeptal, zda může pan předseda ukázat faktury za opravy ve svém bytě.

Předseda se jen usmál a ukázal bílé zuby pod černým knírem, který mu ještě zmohutněl, takže to byl kartáč.

Vystartoval JUDr. Hošna.

Řekl, že podle paragrafu toho a toho Občanského zákoníku nemusí pan předseda faktury předkládat. Navíc, že to je jeho soukromá věc a že nechápe, proč by měl faktury ukazovat, když se přece jedná o jeho soukromí, o jeho vlastní byt.

A tím to pro tu chvíli skončilo.

Doma si Pavel vzpomněl na otcova slova.

“Módřeši hostópi, ale jedná, dvakrát za život ne”.

Jště jednou vyzval předsedu na schůzi, aby předložil faktury za opravy bytového jádra a plovoucích podlah ve svém bytě.

Když odmítl, zašel do hospody.

Tam se zeptal servírky, kde je nejbližší policejní stanice.

Servírka mu to řekla.

V hospodě na Jižním městě volala na policii často.

Pavel poděkoval a ocenil vtipný nápis, který visel v restauraci.

Bylo tam napsáno: “Nenechte se okrádat od jiných, chodte k nám.”

Ve dveřích Pavel potkal borce, který měl na tričku napsáno: “Žeň to vejš.”

Místní oddělení policie našel snadno.

Je to umakartová krabice z období totality v níž se toho mnoho nezměnilo.

A pokud se něco změnilo, tak k horšímu.

V čekárně před skleněným oknem, za nimž posedával službu konající strážník sedělo asi šest lidí a trpělivě čekalo.

Pavel měl chuť stejně jako při podávání trestního oznámení na pracovníky firmy Global Journey hned všechno říci.

Ale tady ho nechali také pěkně vychladnout.

Čekali dlouho, než nastala neočekávaná, velmi dramatická změna.

Z útrob umakartového domu se přes čekárnu ven vyřítilo větší množství mužů v uniformách s dvěma psy a s výkřiky: "Máme bombu", zmizeli.

Tato dramatická situace vyvolala dvojí reakci.

Jedna skupina čekajících pochopila záležitost tak, že v policejní službě je bomba a neprodleně opustili čekárnu.

Pavel, protože je z Malé Hané a lekne se až třetí den zůstal ještě s jedním, mírně potlučeným a tudíž také nereagujícím chlápem sedět dál.

Za chvíli se otevřelo skleněné okénko a oba čekající, sedící, trpící byli dotázáni, čeho si přejí.

Potlučený hlásil, že byl přepaden a okraden za bílého dne.

Pavel řekl, že jde podat trestní oznámení na pana JUDr. Pavla Dvořáčka, předsedu bytového družstva.

Policista se zeptal, zda je ze Zdiměřické ulice.

Když Pavel přisvědčil, hned bylo z reakce policistovi tváře jasné, že pana JUDr. Dvořáčka zná.

A čekali dál.

Pak se zase otevřelo okýnko a Pavel byl dotázán, zda má razítko bytového družstva.

Řekl že ne a dověděl se, že to teda bude problém.

Takových nesmyslných dotazů dostal ještě několik.

I Pavlovi bylo jasné, že policista dělá všechno proto, aby trestní oznámení na pana JUDr. Dvořáčka nemusel sepsat.

Pak si konečně pozval dovnitř potlučeného a sepsal to s ním.

Pak Pavel viděl přes vokýnko, jak někam telefonuje.

Nakonec přece jen pozval Pavla dovnitř a zeptal se ho, zda si to nechce ještě rozmyslet a přijít třeba jindy.

Pavel odpověděl záporně a trval na sepsání trestního oznámení.

Než začali, službu konající se telefonicky dověděl, že bomba byl planý poplach, že ve škole žádná bomba není, že asi nějakému nezletilci se zdálo být dlouhé odpolední vyučování a tak je krátkým telefonátem ukončil.

Policisté, sedření prohlídkou školy hlásili, že jedou všichni na svačinu.

Službu konající jim řekl, že tam má hlášeno ukradené auto, vloupání do bytu a ještě něco. "To počká" bylo slyšet ze sluchátka.

Pak to s Pavlem sepsal a tvářil se, že je to naprosto zbytečné.

Pavel také začínal tušit, že je to zbytečné.

Ale doma si napsal: "Sakra, aspoň bojuju. Sakra, aspoň žiju".

Mladý pan Mgr. Dvořáček, pokaždé, když Pavla potkal, tak mu ukazoval známé gesto kriminálků na krk, které říká: "Já tě podříznu".

Poprvé, když to Pavel viděl, tak se pořádně vyděsil.

Když ho přec Dvořáček nepodřízl, tak se začal bát trochu míň.

Mladý pan Mgr.Dvořáček, také Pavel, pracuje jako právník v Plzni a tak Pavla Smékala nepotkává až tak často.

Samozřejmě, že studoval na Plzeňské právnické fakultě u JUDr. Kindla.

Je to protekční spratek.

Mladej si dává pozor, aby ho nikdo neviděl.

Aby nebyl svědek, který by stejně asi nesvědčil. Protože má strach.

Češi z Jižního města jsou srabi.

MUDr. Yvona Dvořáčková, lékařka, rok po promoci, chodí zvonit na zvonek u bytu Brigit a Pavla Smékalových. Když jí otevře Pavel, syčí na něj, že je zlý a podlý člověk.

Když otevře Bri, mile ji pozdraví a zeptá se, zda nechce preventivně změřit krevní tlak.

Lidé v domě si pamatují, že když byla paní doktorka úplně malá, vystrkovala na kdekoho bezdůvodně holý zadek.

Pavel si napsal: “Je to prostě bezva rodinka”.

Je to rodinka sobeckých svináků, kteří jdou přes mrtvoly.

Za měsíc přišel Pavlovi dopis, který našťěstí ztopil tak, že to Bri neviděla.

Policista Čapka mu psal, že případ vyšetřuje a že do dalšího měsíce oznámí písemně Pavlovi výsledek.

Po měsíci opravdu výsledek přišel.

Celá věc se odkládá. JUDr. Pavel Dvořáček předložil policejnímu orgánu faktury za opravy ve svém bytě a nebylo shledáno žádných závad.

Pavel si vzpomněl na borce s tričkem s nápisem: ‘Žeň to vejš’.

Zašel na známou policejní stanici za policistou Čapkou a požádal o možnost nahlédnout do spisů.

Byla v něm malá dušička.

O této policejní stanici se tvrdí, že tam jsou úkonu vždy přítomni dva policisté a když se jeden neudrží a dá facku přítomnému občanovi, tak hned vyskočí ten druhý a také dá potíživstovi facku a tak to jde dál. Je to proto, aby nemohli potom policisté proti sobě svědčit.

Úkonu byli opravdu přítomni dva policisté, ale ten druhý si hrál s počítačem a předstíral, že je mu to všechno fuk. Ale ušiska měl našpicovaná a pazoury připravené.

Čapka samozřejmě naříkal, že Pavel přišel nevhod a že má moc práce, ale spis Pavlovi půjčil.

Ve složce byla jen na první pohled nedůvěru budící faktura na opravu bytového jádra.

Fakturu vystavila Věra Partuňková z firmy Stavex až z Moravských Budějovic.

Jako odběratel byl uveden Ing. Pavel Dvořáček.

Rozsah a předmět zdanit. Plnění : Stavební práce – oprava koupelny 42.858,- Kč

DPH 5Celkem 45 001,- Kč

Na faktuře byl svislý pruh v němž byl nečitelný text.

Když si účetní zakládají fakturu do knihy faktur, píší si rukou do pravého horního rohu pořadové číslo.

Na této faktuře jsou jen dvě nečitelné čárky.

Pavel pořádal, aby dostal ověřenou kopii faktury.

Po delším váhání ji Čapka okopíroval a dolů napsal, že kopie souhlasí s originálem.

A zase se dlouho nic nedělo.

Pavel chtěl zjistit pravdu a tak se se svou Škodovkou vydal do Moravských Budějovic.

Je to pěkné město, děti tam zdraví starší, i je ho několik školáků velmi pěkně pozdravilo.

Firmu Stavex našel snadno.

Tam hned na vrátnici zjistil, že paní Věra Partuňková se správně jmenuje Bartuňková a že je to provdaná sestra pana JUDr. Pavla Dvořáčka, který je teď velký zvíře u policajtů v Praze.

Pavel vše uvedl na pravou míru. Ted' je JUDr. Pavel Dvořáček velký zvíře na Českém báňském úřadě v Praze.

Bohužel, paní Bartuňková nebyla přítomna, ale v účtárně je její kolega.

Pavel v účtárně našel chlapa jako horu.

Jakmile se zeptal na fakturu k opravě bytového jádra pana JUDr. Dvořáčka, obr hned vyskočil a chtěl Pavla uhodit.

Včas se zabrzdil. Ten obrovitý plánovač firmy Stavex z Moravských Budějovic, rodného města JUDr. Pavla Dvořáčka. Vzpomněl si totiž, že takhle již do hlavy uhodil dělníka, ten šel do nemocnice a pořád nařikal, že ho bolí hlava a jen za pomoci známostí z toho vyklouzl, aniž by platil za ublížení na zdraví.

Takže otevřel dveře a vystrkal Pavla ven s upozorněním, že jestli se tam ještě jednou ukáže, tak uvidí, co je to mistrovská facka.

Hned jak se vrátil Pavel do Prahy, měl u Škodovky rozbité větrací okénko.

A tak to šlo dál.

Pavel pátral znovu v Moravských Budějovicích po třech dělnících, kteří údajně opravu provedli.

Ti mu svorně řekli, že nic neřeknou, protože by přišli o práci a v Moravských Budějovicích by je měli za práškače a nikdo by je nikdy nezaměstnal, nehledě na to, co by čekalo jejich děti a ostatní členy rodiny. Že se bojí hrozného komouše, ředitele Stavexu, který drsným způsobem zprivatizoval bývalé OSP, Okresní stavební podnik a udělal z něj svůj STAVEX. Ve vedení má své lidi, kteří se neštítí ničeho, protože mají na háku i místní policajty.

Marně jim Pavel říkal, že proti zlu se musí bojovat, jinak že si nás dvořáčci budou podávat, jak se jim zlíbí.

Vrátil se domů a měl zalomený kus železka v zámku, takže se do bytu nedostal.

Telefonické spojení mezi Moravskými Budějovicemi a Prahou funguje.

Zavolal zámečníka, oprava stála 5.000,- Kč.

Prostě, jakmile zapátral, čekalo ho poškození auta.

Navíc někdo další neměl Dvořáčkovi rád a dělal jim další a další rýhy na poštovní schránce. Dvořáček si myslel, že to dělá Pavel a ničil mu tajně poštovní schránku také.

Neustávalo ani zvonění u u bytu.

Celá Dvořáčkova rodina se tam střídala a nabádala Pavla, aby bojoval čestnými metodami. Od lidí, kteří používají mafiánské metody to byl výsměch.

Pavel psal dopisy ministru vnitra, ministru spravedlnosti, nejvyšší státní zástupkyni, ale ti vždy postoupili Pavlovi žádosti o prošetření na nižší úředníky, až to dostali ti, kteří již případ odložili a ti Pavlovi napsali, že jeho stížnost je neodůvodněná a že již příště na stejný podnět nebudou odpovídat.

Běží to jako za totáče.

Úplně přesně.

Proč by to také tak neběželo, když tam sedí pořád ti stejní kujóni.

Ale Pavel se zabýval dál.

Píše na všechny strany, jezdí do Moravských Budějovic a pátrá.

Vyhrožovali mu a zpočátku se bál.

Bál se, že mu zapálí auto, že mu vykradou byt, že na něj pošlou Ukrajince.

Pak se v něm probudil moravský sedlák, který z boje neutíká.

“Ať si mě ti hajzli špinaví udělají cokoli, já nepovolím”

Bojuje a Dvořáčkovi se mu smějí do obličeje.

Domnívají se, že to mají tak posichrovaný, že na ně nikdo nemůže.

Mají moc a peníze.

Velkou moc a moc peněz.

22. Pracovník u žadatelů o azyl

V přestávkách boje s rodinkou Dvořáčkových si Pavel hledal práci. Zúčastnil se, a přesně si to zapisoval, 39 konkurzů a výběrových řízení na nejrůznější posty. Na těchto akcích se vždy sešlo velké množství prácechtivých lidí. Nakonec vždy vybrali někoho šikovnějšího, mladšího, perspektivnějšího. Až Pavel narazil na inzerát, v němž hledali pracovníka do azylového zařízení. Zavolal na uvedené telefonní číslo. Ženský hlas se ho ptal, zda mu nevadí práce o sobotách a nedělích, v noci, že při práci může onemocnět nejrůznějšími nemocemi. Bylo to poprvé, kdy se ucházel o práci a hned mu říkali o nepříjemnostech, které ho čekají. Když Pavel řekl, že mu nic nevadí, byl pozván na pohovor. Na vrátnici si ho vyzvedla bledá a neduživá dívka. Všichni tam vypadali nemocní, zmožení a upajdaní včetně tříčlenné komise, před níž pokorně předstoupil. Pavel vypadá sympaticky a to mu mnohokrát pomohlo. Přijali ho hned také proto, že se hlásila převážná část žen a oni k žadatelům o azyl potřebovali také nějaké muže. A tak nastoupil do zařízení pro žadatele o azyl. Sloužil v turnusech. Den, den, noc, noc a pak čtyři dny volna. První den volna vždy celý prospal. Byl děsně unavený a brněly ho nohy. Zase se mu zvolna zhoršovaly křečové žíly, které si nechal operovat před první svatbou. Služby byly hrozné. Imigrantům, kterých byly často celé početné rodiny zajišťovali jídlo, lékařské prohlídky a sepisovali s nimi přijímací spis. A to byl největší problém. Azylantů bez státní příslušnosti měli dlouhá jména, např. Hasan Ali Muhamad Kadafi. Druhý den přišel s tím, že se jmenuje jinak a najmenoval šest úplně jiných jmen.

Další den přišel, že si spletl datum narození.
A když to tak udělalo za den několik jedinců, bylo o zábavu postaráno.
Nejhorší byly noci.
Pavel rád spí a tam vůbec nemohl, protože každé půl hodiny ho chodila kontrolovat ostraha.
Nad ránem, nejhorší to bylo kolem čtvrté už měl hlavu dřevěnou.
Žadatelé o azyl měli hodně peněz.
Strava, kterou dostávali jim vůbec nechutnala a tak si Pavla posílali do obchodu pro sýry a chleba.
Kdo to nezažil, neví, jaká je to hrůza nakupovat a správně vrátit peníze skupině lidí.
Jště, že si vzpomněl na poučku, kterou se naučil na veterině, že velké a těžko řešitelné celky se musí rozdělit na menší a ty řešit.
Zavedl si obálkovou metodu.
Do obálky dal peníze a seznam toho, co chce kdo nakoupit.
A pak do obálky dal peníze na vrácení.
Imigranti pili jen brazilskou kávu a kouřili nejdražší cigarety.
Špatnou angličtinou se Pavlovi a dalším službu konajícím Čechům pošlebovali, že se mají líp než oni a vyzývali je k emigraci. Nabízeli, že je vezmou sebou do Německa.
Imigranti byli i vtipní.
Dali Pavlovi přezdívku Bush.
A pak na něj volali a poroučeli si nejrůznější věci a měli pocit, že poroučí americkému prezidentovi.
Naštěstí tam Pavel dlouho nepobyl.
Od té doby, co nastoupil se počet žadatelů o azyl enormně zvýšil.
Po dvou měsících si ho zavolal vedoucí a řekl mu, že s ním musí ve zkušební době pracovní poměr ukončit.
Žadatelé totiž telefonují do své rodné země, jak je to v jistém zařízení v Čechách úžasné, jak se tam o ně krásně starají a vyzývají je, aby přijeli také.
A ti samozřejmě rádi přijíždějí.
“Nemůžeme se k nim chovat tak vstřícně. To by nás zaplavili a zničili”.
“Už takhle nám kapacita nestačí”.
“Jak to, že mají tolik dolarů” zeptal se Pavel.
“To je zřejmě z humanitární pomoci, kterou dostávají” “Část utratí za zbraně, část dají na cestu imigrantům”. Většina žadatelů o azyl uváděla, že nikdy nepracovali. Že žili v uprchlickém táboře.
V zařízení pro žadatele o azyl v Čechách si krátili čas tím, že hráli karty, nebo si ukazovali, jak nejlépe umístit nálože na tělo při sebevražedném útoku.
Všichni se několikrát denně modlili. Klečeli na koberečku a frněly modlitbičky.
Několikrát denně cvičili.
Bylo to něco jako karate, ale převažovaly kopy.
Čmárali na zdi.
Tlumočníci pak četli a překládali do češtiny:
“Hamaz – největší síla”.
“Fatah, vítězství”.
“Taliban je nejlepší”.
“Džihad”. atd.
Při Pavlově poslední noční službě se servali Čečenci, Čínané a snědí bez státní příslušnosti

o mobil. Byla to velká, masová rvačka asi 60 lidí. Všichni chtěli rychle telefonovat do své vlasti, aby přijeli další, že je to zde výborné.

Rvačka to byla hrozná, vytrhali desky z laviček a bili se o mobil.

Pavel v první chvíli nevěděl co se děje a ocitl se uprostřed vřavy.

Byla tma a tak jich také pár slízl.

Teprve, když zjistili, že bijí i svého největšího dobrodince, postavili ho na nohy a nechali odejít.

Ani ostraha rváče nespacifikovala a tak museli přijet těžkooděnci.

Ti již poněkud zkrvavené a znavené boží bojovníky rozdělila.

Pavel napsal: “Kdybych imigrantům občas něco ukradl, občas některého zbil, mohl jsem tam být zaměstnán až do důchodu.”

23. Opět managerem inzerce

Pavel dál usilovně hledal práci, ale protože už mu bylo k šedesáti letům a neuměl pořádně anglicky a neuměl moc s počítačem, nemohl o nic zavádět.

Nakonec sehnal práci, kterou nikdo nechtěl dělat.

Zapisoval v muzeu na počítači do tabulek přírůstková a inventární čísla.

Byla to hrozná práce.

Pracovníci muzea, zvláště z archeologického oddělení byli velmi pilní a pořád nosili nějaké střepy, nad nimiž vzdychali, jaký je to epochální nález a hned tomu dali přírůstková čísla. Pak z těch střepů slepili amforu, nebo prachobyčejný džbáněk a dali tomu inventární číslo a Pavel zase psal.

Měl skvělou, malou spolupracovnici.

Ta mu hned první den řekla, že větší kopyto u počítače neviděla.

Z malých chyb dělala tragedii.

Před ředitelem muzea dělala plameňáka.

Stála na jedné noze, obdivně se natahovala a usmívala.

Byla to typická cyklistka.

Nahoru se hrbila a důle šlapala.

Asi po půl roce její machrování a buzerování Pavel nevydržel a řekl jí, že se mu její chování vůči němu nelíbí.

Poslala Pavla slovně do hajzlu, poštvála na něj i svého manžela, kterému říkala “Hrošík” a který pracoval jako zástupce vedoucího skladu a velmi to všude uváděl.

Ten Pavlovi přes den telefonoval, že je nula a podobné nesmysly.

Pavel napsal: “Asi bych si neměl nechat líbit, aby do mě každý kopal.”

V muzeu vydržel rok.

Pak si ho v pátek ve třičtvrtě na čtyři, pracovní doba byla do šestnácti patnácti, zavolal ředitel muzea a jeho zástupce. Dlouho mluvili o Evropské unii a o změnách, které to přináší a ty změny, že se někoho bolestně dotknou. Nakonec z nich vylezlo, že se změny bolestně dotknou Pavla, protože musí udělat reorganizaci a Ing. Smékala musí propustit.

Skončili přesně v šestnáct patnáct a odešli domů.

Pavel si radostně zazpíval: “Nebi bud’ za to dík, že už nejsem muzejník” a také šel domů. V metru potkal známou se kterou pracoval ve Strategii.

Dali se do řeči.

Pavel se dověděl, že známá pracuje v inzerci ve Večerníku Praha, že je to děsná práce a že tam je volné místo managera inzerce pořád

Hned v pondělí do Večerky, jak lidé novinám říkali zašel a protože měl mezi lidmi v inzerci dobrou pověst, ihned byl přijat.

Byla to ale strašná práce.

Dostal jako rajon Prahu 10.

Každý den musel postupně procházet ulice Prahy 10 a navštívit každý obchod, hotel, restauraci, cestovní kancelář, atd. a nabízet inzerci. Musel navštívit nejméně patnáct klientů a vést o tom pro německého majitele přesné záznamy.

Scénář byl vždy stejný.

Slušně oblečený Pavel vstoupil a v obchodě prodavači toužebně čekající na zákazníka vyskočili, neboť se domnívali, že bude kšeft.

Pavel smekl, pěkně pozdravil a jemně, jako když hladí řekl, že je z Večerníku Praha a přišel nabídnout inzerci.

Tváře posluchačů měnili se z radostného očekávání v nevýslovné zklamání.

Většinou nenechali Pavla ani domluvit a prohlásili, že po té, co se z Večerky stává bulvár v něm inzerovat nebudou.

Někteří bědovali, že už jejich rodiče před šedesáti lety Večerku kupovali, ale teď, že ji odhlásili, protože za takový hnus je škoda peněz.

Občas sehnal inzerát od pojišťovny, udělal pěknou přílohu k osmistému výročí založení Kolovrat – i to je Praha 10 – ale jinak to byla bída.

Marně na poradách říkal, že Večerník Praha musí být noviny pro pražany, nabízel slogany: “Jsem pražák a kdo je víc ?”

Nebyl vyslyšen.

Byl oslyšen a tak to šlo s Večerníkem z kopce, až přestal vycházet úplně a udělali z něj Šíp. Znovu se přesvědčil, že sebelepší inzertní manager nic nezmůže, když nakupuje inzerci do špatného deníku.

Kdykoli Pavel nastupoval do zaměstnání jako manager inzerce, budil se v noci hrůzou, že bude mít tolik inzerce, že ji nestačí zpracovat.

O to větší zklamání prožíval ve Večerníku Praha, kde přes velké úsilí, kdy brázdil ulice Prahy 10 od rána do šesti do večera nemohl o inzerát zavadit.

Pavel napsal: “Cítím se jako plevel”.

Když ho vyhodili z Večerníku pro neschopnost, začal se mu každou noc zdát jiný sen.

Jště když byl doma na Malé Hané, každý rok zabíjeli.

Pavel při zabíjačce pomáhal, ale i když to viděl snad 40 krát, nedokázal by udělat jitrnice, jelita a tlačenku. A ten strašný sen je o tom, že přijde kamarád, že má velké tlusté prase, ale onemocněl řezník a tak nemá kdo prase zabít a udělat jitrnice, jelita a tlačenku. Prosí Pavla, aby to udělal.

Pavel, který neumí říci ne ve snu prase zabije a všechno zkazí tak, že jitrnice, jelita a tlačenka není k jídlu.

Pak se teprve probudí.

Je celý zpocený a je rád, že to byl jen sen.

24. Panský kočář

Po neúspěchu ve Večerníku se Pavel cítil zvlášť bídně.

Ve škole míval jedničky, choval se vzorně, všude, ve všech zaměstnáních pracoval tak, že patřil k těm lepším, vždycky ho chválili a tak se přes všechna nesplněná životní přání přenesl.

Byl doma celé dny sám a sklíčený.

Bri chodila do práce a soužití s ní bylo harmonické do té doby, než začala něco v bytě předělávat.

A to bylo každý den po návratu z práce.

Uměla udělat neuvěřitelně krásné poličky, důmyslné zasouvací dveře ke skříním. Dělala i kusy nábytku a ke všemu potřebovala jako asistenta Pavla.

Pavel chtěl psát, ale musel pomáhat. Často do půl noci. Bri, když se dala do budování, tak zapomněla na čas.

Pavel není technický typ a tak vytváření nových okras sladkého bytečku se neobešlo bez konfliktů.

Naštěstí v posteli se to všechno zase srovnalo.

Když odešla Bri do práce, Pavel opravoval rozbitá větrací okénka u Škodovky. Zajel vždy na vrakoviště, za pár korun koupil okénko, které si sám vymontoval a pak je zase namontoval.

I když není technický typ, postupně získal takovou rutinu, že mu to šlo.

Začal hlásit rozbitá větrací okénka na policii, ti přijeli, sepsali a ptali se, na koho má Pavel podezření. Když vyslovil jméno JUDr. Pavla Dvořáčka, policisté se jen pousmáli a nikdy nic nevyšetřili.

“Jo to je ten z tamtoho”.

“Ten je neodstřelitelnej”.

Pavel se léčil psáním.

O všech svých problémech psal a vždy se stal ten zážrak, že když vše napsal, ohromně se mu ulevilo.

Pokračoval i v boji metodou dopisů s Dvořáčkem i Kurbrichtovou, ale protože nežijeme v právním státě, spravedlnosti se nedomohl.

Někdy si říkal, že se léčí literaturou, ale to trochu přeháněl.

Léčil se psáním.

Čas od času navštívil vyšetřovatele Čapku osobně.

A ten mu “mimo kameru” řekl, že je to jeho vina, že se nastěhoval do nesprávného domu.

“Spravedlnosti se nedomůžete, ani když se vymění generace” prorokuje uhrovitý policista Čapka.

Když je nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší.

Bri se dověděla, že jeden řidič z ministerstva půjde na operaci žaludku, že má žaludeční vředy a že tam budou potřebovat někoho na pár týdnů na záskok.

Pavel tam zašel, nešetřil šarmem a byl jako záskok a nouzovka přijat.

Začal skromně jako dispoziční řidič.

Podle požadavků úředníků ho dispečer posílal na cesty po republice, jednou jel až do Trenčína. Památkáři šli na seminář na hrad Matúše Čáka. Po semináři si všichni nakoupili terenčínské klobásy. Trošku nakoupil i Pavel a Bri ho velice pochválila.

Dále se zjistilo, že řidič, který šel na operaci nemá žludeční vředy, ale rakovinu a do tří měsíců zemřel.

Pavel napsal: “Tak co beste tomo řekl, stréco”.

Na ministerstvu mu hned po měsíci, když zjistili, že jezdí opatrně a bezpečně, přidělili trapné auto s koženými sedadly a automatickou převodovkou, které stálo přes tři miliony korun a má obsah motoru pět litrů.

S takovým autem se musí jezdit opatrně, jinak trhá dlažební kostky.

Pavla poslali na týdenní školení, aby se s autem naučil jezdit a naučil se znát všechny ovládací prvky, kterých je v autíčku neskutečně mnoho.

To, že Pavel není technický typ na ministerstvu nevádí, protože tam si na autě řízené počítačem stejně nikdo nic neopraví, se vším se jezdí do servisu a nebo do pneuservisu.

Proti galejím, které Pavel zažil s auty v předchozích zaměstnáních to je ráj.

Pavel napsal: “Je to pěkná práce”.

Pavlovi vůbec nevádí, když má lidem sloužit, naučil se pěkně otevírat zadní pravé dveře, nosit tašku, podávat kabát a držet deštník.

To je všechno, co musí kromě řízení panský koč umět.

Vozil i chorvatského ministra kultury.

Vozil i pana Kováče z Bratislavy.

Vozil pracovníky investičního oddělení.

Vozil pracovníky pro regionální kulturu.

Brzy povýšil a začal vozit náměstka ministra.

A protože se osvědčil, teď vozí pana ministra.

Je spokojený.

Alespoň v něčem to dotáhl na nejvyšší schod pomyslného schodiště.

Nic lepšího, než vozit pana ministra pro řidiče na Ministerstvu neexistuje.

Dostal ještě lepší autíčko s ještě lepším vybavením a hlavně s majáčkem a houkačkou.

Pavlovo sebevědomí velice vzrostlo.

Sám vlastní jen Škodu, nyní 120, ale ulicemi Prahy a po cestách naší krásné vlasti se prohání v luxusním vozidle v ceně nádherného domečku.

To auto s automatickou převodovkou je tak úžasné, že se snadno ovládá.

Pavel napsal: "To autíčko jezdí samo".

Každý člověk je malicherný a jěšitný a tak Pavlovi dělá velice dobře, když v přecpaných pražských ulicích v pohodě zapne majáček a houkačku a ti nafoukaní pražáci, kteří jsou drzí jak opice, předjíždějí, houkají, znervózňují ostatní řidiče, tak ti musí pokorně uhnout na stranu a počkat, až chlapec z Malé Hané, z osmi dětí, pěkně s panem ministrem projede. Někteří ukazují sice Pavlovi pěstičku, ale ten jim odpovídá pouze širokým úsměvem.

Tolik rautů Pavel neabsolvoval ani jako manager inzerce (inžerce) v Našem chovu, kolik jich navštíví v erárním obleku s panem ministrem.

Musí jen večer dávat pozor, aby se moc nepřevedl a nechtělo se mu spát.

Musí jít s rozumem.

Nesmí se přecpávat.

Prostě všeho s mírou, jak říkával stréc Vašičku, keré se pak upil k smrti.

To se málo ví, ale panští kočí jsou vlastně jediným spojením ministerského úředníka se světem.

Ani sekretářka neví tolik, kolik toho slyší řidič ze zadního sedadla.

Řidič dělá, že neposlouchá, ale poslouchá všechno.

Pravým požehnáním jsou mobilní telefony.

Ted' se telefonuje pořád a to je ten nejlepší zdroj informací.

Pak stačí trochu počkat a správně si dát všechno dohromady.

Řidiči na ministerstvu vlastně řídí personální politiku.

Stačí, aby tomu, koho vozí obratně sdělili, tak aby si nadřízený myslel, že to je vlastně jeho nápad, koho vyhodit a koho kam povýšit.

A Pavlovi se to daří.

Ale i toto už zde bylo.

Pavel si vzpomněl na řidiče na Institutu, který také byl nejiformovanější ze všech.

Ten dělal tu chybu, že se snažil zúčastňovat i jednání a zasahovat do nich.

Pavel se poučil a nikdy to nedělá.

Nikdo neví, že za dobře fungujícím ministerstvem je vlastně nenápadný chlapec z osmi dětí.

Při čekání si Pavel často vzpomíná na rodnou dědinu, na Malou Hanou, jak tam pásal ovce a jak jezdil s Láďou Synkem s traktorem sít.

Pavel napsal: "Co by asi Lad' a řekl, kdyby viděl, s jakým autem jezdím?"

"Asi by se zamyslel a pak pomalu rozšafně řekl malohanáckým nářečím: "Máš pěkný auto, skoro tak pěkný, jako muj trachtór".

Lad' a neříkal traktor, ale zásadně: "Trachtór". Dále říkal dochtor, místo doktor.

Pavel napsal: "To by se Lad' a divil, kdyby viděl, jaké traktory ted' jezdí po polích".

To už nejsou ty kostitřasy bez topení, z nichž měli traktoristé snižený žaludek, nemoci kloubů, a tiky všeho druhu z vibrací.

Na Boží hod vánoční v r.2006 mě Pavel opět po delší době navštívil.

Krásně jsme si povídali.

Přinesl mi své nejnovější dílko. Abych měl co číst.

Pobavil mě sdělením, že i v r.2006 na Štědrý den psal. Že tentokrát nezpívali "Tichá noc, svatá noc", ale pouštěli si s Bri, Dominičkou, Robertem a jeho ženou koledy z hifi věže.

Pak že šel do pokojíčku psát a léčba psaním opět zabrala, že se cítí čistý, osvěžený, zbavený všech strastí a pocitů nespravedlnosti.

I na tomto pracovišti si znovu uvědomil, že všechno už tady bylo, že všechno bylo napsáno,

že princip událostí je stejný, vyvíjí se jen okolnosti.

Jednou se totiž náměstkovi ministra, kterého právě vozil, a s velkou úctou mu otvíral zadní dveře úžasněho samohybu, udělalo špatně. Náměstek se nechal okamžitě odvést do nemocnice v Motole. Tam se ho ujali lékaři, zjistili, že má krevní tlak přes 220 a že musí být hospitalizován.

Když šestašedesátiletého pana náměstka za několik dní Pavel navštívil, tento pořád ještě se bál o život a vyprávěl svému řidiči svůj příběh: “Narodil jsem se v rodině primáře, všechno mi úžasně šlo, vyhrával jsem závody ve sprintu, hrál na kdeký hudební nástroj a tak po střední škole jsem byl hned přijat na DAMU, obor herectví. Dne 21. srpna 1968 jsme byli se školou na zájezdu ve Francii. Když se Francouzi dověděli, že nás Rusové znovu “osvobodili”, přišel za námi neduživý hrabě, který měl dva zámky a nabídl nám, že se o nás postará. Naším jediným úkolem bylo večer bavit jeho hosty. Zpočátku jsme neuměli řeč a tak jsme dělali pantomimu, já i provazochodce. Riskoval jsem jako blázen, lezl ve výškách, jen abych se zalíbil.

Později jsme měli ohromný úspěch s Járou Cimrmanem, kterého tam šlechta vůbec neznala. Aristokrati nevěděli, že je to vymyšlená osoba.

Vymýšleli jsme si vlastní texty, co všechno Jára da Cimrmann vymyslel, vyřešil a blbli jsme hosty tvrzením, že pan Cimrmann přijde osobně. Vždy mezi řečí jsme se ptali komorníka: “Přišel už pan Jára da Cimrmann?”. Komorník řekl, že ještě ne, ale celý večer měl hezké napětí, gradaci a očekávání. Hosté většinou v povznesené náladě na Cimrmana později v noci zapomněli, ale bavili se výborně.

Za půl roku se mě a kamaráda Beneše neduživce nabažil, koupil nám letenky do Toronta a byli jsme v Kanadě.

To byl nejstrašnější okamžik mého života, když jsem seděl na poloprázdném kufru na rušné ulici Toronta.

“Ty vole, co budeš dělat?” zeptal jsem se kamaráda.

Ten se podíval přes ulici, uviděl nápis “Theatre” a řekl: “Ty vole, půjdu do divadla”.

Tam nás přijali s otevřenou náručí, několik let jsem hrál, režíroval, měl pronajatých 5 divadel a trochu zbohatl.

“Já bych divadlům nedával žádné dotace. V Kanadě jsem hrál muzikály bez dotací a ještě jsem vydělal pár milionů dolarů.”

Dokonce jsem uveden v kanadské knize “Who is who?”, jako jeden z mála Čechů.

Když to tady v r. 1989 prasklo, tak jsem se vrátil, vzal si o 25 let mladší ženu, hezkou, chytrou, šikovnou, když ji představuji jako svou ženu, nechtějí mi to na ambasádách věřit.

“Mám s ní tři malé děti, nejstarší osm let, a nerad bych brzy čmúchal k fialkám zespoda.

Pavel neřekl nic, jen si doma napsal: “Co ty holky na těch dědcích vidí?” A pak si ještě napsal: “Paní Kurbichtová, pane JUDr. Dvořáčku, já na Vás do nejdelší smrti nezapomenu” a bylo mu dobře.

Evidentně literárně netaentovaný Ing. Pavel Smékal, si nejvíc přál, aby co nejvíc lidí psalo, psaním se léčilo a psaní jim pomáhalo zbavit se pocitu marnosti a bezmocnosti. Bezmoci. “Prostě bych chtěl, aby lidé psali i když to neumějí, nebo jim to nejde, protože jim to určitě pomůže.”

“A já bych to chtěl také”, řekl jsem upřímně.

“Co bys chtěl?” zeptal se rozšafně rozšafný Pavel.

“Chtěl bych, aby co nejvíc lidí psalo a psaním se léčilo.”

To jsem ještě netušil, že brzy se projeví i praktické výsledky literatury.

Pavel, v záchvatu tvůrčího vzepjetí napsal “Pohádkovou baladu”, která významně přispěla k vyřešení zdánlivě neřešitelného problému s Bytovým družstvem.

Na ministerstvu učinil Pavel velký objev. Možná největší v životě.

Zjistil, že teď, když jezdí s nádherným luxusním autem, dobře vydělává, má drahý oblek a košili a kravatu, že se začíná dívat na ostatní lidi v obyčejných autech a oblečcích, zpatra. Zvrchu.

Uvnitř se nezměnil, byl pořád stejný chlapec z mnoha dětí, ale ten oblek a prostředí ho měnilo. K horšímu.

Rozčiloval se, že se mu chudáci v laciných autech pletou do cesty, nadával v duchu i nahlas na chudáky zablácené chodce brodící se smogem velkoměsta.

Pavel si napsal: “Peníze kazí lidi.”

Pavel si uvědomil svoje pochybení a aby to napravil, začal dělat roztleskávače. Vždy, když přivezl pana ministra na velkou akci, kde pan ministr i promluvil, začal po jeho projevu tleskat a ostatní se vždycky chytli. A tak pan ministr byl velmi překvapený, když měl ze všech největší aplaus.

25. Upoutávkový závěr

Ing. Pavel Smékal konečně dospěl k několikerému poznání.
Znovu si na duševním filmu přehrává události ze svého života.
Především si uvědomil, že je největší drbna na Ministerstvu.
Velice ho zajímá i každá maličkost a každá událost.
Dále je mu již jasné, že není spisovatel, ale pouze píšící řidič.
To přesné pojmenování mu velice pomohlo.
Píšící řidič.
Nic víc, nic méně.
Dále mu došlo, že velice rád otvírá nadřazeným zadní dveře u automobilu, že velice rád drží deštník na svém ministrem, když prší.
Vůbec mu nevádí, když sám promokne na kůži.
Když stojí u zadních dveří limuzíny, dokonce se i narovná úplně stejně, jako se narovnával před zahájením fotbalového utkání.
Stojí, mírně rozkročený, prsa vypjatá, ruce za zády.
Pavel umí nesmírně ladně otvírat i zavírat zadní dveře ministerského bouráku.
Vždy se při tom usmívá.
Zároveň si ale uvědomil, že v současnosti profesionální řidič je jednou nohou v kriminále a druhou nohou v hrobě.
Dne 13.ledna 2007 kopl syn JUDr. Pavla Dvořáčka, Mgr.Pavel Dvořáček Ing. Pavla Smékala do levého kolena.
Míjeli se mlčky u vchodových dveří jejich paneláku, když Mgr. Pavel Dvořáček, prcek o dvě hlavy menší než Ing. Pavel Smékal, zákeřně zaútočil.
Kopl Pavla Smékala do levého kolene a utekl z místa činu.
Měl zimní boty, drahé s pevnou špičkou.
Pavel Smékal zařval bolestí.
Koleno mu oteklo, ale Bri nic neřekl.
Sedl a jal se léčit psaním.

Tak, jako lidé od pradávna i on se uchýlil k pohádce.

Napsal Pohádkovou baladu, asi nejlepší dílko, jaké kdy vypotil. Pak je poslal na vědomí panu generálnímu řediteli Centry.

Pavel Smékal : Pohádková balada o bytovém družstvu

V říši zvířat je hlavní město a v tom městě se jedna část nazývá Jižní město.

V Jižním městě je mnoho panelových domů a v nich žijí zvířátka.

Panelové domy nejsou králíkárný, ale pěkné sladké domečky.

V mnoha panelových domech si zvířátka vytvořila bytová družstva vlastníků domu.

Králíček se svou ženuškou dlouho šetřili a jeden sladký byteček si v panelovém domě od staré jezevčice koupili. Koupili si vlastně jen podíl v družstvu.

Pro ovdovělou jezevčici to byl v r.1999 obchod života.

Byt dostala v r.1975 jako státní zadarmo. Při zakládání bytového družstva Vlastníků domu v r. 1998 složila základní vklad 28.000,- korun.

Od Králíčka a paní Králíčkové dostala jeden milion korun.

Dlouho láskyplně korunky přepočítávala a hladila.

To ještě nevěděla, že kdyby byt prodala o šest let později, dostala by dva miliony korun.

Ale o tom, i když to zní pohádkově, tento příběh není.

Králíček a jeho paní byli pozváni na výroční členskou schůzi bytového družstva Vlastníků domu.

Schůze se uskutečnila v naprosto nedůstojném prostředí sušárny v prvním patře.

35 zvířátek, obyvatel domu stálo podél zdi sušárny pod železnými háky, na které se kdysi vázaly šňůry na prádlo. Ted' tam nikdo nesuší, všechna zvířata si zakoupila automatické pračky.

Schůzi zahájil sadámohusajnovitý předseda představenstva JUDr. Pavel Kanec.

Dlouho kecal o ničem a říkal tomu zpráva o činnosti družstva.

Po hodině mlácení prázdné slámy slabší zvířátka odpadla a odešla.

V diskuzi se ti vytrvalí pohádali. Vzájemně si vyčetli ke zjevné radosti kaňoura , že se nezamyká dům, kdo si otřel tlapky o rohožku souseda a podobné velmi velmi důležité věci. Toho, že nebyla podána zpráva o hospodaření družstva si povšiml jen Králíček.

V diskusi se zdvořile zeptal, jaký je stav účtů družstva.

Nikdo z pětičlenného představenstva ani z tříčlenné revizní komise mu nedokázal odpovědět.

Králíček se jen dověděl, že účetnictví a správu bytů má na starosti Centra.

Druhý den zastavila pana Králíčka před domem Kočička.

Řekla Králíčkově, že je učitelka, bydlí ve dvanáctém patře pod střechou a do bytu jí teče.

Že to říkala JUDr. Pavlu Kancovi, i dalším členům představenstva, jmenovitě fretce, skunkovi, hyeně i JUDr.Hrochovi, ale ti s tím nic nedělají.

Králíček zašel na Centru a nestačil se divit arogantnímu chování, které si vůči němu dovolovala tehdejší vedoucí husokachna.

Husokachna toho králíčkově řekla hodně, ale hlavně to, že opravit střechu není tak jednoduché, protože je společná s vedlejším vchodem, kde je jiné družstvo vlastníků a těm do domu neteče, takže opravovat nechťejí, a stejně, že by na opravu musel být vypracován projekt a to nějakou dobu trvá.

Králíček zašel za předsedou sousedního bytového družstva a s tím se za malou chvíli mezi dveřmi domluvil, že souhlasí s opravou střechy, pokud se jejich střechy oddělí zítkou a nic se na jejich střeše nepoškodí.

Nastoupila skvělá firma Mravenec a střechu opravili.

Záhy nastoupila firma Medvěd a položila nové lino na schody.

Po skončení oprav zastavila před domem Králíčka jiná Kočička a za neustálého rozhlížení pošeptala do ouška Králíčkově, že předseda JUDr. Pavel Kanec si při opravě střechy nechal zadarmo udělat rekonstrukci bytového jádra a při výměně lina na schodech si nechal udělat plovoucí podlahy v celém svém bytě.

Za rok, na příští schůzi se naivní Králíček zeptal předsedy JUDr. Pavla Kance, zda může ukázat faktury za opravy bytového jádra a plovoucích podlah ve svém bytě.

JUDr. Pavel Kanec neřekl vůbec nic, jen pod černým sadámohusajnovským knírkem ukázal bílé tesáky.

Postavil se JUDr. Hroch a řekl, že JUDr. Pavel Kanec podle paragrafu toho a toho zvířecího zákoníku nemusí ukazovat faktury za opravy ve svém bytě, naopak, že může proti Králíčkově podle paragrafu toho a toho, písmeno c. uplatnit sankce o pomluvě.

Po schůzi pár dní byl klid.

Pak někdo začal systematicky Králíčkově ničit jeho Škodou 120.

Rozbílěli mu větrací okénka, vytrhali dráty v letitém autíčku, kterému Králíčkově říkají Drahuška, protože je jim drahá a rádi o ni pečují.

Asi jen proto, že Škodovčička špatně startuje a nastartovat ji umí jen Králíček ji neukradli celou.

Pravidelně mu zalamovali v noci, před návratem z divadla, železo v zámku u sladkého družstevního bytečku, takže musel volat zámečníka a platit nové zámky.

Králíček podal na JUDr. Pavla Kance trestní oznámení.

Policista Křeček vše dlouho šetřil, ale nevyšetřil nic.

JUDr. Pavel Kanec má syna Mgr. Pavla Kance, také právníka. Ten, kdykoli Králíčka potká, ukazuje mu na hrdle známé gesto kriminálníků, které znamená, že ho podřízne.

JUDr. Pavel Kanec má dceru MUDr. Yvonu Kancovou.

Ta, kdykoli Králíčka potká mu nadává, že je zlý a podlý člověk.

To přirovnání k lidem Králíčka zvláště uráží.

JUDr. Pavel Kanec má manželku Yvonu Kancovou.

Ta kdykoli Králíčka potká, nabádá ho, aby bojoval, ale čestnými metodami.

Naštěstí se zvířata v paneláku nepotkávají moc často.

Rodina JUDr. Pavla Kance vlastní tři nová auta.

Už šest let chodí pan Králíček na Centru a žádá o kontrolu dokladů fondu oprav.

Na Centře jsou mistři světa ve výmluvách.

Nejprve podle nich vážne komunikace v družstvu, pak tvrdili, že už vše bylo projednáno.

Teď mu řekli, ať se zeptá v únoru, že mají moc práce s roční uzávěrkou.

Pan Králíček se ptá českých ovcí které s ním bydlí pod jednou střechou a které si nechají všechno líbit, co má dělat.

Ovce jen bečí.

A brečí, jaké jsou to v říši zvířat poměry a nadávají, že s tím nikdo nic nedělá, i když k prvnímu zlepšení již došlo. Při schůzích v sušárně nemusí všichni stát pod věšáky, pár zvířat může sedět na židlích.

Často ovce naříkají, jaký je to v jejich říši bordel a diví se, že s tím nikdo nic nedělá.

A tak Králíček, kdykoli opraví svůj poškozený majetek, nejde ničit milionová Kancova auta, která stojí na hlídaném parkovišti hned u plotu, ale jde na Hlavní nádraží a tam si čte výrok presidenta Wilsona: "The Word must be made safe for demokraci". "Svět musí být

zabezpečen pro demokracii.”

Opravdu musí?

Příběh graduje.

Mgr. Pavel Kanec potkal pana Králíčka u vchodu do paneláku. Když se mlčky míjeli, kopl mladý Kanec Králíčka do levého kolene a z místa činu utekl.

Příští den někdo vyhodil z okna paneláku plastovou lahev plnou vody. Ta minula Králíčka tak těsně, že cítil ve vlasech průvan. Naštěstí padla těsně vedle Králíčka, rozbila se a voda pokropila Králíčkovu oteklé koleno.

Politého Králíčka uviděl Beran.

Řekl Králíčkově, že je blbý hrdina, že je úplný idiot, když sám bojuje proti mafiánům.

Mafie, že ho zničí.

Kdyby prý byl chytrý, nechá je být, ať si kradou sebevíc a měl by pokoj.

Hloupého Králíčka až doma napadlo, že se měl zeptat Berana, proč nebojuje s ním, že by už nebyl sám a tak úplně bez nadějí na nápravu poměrů v bytovém družstvu a celé zvířecí říši.

Policie je v naprosté pohodě a nijak nezasahuje.

Pan Králíček má oteklé koleno.

Mgr. Pavel Kanec se mu vysmívá z okna, protože jako právník ví, že u toho nebyli žádní svědci a tudíž si myslí, že mu nelze nic dokázat.

Láhev naštěstí Králíčka nezasáhla, letěla tak blízko, že mu závan vzduchu pohladil vlasy, láhev se rozprskla a voda polila Králíčkově levou nohu včetně oteklého kolene.

Blíží se termín další výroční členské schůze.

Jak to dopadne, nikdo neví.

Jisté je jen to, že bandité se nezastaví před ničím.

Celou pravdivou pohádku poslal Pavel Smékal na vědomí generálnímu řediteli Centry.

Ten ji přeposlal JUDr. Dvořáčkovi a začal mazec.

Dvořáček svolal napřed schůzi komunistů.

Ty schůze jedou pořád, jako před listopadem 1989.

Komunisté se narvali do kdejaké společenské organizace, do každého bytového družstva a tam vládnou.

Tam se soudruzi na králíčkovitěho Smékala domluvili.

Ty schůze jedou pořád stejně, jako před listopadem 1989.

Na schůzi si všichni komunisté z baráku pečlivě nacvičili celé vystoupení.

A bezvadně to předvedli na výroční členské schůzi o den později.

Byl to další inscenovaný proces.

Schůzi zahájil předseda JUDr. Pavel Dvořáček.

Mluvil docela pěkně o tom, jak někteří lidé považují panelák za domov, ale že jsou i tací, kteří ještě ten správný poměr nenašli.

Jeho syn, Mgr. Pavel Dvořáček, také právník, vystudoval v Plzni, jak jinak, stál v sušárně v zadu a na Pavla Smékala, který byl jako vždy v první řadě hned u zdi vrhal od začátku schůze pohledy, které jasně říkaly: “Počkej, dnes ti dáme do trika”.

Pak schůze pokračovala volbou představenstva a revizní komise.

Bez problémů se do obou orgánů navolili stejní lidé, takže se vůbec nic ve složení nezměnilo.

Jediný, kdo hlasoval proti byl Pavel Smékal.

Mlčící většina bez zaváhání odhlasovala navržené estébáky. Pardon. Nyní bezúhonné občany, pány a paní, vlastence, budovatele demokratické vlasti, podnikatele, advokáty.

A pak to začalo.

Pan předseda všem poděkoval za důvěru a hned jedním dechem oznámil, že jeden člen družstva a to jmenovitě Pavel Smékal napsal neskutečný hanopis a že žádá ostatní členy družstva, aby se demokraticky vyjádřili.

Začala učitelka.

Metala nenávistné pohledy a křičela, že není žádná kočička ona, ani její dcera.

Vygradovala to dále paní Chocholoušková, která povstala a řekla: “Vy nemáte rád lidi” (není to věta z procesu s Miladou Horákovou, napadlo Pavla).

Vysočila paní Mesárošová a hlasitě řekla: “Proč jste to napsal až teď?”

A už zcela nekontrolovaně řvali jeden přes druhého, takže Pavel se ocitl v situaci na hranici lynčování.

Snažil se říci, že celá pohádka je naprosto nevinná a že on nemůže za to, že se v ní poznali a že jim ji pomalu přečte, aby si uvědomili, že tam není nic špatného.

“My víme, co tam je” řvala paní Zemanová a mávala berlemi.

Tím vlastně přiznala, že již absolvovala generální zkoušku na tento tyjátr. “Já nejsem žádná ovce” opakovala pořád dokola.

“Tak za tohle jsme bojovali v devětavosmdesátém roce” hulákal mladý pan Dvořáček.

A to mu před téměř dvaceti lety bylo deset let, ale už bojoval za svobodu a demokracii.

Nastal hrozný rachot, paní Chocholoušková byla nejbojovnější a začala do Pavla Smékala strkat pěstičkou. “Vy nemáte rád lidi, patříte do blázince”

Toho se chytli další a řvali:

“Je to blázen, hod’te na něj síť”

“Tak takhle vypadá davová psychóza” uvědomil si Pavel Smékal.

“Tak tohle je tvář třídního nepřítele bez masky.”

Po paní Chocholouškové se začali osmělovat i další a zkoušeli šťouchat pěstičkami o hlavu většího Pavla.

Nezpanikařil.

Pohlédl do brunátných tváří a zdálo se mu, že zahlédl jen hrané rozhořčení.

“Hlavně nesmíš mlčet”, nabádal ho vnitřní hlas.

Rokročil se, tak jak to dělával Jan Škrabal, nejsilnější chlap z jeho rodné vesnice, keré se nikoho nebál a pak se slyšel jak mluví: “Prosím Vás, paní Chocholoušková, jak jste přišla na to, že nemám rád lidi?”

Poprvé v životě se nebál.

Nebyl kakalič.

Není kakalič.

Lovec Pampalini české literatury, chlapec z osmi dětí, ten, který byl v ozdravovně v Tišnově–Předklášteří, utápnutý človíček s permanentním pocitem provinění se poprvé v životě nebál.

Šťouchance ustaly.

Paní Chocholoušková se nezmohla na odpověď a dekovala se k východu ze sušárny.

Jěště se ale mrcha nevzdala a mezi dveřmi se otočila a vyštěkla: “To ví přece každý, že nemáte rád lidi”.

A zmizela v propadlišti paneláku.

Ing. Pavel Smékal pohlédl na JUDr. Pavla Dvořáčka a řekl:

“Pane Dvořáčku, jste podvodník. Předložil jste policii falešné faktury za opravu bytového jádra ve svém bytě”.

Dav od něj poodstoupil a Pavel si uvědomil, že mluvené slovo má velkou sílu.

“Žádám, aby bylo dáno do zápisu z této výroční členské schůze, že jsem prohlásil, že JUDr. Pavel Dvořáček, předseda představenstva našeho bytového družstva, je podvodník”.

Mluvené slovo má velkou sílu, ale psané slovo je ještě silnější.

Družstevníci začali opouštět sušárnu a vzájemně se ujišťovali, že nikdo nic neslyšel.

Pavel osaměl v sušárně s pocitem, jaký asi měli husité, když viděli utíkat křížáky.

Sušárnu opustila i mlčící většina družstevníků.

Opět mlčky.

Odcházeli a bázně se rozhlíželi, zda je JUDr. Dvořáček nestřelí do týla.

Byli vychováni dlouhá léta k pokrytectví a k : “nejlepší je nic nevidět a nic neslyšet”.

Jinak mluvili doma a jinak na veřejnosti.

Dvořáčka a jeho organizované skupiny se bojí.

Pavel si uvědomil, že mu zase pomohla literatura.

Zápis ze schůze je přece také určitý druh literárního projevu.

Probírali jsme vše s Pavlem Smékalem mnohokrát.

Vždy nakonec Pavel řekl:

“To, co dělal Hitler, Sadám Husajn, Pinochet, Stalin a další diktátoři ve velkém, to dělá JUDr. Pavel Dvořáček a jeho rodina a jeho nohsledi v našem paneláku.

Princip je stejný. Šíření strachu.

Jedinou nadějí lidstva v zápase se zlem je psané slovo”. “Žeň to vejš.”

“Žeň kozu brázdou”.

“Bud’ zdrav a vesel a nikoho se nesar.”

“Piš.”

To je to, co sděluje Pavel Smékal lidstvu.

Po chvíli přemýšlení jsem s tím vždy souhlasil.

Konec druhé části.